

דוחות ליום 30 בספטמבר 2014

(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים:

3	1. דוח תמציתי של הדירקטוריון
123	2. נתונים כספיים עיקריים
124	3. סקירת הנהלה
136	4. הצהרות המנכ"ל והחשבונאי הראשי
139	5. תמצית הדוחות הכספיים

דוח הדירקטוריון | תוכן העניינים

חלק א' - הסביבה העסקית

- 5..... התפתחויות עיקריות במשק
- 7..... התפתחויות בשוק ההון
- 8..... חקיקה ופיקוח

חלק ב' - התפתחות עסקי הבנק

- 24..... התוצאות העסקיות
- 30..... התפתחויות עיקריות בנכסים, בהתחייבויות ובהון
- 35..... מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות
- 36..... פעילות הבנק בשוק ההון

חלק ג' - תאור עסקי הבנק בחתך מגזרים ותחומי פעילות

- 37..... מגזרי פעילות
- 64..... חברות מוחזקות

חלק ד' - חשיפה לסיכונים - ניהול ומדידה

- 64..... החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
- 99..... "באזל 3"

חלק ה' - גילוי ובקרה

- 114..... מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
- 115..... גילוי בדבר תהליך אישור הדוחות הכספיים
- 117..... המבקר הפנימי
- 117..... בקורות ונהלים לגבי דיווח כספי

חלק ו' - מידע נוסף

- 119..... עניינים אחרים
- 121..... שינויים בדירקטוריון הבנק

דוח תמציתי של הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2014

כללי

דירקטוריון הבנק מתכבד להגיש בזה את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של הבנק והחברות המאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2014, שאושרו על ידי הדירקטוריון בישיבה שהתקיימה ביום 17 בנובמבר 2014.

הדוחות הכספיים ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים, ולפי כללי החשבונאות שיושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.2013 (בכפוף לאמור להלן). לפיכך, יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי לשנת 2013.

שינויים במדיניות החשבונאית

הבנק מיישם החל מיום 1 בינואר 2014, את הוראות בנק ישראל בנושא: "מדידת הכנסות ריבית", המבוססות על כללי החשבונאות הנהוגים בארה"ב בנושא זה (תקן 91 - FAS).

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראות החדשות, יושמו הכללים החדשים למדידת הכנסות ריבית, רק לגבי הכנסות בגין הלוואות שניתנו החל מיום 1 בינואר 2014 ואילך (ולא לגבי הכנסות שנרשמו בתקופות קודמות). לפיכך, הנתונים התוצאתיים לתקופות קודמות, הכלולים בדוחות כספיים אלו, אינם ברי השוואה לנתונים הכספיים בתקופת הדוח, בסעיפי: "הכנסות ריבית" ו"הכנסות מעמלות" (למידע נוסף באשר להשלכות הנובעות מהשינוי במדיניות החשבונאית, כאמור - ראה ביאור 11'1) בתמצית הדוחות הכספיים).

חלק א' - הסביבה העסקית

1. התפתחויות עיקריות במשק

האינדיקטורים הכלכליים מצביעים על מגמה מעורבת בהתפתחות המשק ברבע השלישי של שנת 2014 (מידע נוסף באשר למשבר הכלכלי במשק העולמי - לרבות התפתחויות שליליות שנרשמו בתקופת הדוח במדינות מסוימות המשתייכות ל"גוש היורו" - נכלל בפרק 10 ב'4), להלן).

למידע נוסף באשר לאירועים הביטחוניים (מבצע "צוק איתן"), והשלכותיהם האפשריות על המשק הישראלי בכלל, והמערכת הבנקאית בפרט, ראה פרק 10 ב'4'ג), להלן.

על פי אומדנים מוקדמים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה צפוי התוצר המקומי הגולמי לעלות בשנת 2014 בשיעור של 2.2%, לאחר עליות בשיעורים של 3.2% ו- 3.0%, שנרשמו בשנים 2013 ו- 2012, בהתאמה. על פי אומדנים אלו צפוי התוצר המקומי הגולמי לנפח לעלות בשנת 2014 בשיעור של 0.3%, ולהסתכם בסך של 132 אלף ש"ח.

גידול מתון צפוי להירשם גם בנתוני התוצר העסקי, שעתידי לעלות בשנת 2014, על פי אומדנים מוקדמים, בשיעור של 1.9% בלבד, בהמשך לעליות בשיעור של 3.4% ו- 2.9% שנרשמו בשנים 2013 ו- 2012, בהתאמה.

המדד המשולב לבחינת מצב המשק עלה בחודש ספטמבר 2014 בשיעור של 0.2% והשלים עליה מצטברת בשיעור של 0.9% בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בהמשך לעליה בשיעור של 2.8% שנרשמה בנתון זה בשנת 2013.

על פי נתוני המגמה ירד מדד הייצור התעשייתי בחודשים יוני - אוגוסט 2014 בשיעור של 0.8%, בחישוב שנתי, בהמשך לירידה בשיעור של 5.9%, בחישוב שנתי, שנרשמה בנתון זה בשלושת החודשים הקודמים. הירידה במדד נובעת, בעיקר, מקטון בתפוקת ענפי הטכנולוגיה.

מדד הפדיון במסחר הקמעונאי, המהווה אינדיקטור לביקושים בשוק המקומי, ירד בחודשים יולי-אוגוסט 2014 בשיעור של 3.2%, בחישוב שנתי, בהמשך לירידה בשיעור של 1.3% שנרשמה בנתון זה בחודשים הקודמים.

מאידך, מצביעים נתוני המגמה על עליה בשיעור של 2.9% במכירות רשתות השיווק (המהוות כשליש מהפדיון במסחר הקמעונאי) בחודשים יוני-אוגוסט 2014, בהמשך לעליה בשיעור של 3.6% שנרשמה בנתון זה בשלושת החודשים הקודמים.

הגירעון המסחרי של ישראל הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בסך של כ- 38.8 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 2.7% בהשוואה לנתוני הגירעון שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

יבוא הסחורות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בסך של כ- 189.2 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של 1.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר עקב ירידה בשיעור של 0.4% שנרשמה ביבוא חומרי גלם - המהווה כ- 38.7% מכלל היבוא וירידה בשיעור של 12.8% ביבוא חומרי אנרגיה - המהווה כ- 18.9% מכלל היבוא.

מאידך, נרשמה עליה בשיעור של 4.9% ביבוא מוצרי צריכה - המהווה כ- 17.5% מכלל היבוא, עליה בשיעור של 4.2% ביבוא מוצרי השקעה - המהווה כ- 12.7% מכלל היבוא, ועליה בשיעור של 2.2% ביבוא יהלומים גולמיים - המהווה 11.6% מכלל היבוא.

גם נתוני המגמה (בניכוי עונתיות) מצביעים על ירידה בשיעור של 5.4%, בחישוב שנתי, בהיקף יבוא הסחורות (למעט יהלומים, אניות ומטוסים וחומרי אנרגיה) ברבע השלישי של שנת 2014, בהמשך לירידה בשיעור של 6.3% שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

יצוא הסחורות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בכ- 150.4 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של 1.0% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר עקב ירידה בשיעור של 0.9% ביצוא התעשייתי - המהווה כ- 80.6% מכלל היצוא, ירידה בשיעור של 11.3% ביצוא ענפי החקלאות הייעור והדיג - המהווים כ- 2.4% מכלל היצוא, וירידה בשיעור של כ- 2.3% ביצוא יהלומים מעובדים - המהווה כ- 11.4% מכלל היצוא.

גם נתוני המגמה (בניכוי עונתיות) מצביעים על ירידה בשיעור של 11.5%, בחישוב שנתי, ביצוא הסחורות (למעט אניות, מטוסים ויהלומים) ברבע השלישי של השנה, בהמשך לירידה בשיעור של 12.7% שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

מספר הלינות במלונות התיירות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 ב- 16.9 מיליון לינות, המהווה עליה בשיעור של 0.4% ביחס לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. העליה שנרשמה במספר הלינות מוסברת, בעיקר, בגידול בשיעור של כ- 2.5% במספר לינות התיירים, לעומת ירידה בשיעור של כ- 1.0% שנרשמה במספר הלינות של תושבי ישראל.

למידע נוסף באשר לאירועים הביטחוניים שהתחוללו ברבע השלישי של השנה והשלכותיהם על הפעילות בענף זה - ראה פרק 10 ב'4' (ג') להלן.

הכנסות המדינה ממיסים עלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בשיעור של 6.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו בכ- 192.3 מיליארד ש"ח.

העליה בהכנסות המדינה נובעת מגידול בשיעור של 7.6% בהכנסות ממיסים ישירים, שהסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ- 95.0 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של 5.3% בהכנסות ממיסים עקיפים - לסך של כ- 92.7 מיליארד ש"ח, וגידול בשיעור של 11.4% בהכנסות מאגרות - לסך של כ- 4.6 מיליארד ש"ח.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 נרשם גירעון תקציבי בפעילות הממשלה בסך של כ- 10.5 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון בסך של 14.0 מיליארד ש"ח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. נתון זה בולט לטובה על רקע יעד גירעון שנתי בסך של כ- 31.3 מיליארד ש"ח, שנקבע לכל שנת 2014.

מניתוח מרכיבי הגירעון התקציבי בחתך פעילויות הממשלה עולה, כי מרבית הגירעון (בסך של 7.2 מיליארד ש"ח), נובע מהפעילות המקומית של הממשלה (ללא מתן אשראי), ויתרתו (בסך של 3.3 מיליארד ש"ח), נובע מפעילות הממשלה בחו"ל.

על פי נתוני המגמה לחודש אוגוסט 2014, הסתכם שיעור הבלתי מועסקים במשק בכ- 6.5% מכוח העבודה האזרחי, המהווה עליה בשיעור של 0.6 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2013. מאידך, הסתכם שיעור ההשתתפות בכח העבודה בחודש אוגוסט 2014 בכ- 64.4%, ומהווה עליה בשיעור של 1.1 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2013.

מדד המחירים לצרכן ירד בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 0.3%, המדד "בניכוי מחירי הדיור" ירד בשיעור של 1.4%, והמדד "בניכוי ירקות ופירות" ירד בשיעור של 0.3%.

בעקבות סימני האטה שהחלו להסתמן בפעילות המשק והחשש שהאירועים הביטחוניים שהתחוללו ברבע השלישי של השנה יגרמו להחרפת מגמה זו, הפחית בנק ישראל בתשעת החודשים הראשונים של השנה את שיעור הריבית במכרז המוניטרי ב- 0.75 נקודות אחוז, לשיעור של 0.25%, בלבד.

ציפיות האינפלציה של הציבור לשנה הקרובה (הנגזרות מההפרש שבין תשואת אגרות החוב "הצמודות" לתשואת אגרות החוב ה"שקליות"), הסתכמו בסוף הרבע השלישי של שנת 2014, בשיעור של כ- 1.1%, המהווה ירידה בשיעור של 0.6 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2013 (1.7%). ציפיות אלו קרובות לרף התחתון של טווח יעד האינפלציה שנקבע על ידי הממשלה (3% - 1%).

אמצעי התשלום במשק הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2014 בסך של 171.9 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של 17.9% לעומת היקפם בתחילת השנה.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014, נרשמה מגמה מעורבת בהתפתחות מערכת שערי החליפין שבין השקל לבין מרבית המטבעות הזרים העיקריים: מחד, נחלש השקל ביחס לדולר של ארה"ב בשיעור של 6.4%, ביחס ללירה שטרלינג בשיעור של 4.1%, וביחס ליין היפני בשיעור של 1.8%. מאידך, התחזק השקל ביחס לאירו בשיעור של 2.8%.

2. התפתחויות בשוק ההון

תשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 התאפיינו בעלויות שערים שנרשמו הן בשוק המניות המקומי (על רקע מגמה חיובית שנרשמה במרבית השווקים בעולם), והן בשוק אגרות החוב (הממשלתיות וה"קונצרניות"), בכל מגזרי ההצמדה.

עלויות השערים בשוק ההון המקומי הושפעו מהגורמים הבאים:

- המגמה החיובית שנרשמה בשוקי ההון בארה"ב, על רקע אינדיקטורים המצביעים על המשך מגמת התאוששות בכלכלת ארה"ב.

- המשך הפחתת שיעורי הריבית המוניטרית על ידי בנק ישראל, עד לשפל היסטורי בשיעור של 0.25% בחודש ספטמבר 2014.

- התחזקות בשער החליפין של הדולר לעומת השקל.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 נרשמו עליות שערים ברוב מדדי המניות: מדד "ת"א 25" עלה בשיעור של כ- 9.7%, מדד "ת"א 100" עלה בשיעור של כ- 8.1%, ומדד "ת"א 75" עלה בשיעור של כ- 0.1%.

המחזור היומי הממוצע במניות וניירות ערך המירים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ- 1,138 מיליון ש"ח, המהווה עליה בשיעור של 0.6% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

היקפי הסכומים שגויסו מהציבור בשוק הראשוני על ידי החברות - באמצעות הנפקת מניות, אופציות, אגרות חוב ואגרות חוב להמרה - הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בכ- 53.3 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 62.0% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

בשוק אגרות החוב הממשלתיות נרשם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 גיוס הון בסך של כ- 4.6 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת כ- 10.6 מיליארד ש"ח, נטו, שגויסו על ידי הממשלה בתקופה המקבילה אשתקד.

שערי אגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד עלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בשיעור של כ- 6.5%, ואגרות החוב הלא צמודות עלו בשיעור של כ- 6.8%. התשואות לפדיון ברוטו, באגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד, נעו בסוף חודש ספטמבר 2014 בשיעורים שבין 0.8% באגרות החוב "קצרות הטווח", לכ- 1.4% באגרות החוב "הארוכות".

בתשעת החודשים הראשונים של השנה גדל מרכיב תיק הנכסים של הציבור המושקע באפיק "קרנות הנאמנות" בסך של כ- 32.6 מיליארד ש"ח, לעומת סך של כ- 42.5 מיליארד ש"ח שגויסו באפיק השקעה זה בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות הסכומים שגויסו בקרנות הנאמנות, בחתך אפיקי השקעה, מצביעה על גיוס בסך של 31.3 מיליארד ש"ח בקרנות ה"אג"ח", כ- 4.3 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות חו"ל, וכ- 0.8 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות ה"מניטיות". מאידך, נרשמו פדיונות בסך של כ- 3.5 מיליארד ש"ח בקרנות ה"כספיות" וכ- 0.3 מיליארד ש"ח נפדו מהקרנות ה"שקליות".

3. חקיקה ופיקוח

א. ציות לחוקי המס בארה"ב ("FATCA") Foreign Account Tax Compliance Act

במטרה להגביר את הפיקוח והאכיפה על נתינים אמריקאיים המנהלים חשבונות כספיים מחוץ לגבולות ארה"ב, תיקנו שלטונות המס בארה"ב בחודש מרס 2010 את חוקי המס המקומיים - לרבות שינוי משטר הדיווח של מוסדות פיננסיים זרים, לשלטונות המס בארה"ב.

בהתאם לכללים חדשים אלו, נדרשים מוסדות פיננסיים הפועלים מחוץ לארה"ב, לחתום על הסכמים עם שלטונות המס האמריקאים (ה- "I.R.S"), במסגרתם יתחייבו מוסדות אלו לזהות את כלל החשבונות המתנהלים בבנק עבור אנשים פרטיים וישויות הנמצאים בבעלות ישירה או עקיפה של נתינים אמריקאיים, לדווח עליהם לשלטונות המס האמריקאיים, ולנכות מס מלקוחות שלא יספקו את המידע והמסמכים הנדרשים.

מוסדות פיננסיים שלא יחתמו על ההסכמים האמורים, יהיו צפויים לניכוי מס בשיעורים גבוהים, מתקבולים שיתקבלו ממקורות אמריקאיים (הן בגין נכסיהם והן בגין נכסי לקוחותיהם).

בהמשך לחקיקה זו פרסמה רשות המיסים האמריקאית בחודש אפריל 2011 הנחיה הנוגעת לחובת הדיווח של אזרחי ארה"ב לרשות, במטרה לצמצם את השימוש שעושים נתיני ארה"ב בחשבונות בנק מחוץ לארה"ב בכדי להימנע מתשלום מס בארה"ב.

לאור ההיערכות הנדרשת מהמוסדות הפיננסיים בישראל ליישום הכללים שנקבעו על ידי שלטונות המס האמריקאיים, הפיץ בנק ישראל ביום 6.4.2014 מסמך הקורא לתאגידים הבנקאיים להיערך ליישום כללים אלו.

המסמך כולל הנחיות, המאפשרות לתאגידים הבנקאיים, בין היתר, שלא לספק שירותים בנקאיים ללקוחות שלא ישתפו עמם פעולה לצורך יישום הדרישות המוטלות על תאגידים בנקאיים בנושא זה.

במקביל, ובהתאם להחלטת הממשלה מיום 21.3.2014, פורסם תזכיר לתיקון חוק מס הכנסה, המסמך את שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות הוראות לזיהוי פרטים של בעלי זכות בחשבונות במוסדות כספיים ואת אופן העברתם לרשות המיסים. בנוסף, הוצע לאפשר לרשות המיסים להטיל עיצומים כספיים על תאגידים בנקאיים בשל אי זיהוי פרטים של חשבונות, או בשל אי העברתם למנהל רשות המיסים.

בעקבות הסכמות מהותיות שהושגו בין ממשלות ארה"ב וישראל ביום 28 באפריל 2014, נחתם ביום 30 ביוני 2014 הסכם בין מדינות, במסגרתו התחייבה מדינת ישראל לגבש חקיקה שתחייב את המוסדות הפיננסיים בישראל לדווח לשלטונות המס בישראל על חשבונות "נתיני ארה"ב", לצורך העברת המידע הרלוונטי לממשלת ארה"ב.

בהמשך לחתימת ההסכם, הפיץ בנק ישראל ביום 30 ביוני 2014 הנחיות, לפיהן נדרשים התאגידים הבנקאיים להחיל על חשבונות בנק שייפתחו מאותו מועד ואילך, את הדרישות הרלוונטיות שנקבעו בהסכם הבין מדינתי.

העברת המידע, במתכונת שנקבעה בהסכם, תיושם לראשונה ביום 30 בספטמבר 2015. הבנק נערך ליישום דרישות החקיקה בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו על ידי שלטונות המס בארה"ב (לרבות קבלת רישום מרשויות המס האמריקאיות ביום 30 במרץ 2014, המעיד על עמידת הבנק באבני הדרך שנקבעו ליישום ההוראות).

הבנק ממשיך לפעול בשיתוף עם החברה האם, ליישום יתר הדרישות הנגזרות מהוראות החקיקה החדשות.

ב. הסדרת הפעילות בנגזרים: רפורמת "Dodd Frank" (בארה"ב), ורפורמת "Emir" (באירופה)

בחודש יולי 2010 אושרה בארה"ב רפורמה רחבה: "The Dodd - Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act" (להלן: "הרפורמה"), שנועדה להסדיר את פעילות הבנקים והמוסדות הפיננסיים בארה"ב, וכן את פעילותם של מוסדות פיננסיים הפועלים מחוץ לארה"ב ונותנים שירותים פיננסיים למוסדות אמריקאיים.

בשנת 2012 פורסמו בארה"ב כללים מפורטים ליישום הוראות הרפורמה, ובכלל זה הנחיות שנועדו להפחית את סיכוני האשראי וסיכונים מערכתיים אחרים, הנובעים מהפעילות בשוק המכשירים הנגזרים. במסגרת הנחיות אלו נקבע כי עסקאות בנגזרים שנקשרו עם מוסדות פיננסיים אמריקאיים יסלקו באמצעות "סולקים מרכזיים", הנמנים עם הבנקים הגדולים והמרכזיים.

ההנחיות שנקבעו בכללים ייכנסו לתוקף במהלך שנת 2014. הבנק נערך, בשיתוף עם חברת האם, להסדרת פעילות הסליקה בנגזרים בעסקאות שייקשרו עם מוסדות אמריקאיים, בהתאם להנחיות שנקבעו ב"רפורמה".

במקביל להשקת רפורמה זו פורסמה גם באירופה רפורמה בנושא זה: European Market Infrastructure Regulation ("Emir"), המבוססת על עקרונות דומים לרפורמה שפורסמה בארה"ב. הרפורמה האירופאית צפויה לחול על כל מוסד פיננסי הפועל באירופה, ותיושם בהדרגה החל משנת 2015 (ההנחיות הנוגעות לחובת הדיווח ייושמו כבר ב- 2014). עם זאת, עד כה טרם הסתיימו הליכי החקיקה הכרוכים ביישום הרפורמה וטרם נקבע מועד סופי ליישומה.

במסגרת ההיערכות ליישום הכללים שנקבעו בהוראות, מופו בתקופת הדוח, הפערים בתהליכי העבודה ביחס לדרישות ההוראה ונבחנו אפשרויות ההתקשרות עם סולקים מרכזיים פוטנציאליים. בנוסף, חתם הבנק בתקופת הדוח, על פרוטוקול המסדיר את דפוסי העבודה בתחום סליקת עסקאות בנגזרים של הגופים החברים בארגון ISDA.

ג. חקיקה בתחום התחרות במערכת הבנקאית

• הצוות לבחינת התחרותיות במערכת הבנקאית

ביום 16 ביולי 2012 פורסם דוח הביניים של "הועדה לבחינת התחרות במערכת הבנקאית" (להלן: "הועדה"), שהוקמה על ידי משרד האוצר ובנק ישראל בעקבות המלצות שנכללו בדו"ח "הועדה לבחינת שירותים חברתיים כלכליים" ("ועדת טרכטנברג"). הועדה המליצה על הרחבת המידע הבנקאי הנמסר ללקוחות התאגידים הבנקאיים, הרחבת אוכלוסיית הלקוחות שיוגדרו כ"עסקים קטנים", הכנסת עמלות חדשות לפיקוח, והפחתת החסמים המעכבים נידוד לקוחות בין הבנקים. ביום 19 במרץ 2013, פורסמו ההמלצות הסופיות של הועדה.

בהמשך לפרסום דוח הועדה, הפיץ בנק ישראל מספר טיוטות הוראות שנועדו ליישם חלק מהמלצות הועדה, ובכללן:

• "תעודת זהות בנקאית" (טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 425)

ביום 10.9.2014 הפיץ בנק ישראל טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא: "דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים", המיישמת את אחת ההמלצות המרכזיות של הועדה. על פי ההנחיות שנכללו בטיטוט ההוראה יחויבו התאגידים הבנקאיים להמציא ללקוחותיהם (במשלוח או באמצעות אתר האינטרנט) אחת לשנה (במועד שלא יעלה על שלושה חודשים מתום השנה שחלפה), הודעה תקופתית מקוצרת, הכוללת נתונים על פעילות הלקוח, פירוט תשלומיו והכנסותיו מהבנק, ויתרות נכסיו והתחייבויותיו הכספיים בבנק (המהווה מעין "תעודת זהות בנקאית"). להערכת בנק ישראל, השימוש ב"תעודת זהות הבנקאית" כאמור, ישפר את יכולת הלקוחות לעקוב אחר הפעילות בחשבונותיהם ועשוי להגביר את התחרות במתן השירותים למשקי הבית והעסקים הקטנים במערכת הבנקאית, ומחוצה לה.

בנוסף להודעה שנתית מקוצרת זו, יוכלו הלקוחות לקבל (לבקשתם) גם דוח מפורט יותר. ההנחיות שנכללו בטיטוט ההוראה עתידות להיכנס לתוקף ביום פרסומה (אך ייושמו לראשונה עבור שנת 2014). עד כה טרם אושר נוסח מחייב של ההוראה וטרם נקבעה מתכונת סופית לנוסח ההודעה התקופתית.

לפיכך, לא ניתן לאמוד בשלב מוקדם זה, את ההשלכות שיהיו לטיטוט ההוראה (לכשתאושר), על פעילות הבנק במגזר הקמעונאי, אם בכלל.

- **אגודות שיתופיות**

ביום 16 ביוני 2014 הפיץ בנק ישראל טיוטת מסמך, הכוללת עקרונות למבנה אפשרי של אגודה בנקאית בישראל לרבות המתווה הנדרש להקמת גוף זה.

- **מאפייני האגודה הבנקאית:**

- הון האגודה הבנקאית יורכב ממניות שיונפקו לחברי האגודה בלבד. כל חבר יהיה רשאי להחזיק במניה אחת בלבד.
- חברי האגודה יהיו יחידים ועסקים קטנים בלבד.
- מניות האגודה יהיו בלתי סחירות, אך יהיו ניתנות לפדיון בכפוף למגבלות הון האגודה, מבלי שניכסו לבעליהן רווחי הון.
- האגודה תספק שירותים בנקאיים לחבריה בלבד.
- השירותים הבנקאיים שתספק האגודה יהיו שירותים קמעונאיים פשוטים ויאופיינו בפיזור רחב ובסיכון נמוך.
- שירותי האגודה יכללו בין היתר חינוך פיננסי לחברי האגודה, לרבות ניהול נכון של משק הבית.
- עם זאת תידרש האגודה לעמוד בסטנדרטים בנקאיים מקצועיים, לרבות:
 - ממשל תאגידי מותאם לסטנדרטים בנקאיים.
 - חברי הדירקטוריון, המנכ"ל ונושאי משרה משמעותיים, ימונו בכפוף לאישור מוקדם של הפיקוח על הבנקים.
 - הבקרה הפנימית באגודה הבנקאית תעמוד בדרישות המקצועיות שנקבעו למערכת הבנקאית בנושא זה.
 - רואה החשבון המבקר יהיה בעל ניסיון רלוונטי למערכת הבנקאית.

- **המתווה לאישור ורישוי האגודה הבנקאית יכלול:**

- תהליך מקדמי לבחינת היתכנות שיוצג לפיקוח על הבנקים.
 - הגשת תכנית מפורטת לאישור.
 - היערכות מעשית להקמת האגודה, לרבות: גיוס הון, גיוס כח אדם, הטמעת מדיניות ונהלים, והקמת תשתיות טכנולוגיות.
 - בדיקת ההיערכות על ידי הפיקוח על הבנקים ומתן רישיון, בכפוף לתוצאות הבדיקה.
- עד כה טרם גובש נוסח מחייב למתווה האמור, בין היתר עקב שינויים אפשריים שיחולו בעקרונות שפורטו במסמך בעקבות הערות שעשויות להתקבל מהציבור.
- בנוסף, יישום המתווה להקמת אגודה בנקאית, כמתואר בטיטת המסמך כרוך בהליכי חקיקה שטרם החלו. לפיכך, לא ניתן לאמוד בשלב זה, את ההשלכות שיהיו ליישום המתווה (לכשיאושר), על פעילות הבנק במגזר הקמעונאי.

ד. חקיקה בתחום העמלות הבנקאיות

(ו) חקיקה בנושא: "עמלות ניהול חשבונות עובר ושב"

בהמשך להמלצות הועדה, ובמסגרת הצעדים הננקטים על ידי בנק ישראל המכוונים להפחתת עלויות הניהול של חשבונות עובר ושב ללקוחות הבנקים (בדגש על "יחידים", ו"עסקים קטנים"), פרסם בנק ישראל ביום 28 בנובמבר 2013 תיקון ל"כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ד - 2013" (להלן: "התיקון"), הכולל שינויים הן בהגדרת הלקוחות הנכללים בתכולת התיקון והן בשיטות לחישוב העמלות ללקוחות שנכללו בתקנות אלו, כדלקמן:

• שינוי הגדרת "לקוח יחיד"

על פי התיקון ימועטו מהגדרת "לקוח יחיד", לקוחות "יחידים עסקיים" (שיסוגו לאחר אישור התיקון, כ"עסקים קטנים", ויוחל עליהם התעריפון הנגזר מסיווג זה). מכיוון שהתיקון המוצע כרוך בשינויי חקיקה, הופצה בחודש יולי 2013 טיוטת תזכיר לתיקון "חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 19), התשע"ג - 2013", המיישמת את התיקונים בהגדרות שהוצעו על ידי בנק ישראל, כאמור. עד כה טרם הסתיימו הליכי החקיקה בנושא זה.

• שינויים במתכונת גביית עמלות ניהול חשבונות עובר ושב:

בתיקון לכללי הבנקאות, כאמור, נכללו גם הנחיות לשינויים בשיטת חישוב עמלות הניהול של חשבונות עובר ושב, ולהפחתת עלויותיהן, כדלקמן:

• הפחתת "עמלת המינימום" לניהול חשבון עובר ושב

בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) שפורסמו בשנת 2008, נקבע כי העלות המינימלית לניהול חשבון עובר ושב בידי "יחיד" ו"עסק קטן" - לא תפחת מ"שתי פעולות פקיד" (כהגדרתן בתעריפון המלא). במסגרת התיקון לכללי העמלות שפורסם על ידי בנק ישראל כאמור, הופחת סכום "עמלת המינימום" משתי פעולות פקיד, לפעולת פקיד אחת.

• הנהגת "מסלולי עמלות"

על פי החקיקה ששררה עד ליום 31.3.2014, חויבו לקוחות הבנק בעמלות עבור ניהול "חשבונות עובר ושב", בהתבסס על היקף הפעולות שבוצעו על ידם בפועל (שיטת: "PAY AS YOU GO"). במסגרת התיקון לכללי הבנקאות, שנכנס לתוקף ביום 1.4.2014, נדרשו התאגידים הבנקאיים להציע ללקוחות המסווגים כ"יחידים" ו"עסקים קטנים" שיטה אלטרנטיבית לגביית עמלת ניהול של חשבונות עובר ושב - המבוססת על תשלום חודשי קבוע ומוסכם מראש (להלן: "שיטת המסלולים").

הכללים החדשים שנכללו ב"תיקון" הגדירו שני מסלולי תשלום חודשיים סטנדרטיים, כדלקמן:

- "המסלול הבסיסי" - הכולל פעולת "פקיד" אחת, ו-10 פעולות ב"ערוץ ישיר".

- "המסלול המורחב" - הכולל 10 פעולות "פקיד", ו-50 פעולות ב"ערוץ ישיר".

בנוסף, הותר לבנקים להציע ללקוחותיהם מסלול נוסף: "מורחב פלוס" (נשיאו נמנה על המסלולים הסטנדרטיים), הכולל את כל הפעולות שנכללו ב"מסלול המורחב" ושירותים נוספים לפי שיקול דעתו של התאגיד הבנקאי בתעריף קבוע ומוסכם מראש.

המסלולים יוצעו ללקוחות הכלולים בקטגוריות אלו, שיוכלו לבחור באחת מבין השיטות (הקיימת או החדשה), או באחד המסלולים, כרצונם, ולשנות את החלטתם, בכל עת, בכפוף למסירת הודעה מראש.

להערכת בנק ישראל השימוש בכלים חדשים אלו (המהווים תשתית נוחה לצורך השוואת עלויות בין הבנקים השונים), יסייע ללקוחות בקבלת החלטה מושכלת (באמצעות הגדלת השקיפות בתחום זה) - ויגרום בשלב מאוחר יותר, להגדלת התחרות בין הבנקים ולהוזלת העלויות בגין ניהול "חשבונות העובר ושכ" במערכת הבנקאית.

במסגרת היערכותם ליישום מסלולי העמלות שנקבעו על ידי בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לדווח לבנק ישראל על שלבי הביניים בהיערכותם ליישום הכללים החדשים.

בעקבות בחינת דיווחי הבנקים, הגיע בנק ישראל למסקנה שהתמחור המתגבש בתאגידים בנקאיים מסוימים אינו עולה בקנה אחד עם המטרה המקורית שעמדה בבסיס התיקונים לחקיקה.

לפיכך, החליט בנק ישראל ביום 5 במרס 2014 להטיל פיקוח על תעריף ה"מסלול הבסיסי" ולקבוע לו מחיר מירבי בסך של 10 ש"ח לחודש.

במהלך חודש מרס 2014 השלים הבנק את היערכותו ליישום ההוראות החדשות וקבע תעריפים למסלולי העמלות השונים, כדלקמן:

- המסלול הבסיסי - 8.5 ש"ח לחודש.

- המסלול המורחב - 26.5 ש"ח לחודש.

התיקונים לכללי העמלות בנושא: "ניהול חשבונות עובר ושכ", כאמור נכנסו לתוקף ביום 1 באפריל 2014, ומיושמים על ידי הבנק, החל ממועד זה.

לאחר יישום הכללים החדשים, התבקשו התאגידים הבנקאיים על ידי בנק ישראל לנקוט במספר פעולות במטרה להעמיק את תודעת ציבור הלקוחות לכללים החדשים ולאפשרויות שנפתחו בפניהם, לרבות: משלוח דפי הסבר מפורטים ופרסום באתר האינטרנט שלהם. בנוסף, נדרשו התאגידים הבנקאיים למסור דיווח באשר לבקורות שננקטו על ידם במסגרת הטמעת הכללים החדשים ובאשר לפעילות השיווקית שיושמה, במטרה להפוך את הכללים החדשים לנחלת כלל ציבור הלקוחות.

הנתונים שנאספו על ידי הבנק בפרק הזמן הקצר שחלף ממועד יישום הכללים החדשים אינם נותנים אינדיקציה ברורה לגבי היקף הפגיעה הצפוי בהכנסות הבנק. עם זאת, לאור אומדנים ראשוניים, סבורה הנהלת הבנק שיישום הכללים החדשים והמתכונת התעריפית המעודכנת צפויים להקטין את הכנסות הבנק מניהול חשבונות עובר ושכ בשנת 2014 בסך של כ- 10-5 מיליון ש"ח.

(2) טיוטת תיקון ל"כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008"

ביום 29 ביולי 2014, הפיץ בנק ישראל טיוטת תיקון ל"כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008", הכוללת הצעות להפחתת עלות השירותים הבנקאיים של משקי בית ועסקים קטנים, כדלקמן:

- העברה בנקאית באמצעות מערכת "RTGS", עד לסכום של מיליון ש"ח, תוגדר כ"פעולת פקיד", והעמלה שניתן לגבות בגינה תוגבל לפיכך לתעריף הנגזר מסוג פעולה זה.
- ייאסר על התאגידים הבנקאיים לגבות "דמי ניהול" בגין הלוואות לדיר.

בנוסף, כוללת טיוטת התיקון הצעה שנועדה להקל על לקוחות המבקשים להיכלל בקטגוריית "עסקים קטנים". בהתאם לטיוטת ההנחיות החדשות, לא יחויבו לקוחות אלו להציג מדי שנה דוח המעיד על התאמתם לקריטריונים הנדרשים (כנדרש בכללים הקיימים), אלא בעת שיידרשו להמציא נתונים אלה על ידי הבנק.

עד כה טרם אושרו הכללים שנכללו בטיוטת התיקון וטרם נקבע מועד לכניסתם לתוקף.

להערכת הבנק, אישור הכללים שנכללו בטיטוט התיקון כלשונם, צפוי להקטין את הכנסותיו התפעוליות של הבנק בסכומים לא מהותיים.

ה. חקיקה בנושא: "ריבית על יתרות זכות בחשבונות עובר ושב"

לאחרונה אושרו במליאת הכנסת, בקריאה טרומית, מספר הצעות חוק המבקשות לחייב את הבנקים לשלם ריבית על יתרות זכות בחשבונות העובר ושב של לקוחותיהם.

חלק מיוזמות חקיקה אלו נתמכות על ידי חברי כנסת בוועדת הכלכלה ואף אושרו בוועדת השרים לענייני חקיקה, וייתכן שיגובשו לחוק מחייב בסופו של הליך החקיקה.

בשלב זה, לא ברור אם הצעות חוק אלו יתגבשו לחוק מחייב, ומה יהיה שיעור הריבית אותו יחויבו הבנקים לשלם ללקוחותיהם בגין יתרות זכות אלו. לפיכך, בשלב זה, לא ניתן לאמוד עדיין את השפעת הצעות החקיקה על הכנסות הריבית של הבנק. עם זאת, להערכת הנהלת הבנק, יישום הצעות החקיקה כלשונן צפוי לפגוע מהותית בהכנסות הריבית של הבנק.

ו. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 333 בנושא: "ניהול סיכון הריבית"

בפרק 2 יא' בדוחות לשנת 2013 נכלל מידע לגבי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 333 שפורסמה ביום 30.5.2013, בנושא: "ניהול סיכון הריבית".

ההוראה מבוססת על עקרונות "מסמך באזל", בנושא: "סיכון הריבית" שפורסמו בשנת 2008, וכוללת עקרונות וקיום מנחים לניהול סיכון הריבית לרבות:

- קביעת האסטרטגיה והמדיניות לניהול סיכון הריבית.
- התאמת המדיניות לתיאבון לסיכון של התאגיד הבנקאי ומידת מורכבות פעילותו.
- דרישה למדידת החשיפה לסיכון הריבית הן בגישת ה"רווחים" והן בגישת "השווי הכלכלי".
- קביעת מגבלות לחשיפת הבנק לסיכון הריבית.
- שימוש בתרחישי קיצון.

הנהגת מערכת דיווחים נאותה, לרבות דיווחים לפיקוח על הבנקים בתרחישים מסוימים.

ההנחיות שנכללו בהוראה נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2014. הבנק מיישם את ההנחיות שנכללו בהוראה ממועד כניסתן לתוקף.

ז. תגמול נושאי משרה

ו1. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301A בנושא: "מדיניות התגמול"

בפרק 2 יג' בדוחות הכספיים לשנת 2013, נכלל מידע לגבי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301A בנושא: "מדיניות התגמול בתאגיד בנקאי", שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 19 בנובמבר 2013.

ההוראה מבוססת על מסמכי ה"פורום ליציבות פיננסית" שפורסמו בשנת 2009 וכוללת עקרונות והנחיות שנועדו להבטיח שהסדרי התגמול הנהוגים בתאגידים הבנקאיים יותאמו למסגרת ניהול הסיכונים ולמטרות ארוכות הטווח שלהם, לרבות:

- מדיניות התגמול תשקף את העקרונות שנקבעו במדיניות ניהול הסיכונים ולא תעודד נטילת סיכונים חורגת מהתיאבון לסיכון של התאגיד הבנקאי.

- מדיניות התגמול תגובש על ידי "ועדת תגמול" ייעודית (שמרבית חבריה יהיו דירקטורים חיצוניים).
 - מדיניות התגמול של תאגיד בנקאי החבר בקבוצה בנקאית, תיגזר ממדיניות התגמול של החברה האם (שתהיה אחראית ליישום "מדיניות תגמול קבוצתית").
 - יגובשו מנגנוני תגמול נפרדים לעובדים העוסקים בניהול סיכונים, בקרה וביקורת.
 - יקבעו מנגנוני תגמול נפרדים ל"עובדים מרכזיים" (כהגדרתם בהוראה), ויוטלו מגבלות שונות על התגמול המשתנה המשולם לעובדים אלה.
 - יוטלו מגבלות על תשלום תגמול בגין סיום העסקה, בהיקף העולה על השיעור שנקבע בחוקי העבודה.
 - ההנחיות והעקרונות שנכללו בהוראה נכנסו לתוקף ביום פרסום ההוראה (19.11.2013). עם זאת, נכללו בהוראה "הוראות מעבר", המאפשרות אימוץ הדרגתי של ההוראה, כדלקמן:
 - הותר לתאגידים הבנקאיים לעדכן את מדיניות התגמול שלהם, בהתאם לעקרונות שנקבעו בהוראה עד ליום 30.6.2014, לכל המאוחר (ראה הרחבה להלן).
 - העקרונות שנקבעו בהוראה ייושמו על הסדרי תגמול פרטניים (שנחתמו עם עובדים מרכזיים קודם לפרסום ההוראה) במדורג, עד ליום 31.12.2016, לכל המאוחר. עם זאת ההנחיות שנכללו בהוראה לא יחולו על זכויות שצברו עובדים אלה קודם לפרסום ההוראה.
- לאור מורכבות ההנחיות שנכללו בהוראה בכלל, והצורך להתאים את מדיניות התגמול בבנק למדיניות התגמול של החברה האם, בפרט, החליט בנק ישראל ביום 18 במרס 2014 לאפשר לתאגידים הבנקאיים החברים בקבוצה בנקאית, להשלים את היערכותם לגיבוש מדיניות תגמול עדכנית עד ליום 30 בספטמבר 2014.
- במהלך הרבע הראשון של השנה החל הבנק בהערכות לגיבוש מדיניות תגמול נאותה, התואמת את ההנחיות שנכללו בהוראה ואת מסגרת המדיניות שאושרה בחברה האם, בהתאם ללוחות הזמנים המעודכנים שנקבעו כאמור (יצוין בהקשר זה כי החברה האם סיימה את הערכותה ליישום ההוראה, ואישרה בחודש יוני 2014 מדיניות תגמול מעודכנת).
- בתום הרבע השלישי של שנת 2014 השלים הבנק את היערכותו המעשית ליישום ההוראה. במסגרת זו מופו, בסיוע מומחה חיצוני, השינויים הנדרשים במדיניות ובמנגנוני התגמול שהיו בשימוש הבנק, במטרה להתאימם לעקרונות שנכללו בהוראה החדשה, ונערך מסמך מדיניות תגמול המיישם את העקרונות וההנחיות שנכללו בהוראה, שאושר על ידי דירקטוריון הבנק ביום 30.9.2014 (לפרטים נוספים באשר לעיקרי ההוראות החדשות שנכללו במסמך המדיניות - ראה ביאור 8 בתמצית הדוחות הכספיים).

(2). הצעת חוק תגמול נושאי משרה במוסדות פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ד - 2014

הצעת החוק הממשלתית אושרה בכנסת בקריאה ראשונה ביום 21 ביולי 2014 ומציעה, בין היתר, להגביל את סכום הוצאת השכר לעובד בכיר, שיהיה ניתן לניכוי כהוצאה לצורכי מס - לסך של 3.5 מיליון ש"ח לשנה. בנוסף, כוללת הצעת החוק דרישה ליישום מנגנון תאגידי שבסמכותו לאשר הסכמי העסקה עם נושאי משרה בהיקף העולה על התקרה שנקבעה, כאמור.

בשלב זה, טרם הסתיימו הליכי החקיקה וטרם נקבע מועד ליישום ההנחיות שנכללו בהצעת החוק, לכשתאושר.

ח. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 421 בנושא: "הפחתה או תוספת בשיעורי הריבית"

בפרק ז'ד' בדוחות הכספיים לשנת 2013, נכלל מידע לגבי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 421, בנושא: "הפחתה או תוספת בשיעורי הריבית", שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 9.9.2013.

ההוראה מפרטת את התנאים וההגבלות שיחולו על הפחתת הטבות בשיעורי הריבית שניתנו על ידי הבנק ללקוחותיו בגין הלוואות או פקדונות.

בהתאם להוראה יידרשו התאגידים הבנקאיים לקבע את ההטבות בשיעורי הריבית שניתנו ל"יחידים" ול"עסקים קטנים" (כהגדרתם ב"כללי הבנקאות" (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008), לרבות הטבות בגין מוצרים בנקאיים הנושאים ריבית בשיעור משתנה ופקדונות המתחדשים מעת לעת, בהתאם לתנאים החוזיים שנקבעו במועד קשירת העסקה בין הבנק ללקוחותיו. ההנחיות שנכללו בהוראה נכנסו לתוקף במדורג כדלקמן:

- עבור הלוואות שניתנו בריבית שאינה קבועה - החל מיום 1.1.2014.
 - עבור פקדונות שנתקבלו בריבית שאינה קבועה, או פקדונות המתחדשים מעת לעת - החל מיום 1.7.2014.
- במסמך שהפיץ בנק ישראל לאחר פרסום ההוראה, הובהר שהטבות בריבית שקיבל "יחיד" או "עסק קטן" בגין מוצר בנקאי (פיקדון או הלוואה), ימשיכו לחול על אותו מוצר עד לפרעונו, גם אם הלקוח אינו נמנה עוד על קטגוריית הלקוחות עליה חלות הוראות אלו.

הבנק יישם את ההנחיות שנכללו בהוראה במועדים שנקבעו לכניסתן לתוקף. להערכת הבנק יישום ההנחיות הנוגעות להלוואות בריבית שאינה קבועה, הפחית את הכנסות הריבית של הבנק בתקופת הדוח בסכומים לא מהותיים. לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד יישום ההנחיות הנוגעות לפקדונות הציבור, לא ניתן לאמוד עדיין את ההשלכות שיהיו ליישום ההוראות על עלות גיוס הפקדונות בבנק. עם זאת, להערכת הנהלת הבנק, בשל סביבת הריבית הנמוכה השוררת בשוק הכספים, לא צפויה, בשלב זה, פגיעה מהותית במרווחי הריבית בבנק.

ט. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 414 בנושא: "גילוי עלות השירותים בניירות ערך"

מבדיקות שנערכו על ידי בנק ישראל נמצא כי קיים פער גדול בין העמלות התעריפיות בתחום "ניירות ערך" לבין העמלות הנגבות בפועל, המקשה על הלקוחות להשוות בין מחירי השירותים הנהוגים בבנקים השונים, בתחום זה.

במסגרת צעדי ההסדרה שננקטים על ידי בנק ישראל בנושא זה, פרסם בנק ישראל ביום 2 באפריל 2014 הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה, בנושא: "גילוי עלות שירותים בניירות ערך", המיועדת להגביר את השקיפות ואת יכולת הלקוחות לנהל משא ומתן אפקטיבי לגבי עלות השירותים בתחום זה. בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה יידרשו התאגידים הבנקאיים להציג ללקוחות המבצעים פעולות בניירות ערך (ישראלים או זרים), מידע השווה באשר לשיעורי העמלות הממוצעים שגבה הבנק מלקוחות אחרים שביצעו עסקאות דומות. המידע יוצג ללקוחות במסגרת ההודעות הנשלחות אליהם ובאמצעות פרסום באתר האינטרנט של הבנק.

ההנחיות שנכללו בהוראה ייכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. הבנק נערך ליישום הנחיות אלו במועד כניסתן לתוקף.

בשלב מוקדם זה לא ניתן לאמוד את ההשלכות שיהיו ליישום הנחיות אלו על תוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד. עם זאת, להערכת הנהלת הבנק צפוי שיישום הנחיות אלו יפחית את הכנסות הבנק מממן שירותים בתחום ניירות הערך.

י. חוק להקלות בשוק ההון ולעידוד הפעילות בו (תיקוני חקיקה), התשע"ד – 2014

בפרק 2 טז' בדוחות הכספיים לשנת 2013, נכלל מידע לגבי כוונת הרשות לניירות ערך להשיק מוצר חדש: "קרן פקדונות ומלוות", שיהיה בר תחרות לפקדונות הבנקאיים. ישימות המוצר החדש הותנתה בהליכי חקיקה שהושלמו ביום 27.1.2014. עם זאת, כתנאי מקדמי להשקת המוצר יידרש שר האוצר לעשות שימוש בסמכות שהוקנתה לו במסגרת החוק ולהחריג מוצרים פיננסיים מסוימים מהגדרת "נכס מיועץ", באופן שיאפשר גם לפקידי השקעות (שאינם יועצי השקעות מורשים), לשווקם.

עד כה טרם עשה שר האוצר שימוש בסמכות זו. לפיכך, ולאור אי הוודאות באשר לתמחור העתידי של פקדונות מגופים פיננסיים (הנגזרים מהשינויים הצפויים בכללי החישוב של "יחס כיסוי הנזילות", שנכללו בהוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 28.9.2014 - (ראה פרק 11ד'6) להלן), לא ברור באיזה מתכונת, אם בכלל, יושק מוצר זה, בסופו של דבר. עם זאת, להערכת הנהלת הבנק, להשקת מוצרים דומים, במתכונת שנכללה בנייר העמדה של הרשות לניירות ערך, כאמור, עלולות להיות השלכות על ניהול הסיכונים בבנק (לרבות סיכויי נזילות), ועל עלות גיוס הפקדונות בבנק.

יא. תיקון להוראת ניהול בנקאית תקין מס' 439, בנושא: "חייבים על פי הרשאה"

בהמשך להמלצות "הועדה לבחינת התחרות במערכת הבנקאית", שהוקמה על ידי משרד האוצר ובנק ישראל (ראה סעיף ג' לעיל), יישם בנק ישראל בתקופת הדוח מהלכי הסדרה שנועדו להפחית חסמים המעכבים מעבר לקוחות בין הבנקים השונים.

להערכת בנק ישראל דפוסי העבודה המיושמים במערכת הבנקאית בתהליך העברת "הרשאה לחיוב חשבון" בין בנקים, הנגזרים מההנחיות שנקבעו על ידי בנק ישראל בעבר בנושא זה, מסורבלים ומהווים חסם משמעותי המעכב נידוד לקוחות בין הבנקים.

לפיכך, פרסם בנק ישראל ביום 1 בספטמבר 2014, תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 439, בנושא: "חייבים על פי הרשאה", המפשט את הנהלים הקיימים להעברת "חייבים על פי הרשאה", בין הבנקים השונים. בין היתר מאפשר התיקון ללקוחות המעוניינים לשנות את חשבון הבנק המוטב, להגיש את בקשתם באמצעות אמצעי תקשורת מוסכם (ולא רק באמצעות הגשת בקשה בכתב). הגשת הבקשה תוכל להיעשות בין על ידי הלקוח ובין על ידי הבנק הנעבר.

ההנחיות שנכללו בתיקון ייכנסו לתוקף ביום 1 באוקטובר 2015. הבנק נערך ליישום ההנחיות החדשות במועד כניסתן לתוקף. עם זאת, בשלב זה, לא ניתן להעריך עדיין את ההשלכות שיהיו ליישום הכללים החדשים על פעילות הבנק בעתיד.

יב. תיקון צו איסור הלבנת הון (חובת זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ד – 2013

התיקון לצו פורסם ביום 2 בפברואר 2014, ומרחיב את הדרישות המוטלות על התאגידים הבנקאיים בנושא: "איסור הלבנת הון", לרבות:

- בדיקת סבירות הצהרת נהנים ובעלי שליטה.
- שינוי הגדרת "פעילות בלתי רגילה".
- הרחבת חובת שמירת מסמכים גם לגבי מסמכים שהסכומים שנכללו בהם נופלים מ- 10,000 ש"ח.
- החמרת דרישות זיהוי צדדים בהעברות בנקאיות לחו"ל.

התיקונים לצו נכנסו לתוקף בתוך ששה חודשים מפרסומם ברשומות. הבנק מיישם את התיקונים שנכללו בצו ממועד כניסתם לתוקף.

יג. חקיקה בתחום המיסים

במסגרת הצעדים שננקטו על ידי הממשלה בשנים 2013 – 2012 לצמצום היקף הגירעון התקציבי, פורסם ביום 13 באוגוסט 2012 החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב – 2012 (להלן: "החוק").

במסגרת החוק הועלו בשנת 2013 שיעורי דמי הביטוח הלאומי המוטלים על מעסיקים בגין חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק, לשיעור של 6.5% מהשכר המשולם, והיו צפויים להמשיך ולעלות לשיעור של 7% בשנת 2014 ול- 7.5% בשנת 2015. לנוכח הצמצום בממדי הגירעון, אישרה הכנסת ביום 20 בינואר 2014 הצעת חוק, לפיה תדחה הגדלת שיעור דמי הביטוח הלאומי המוטל על המעסיקים החל מיום 1.1.2014, בגין חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק, ותסתכם בשנת 2014 בשיעור של 6.75% בלבד (במקום 7% כפי שנקבע במקור בחוק). בשנים 2015 ו- 2016 יועלו שוב שיעורי דמי הביטוח הלאומי כאמור, ל- 7.25% ו- 7.50%, בהתאמה. בעקבות העדכון בשיעורי הביטוח הלאומי המוטל על מעסיקים, כאמור, חישב הבנק מחדש בתקופת הדוח את התחייבויותיו לתשלום זכויות עובדים מסוימות. עדכון החישוב, כאמור, הקטין את הפרשות הבנק בגין התחייבויות אלו בסכום זניח.

יד. תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג – 2013

במסגרת הצעדים הננקטים על ידי הממשלה להשוואת חובותיהם וזכויותיהם של פלחי אוכלוסיה שונים, פורסמו ביום 25 באפריל 2013 "תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג – 2013", הכוללות הוראות שנועדו לאפשר לאנשים עם מוגבלויות לקבל שירותים שונים (לרבות קיום תשתיות נאותות שיאפשרו גישה למקום קבלת השירות), ולעשות שימוש בכלל המתקנים (לרבות מתקנים לקבלת מידע), באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי.

ההנחיות שנכללו בתקנות נכנסו לתוקף ביום 25 באוקטובר 2013, ויושלו בהדרגה עד לסוף שנת 2018.

לצורך יישום התקנות יידרש הבנק לבצע התאמות שונות בחלק ניכר מסניפי הבנק וכן במערכות התשתית, לרבות: עמדות שירות, מכשירים אוטומטיים, אתר האינטרנט והמוקד הטלפוני – באופן שיענה על ההנחיות והסטנדרטים שנקבעו בתקנות.

הבנק נערך ליישום ההנחיות שנכללו בתקנות בשיתוף עם החברה האם ובסיוע יועץ המתמחה בנושא זה ומלווה את הבנק במתן ייעוץ והנחיות לביצוע התאמות הנגישות הנדרשות. במסגרת היערכות זו מופו האתרים והתשתיות המשמשים את הבנק למתן שירותים בנקאיים ללקוחותיו, והוגדרו ההתאמות שיידרש הבנק לבצע בכל אחד מהאתרים ומערכות התשתית, בכדי לעמוד בסטנדרטים שנקבעו בתקנות.

להערכת הבנק היקף ההשקעות שיידרש הבנק לבצע באתרי הבנק השונים, בכדי לעמוד בתקנות אלו, יסתכם בכ- 5-10 מיליון ש"ח.

יצוין בהקשר זה, כי ביום 17 באוגוסט 2014 נחתם הסכם קיבוצי בין הארגונים העסקיים לבין ההסתדרות החדשה (שעוגן בצו הרחבה שפורסם ביום 5.10.2014), הקובע מסגרת מחייבת להעסקת אנשים עם מוגבלויות בגופים המעסיקים מעל 100 עובדים.

במסגרת הסכם זה יחויבו המעבידים עליהם חל ההסכם להעסיק עובדים עם מוגבלויות בשיעור שלא יפחת מ- 3% מכלל עובדיהם. ההסכם עתיד להיכנס לתוקף ביום 5.10.2015 (בשנה הראשונה ליישום ההסכם יעמוד שיעור העובדים בעלי מוגבלות המועסקים במקום העבודה על 2%, לפחות).

טו. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 453 בנושא: "ערבויות צד שלישי לטובת תאגיד בנקאי"

בפרק 2' בדוחות הכספיים לשנת 2013 נכלל מידע לגבי ה"תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 19), התשע"ג - 2013", במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים למסור ללקוחותיהם הודעה מוקדמת בפרק זמן שלא יפחת מ- 21 יום, בטרם יעמידו הלוואות לפרעון מיידי או יפתחו בהליכים משפטיים כנגד לקוח. בהמשך לתיקון לחוק הבנקאות, כאמור, פרסם בנק ישראל ביום 23 באפריל 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 453, במסגרתו הונחו התאגידים הבנקאיים להודיע גם לערבים (בנוסף ללקוח), על כוונתם להעמיד חוב נערב לפרעון מיידי או לפתוח בהליכים כנגד חייב - 21 יום לפחות, קודם לביצוע צעדים אלו. התיקונים להוראה נכנסו לתוקף ביום 10 בספטמבר 2014. הבנק מיישם את התיקונים שנכללו בתיקון להוראה ממועד כניסתם לתוקף.

טז. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 418 בנושא: "פתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט"

בהמשך להמלצות הועדה להגברת התחרות במערכת הבנקאית (ראה סעיף ג', לעיל) פרסם בנק ישראל ביום 16 ביולי 2014 הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה (מס' 418), בנושא: "פתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט". בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה הותר לתאגידים הבנקאיים, בתנאים מסוימים, לאפשר ללקוחותיהם לפתוח חשבונות בבנק באמצעות האינטרנט.

עם זאת, פתיחת חשבונות בנק באמצעות האינטרנט הותנתה בעמידה במגבלות שונות, ובכללן: הצגת צילום תעודת זהות (והעתק מתעודה רשמית אחרת שהונפקה על ידי מדינת ישראל), זיהוי הלקוח באמצעות תקשורת חזותית אלקטרונית והטלת הגבלות כמותיות שונות על היקף הפעולות שיוכל לקוח לבצע בחשבונות אלו ועל יתרת החובה המותרת בהם.

ההנחיות שנכללו בהוראה נכנסו לתוקף ביום פרסומה. עם זאת, כתנאי מוקדם ליישום ההנחיות החדשות, נדרשו התאגידים הבנקאיים למסור הודעה מוקדמת לבנק ישראל על כוונתם ליישם את ההנחיות החדשות, 60 יום לפני הטמעתן בפועל. בשלב זה הבנק אינו ערוך עדיין להשקת השירות החדש. עם זאת, הבנק מתעתד להשיק את השירות החדש בתחילת השנה הבאה לאחר שישלים, בשיתוף עם החברה האם, את ההיערכות הנדרשת.

יז. טיוטת תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 311 ו- 319, בנושא: "ניהול סיכון האשראי"

במסגרת התאמת הוראות "ניהול בנקאי תקין" להמלצות "ועדת באזל" ולסטנדרטים המקובלים במערכת הבנקאית העולמית, הפיץ בנק ישראל ביום 27 באפריל 2014 טיוטת תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 311 ו- 319, בנושא: "ניהול סיכון האשראי". טיוטת ההוראות כוללת הנחיות בנושא: "פונקצית בקרת אשראי", המסדירות את תפקידיה של פונקציה זו ומיקומה במבנה הארגוני וכוללת עקרונות יסוד לפעילותה, ובכללם:

- מתכונת העבודה של פונקצית בקרת אשראי, לרבות: היקף המדגם, התקשורת עם היחידות העסקיות, וכו'.
- איכות הסקירה של תיק האשראי, לרבות: בדיקת החיתום, זיהוי החובות הבעייתיים, עמידת הלווה בהתניות, דירוג האשראי והתאמתו לסיווג תיק האשראי וכו'.
- מבנה התיעוד והדוחות שתפרסם היחידה.
- יחידת בקרת האשראי תהיה כפופה למנהל הסיכונים הראשי (או לגורם אחר שאינו תלוי ביחידות העסקיות), למעט במקרים בהם מנהל הסיכונים הראשי מאשר בפועל אשראי חדש (מעבר לחובה המוטלת עליו להמציא חוות דעת כתובה בגין עסקאות אשראי חדשות מסוימות).

יח. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355, בנושא: "ניהול המשכיות עסקית"

בהמשך להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 שפורסמה ביום 25.12.2011, ובעקבות סקר מיגון אתריים קריטיים שבוצע במערכת הבנקאית, פרסם בנק ישראל ביום 26 במאי 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי 355, הכוללת הנחיות שנועדו להסדיר את נושא ואופן מיגון האתרים הקריטיים, ובכללן:

- דרישה למגן אתר ראשי או חלופי מפני מלחמה קונבנציונלית.
 - דרישה למגן אתר קריטי ראשי מפני רעידות אדמה.
 - היתר לחברה בת בנקאית להסתמך על האתר הקריטי של החברה האם.
- ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה נכנסו לתוקף במועד פרסום התיקון. מאחר והאתרים הקריטיים שבשימוש הבנק משותפים לבנק ולחברה האם - נערך הבנק במשותף עם החברה האם ליישום ההנחיות.

יט. חקיקה בנושא: "הלוואות לדיר"

(1). הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, בנושא: "מגבלות למתן הלוואות לדיר"

להערכת בנק ישראל, הגידול המהיר בהיקף האשראי לדיר בשנים האחרונות הנובע הן מעליית מחירי הדיר והן מהירידה שנרשמה בסביבת הריבית - הגדיל את סיכון האשראי הגלום בתיקי ה"הלוואות לדיר" במערכת הבנקאית. בעקבות הערכות אלו, פרסם בנק ישראל בשנים 2013 - 2010 שורת הוראות והנחיות, הכוללות מגבלות שונות על מתן אשראי לדיר.

לנוכח מספרן הרב של ההוראות שפורסמו בנושא זה, ומורכבותן, פרסם בנק ישראל ביום 15 ביולי 2014 הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה (מס' 329), המאגדת את ההוראות והמגבלות שנקבעו על ידי בנק ישראל בעבר בנושא זה, כאמור - במסגרת הוראת ניהול בנקאי חדשה.

בנוסף, כוללת ההוראה מגבלה חדשה, לפיה יוחל על הלוואות לדיר שסכומן עולה על 5 מיליון ש"ח, משקל סיכון בשיעור של 100% (במקום 35%). ההנחיה החדשה תחול על כלל ההלוואות לדיר שיאושרו החל מיום 1 באוקטובר 2014.

(2). צו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם) (תיקון), התשע"ד - 2014

בפרק 22(2) בדוחות לשנת 2013, נכלל מידע לגבי טיוטת תיקון לצו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם), התשס"ב - 2002, שכללה הצעה לתיקון הנוסחה לחישוב "עמלת פירעון מוקדם", במסגרתה הוצע למעט את מרכיב "פרמיית הסיכון" של הלקוח, מהנוסחה המשמשת את הבנקים לחישוב העמלה (מכיוון שמרכיב זה אינו רלוונטי למדידת שינוי הריבית בתחום ההלוואות לדיר).

בנוסף, מרחיב התיקון את דרישות הגילוי ללקוח, וקובע פטור מגביית "עמלת העדר הודעה מוקדמת", בתנאים מסוימים.

ביום 28.7.2014 פורסם צו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם), התשע"ד - 2014 (להלן: "הצו"), שאישר את התיקון האמור. ההנחיות שנכללו בצו ייכנסו לתוקף בתום 180 יום ממועד פרסום הצו, ויחולו על כל ההלוואות שייפרעו ב"פרעון מוקדם" לאחר אותו מועד.

מאומדנים מוקדמים שנערכו על ידי הנהלת הבנק, עולה כי התיקון לצו צפוי להקטין את הכנסות הבנק מגביית "עמלת פירעון מוקדם" בשיעור של כ- 15% - 20% (הכנסות הבנק מגביית עמלת פירעון מוקדם הסתכמו בשנת 2013 בכ- 6 מיליון ש"ח).

כ. תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 403, בנושא: "הטבות לא בנקאיות ללקוחות"

בשנים האחרונות נרשמה עליה ברמת התחרות במערכת הבנקאית, הכוללת מגוון הטבות רב המוצע על ידי הבנקים ללקוחותיהם (לרבות לקוחות פוטנציאליים), המקשות עליהם להבין את ערך ההטבה ולקבל החלטה מושכלת.

בהמשך לצעדי ההסדרה הננקטים על ידי בנק ישראל במטרה לעודד את התחרות במערכת הבנקאית מחד, ולהגביר את השקיפות במערכת זו מאידך, פרסם בנק ישראל ביום 6 ביולי 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 403, בנושא: "הטבות לא בנקאיות ללקוחות", הכוללת הנחיות המסדירות את תחום מתן ה"הטבות הלא בנקאיות ללקוחות" במערכת הבנקאית (לרבות התניות הכרוכות בהטבות אלו), ומהוות תשתית שתסייע ללקוחות להשוות בצורה מיטבית בין השירותים והמוצרים הבנקאיים המוצעים להם, ובכללן:

- התאגידים הבנקאיים לא יורשו להעניק ללקוחותיהם הטבות לא בנקאיות (כהגדרתן בטיטוט ההוראה), למעט מענק כספי במועד פתיחת חשבון עובר ושב, חפצים קטנים למטרות שיווקיות, והטבות הקשורות לחינוך פיננסי.
 - ייאסר על התאגידים הבנקאיים המעניקים הטבה לא בנקאית, לקשור את ההטבה בהתחייבות הלקוח לקיים פעילות בנקאית לתקופת זמן כלשהי (או לחיובי מאידך, בשווי ההטבה, ככל שלא התקיימו התניות אלו).
- ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה, ייכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. הבנק נערך ליישום ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה במועד כניסתן לתוקף.

כא. טיטוט הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא: "ניהול ההגנה הקיברנטית"

פעילות התאגידים הבנקאיים נשענת על תשתיות טכנולוגיות מתקדמות וחדשנות טכנולוגית, לרבות תשתיות מחשוב "פתוחות" וקבלת שירותי מחשוב מצדדים שלישיים המאפשרים מתן שירותים בנקאיים זמינים ללקוחות "בכל עת ובכל מקום". תשתיות מתקדמות אלו חושפות את התאגידים הבנקאיים לסיכונים קיברנטיים שהתממשותם עלולה לשבש את פעילותם התקינה ולהוביל לפגיעה במוניטין, ירידה באמון הציבור, ואף לגרם, במקרה קיצון, לפגיעה ביציבותם.

להערכת בנק ישראל, נרשמה בתקופה האחרונה עליה מתמדת בחשיפת התאגידים הבנקאיים (בארץ ובעולם) לאיומים קיברנטיים, המתבטאת בעליה בתחכום ההתקפות, בעוצמת הנזק הפוטנציאלי ובקושי לזהות התקפות אלו. לאור החשיבות הרבה שמייחס בנק ישראל לנושא זה ולסכנות הפוטנציאליות הטמונות בו, הפיץ בנק ישראל ביום 21 באוגוסט 2014 טיטוט הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא: "ניהול ההגנה הקיברנטית", המסדירה את דרישות הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בתחום זה, וכוללת מסגרת מובנית לניהול הסיכון. ההוראה קובעת עקרונות יסוד וקווים מנחים לניהול הסיכון הקיברנטי ובכללם:

- התאגיד הבנקאי יגדיר אסטרטגיית הגנה ומסגרת לניהול הסיכון הקיברנטי הכוללים:
- תפיסת הגנה קיברנטית, לרבות: זיהוי מרחב הפעילות, מכלול הגורמים הרלוונטיים לנושא, מתן דגש למערכי הגילוי, ולהגנה על פרטיות הלקוחות ושמידה על נכסיהם.
- גישת התאגיד לניהול סיכונים קיברנטיים, לרבות: יעדים, עקרונות הפעלה ויישום.
- מסגרת לניהול הסיכון הקיברנטי, הכוללת: מבנה הממשל התאגידי, תיאור הכלים והמתודולוגיות להערכת הסיכון, ותיאור תהליכי ההגנה העיקריים.

- מדיניות הגנה קיברנטית המתייחסת ליעדי ההגנה הקיברנטיים, הגדרת תחומי האחריות, מערכי הניטור והתגובה ופירוט הבקורות הנדרשות והמסגרת ליישומן.
- אסטרטגיית ההגנה הקיברנטית תעודכן בתדירות תלת שנתית, לפחות.
- מדיניות ההגנה הקיברנטית תעודכן בתדירות שנתית, לפחות.
- בתהליך ניהול הסיכון הקיברנטי, ייכללו המרכיבים הבאים:
 - הערכת הסיכונים הקיברנטיים וסביבת הבקרה שתבוצע בתדירות שנתית, לפחות.
 - זיהוי והערכת הסיכונים הקיברנטיים שיבוססו על ממצאי בקורות וסקרים, איסוף וניתוח אירועים פנימיים, מיפוי תהליכים עסקיים, ניתוח תרחישים, ושימוש במדדים כמותיים.
 - הערכת הבקורות הקיימות, לרבות: ניתוח מצב הבקורות ביחס לאיומים, לחולשות ולסיכונים הרלוונטיים, בחתכי הפעילות השונים.
 - קיום מערך דיווח סדיר להנהלה ולדירקטוריון בנושא הסיכון הקיברנטי, לרבות: נתונים לגבי מדדי סיכון עדכניים, פירוט אירועי סיכון או נזק משמעותיים, התפתחות אירועים בעלי פוטנציאל להתממשות הסיכון הקיברנטי.
- התאגידים הבנקאיים יידרשו לבסס מערך בקורות אפקטיבי להפחתת רמת הסיכון הקיברנטי, שיכלול:
 - מיפוי סביבת הפעילות של התאגידים במטרה לזהות גורמים, מערכות ותהליכים קריטיים, לרבות נקודות חולשה.
 - חיזוי וחקר איומים המבוסס על איסוף מידע עצמאי ויכולת הערכה וניתוח.
 - פיתוח יכולת תגובה מהירה ואפקטיבית לאירוע קיברנטי וניהולו.
 - פיתוח יכולת עמידות לאירועים קיברנטיים ושיקום הפעילות העסקית בעקבות האירוע.
 - צמצום החשיפה להתקפות קיברנטיות באמצעות "הקשחת מערכות" וצמצום הרשאות למשתמשים.
 - יישום אבטחה "רב שכבתית" המבוססת על ריבוי בקורות העשויות לפצות על חולשות שהתגלו בחלק מהתהליכים.
 - קיום מערך ניטור ובקרה אפקטיבי שיאושש ברציפות בכל שעות היממה ויקבל דיווחים בזמן אמת מהמערכות והיחידות השונות.
 - יישום מתכונת נאותה לניהול אירוע קיברנטי, הכוללת: זיהוי האירוע, דיווח על האירוע, ניהול שוטף של האירוע באמצעות צוות עובדים יעודי במסגרת "חדר מצב", רישום ומעקב של מכלול הידיעות, ההחלטות והפעולות באמצעות "זמן אירועים", ועריכת תחקור ודיווח בתום האירוע.
- קיום מערך דיווח על אירועים קיברנטיים (או התרעה על אירוע קיברנטי), הכולל: דיווחים פנימיים לגורמים הרלוונטיים, להנהלה ולדירקטוריון, ודיווחים חיצוניים לפיקוח על הבנקים, בתנאים מסוימים.

• **קיום ממשל תאגידי נאות לניהול הסיכון הקיברנטי, הכולל את האורגנים הבאים:**

- הדירקטוריון יהיה אחראי על התווית אסטרטגית ההגנה הקיברנטית, אישור המסגרת לניהול הסיכון הקיברנטי, ופיקוח על ההנהלה הבכירה.
 - הנהלת הבנק תקבע את המסגרת הכוללת לניהול הסיכון הקיברנטי, תגבש את מדיניות ההגנה הקיברנטית, ותעריך את אפקטיביות מערך ההגנה הקיברנטית באמצעות קבלת דיווחים שוטפים באשר לאיומים הקיימים, תוצאות הערכת הסיכונים, ודיווחים תקופתיים על אירועים קיברנטיים.
 - מנהל הגנה קיברנטית שיעמוד בראש מערך ההגנה הקיברנטית ויהיה אחראי על מגוון היבטים בניהול הסיכון הקיברנטי, לרבות: תכלול ניהול הסיכון הקיברנטי, סיוע להנהלה בגיבוש ויישום מדיניות ההגנה הקיברנטית, גיבוש מתודולוגיית ניהול סיכונים קיברנטיים, ניהול אירועים קיברנטיים וקביעת המסגרת לדיווחים מהיחידות השונות.
- עד כה טרם פורסם נוסח מחייב של ההוראה וטרם נקבע מועד ליישומה. הבנק לומד את ההנחיות שנכללו בסיטוט ההוראה ונערך ליישומן לכשיאושרו.

כב. הוראות בנושא פתיחת חשבונות עו"ש וסגירתם

(1). הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422, בנושא: "פתיחת חשבונות עובר ושכ ביתרת זכות וניהול"

מאחר ובנק ישראל רואה במתן אפשרות ללקוחות לפתוח ולנהל חשבונות עובר ושכ בתאגידים הבנקאיים - שירות חיוני ובסיסי שעל התאגידים הבנקאיים להעמיד לרשות משקי הבית, אף אם הם נמנים עם קבוצת אוכלוסיה במעמד סוציו אקונומי נמוך, פרסם בנק ישראל ביום 26 במאי 2014, הוראת ניהול בנקאי חדשה (מס' 422), בנושא: "פתיחת חשבונות עובר ושכ ביתרת זכות וניהול". על פי הכללים שנקבעו בהוראה, תאגיד בנקאי לא יסרב לפתוח "חשבון עו"ש זכות", לאוכלוסיית לקוחות חלשות לרבות: לקוחות "מוגבלים" או "מוגבלים חמורים", לקוחות ב"פשיטת רגל", לקוחות שהוצאו כנגדם צווי עיקול ולקוחות אשר מתנהל כנגדם הליך משפטי. בנוסף, יידרשו התאגידים הבנקאיים להמציא לבעלי חשבונות אלו אמצעים בסיסיים לניהול חשבונותיהם כגון: כרטיס חיוב מיידי, כרטיס למשיכת מזומן ושירותי איחזור מידע באמצעות עמדת שירות. ההנחיות שנכללו בהוראה ייכנסו לתוקף במדורג, החל מיום פרסום ההוראה ועד ליום 1.1.2015.

הבנק מיישם את הכללים שנכנסו לתוקף, ונערך ליישום יתר ההנחיות במועד כניסתן לתוקף.

(2). טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 בנושא: "העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח"

במסגרת הצעדים הננקטים על ידי בנק ישראל במטרה להגביר את התחרות במערכת הבנקאית, לרבות הוראות המיועדות לצמצום החסמים המקשים על מעבר לקוחות בין הבנקים השונים, הפיץ בנק ישראל ביום 10 בספטמבר 2014 טיוטת תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 432, בנושא: "העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח", הכוללת הנחיות חדשות שנועדו לסייע ללקוחות המבקשים להעביר את פעילותם לתאגיד בנקאי אחר, ובכללן:

- הלקוח יוכל לפנות לבנק באמצעות מגוון אמצעי תקשורת (כגון: אינטרנט, פקס, טלפון), במטרה לקבל מידע על כדאיות העברת חשבונות.
- התאגידים הבנקאיים יחויבו למסור ללקוחותיהם דוח תקופתי, שיפרט את יתרת הנכסים וההתחייבויות בחשבונותיהם.

- התאגידים הבנקאיים יחויבו להמציא ללקוחותיהם, לפי בקשתם, "מדריך להעברת פעילות ולסגירת החשבון".
 - לקוח יוכל לפנות לבנק בבקשה לסגירת חשבון, באמצעות מגוון אמצעי תקשורת שייקבעו.
 - טיפול הבנק בבקשת הלקוח לסגירת חשבון, יוגבל למסגרת זמנים קבועה.
- עד כה טרם פורסם נוסח מחייב של ההוראה וטרם נקבע מועד ליישומה בפועל. הבנק לומד את השינויים שנכללו בטיטת ההוראה ונערך ליישומן לכשיאושרו.

כג. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308A, בנושא: "טיפול בתלונות הציבור"

במסגרת הצעדים שנוקט בנק ישראל במטרה לשפר את אמון הציבור במערכת הבנקאית (כחלק מתהליך לקביעת סטנדרטים שיבטיחו מתן שירות הוגן ללקוחות התאגידים הבנקאיים), ובהמשך לפרסומים של ארגון ה-OECD בנושא זה - פרסם בנק ישראל ביום 30 בספטמבר 2014, הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה (מס' 308A), בנושא: "טיפול בתלונות הציבור".

ההוראה מסדירה את תהליך הטיפול בתלונות ציבור הלקוחות באמצעות קביעת דרישות מינימום מהתאגידים הבנקאיים, ובכללן:

- התאגידים הבנקאיים יחויבו לקבוע מדיניות בנושא "הטיפול בתלונות הציבור". המדיניות תקבע על בסיס קבוצתי ותביא בחשבון מאפיינים שונים של חברות הבנק.
 - תלונות הציבור יטופלו בתאגידים הבנקאיים על ידי פונקציה ייעודית שבראשה יעמוד "נציב תלונות הציבור", שיהיה חבר הנהלה או כפוף לחבר הנהלה.
 - תלונות הציבור יטופלו בהגינות וביעילות. פרק הזמן המכסימלי למתן תשובה סופית לתלונה לא יעלה על 45 יום ממועד קבלתה.
 - לקוחות החולקים על החלטת התאגיד הבנקאי באשר לטיפול בתלונתם, יהיו רשאים להשיג עליה בפני הפיקוח על הבנקים.
 - התאגידים הבנקאיים יידרשו לפרסם במקום בולט בסניפיהם ובאתר האינטרנט שלהם את אמת השירות שנקבעה על ידם בנושא זה, לרבות פרטים באשר לאופן הגשת התלונה, ערוצי התקשורת האפשריים להגשת התלונה ולוחות הזמנים למתן המענה לתלונות.
- ההנחיות שנכללו בהוראה ייכנסו לתוקף ביום 1 באפריל 2015. הבנק נערך ליישום ההוראה במועד שנקבע לכניסתה לתוקף.

חלק ב' - התפתחות עסקי הבנק

4. התוצאות העסקיות

רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בסך של 129 מיליון ש"ח, לעומת 136 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה ירידה בשיעור של 5.1%. הירידה ברווח הנקי מוסברת בהפרשות בגין התחייבות לתשלום פיצויי פרישה מוגדלים בסך 33 מיליון ש"ח, כמתחייב מתכנית לפרישה מרצון שאושרה בתקופת הדוח (ראה פרק 16 ד' להלן).

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 8.9%, לעומת תשואה בשיעור של 9.8% שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד, ותשואה בשיעור של 9.7% בכל שנת 2013.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- עליה בהכנסות הריבית, נטו, מ- 539 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013, ל- 593 מיליון ש"ח בתקופת הדוח⁽¹⁾.
 - ירידה בהכנסות המימון שאינן מריבית, מ- 80 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013, ל- 32 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - ירידה בהוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, מהוצאה בסך 70 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013, להכנסה בסך של 18 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - ירידה בהכנסות מעמלות, מ- 274 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013, ל- 228 מיליון ש"ח בתקופת הדוח⁽¹⁾.
 - עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות, מ- 624 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013, ל- 660 מיליון ש"ח בתקופת הדוח⁽²⁾.
- ברבע השלישי של שנת 2014 רשם הבנק רווח נקי בסך של 34 מיליון ש"ח, לעומת 35 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 2.9%⁽²⁾. הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות ברבע השלישי של שנת 2014, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:
- עליה בהכנסות הריבית, נטו, מ- 186 מיליון ש"ח ברבע השלישי של שנת 2013, ל- 205 מיליון ש"ח בתקופת הדוח⁽¹⁾.
 - עליה בהכנסות המימון שאינן מריבית, מסכום זניח ברבע השלישי של שנת 2013, ל- 18 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - ירידה בהוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, מהוצאה בסך 36 מיליון ש"ח ברבע השלישי של שנת 2013, להכנסה בסך 1 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - ירידה בהכנסות מעמלות, מ- 96 מיליון ש"ח ברבע השלישי של שנת 2013, ל- 76 מיליון ש"ח בתקופת הדוח⁽¹⁾.
 - עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות, מ- 203 מיליון ש"ח ברבע השלישי של שנת 2013, ל- 244 מיליון ש"ח בתקופת הדוח⁽²⁾.

תשואת הרווח הנקי על ההון הסתכמה ברבע השלישי של שנת 2014 בשיעור של 7.0%, לעומת 7.7% בתקופה המקבילה אשתקד⁽²⁾.

1. לפרטים נוספים בדבר הוראות בנק ישראל בנושא: "מדידת הכנסות ריבית" ("תקן FAS-91"), המיושמות החל מיום 1.1.2014 והשלכותיהן על סעיפי: "הכנסות ריבית" ו"הכנסות מעמלות" - ראה הרחבה להלן, וביאור 11/1 בתמצית הדוחות הכספיים.

2. לפרטים נוספים באשר לתוכנית פרישה מרצון שאושרה על ידי הדירקטוריון והשלכותיה על התוצאות הכספיות של הבנק - ראה פרק 16' ד' להלן.

הכנסות והוצאות

כללי

הבנק מיישם החל מיום 1 בינואר 2014 את הוראות בנק ישראל בנושא: "מדידת הכנסות ריבית", המבוססות על כללי החשבונאות הנהוגים בארה"ב בנושא זה (להלן: כללי "FAS - 91").

ההנחיות שנקבעו בכללי "FAS - 91", מבוססות על תפיסה הרואה בהכנסות מעמלות הנובעות מ"צירת הלוואה" (שנכללו עד ליום 31.12.2013, בסעיף "הכנסות מעמלות" ונזקפו באופן שוטף לדוח הרווח והפסד), חלק אינטגרלי מהכנסות הריבית הכוללות בגין ההלוואה, שיש לזקף לפיכך לדוח הרווח והפסד לאורך תקופת הלוואה בסעיף "הכנסות ריבית" (ולא במועד קבלתן בפועל, כפי שנזקפו בעבר בהתאם לכללי החשבונאות שהיו בתוקף עד ליום 31.12.2013).

הכללים החדשים למדידת הכנסות הריבית, כאמור, יושמו רק לגבי הכנסות בגין הלוואות שניתנו החל מיום 1 בינואר 2014 ואילך (ולא לגבי הכנסות שנרשמו בתקופות קודמות). לפיכך, הנתונים התוצאתיים לתקופות קודמות הכלולים בדוחות כספיים אלו, אינם ברי השוואה לנתונים הכספיים בתקופת הדו"ח, בסעיפי: "הכנסות ריבית" ו"הכנסות מעמלות".

ההכנסות מריבית, נטו, הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 593 מיליון ש"ח⁽¹⁾, לעומת 539 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 10.0%. העליה בהכנסות מריבית, נטו, מוסברת על ידי:

- עליה בשיעור של 0.37 נקודות האחוז במרווח הריבית, ממרווח בשיעור של 2.51% אשתקד, למרווח בשיעור של 2.88% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 (מזה, סך של 43 מיליון ש"ח בגין יישום הכללים החדשים למדידת הכנסות ריבית (כללי "FAS - 91") - ראה פירוט להלן).
- עליה בשיעור של 1.0% ביתרה הממוצעת של הנכסים המניבים.

להלן נתונים לגבי השלכות יישום כללי "FAS - 91" על הכנסות הריבית של הבנק בתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014, לעומת התקופות המקבילות אשתקד⁽²⁾:

לשלושה חודשים שנסתיימו		לתשעה חודשים שנסתיימו		
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
2013	2014	2013	2014	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
186	188	539	550	• הכנסות ריבית לפני יישום כללי FAS-91
				• השלכות יישום כללי FAS-91:
-	21	-	62	- הכנסות שסווגו מסעיף "עמלות"
-	(4)	-	(19)	- הכנסות שנדחו לתקופת הבאות, נטו
-	17	-	43	סך הכל בגין יישום כללי FAS-91
186	205	539	593	סך הכל הכנסות ריבית

1. לפרטים נוספים בדבר הוראות בנק ישראל בנושא: "מדידת הכנסות ריבית (תקן "FAS - 91")", המיושמות החל מיום 1.1.2014 והשלכותיהן על סעיפי: "הכנסות ריבית" ו"הכנסות מעמלות" - ראה הרחבה להלן, וביאור 1 ו1(1) בתמצית הדוחות הכספיים.
2. בנוסף לאמור לעיל, הוכרו ברווח והפסד במלואן, הכנסות בגין "עמלות פרעון מוקדם" שנגבו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 בסך של 5 מיליון ש"ח, ו-1 מיליון ש"ח, בהתאמה (עד ליום 31.12.2013 היו נזקפות הכנסות אלו לדוח הרווח והפסד, בשלושה שיעורים שנתיים שווים, ממועד גבייתן).

להלן נתונים לגבי התפתחות הכנסות הריבית, נטו - בחתך מגזרי פעילות (במיליוני ש"ח):

לתשעה חודשים שנתיים				לשלושה חודשים שנתיים			
ביום 30 בספטמבר				ביום 30 בספטמבר			
2014				2013			
2014				2013			
מתכונת	השינוי	מתכונת	בכללים	מתכונת	השינוי	מתכונת	בכללים
ישנה (1)	(2)	ישנה (1)	(2)	ישנה (1)	(2)	ישנה (1)	(2)
159	1	56	-	143	160	49	56
229	34	76	14	236	263	81	90
50	5	17	2	43	55	15	19
84	3	28	1	82	87	27	29
25	-	7	-	29	25	10	7
3	-	4	-	6	3	4	4
550	43	188	17	539	593	186	205

* סווג מחדש בגין טיוב בסיס הנתונים והשינויים בהגדרת תכולת מגזרי הפעילות - ראה פרק 8' להלן, וביאור 1' בתמצית הדוחות הכספיים.

1. לפני יישום כללי "FAS-91".

2. יישום כללי "FAS-91".

3. לאחר יישום כללי "FAS-91".

הכנסות המימון שאינן מריבית, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בסך של 32 מיליון ש"ח, לעומת 80 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הקטון בהכנסות המימון שאינן מריבית נובע מירידה בסך של 7 מיליון ש"ח ברווחים ממימוש אגרות חוב (בעיקר בתיק אגרות החוב הזמינות למכירה) ומירידה בהכנסות ממכירת חברה מוחזקת בסך 8 מיליון ש"ח, שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

בנוסף, נרשמה בבנק בתקופת הדוח ירידה בסך של 39 מיליון ש"ח ברווחים מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. ההכנסות בגין מרכיב זה נובעות מחוסר הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של "נכסי הבסיס" בגין עסקאות במכשירים נגזרים (הנמדדים על "בסיס צבירה"), לבין השיטה לחישוב שווים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס (הנמדדים על "בסיס השווי ההוגן"). הפערים ברישום החשבונאי, כאמור לעיל, מהווים "הפרשי עיתוי" שייקפו בדוחות הרווח והפסד של הבנק בתקופות הבאות.

להלן נתונים לגבי המרכיבים העיקריים של סעיף "הכנסות המימון שאינן מריבית", בתקופות שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לתשעה חודשים שנתיים		לשלושה חודשים שנתיים	
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר	
2014	2013	2014	2013
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח
24	(15)	60	(11)
49	56	17	3
(41)	31	(59)	8
-	8	-	-
32	80	18	-

* מזה הכנסות (הוצאות) בגין התאמות ל"שווי הוגן" של מכשירים נגזרים שהסתכמו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014 בסך של (8) מיליון ש"ח ו-3 מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד - 31 מיליון ש"ח ו-2 מיליון ש"ח, בהתאמה) והכנסות בגין הפרשי שער שנצברו על נגזרים שהסתכמו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014 בסך של 49 מיליון ש"ח ו-64 מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד - הוצאות בסך 34 מיליון ש"ח, ו-7 מיליון ש"ח, בהתאמה).

ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בהכנסה בסך של 18 מיליון ש"ח, לעומת הוצאה בסך של 70 מיליון ש"ח שנרשמה בסעיף זה בתקופה המקבילה אשתקד. להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי בתקופות שנסיימו ביום 30 בספטמבר 2014, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לשלושה חודשים שנסיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שנסיימו ביום 30 בספטמבר	
2013	2014	2013	2014
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח
37	1	69	8
(1)	(2)	1	(26)
36	(1)	70	(18)

הוצאות (הכנסות) בגין

הפסדי אשראי:

- על בסיס פרטני
- על בסיס קבוצתי*

סך הכל

* לרבות מחיקות חשבונאיות, נטו בגין חובות נחותים שההוצאה להפסדי אשראי בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי, שהסתכמו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שנסיימו ביום 30 בספטמבר 2014 בסך של 6 מיליון ש"ח ו- 0 מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד - 3 מיליון ש"ח ו- 1 מיליון ש"ח, בהתאמה), בניכוי גביית חובות שנמחקו בעבר, שהסתכמו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהנסיימו ביום 30 בספטמבר 2014 בסך של 17 מיליון ש"ח ו- 4 מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד - 18 מיליון ש"ח ו- 5 מיליון ש"ח, בהתאמה).

ההכנסות בגין הפסדי אשראי שנרשמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014, כאמור - נמוכות בכ- 70 מיליון ש"ח על האומדן המקורי שנחזה על ידי הבנק. האומדן המקורי התבסס על נתוני החובות הבעייתיים שדווחו בתום שנת 2013, וכלל תחזית לשינויים בפרמטרים שונים המהווים מרכיב בחישוב ההפרשות להפסדי אשראי, כגון: תחזית הגידול באשראי (לרבות אשראי בעייתי), תחזית הגידול בתקופת הפיגור של החובות הבעייתיים, והשפעת מרכיב ההיוון על ההפרשה התקופתית להפסדי אשראי.

הקישור בהוצאות בגין הפסדי אשראי, ביחס לאומדן המוקדם, כאמור, נובע מהגורמים הבאים:

- קישור בהיקף החובות הבעייתיים וירידה בשיעור מחיקות החובות הבעייתיים בתקופת הדו"ח, לעומת התכנון המקורי, תרמו להפחתת ההוצאות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי.
- היקף הסכומים שנגבו בגין חובות שנמחקו בעבר בתשעת החודשים הראשונים של השנה - היה גבוה מהאומדן המקורי.

השפעת גורמים אלו קוזזה על ידי גידול מסוים בהפרשות להפסדי אשראי בגין מספר מצומצם של לקוחות עסקיים שחלה הרעה בכושר ההחזר שלהם.

ההכנסות שנרשמו בגין הפסדי אשראי, כאמור, נובעות בעיקר מירידה בהפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי (הן בשל ירידה בהיקף החובות הבעייתיים והן בשל ירידה במקדמי ההפרשות להפסדי אשראי בחתך ענפי משק). מאידך, בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי על בסיס פרטני המיוחסות למספר מצומצם של לקוחות עסקיים שחלה הרעה בכושר ההחזר שלהם. להערכת הנהלת הבנק הירידה בשיעורי המחיקות ובהיקף החובות הבעייתיים בתקופת הדוח, משקפת את איכות תיק האשראי בבנק.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, בחתך מגזרי פעילות:

לשלושה חודשים שנסיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שנסיימו ביום 30 בספטמבר	
2013	2014	2013	2014
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח
(4)	-	(3)	(21)
8	(1)	22	(13)
8	-	7	2
24	-	44	14
36	(1)	70	(18)

משקי בית

עסקים קטנים

בנקאות מסחרית

בנקאות עסקית

סך הכל

שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרת האשראי לציבור, נטו (מאזני) הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה בהכנסה בשיעור של 0.13%, לעומת הוצאה בשיעור של 0.53% בתקופה המקבילה אשתקד והוצאה בשיעור של 0.42% בכל שנת 2013. הקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי נובע, הן מירידה בהפרשות להפסדי אשראי שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד בגין מספר מצומצם של לקוחות עסקיים, והן מירידה בהוצאות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי.

היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי "על בסיס קבוצתי" הסתכמה ליום 30.9.2014 בסך של 258 מיליון ש"ח, והיא מהווה כ- 1.04% מסיכון האשראי הכולל לציבור באותו מועד (30.9.2013 - 1.16%; 31.12.2013 - 1.17%). לפרטים נוספים לגבי היקף וסיווג החובות הבעייתיים ולגבי מדדי איכות תיק האשראי של הבנק ליום 30.9.2014 - ראה פרק 10 ב'6) להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה כ- 228 מיליון ש"ח, לעומת 274¹ מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 16.8%. מחד, נרשמה עליה בשיעור של 5.8% בהכנסות מעמלות, בעיקר עקב גידול בסך של 18 מיליון ש"ח בהכנסות מטיפול באשראי וחוזים, שקוזה מאידך, בהפחתת ההכנסות מעמלות "בגין יצירת הלוואות" בסך של 62 מיליון ש"ח, שסווגו לסעיף "הכנסות ריבית", כמתחייב מיישום כללי "FAS - 91" החל מיום 1 בינואר 2014 (ראה פירוט להלן).

להלן פרטים לגבי השלכות יישום כללי "FAS - 91", על הכנסות הבנק מעמלות:

לתשעה חודשים שנתיים		לשלושה חודשים שנתיים	
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר	
2014	2013	2014	2013
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח
290	274	97	96
(62)	-	(21)	-
228	274	76	96

הכנסות לפני יישום כללי "FAS-91"

יישום כללי "FAS-91"

סך הכל הכנסות ריבית

ברבע השלישי של השנה נרשמה עליה בשיעור של 1.0% בהכנסות מעמלות, ברוטו (לפני יישום "כללי 91 - FAS"), שקוזה בירידה בסך של 21 מיליון ש"ח בגין יישום כללי "FAS - 91", לסך של 76 מיליון ש"ח.

לפרטים נוספים בדבר אופן ההשלכות הנובעות מהתיקונים בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), שנכנסו לתוקף ביום 1 באפריל 2014 על הכנסות הבנק מעמלות בגין ניהול חשבונות עובר ושב - ראה פרק 3 ד' לעיל.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה כ- 660 מיליון ש"ח, לעומת 624 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 5.8%. העליה בהוצאות התפעוליות מוסברת, בעיקר, בעליה בשיעור של 9.0% בהוצאות השכר (הנובעת בעיקר מהפרשות בגין התחייבות לתשלום פיצויי פרישה מוגדלים בסך 33 מיליון ש"ח כמתחייב מתוכנית לפרישה מרצון שאושרה בתקופת הדוח - ראה פרק 16 ב' להלן).

ברבע השלישי של השנה נרשמה עליה בשיעור של 20.2% בהוצאות התפעוליות לסך של 244 מיליון ש"ח. העליה בהוצאות התפעוליות ברבע השלישי של השנה מוסברת על ידי המרכיבים שתרמו לגידול בהוצאות בתשעת החודשים הראשונים של השנה.

ההפרשה למיסים על הרווח לפני מיסים הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של השנה כ- 83 מיליון ש"ח, לעומת 64 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים ביחס לרווח מפעולות רגילות בתקופת הדוח הסתכם כ- 39.3%, לעומת 32.2% בתקופה המקבילה אשתקד. העליה בשיעור ההפרשה למיסים מוסברת בגידול של כ- 1.5 נקודות האחוז בשיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק, משיעור של 36.2% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013, לשיעור של 37.7% בתקופת הדוח (לפרטים נוספים ראה פרק 2 יב' בדוח לשנת 2013), ובירידה בסך של 13 מיליון ש"ח בהכנסות מיסים חד פעמיות שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד, בשל עדכון שיעורי המס.

1. לפרטים נוספים בדבר הוראות בנק ישראל, בנושא: "מדידת הכנסות ריבית" ("כללי 91 - FAS"), המיושמות החל מיום 1.1.2014 והשלכותיהן על סעיפי "הכנסות ריבית" ו"הכנסות מעמלות" - ראה הרחבה בתחילת פרק זה, וביאור 11/11) בתמצית הדוחות הכספיים.

5. התפתחויות עיקריות בנכסים, בהתחייבויות ובהון

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (ב-%) לעומת					
31.12.2013	30.9.2013	31.12.2013	30.9.2013	30.9.2014	
(3.9)	(0.1)	28,446	27,370	27,337	סך כל המאזן
14.7	79.2	3,757	2,405	4,310	מזומנים ופקדונות בבנקים
(38.5)	(43.5)	6,154	6,703	3,786	ניירות ערך
4.0	5.8	17,792	17,492	18,498	אשראי לציבור, נטו
(4.9)	(0.2)	23,964	22,832	22,786	פקדונות הציבור
(17.9)	(17.2)	823	816	676	כתבי התחייבות נדחים
4.5	7.5	1,931	1,876	2,017	הון עצמי

מזומנים ופקדונות בבנקים

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרות המזומנים והפקדונות בבנקים, בחתך בסיסי הצמדה:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2013	30 בספטמבר 2014	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
82.4	1,924	3,509	שקל לא צמוד
9.8	357	392	שקל צמוד מדד
(72.3)	1,476	409	מטבע חוץ
14.7	3,757	4,310	סך הכל מזומנים ופקדונות בבנקים

הסטת יתרות המזומנים והפקדונות בבנקים ממגזר המט"ח, למגזר השקלי הלא צמוד, נובעת מהגידול בשימוש במכשירים נגזרים לגידור חשיפת הבסיס במט"ח.

ניירות ערך

להלן נתונים לגבי התפתחות ההשקעות בניירות ערך:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2013	30 בספטמבר 2014	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(1.0)	298	295	אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(40.4)	5,834	3,479	ניירות ערך זמינים למכירה
(45.5)	22	12	ניירות ערך למסחר
(38.5)	6,154	3,786	סך הכל ניירות ערך

הירידה ביתרות תיק ניירות הערך הזמינים למכירה, נובעת הן מהסטת שימושים מהשקעות בניירות ערך למתן אשראי והן מפרעון פקדונות שקליים של גופים מוסדיים.

להלן נתונים לגבי התפלגות השקעות הבנק באגרות חוב הכלולות בתיק "הזמין למכירה", בחתך ענפי משק ודירוג אשראי, והרווחים (הפסדים) הצבורים בגינם:

ליום 30.9.2014				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
-	7	652	645	AA+ עד A-	שירותים פיננסיים וציבורים
-	1	31	30	A+ עד A-	מסחר
-	3	189	186	AAA	חשמל ומים
-	4	34	30	A עד A-	תעשייה
-	1	25	24	AA עד BBB	אחר
-	16	931	915		סך הכל אגרות חוב סחירות
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
-	7	78	71	AAA עד AA	חשמל ומים
-	-	14	14	A עד BB-	תקשורת
-	-	15	15	-	מסחר
-	1	21	20	-	תעשייה
-	1	24	23	A עד A	אחר
-	9	152	143		סך הכל אגרות חוב לא סחירות
-	25	1,083	1,058		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
1	74	2,383	2,303		אגרות חוב ממשלתיות⁽¹⁾
1	99	3,466	3,361		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

ליום 30.9.2013				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
-	12	530	518	AA+ עד AA-	שירותים פיננסיים ועסקיים
-	-	4	4	A	מסחר
-	-	19	19	A+	אנרגיה
-	4	212	208	AAA	חשמל ומים
-	1	29	28	A+ עד A	תעשייה
-	17	794	777		סך הכל אגרות חוב לא סחירות
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
-	8	80	72	AA עד AA-	חשמל ומים
-	1	11	10	AA	נדל"ן
-	-	15	15		מסחר
-	1	20	19		תעשייה
-	10	126	116		סך הכל אגרות חוב לא סחירות
-	27	920	893		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
-	75	5,450	5,375		אגרות חוב ממשלתיות⁽¹⁾
-	102	6,370	6,268		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

1. היתרה כוללת אגרות חוב של ממשלת ישראל.
2. אגרות החוב דורגו על ידי חברות דרוג ישראליות.

ליום 31.12.2013				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
-	13	518	505	AA+ עד AA-	שירותים פיננסיים ועסקיים
-	-	3	3	A	מסחר
-	4	176	172	AAA	חשמל ומים
-	-	15	15	A+	אנרגיה
-	1	29	28	A עד A+	תעשייה
-	18	741	723		סך הכל אגרות חוב סחירות
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
-	8	81	73	AAA עד AA-	חשמל ומים
-	1	10	9	AA	נדל"ן
-	2	21	19	-	תעשייה
-	-	15	15	-	מסחר
-	1	1	-	CCC	שירותים פיננסיים
-	12	128	116		סך הכל אגרות חוב לא סחירות
-	30	869	839		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
-	91	4,954	4,863		ב. אגרות חוב ממשלתיות⁽¹⁾
-	121	5,823	5,702		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

1. היתרה כוללת אגרות חוב של ממשלת ישראל.
2. אגרות החוב דורגו על ידי חברות דרוג ישראליות.

על פי הוראות בנק ישראל וכללי חשבונאות מקובלים, יש לזקוף ל"קרן הון" הפסדים שטרם מומשו, כאמור לעיל - רק אם הפסדים אלו הינם בעלי אופי "זמני". הפסדים בעלי אופי "שאינו זמני" - ייזקפו לדוח הרווח והפסד. לצורך החלטה לגבי אופי ההפסדים שנצברו בגין אגרות החוב, כאמור - מתבססת הנהלת הבנק על המבחנים הבאים:

- דירוג אגרות החוב לרבות שינויים שחלו בדירוג האגרות.
 - שיעור ירידת ערך אגרות החוב ביחס לעלותן (גם בהתחשב בהתפתחויות שחלו לאחר תאריך המאזן).
 - משך הזמן בו היה שווי אגרות החוב נמוך מעלותן.
 - התשואה לפדיון של אגרת החוב ביחס לטווח הפדיון ולתשואות המקובלות בענף.
 - התנודתיות בשווי ההוגן של אגרות החוב.
 - מצבו הכלכלי של מנפיק אגרת החוב ויכולתו לעמוד בהתחייבויותיו.
 - כוונת יכולת הבנק להחזיק באגרות החוב הנ"ל עד למועד פדיון.
 - סיווג אגרת החוב (או אי סיווגה), כ"חוב בעייתי".
 - אירועי כשל תשלום שנרשמו בגין אגרות החוב.
- אגרות החוב הנ"ל נרכשו על ידי הבנק במטרה להחזיק בהן עד לפדיון או עד למועד בו עליית שוויין ההוגן - תאפשר לבנק לממשן ברווח. בכוונתו וביכולתו של הבנק להחזיק באגרות חוב הנ"ל עד ששוויין ההוגן ישוב ויעלה, או עד למועד פדיון.

לאור המגמה החיובית ששררה בשוק אגרות החוב בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 (המשתקפת בירידת שיעורי התשואה לפדיון הגלומים בתיק אגרות החוב), מסתכמים ההפסדים שטרם מומשו שנכללים בתיק אגרות החוב הזמין למכירה ליום 30 בספטמבר 2014, בסכום זניח (ביום 30.6.2013 ו- 31.12.2013 - לא נכללו הפסדים שטרם מומשו בתיק זה). לפיכך, יישום המבכנים לסיווג הפסדים שטרם מומשו, כאמור, התייתר בתקופת הדוח.

אשראי לציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרת האשראי לציבור, נטו - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31.12.2013	30.9.2014	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
9.1	⁽¹⁾ 5,390	5,882	משקי בית
3.7	⁽¹⁾ 5,769	5,985	עסקים קטנים
9.3	2,204	2,409	בנקאות מסחרית
(5.1)	4,344	4,124	בנקאות עסקית
15.3	⁽¹⁾ 85	98	בנקאות פרטית
4.0	17,792	18,498	סך הכל אשראי לציבור

לפרטים נוספים באשר להיקף וסיווג החובות הבעייתיים בבנק ליום 30.9.2014 - ראה פרק 10 ב'6) להלן, וביאור 3 בתמצית הדוחות הכספיים.

פקדונות הציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות פקדונות הציבור - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31.12.2013	30.9.2014	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
-	⁽¹⁾ 5,498	5,493	משקי בית
2.0	⁽¹⁾ 3,433	3,501	עסקים קטנים
(8.5)	1,406	1,287	בנקאות מסחרית
(23.3)	5,269	4,039	בנקאות עסקית
1.3	⁽¹⁾ 8,358	8,466	בנקאות פרטית
(4.9)	23,964	22,786	סך הכל פקדונות הציבור

הון הבנק ליום 30.9.2014 הסתכם ב- 2,017 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ- 4.5% בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2013. העליה בהון נובעת מהרווח השוטף של הבנק בתקופת הדוח, ומעליה בסך של 2 מיליון ש"ח בערכה של הקרן ההונית מ"התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה", נטו. תרומת מרכיבים אלו קוזזה על ידי תשלום דיבידנד בסך 45 מיליון ש"ח.

יחס ההון לסך המאזן ליום 30.9.2014 הסתכם בכ- 7.4%, לעומת 6.9% ביום 30.9.2013, ולעומת 6.8% ביום 31.12.2013.

1. סווג מחדש בעקבות טיוב בסיס הנתונים המשמש למדידת מגזרי פעילות - ראה פרק 8 ב' לעיל, וביאור 1 ד' בתמצית הדוחות הכספיים.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30.9.2014 (על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201, המהוות את מכלול מסגרת העבודה ליישום כללי "באזל 3" בתאגידים הבנקאיים בישראל, שנכנסו לתוקף החל מיום 1.1.2014) - הסתכם בשיעור של 14.8%, לעומת 14.6% ביום 31.12.2013 (המבוסס על כללי "באזל 2", שהיו בתוקף עד ליום 31.12.2013). יחס זה עולה הן על השיעור המינימלי - 9%, שנקבע על ידי בנק ישראל, והן על יעד יחס הלימות הכולל המינימלי (בשיעור של 12.5%), שבו נדרשו התאגידים הבנקאיים לעמוד עד ליום 1.1.2015.

יצוין בהקשר זה כי ביום 28.1.2014 קבע דירקטוריון הבנק מגבלה, לפיה לא יפחת יחס ההון הכולל של הבנק (המבוסס על כללי "באזל 3") משיעור של 12.5% (כאמור יחס הלימות ההון הכולל של הבנק ליום 30.9.2014 מסתכם בשיעור של 14.8%).

יחס ההון העצמי ברובד הראשון (המהווה את "יחס הון הליבה") של הבנק (המחושב על פי כללי "באזל 3" שנכנסו לתוקף ביום 1.1.2014) הסתכם ליום 30.9.2014 בשיעור של 10.8%, לעומת 10.5% ביום 31.12.2013 (המבוסס על כללי "באזל 2", שהיו בתוקף עד ליום 31.12.2013), ולעומת יחס הון בשיעור של 10.6% ביום 1.1.2014 (על פי כללי "באזל 3", המבוסס על חישוב "פרופורמה" שנערך לאותו מועד).

יחס זה עולה הן על הרף המינימלי, בשיעור של 7.5% שנקבע על ידי בנק ישראל ביום 30.6.2010, והן על המגבלה העתידית לגבי "יחס ההון העצמי ברובד הראשון" (בשיעור של 9%), שתחול על כלל התאגידים הבנקאיים החל מיום 1.1.2015 (לפרטים נוספים באשר לשינויים הצפויים במגבלה עתידית זו, החל מיום 1.1.2015 - ראה פרק 11 א' להלן). יצוין בהקשר זה כי ביום 28.1.2014 קבע דירקטוריון הבנק מגבלה, לפיה לא יפחת יחס "הון הליבה" של הבנק (המחושב על פי כללי "באזל 3") משיעור של 9% (זהה למגבלה העתידית שנקבעה על ידי בנק ישראל, כאמור).

כתבי ההתחייבות הנדחים של הבנק הסתכמו ליום 30.9.2014 - בסך של 676 מיליון ש"ח, לעומת 823 מיליון ש"ח ביום 31.12.2013. על פי התיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 202, בנושא: "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" (כללי "באזל 3"), כתבי ההתחייבות שהונפקו על ידי הבנק בעבר, אינם עומדים בקריטריונים להכרה כ"מרכיב הון ברובד השני" (מכיוון שאינם כוללים מנגנון "לסיפוג הפסדים").

על אף האמור לעיל, ובמטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים לאמץ בהדרגה את הקריטריונים שנקבעו להכרה ב"כתבי התחייבות נדחים" כהון פיקוחי, פרסם בנק ישראל ביום 30.5.2013 הוראות מעבר, לפיהן הותר לתאגידים הבנקאיים להכיר בכתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידם עד ליום 31.12.2013 כ"הון ברובד השני", בתקופת מעבר שמתחילה ביום 1.1.2014 ומסתיימת ביום 1.1.2022. בשיעורים הולכים ופוחתים עד לביטולם המלא בתום תקופת המעבר (לפרטים נוספים באשר להנחיות החדשות שנכללו בתיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201, המיישמות את כללי "באזל 3" בתאגידים הבנקאיים בישראל - ראה פרק 11א' להלן).

סכום כתבי ההתחייבות הנדחים של הבנק שהוכר כ"הון פיקוחי" על פי הוראות מעבר אלו, מסתכם ליום 30.9.2014 בסך של 517 מיליון ש"ח. סכום זה מהווה כ- 25.8% בלבד מ"הון ברובד הראשון" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל), לעומת יחס מכסימלי בשיעור של 50% המותר על פי הוראות בנק ישראל. כתבי ההתחייבות הנ"ל דורגו על ידי חברת "מעלות - Standard & Poor's" (להלן: "חברת הדירוג") בדירוג "A+" (נמוך בדרגה אחת מדירוג המנפיק של הבנק, בהתאם למתודולוגיה של חברת הדירוג הבינלאומית "Standard & Poor's").

לפרטים נוספים באשר להשלכות שהיו ליישום כללי "באזל 3" החל מיום 1.1.2014, ובאשר להשלכות הצפויות בשל העלאת רף המינימום שנקבע ל"יחס ההון העצמי" על ידי בנק ישראל החל מיום 1.1.2015, לאור העליה שחלה בסיכון האשראי הגלום בתיקי ההלוואות לדירוג של - ראה פרק 11א' להלן.

6. מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות

כללי

על רקע ההתמתנות שנרשמה במגמת האינפלציה בשנים 2013 - 2012 ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014, ולאור המשך ההאטה הכלכלית בחלק ממדינות "גוש היורו" (ראה גם פרק 10 ב'4) להלן) - והשלכותיה האפשריות על הפעילות הכלכלית המקומית, המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות שנקטה על ידו החל משנת 2012, והפחית בתקופת הדוח את הריבית במכרז המוניטרי ב-0.75 נקודות האחוז לשיעור נמוך של 0.25% בלבד (31.12.2013 - 1.0%).

להלן נתונים לגבי האינדיקטורים הכלכליים שאיפיינו את תשעת החודשים הראשונים של שנת 2014:

- יציבות בסביבת האינפלציה - בתקופת הדוח ירד מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.3%, (המדד "הידוע" עלה בשיעור של 0.1% בלבד). השיעור הנמוך של נתון זה מצביע על ההתמתנות שחלה במגמת הביקושים במשק.
- מגמה מעורבת בהתפתחות מערכת שערי החליפין שבין השקל לבין המטבעות הזרים - שהתבטאה בתנודתיות בשיעור של עד כ- 6%, שנרשמה בשער השקל לעומת המטבעות הזרים המרכזיים.
- ירידה בשיעור של 0.75 נקודות האחוז בריבית במכרז המוניטרי של בנק ישראל, הנגזרת מהמשך יישום המתווה המוניטרי שהונהג על ידי בנק ישראל עוד בשנת 2012. בתום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 הסתכם שיעור הריבית במכרז המוניטרי בשיעור של 0.25% בלבד (31.12.2013 - 1.0%).
- ירידה בהיקף גיוס החוב באמצעות אגרות חוב על ידי ממשלת ישראל: בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 גייסה הממשלה מהציבור באמצעות אגרות חוב ממשלתיות סך של כ- 4.6 מיליארד ש"ח, בלבד, לעומת 10.6 מיליארד ש"ח שגויסו על ידי בתקופה המקבילה אשתקד.
- ירידה בציפיות האינפלציה של הציבור - שהסתכמו בתום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בשיעור של כ- 1.1%, לעומת כ- 1.7% בתחילת השנה.

הבנק

מדיניות גיוס המקורות בבנק מכוונת ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים ורווחיים לאורך זמן. מקור המימון העיקרי לפעילות הבנק הינו ציבור הלקוחות בסניפי הבנק השונים הפרוסים בכל רחבי הארץ וכוללים לקוחות מסחריים ועסקיים, מלכ"רים, לקוחות קמעונאיים ומשקי בית.

פקדונות - הבנק פועל להרחבת בסיס הלקוחות הבינוניים והקטנים, במטרה לייצור תשתית למקורות מימון יציבים, בין היתר באמצעות העמקת הפעילות עם חוסכים בהפקדות חודשיות, פעילות התורמת לקשר ארוך טווח עם הלקוח ולתזרים שוטף של הפקדות בתכניות חסכון.

יתרת פקדונות הציבור ליום 30.9.2014 הסתכמה ב- 22,786 מיליון ש"ח, ומהווה ירידה בשיעור של כ- 4.9% מתחילת השנה. מניתוח השינויים בפקדונות הציבור בחרת מגזרי הצמדה עולה, כי הקיטון נובע, בעיקר, מירידה בשיעור של 11.6% בפקדונות לזמן קצוב, במגזר השקלי הלא צמוד.

כתבי התחייבות נדחים - במסגרת המדיניות לגיון תמהיל המקורות ולשיפור יחס הלימות ההון שלו, גייס הבנק בשנים קודמות כתבי התחייבות נדחים. יתרת כתבי ההתחייבות הנדחים ליום 30.9.2014 מסתכמת ב- 676 מיליון ש"ח (31.12.2013 - 823 מיליון ש"ח).

כתבי ההתחייבות דורגו על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "A+", הנמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA-"). הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "S&P" (חברת האם של "מעלות - S&P"), לפיה יפחת דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים בדרגה אחת מתחת לדירוג המנפיק.

דירוג כתבי ההתחייבות של הבנק, עודכן על ידי חברת הדירוג לאחרונה ביום 21.1.2014 - ואישר את הדירוג שנקבע בעבר לכתבי התחייבות אלו (באופק דירוג: "יציב"). לפרטים נוספים באשר לקריטריונים החדשים שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014 (במסגרת יישום כללי "באזל 3"), לגבי ההכרה בכתבי התחייבות נדחים, כמרכיב הון פיקוחי ברובד ההון השני - ראה פרק 5 לעיל, ופרק 11א(2) להלן.

היבט נוסף במדיניות גיוס המקורות, הינו ניהול סיכון הנזילות בבנק. במסגרת זו, ועל רקע התנודתיות הגבוהה שנרשמה בשוק ההון המקומי והשלכותיה האפשריות על המגזר הפיננסי (ראה פרק 2 לעיל) - מיישם הבנק מדיניות המכוונת לשמר יחסי נזילות גבוהים בבנק.

שיעור הנכסים הנזילים בבנק (מזומנים, פקדונות בכנקים לתקופה של עד שלושה חודשים וניירות ערך סחירים) מכלל הנכסים בבנק, הסתכם ליום 30.9.2014 בכ- 27.5%, לעומת כ- 32.6% ביום 31.12.2013. הבנק מודד באופן שוטף פרמטרים שונים המשמשים להערכת מדדי הנזילות השונים - בין היתר, באמצעות מודלים שפותחו בבנק.

לפרטים נוספים באשר להוראות החדשות שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא: "ניהול סיכון הנזילות בבנק" והכללים החדשים לחישוב "יחס כיסוי הנזילות", הנגזרים מהוראות אלו - ראה פרק 11ד(6) להלן.

גילוי על פקדונות - בעקבות שינויים שחלו בדרישות הגילוי על פקדונות בארה"ב ובאירופה, ובמטרה להרחיב את המידע שנכלל בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים לגבי מקורות פעילותם, פרסם בנק ישראל ביום 13 בינואר 2013, הוראה חדשה בנושא: "גילוי על פקדונות".

במסגרת ההוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם נתונים כספיים לגבי היקף פקדונותיהם של שלושת קבוצות המפקידים הגדולות ביותר.

להלן פירוט הנתונים הנדרשים:

	30.9.2014	31.12.2013
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
קבוצה - א'	889	838
קבוצה - ב'	694	736
קבוצה - ג'	559	533
סך הכל	2,142	2,107

7. פעילות הבנק בשוק ההון

פעילות הבנק בניירות ערך

הבנק מבצע פעילות בניירות ערך עבור לקוחותיו וכן עבור עצמו לכיסוי התחייבויותיו בגין פקדונות הציבור ולשימושי הון פעיל. היקף תיק ניירות הערך שהחזיק הבנק ליום 30.9.2014 עבור עצמו ועבור לקוחותיו, הסתכם בכ- 16.3 מיליארד ש"ח (31.12.2013 - כ- 17.6 מיליארד ש"ח). היקף תיק ניירות הערך שמחזיק הבנק עבור לקוחותיו ליום 30.9.2014 הסתכם בכ- 12.5 מיליארד ש"ח, המהווה גידול בשיעור של כ-0.2% לעומת יתרתו ביום 31.12.2013.

היקף העמלות מעסקי לקוחות בניירות ערך הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בכ- 14 מיליון ש"ח, לעומת כ- 13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ניהול השקעות

הבנק מנהל תיקי השקעות ללקוחותיו באמצעות חברה כלולה: תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ (להלן: "תפנית"), המוחזקת על ידי הבנק בשיעור של 31% מאמצעי ההון שלה. היקף תיקי ההשקעות שנוהלו על ידי "תפנית" ביום 30.9.2014 - מסתכם בכ- 5.9 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 22.9% לעומת היקפם ביום 31.12.2013.

למידע נוסף באשר לחלקו של הבנק ברווחי תפנית - ראה פרק 9 להלן.

חלק ג' - תאור עסקי הבנק בחתרן מגזרים ותחומי פעילות

8. מגזרי פעילות

א. כללי

על פי הכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל הוגדר "מגזר פעילות" כמרכיב בתאגיד הבנקאי שמתקיימים בו שלושה מאפיינים:

- המרכיב עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
 - תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון, לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
 - קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.
- בהתאם למבנה הארגוני בבנק, סווגה הפעילות העסקית של הבנק לשישה מגזרי פעילות, כמפורט להלן:

• מגזרים הנמצאים באחריות ה"חטיבה הקמעונאית":

מגזר משקי בית - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות הפרטיים של הבנק, שסממני פעילותם אופייניים לאלו של משקי בית, לרבות פקדונות בהיקף שאינו עולה על 500 אלפי ש"ח. כמו כן נכללה במגזר זה פעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיור.

מגזר עסקים קטנים - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות עסקיים (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח.

מגזר בנקאות פרטית - במסגרת זו נכללים השירותים בתחומי הבנקאות ושוק ההון שמספק הבנק ללקוחותיו (יחידים ותאגידים), בעלי עושר פיננסי בינוני ומעלה (בדרך כלל לקוחות שהיקף חסכונותיהם והשקעותיהם עולה על 500 אלפי ש"ח), למעט פעילות מסוימת בתחום ניהול החשיפה לסיכונים, שעיקרה גיוס פקדונות מתאגידים (בעיקר גופים מוסדיים).

• מגזרים הנמצאים באחריות החטיבה ה"עסקית" - מסחרית:

מגזר בנקאות מסחרית - במסגרת זו נכללים שירותי בנקאות שמספק הבנק ללקוחותיו העסקיים בעלי היקף פעילות בינוני (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח, ואינם משתייכים למגזר הבנקאות העסקית.

מגזר בנקאות עסקית - במסגרת זו נכללים שירותי הבנקאות שמספק הבנק לתאגידים גדולים שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 40 מיליון ש"ח וחברות ציבוריות. כן כולל המגזר את פעילות הבנק בתחום הנדל"ן (קבלנות ביצוע ונדל"ן מניב), ללקוחות שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח, והפעילות בתחום "ליווי הבניה" (לרבות מימון "קבוצות רכישה" שהיקף פעילותן עולה על 10 יחידות דיור).

בנוסף, כולל מגזר זה, גם פעילות מסוימת בתחום ניהול החשיפות לסיכונים, שעיקרה גיוס פקדונות מתאגידים (בעיקר גופים מוסדיים).

• פעילות אחרת

מגזר ניהול פיננסי - במסגרת זו נכללת הפעילות הפיננסית שאינה משויכת ללקוחות הבנק (כגון: פעילות בתיק ניירות הערך של הבנק).

ב. סיווג מחדש

לאור הבהרות שנמסרו על ידי בנק ישראל במהלך שנת 2013, לפיהן, ראוי לדעת בנק ישראל, לקיים מתאם בין האשראי המדווח בענף משק "אנשים פרטיים" (שנכלל בסקירת ההנהלה), לבין האשראי המדווח במגזר "משקי בית" ובמגזר "בנקאות פרטית" - טייב הבנק בתקופת הדוח את בסיס הנתונים המשמש לדיווחים השונים בנושא מגזרי פעילות, במטרה להתאים את דיווחי האשראי (וההכנסות הנגזרות ממנו) בתחום זה, לדיווחים על התפלגות האשראי בחתך "ענפי משק".

בעקבות טיוב בסיס הנתונים, כאמור, סווגו מחדש בתקופת הדוח נתוני ההשוואה לשנת 2013 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2013, על מנת להתאים את הנתונים שדווחו בתקופה המקבילה אשתקד, לנתונים הנגזרים מבסיס הנתונים המטויב, כאמור.

ג. תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות"

בהמשך להוראת הדיווח בנושא: "מגזרי פעילות", שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 23.12.2001 (במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאים להציג את תוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות" בהתאם למבנה הפעילות הנהוג בכל אחד מהם), ומכיוון שהגילוי הנכלל בדוחותיהם הכספיים של הבנקים השונים בהתאם להוראה זו מבוסס על הגדרות סובייקטיביות ולא אחידות (ולכן אינו בר השוואה), פרסם בנק ישראל ביום 3 בנובמבר 2014, תיקון להוראות הדיווח לציבור, בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות". התיקון להוראה כולל הנחיה חדשה, במסגרתה יידרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע נוסף באשר לתוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (מעבר למידע שנכלל עד כה בנושא זה, על פי "גישת ההנהלה").

מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בתיקון להוראה בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון: אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים), במתכונת הקושרת על בסיס אחיד וחד ערכי, בין הלקוחות השונים בכלל המערכת הבנקאית, לבין מגזרי הפעילות הפיקוחיים, כדלקמן:

- **"משקי בית"**: לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
- **"בנקאות פרטית"**: לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
- **"עסקים זעירים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נמוך מ- 10 מיליון ש"ח.

- **"עסקים קטנים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10, ל- 50 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים בינוניים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50, ל- 250 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים גדולים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.
- בנוסף, הוגדר בתיקון להוראה מגזר: "ניהול פיננסי" - הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים (כגון: מסחר, ניהול נכסים והתחייבויות, השקעות ריאליות, וכו').
- לפיכך, המידע שיוצג בדוחות הכספיים, הנגזר מהגדרות אלה, יכלול נתונים כספיים שהוגדרו, כאמור. על בסיס אחיד ובר השוואה - בגין כל אחד ממגזרי הפעילות.
- הגילוי הנדרש בתיקון להוראה יכלול בדוחות הכספיים התקופתיים של כלל התאגידים הבנקאיים, וייכנס לתוקף במדורג, כדלקמן:
- הגילוי המתייחס לנתונים המאזניים של "מגזרי הפעילות הפיקוחיים" (כהגדרתם בטיטות ההוראה), ייכלול לראשונה בדוחות הכספיים לשנת 2015.
 - דרישות הגילוי האחרות שנכללו בתיקון להוראה, יכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016.
- ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה מחייבות שינויים נרחבים במערכת המידע של הבנק, לרבות יישום בסיס נתונים ייעודי, שבשלב זה טרם אומץ בבנק.
- הבנק לומד את ההנחיות החדשות שנכללו בתיקון להוראה ונערך ליישומן במועד שנקבע לכניסתן לתוקף.

ד. ניתוח התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות

להלן תמצית הנתונים לגבי הרווח הנקי בבנק, בחתך מגזרי פעילות, לתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד (במיליוני ש"ח):

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר				לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2014		2013		2014		2013	
מתכונת ישנה ⁽¹⁾	השינוי בכללים ⁽²⁾	חדשה ⁽³⁾	מתכונת ישנה ⁽¹⁾	מתכונת ישנה ⁽¹⁾	חדשה ⁽³⁾	השינוי בכללים ⁽²⁾	מתכונת ישנה ⁽¹⁾
משקי בית	20	(2)	18	*12	(1)	-	10*
עסקים קטנים	73	(7)	66	*67	(2)	14	30*
בנקאות מסחרית	17	(1)	16	8	(3)	-	-
בנקאות עסקית	27	(2)	25	12	(1)	11	(2)
בנקאות פרטית	(3)	-	(3)	*(1)	(2)	-	-*
ניהול פיננסי	7	-	7	38	(3)	8	(3)
סך הכל	141	(12)	129	136	(2)	34	35

* סוג מחדש בגין טיוב בסיס הנתונים והשינויים בהגדרת תכולת מגזרי הפעילות - ראה סעיף ב' לעיל, וביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים.

1. לפני יישום כללי "FAS-91".

2. השלכות יישום כללי "FAS-91".

3. לאחר יישום כללי "FAS-91".

(1) מגזר משקי הבית

מגבלות חקיקה תקינה ופיקוח החלות על המגזר

- לפרטים נוספים באשר לשינויי החקיקה בתחום העמלות, והשלכותיהן האפשריות על התוצאות הכספיות של הבנק במגזר זה - ראה פרק 3ד' לעיל.
- לפרטים נוספים באשר ליישום הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 421 בנושא: "הפחתה או תוספת בשיעור הריבית", והשלכותיה האפשריות על פעילות הבנק במגזר זה - ראה פרק 3ח' לעיל.
- לפרטים נוספים באשר למגבלות הנוספות שנקבעו על ידי בנק ישראל בנושא: "יחס ההון העצמי ברובד הראשון", הנובעות מהעליה שחלה בסיכון האשראי הגלום בתיק ההלוואות לדיור במערכת הבנקאית, והשלכותיהם האפשריות על פעילות הבנק בתחום זה - ראה פרק 11א(3) להלן.
- לפרטים נוספים באשר לטיטוט ההוראה החדשה של בנק ישראל בנושא: "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי", והשלכותיה האפשריות על התוצאות הכספיות של הבנק במגזר זה - ראה פרק 10ב'(10) להלן וביאור 1ה'(3) בתמצית הדוחות הכספיים.
- לפרטים נוספים באשר להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 414, בנושא: "גילוי עלות השירותים בניירות ערך", והשלכותיה האפשריות על פעילות הבנק ועל התוצאות הכספיות במגזר זה, ראה פרק 3ט' לעיל.
- לפרטים נוספים באשר לשינויי החקיקה שיזמה הרשות לניירות ערך בנושא: "עידוד הפעילות בשוק ההון", והשלכותיהם האפשריות על עלות גיוס הפקדונות במגזר זה - ראה פרק 3י' לעיל.

התפתחויות בשווקים של המגזר

למידע נוסף על פעילות הבנק בתחום "ההלוואות לדיור" בתקופת הדו"ח, ראה פרק 10ב'(5) להלן.

שינויים טכנולוגיים מהותיים

פעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיור, לרבות תהליכי העבודה והדיווחים הנגזרים מפעילות זו, מבוססים על מערכת מחשב משולבת מקומית (הכוללת מערכת תפעולית ומערכת מידע) שנרכשה על ידי הבנק בעבר מספק חיצוני. לאור תהליכי ההסדרה ושינויי החקיקה התכופים המאפיינים תחום זה בשנים האחרונות - נדרש הבנק להשקיע משאבים רבים בעדכונה ותחזוקתה של מערכת מחשב זו.

לפיכך, ולאור האסטרטגיה המיושמת בבנק בתחום המיחשוב, המבוססת על הטמעת מערכות תפעוליות ומערכות מידע מרכזיות הנמצאות בשימוש החברה האם, תוך הפחתת השימוש במערכות מקומיות, החליטה הנהלת הבנק בשלהי שנת 2012 להיערך לביצוע פרויקט, במסגרתו יוסבו תהליכי העבודה ובסיסי הנתונים בתחום ההלוואות לדיור, ממערכת המידע המקומית, למערכת המחשב המרכזית המשמשת את החברה האם בתחום זה.

היערכות המעשית לביצוע הפרויקט החלה במהלך שנת 2013 ויושמה על ידי צוותים משותפים לבנק (בהיבטים העסקיים) ולחברה האם (בהיבטי מערכות המידע).

ברבעון השני הושק השלב הראשון בפרויקט, הכולל הקמת הלוואות חדשות באמצעות מערכת המחשב החדשה, ועם סיומו הושק במהלך הרבעון השלישי השלב השני בפרויקט, שכלל הסבת כל תיקי ההלוואות הפעילות והטמעתם במערכת המחשב החדשה.

לאור היקפו הרחב של פרויקט זה (שכלל שינויים נרחבים במערכות התפעוליות ובמערכות המידע של הבנק ושינויים בתהליכי העבודה בסניפים ובמטה הבנק), ננקטו על ידי הבנק אמצעי בקרה שנועדו להבטיח את הטמעתן הנאותה של מערכות המידע ונאותות המידע המופק ממערכת אלו. עם זאת, הטמעת המערכת לוותה בתקלות שונות הנובעות מליקויים בהגדרת פרמטרים מסוימים של ההלוואות לדיור ובממשקים עם מערכות מידע אחרות בבנק.

מרבית התקלות תוקנו בסמוך למועד איתורן ולחלקן ניתן פיתרון באמצעות כלים שאינם ממוכנים במלואם. הבנק פועל לתיקון הליקויים שטרם באו על תיקונם בהקדם.

הפרויקט צפוי להסתיים עד לתחילת שנת 2015, ועם השלמתו תעמוד לרשות הבנק מערכת מיחשוב מתקדמת המהווה חלק אינטגרלי ממערכת המחשב המרכזית.

(1) מגזר משקי הבית (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר "משקי הבית" לתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014, וניתוח מרכיביו, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד. (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					
מגזר "משקי בית"					
החלק מכלל הבנק (%)	סך הכל	שוק ההון	הלוואות לדירור	בנקאות ופיננסים	
	171	-	67	104	הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
	(11)	-	(45)	34	- בין מגזרי
27.0	160	-	22	138	
-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
25.6	160	-	22	138	סך הכל הכנסות מימון
36.4	83	4	2	77	הכנסות מעמלות
28.5	243	4	24	215	סך ההכנסות
116.7	(21)	-	(1)	(20)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
35.5	234	13	28	193	הוצאות תפעוליות ואחרות
14.2	30	(9)	(3)	42	רווח (הפסד) לפני מיסים
14.5	12	(3)	(1)	16	הפרשה למיסים
14.0	18	(6)	(2)	26	רווח נקי (הפסד)
	5.5	*	*	13.0	תשואה להון (אחוזים)
20.7	5,668	8	2,926	2,734	יתרה ממוצעת של נכסים
31.0	5,521	-	2,908	2,613	יתרה ממוצעת של אשראי
24.7	5,725	-	-	5,725	יתרה ממוצעת של פקדונות
22.3	4,035	18	1,563	2,454	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
8.2	1,005	1,005	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
					מרכיבי הכנסות הריבית:
	130	-	21	109	מרווח ריבית מפעילות באשראי:
	1	-	1	-	- לפני יישום כללי FAS-91
					- יישום כללי FAS-91
	131	-	22	109	סך הכל מרווח ריבית מפעילות
	29	-	-	29	באשראי
	160	-	22	138	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
					סה"כ הכנסות ריבית

* לא רלוונטי

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013					
מגזר "משקי בית"					
החלק מכלל הבנק (%)	סך הכל	שוק ההון	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	
	126	-	65	*61	הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
	18	-	(48)	66	- בין מגזרי
26.7	144	-	17	127	
1.3	1	1	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
23.4	145	1	17	127	סך הכל הכנסות מימון
32.9	90	5	3	*82	הכנסות מעמלות
26.3	235	6	20	209	סך ההכנסות
-	(3)	-	5	(8)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
35.7	223	14	26	183	הוצאות תפעוליות ואחרות
7.5	15	(8)	(11)	34	רווח (הפסד) לפני מיסים
4.7	3	(3)	(4)	*10	הפרשה למיסים
8.8	12	(5)	(7)	24	רווח נקי (הפסד)
	4.0	**	**	14.7	תשואה להון (אחוזים)
18.5	5,010	10	2,664	*2,336	יתרה ממוצעת של נכסים
28.9	4,854	-	2,646	2,208	יתרה ממוצעת של אשראי
24.6	5,626	-	-	*5,626	יתרה ממוצעת של פקדונות
20.4	3,531	20	1,444	*2,067	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
6.5	831	*831	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
					מרכיבי הכנסות הריבית:
	107	-	17	*90	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	37	-	-	*37	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	144	-	17	127	סה"כ הכנסות מימון

ההכנסות במגזר "משקי בית" הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בסך של 243 מיליון ש"ח, לעומת 235 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 3.4%. העליה בהכנסות נובעת בעיקר מגידול בסך של 15 מיליון ש"ח בהכנסות המימון, נטו, עקב עליה בסך של 24 מיליון ש"ח במרווחי הריבית בתחום האשראי.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 נרשם במגזר זה רווח בסך של 18 מיליון ש"ח, לעומת 12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה ברווח הנקי נובעת מהגידול בהכנסות, כאמור, ומירידה בסך של 18 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי. השפעת גורמים אלו קוזזה על ידי הפרשות לתשלום מיצויי פרישה מוגדלים בסך של 8 מיליון ש"ח שנרשמו בתקופת הדוח, בגין חלקו היחסי של מגזר זה בתוכנית לפרישה מרצון שאושרה בתקופת הדוח (ראה פרק 16 ד' להלן).

* סוג מחדש בגין טיוב בסיס הנתונים - ראה סעיף ב' לעיל וביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים.
 ** לא רלוונטי.

(1) **מגזר משקי הבית** (המשך) (במיליוני שקלים)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				
מגזר "משקי בית"				
סך הכל	שוק ההון	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	
62	-	22	40	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(6)	-	(14)	8	- בין מגזרי
56	-	8	48	
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
56	-	8	48	סך הכל הכנסות מימון
27	1	1	25	הכנסות מעמלות
83	1	9	73	סך ההכנסות
-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
84	4	10	70	הוצאות תפעוליות ואחרות
(1)	(3)	(1)	3	רווח (הפסד) לפני מיסים
-	(1)	-	1	הפרשה למיסים
(1)	(2)	(1)	2	רווח נקי (הפסד)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013				
מגזר "משקי בית"				
סך הכל	שוק ההון	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	
43	-	20	23 ⁽¹⁾	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
7	-	(15)	22	- בין מגזרי
50	-	5	45	
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
50	-	5	45	סך הכל הכנסות מימון
31	2	1	28 ⁽¹⁾	הכנסות מעמלות
81	2	6	73	סך ההכנסות
(4)	-	-	(4)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
72	5	9	58	הוצאות תפעוליות ואחרות
13	(3)	(3)	19	רווח (הפסד) לפני מיסים
3	(1)	(1)	5*	הפרשה למיסים
10	(2)	(2)	14	רווח נקי (הפסד)

ההכנסות במגזר "משקי בית" הסתכמו ברבע השלישי של שנת 2014 בסך של 83 מיליון ש"ח, לעומת 81⁽¹⁾ מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה עליה בשיעור של 2.5%, בעיקר עקב גידול בסך של 6 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית במגזר זה.

בסיכום הרבע השלישי של שנת 2014 נרשם במגזר זה הפסד בסך 1 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך 10 מיליון ש"ח ברבע המקביל אשתקד. הירידה ברווח הנקי, על אף הגידול בהכנסות כאמור, נובעת מעליה בסך של 12 מיליון ש"ח בהוצאות התפעוליות (מזה כ- 8 מיליון ש"ח בשל הפרשות לתשלום פיצויי פרישה מוגדלים שנרשמו בתקופת הדוח, בגין חלקו היחסי של מגזר זה בתכנית לפרישה מרצון שאושרה בתקופת הדוח- ראה פרק 16 ד' להלן) וגידול בסך של 4 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

* סווג מחדש בגין טיוב בסיס הנתונים - ראה סעיף ב' לעיל וביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים.

(2) מגזר עסקים קטנים

מגבלות חקיקה תקינה ופיקוח החלות על המגזר

- לפרטים נוספים באשר לטיטוט ההוראה החדשה של בנק ישראל בנושא: "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי", והשלכותיה האפשריות על רווחיות הבנק במגזר זה - ראה פרק 10 ב'10) להלן.
- לפרטים נוספים באשר לשינויי החקיקה שיזמה הרשות לניירות ערך בנושא: "עידוד הפעילות בשוק ההון", והשלכותיהם האפשריות על עלות גיוס הפקדונות במגזר זה - ראה פרק 3' לעיל.
- לפרטים נוספים באשר לשינויי החקיקה המוצעים על ידי בנק ישראל: בתחום העמלות הבנקאיות והשלכותיהם האפשריות על התוצאות הכספיות של הבנק במגזר זה - ראה פרק 3ד' לעיל.
- לפרטים נוספים באשר ליישום הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 421 בנושא: "הפחתה או תוספת בשיעור הריבית" והשלכותיה האפשריות על פעילות הבנק במגזר זה - ראה פרק 3ח' לעיל.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר "עסקים קטנים" לתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 וניתוח מרכיביו, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד (במיליוני ש"ח):

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				
מגזר "עסקים קטנים"				
החלק מכלל הבנק (%)	סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים
	277	-	10	267
	(14)	-	(4)	(10)
44.3	263	-	6	257
-	-	-	-	-
42.1	263	-	6	257
39.0	89	4	-	85
41.3	352	4	6	342
72.2	(13)	-	(1)	(12)
38.8	256	5	4	247
51.7	109	(1)	3	107
51.8	43	-	1	42
51.2	66	(1)	2	65
	17.9	*	7.3	19.1
21.2	5,795	3	418	5,374
31.6	5,633	-	415	5,218
15.7	3,622	-	-	3,622
25.8	4,662	12	357	4,293
4.7	575	575	-	-
	211	-	6	205
	34	-	-	34
	245	-	6	239
	18	-	-	18
	263	-	6	257

הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
- בין מגזרי
הכנסות מימון שאינן מריבית
סך הכל הכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח (הפסד) לפני מיסים
הפרשה למיסים
רווח נקי (הפסד)
תשואה להון (אחוזים)
יתרה ממוצעת של נכסים
יתרה ממוצעת של אשראי
יתרה ממוצעת של פקדונות
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
יתרה ממוצעת של ניירות ערך
מרכיבי הכנסות הריבית:
מרווח ריבית מפעילות באשראי
- לפני יישום כללי FAS-91
- יישום כללי FAS-91
סך הכל מרווח ריבית מפעילות באשראי
מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
סה"כ הכנסות ריבית

הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
- בין מגזרי

הכנסות מימון שאינן מריבית
סך הכל הכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח (הפסד) לפני מיסים
הפרשה למיסים
רווח נקי (הפסד)

תשואה להון (אחוזים)

יתרה ממוצעת של נכסים
יתרה ממוצעת של אשראי
יתרה ממוצעת של פקדונות
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
יתרה ממוצעת של ניירות ערך

מרכיבי הכנסות הריבית:
מרווח ריבית מפעילות באשראי
- לפני יישום כללי FAS-91
- יישום כללי FAS-91
סך הכל מרווח ריבית מפעילות באשראי
מרווח ריבית מפעילות בפקדונות

סה"כ הכנסות ריבית

* לא רלבנטי

(2) מגזר עסקים קטנים (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך) (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013					
מגזר "עסקים קטנים"					
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים	
	268	-	14	254	הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
	(32)	-	(7)	(25)	- בין מגזרי
43.8	236	-	7	229	
-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
38.1	236	-	7	229	סך הכל הכנסות מימון
44.2	121	1	1	*119	הכנסות מעמלות
40.0	357	1	8	348	סך ההכנסות
31.4	22	-	(1)	23	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
37.8	236	5	4	227	הוצאות תפעוליות ואחרות
49.7	99	(4)	5	98	רווח (הפסד) לפני מיסים
50.0	32	(2)	2	32	הפרשה למיסים
49.3	67	(2)	3	66	רווח נקי (הפסד)
	18.6	**	12.0	19.8	תשואה להון (אחוזים)
20.8	5,626	4	405	*5,217	יתרה ממוצעת של נכסים
32.5	5,460	-	402	5,058	יתרה ממוצעת של אשראי
16.8	3,832	-	-	*3,832	יתרה ממוצעת של פקדונות
26.0	4,517	*8	342	*4,167	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
3.0	386	*386	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
					מרכיבי הכנסות הריבית:
	212	-	7	*205	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	24	-	-	*24	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	236	-	7	229	סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר "עסקים קטנים" הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בסך של 352 מיליון ש"ח, לעומת 357 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 1.4%. מחד, נרשם גידול בשיעור של 11.4% בהכנסות מריבית (מזה כ- 34 מיליון ש"ח בגין יישום כללי "FAS - 91"), שקוזז על ידי ירידה בשיעור של 26.4% בהכנסות מעמלות (מזה 46 מיליון ש"ח בגין יישום כללי "FAS - 91"). בסך הכל קטנו ההכנסות בגין יישום "כללי FAS - 91", בסך של 12 מיליון ש"ח. בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 נרשם במגזר זה רווח בסך של 66 מיליון ש"ח, לעומת 67 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - המהווה ירידה בשיעור של 1.5%. הקיטון ברווח הנקי, נובע מהירידה שנרשמה בהכנסות, כאמור, ומעליה בשיעור של 8.5% בהוצאות התפעוליות (מזה כ- 9 מיליון ש"ח בשל הפרשות לתשלום פיצויי פרישה מוגדלים שנרשמו בתקופת הדוח בגין חלקו היחסי של מגזר זה בעלויות תכנית לפרישה מרצון שאושרה בתקופת הדוח - ראה פרק 16 ד' להלן). השפעת מרכיבים אלו קוזזה בירידה בסך של 35 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

* סוג מחדש - בגין טיוב בסיס הנתונים - ראה סעיף ב' לעיל, וביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים.
** לא רלוונטי.

(2) מגזר "עסקים קטנים" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך) (במיליוני שקלים)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014

מגזר "עסקים קטנים"			
סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים
94	-	2	92
(4)	-	(1)	(3)
90	-	1	89
-	-	-	-
90	-	1	89
30	2	-	28
120	2	1	117
(1)	-	-	(1)
97	1	2	94
24	1	(1)	24
10	1	(1)	10
14	-	-	14

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013

מגזר "עסקים קטנים"			
סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים
89	-	5	84
(8)	-	(2)	(6)
81	-	3	78
-	-	-	-
81	-	3	78
44	-	-	44
125	-	3	122
8	-	(1)	9
76	1	1	74
41	(1)	3	39
11	(1)	1	*11
30	-	2	28

ההכנסות במגזר "עסקים קטנים" הסתכמו ברבע השלישי של שנת 2014 בסך של 120 מיליון ש"ח, לעומת 125 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 4.0%. הירידה בהכנסות נובעת מקיטון בסך של 4 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית בתחום הפקדונות ומהשלכות יישום כללי "91 - FAS", בסך של 3 מיליון ש"ח. בסיכום הרבע השלישי של שנת 2014 נרשם במגזר זה רווח בסך 14 מיליון ש"ח, לעומת 30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה ירידה בשיעור של 53.3%. הירידה ברווח הנקי נובעת מהקיטון בהכנסות כאמור, ומעליה בסך של 21 מיליון ש"ח בהוצאות התפעוליות (מזה הפרשות בסך של 9 מיליון ש"ח שנרשמו בתקופת הדוח בגין חלקו היחסי של מגזר זה בעלויות תוכנית לפרישה מרצון שאושרה בתקופת הדוח - ראה פרק 16 ד' להלן).

* סוג מחדש בגין טיב בסיס הנתונים - ראה סעיף ב' לעיל וביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים.

(3) מגזר הבנקאות המסחרית

מגבלות חקיקה תקינה ופיקוח החלות על המגזר

- לפרטים נוספים באשר לטיוטת ההוראה החדשה של בנק ישראל בנושא: "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי" והשלכותיה האפשריות על התוצאות הכספיות של הבנק במגזר זה - ראה פרק 10 ב'10 (10) להלן, וביאור 10'3 (3) בתמצית הדוחות הכספיים.
- לפרטים נוספים באשר ליישום הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 421, בנושא: "הפחתה או תוספת בשיעור הריבית" והשלכותיה האפשריות על פעילות בנק במגזר זה - ראה פרק 3ח', לעיל.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר ה"בנקאות המסחרית" בתקופות שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014, וניתוח מרכיביו בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014				
מגזר "בנקאות מסחרית"				
החלק מכלל הבנק (%)	סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחרית	בנקאות ופיננסים
	63	-	4	59
	(8)	-	(1)	(7)
9.3	55	-	3	52
-	-	-	-	-
8.8	55	-	3	52
6.1	14	1	-	13
8.1	69	1	3	65
-	2	-	-	2
6.2	41	1	3	37
12.3	26	-	-	26
12.0	10	-	-	10
12.4	16	-	-	16
	8.4	-	-	9.0
8.6	2,349	1	154	2,194
13.0	2,324	-	153	2,171
5.7	1,311	-	-	1,311
13.2	2,398	2	162	2,234
4.9	609	609	-	-
מרכיבי הכנסות הריבית:				
	47	-	3	44
	5	-	-	5
	52	-	3	49
	3	-	-	3
	55	-	3	52

הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים	- בין מגזרי
הכנסות מימון שאינן מריבית	
סך הכל הכנסות מימון	
הכנסות מעמלות	
סך ההכנסות	
הוצאות בגין הפסדי אשראי	
הוצאות תפעוליות ואחרות	
רווח לפני מיסים	
הפרשה למיסים	
רווח נקי	
תשואה להון (אחוזים)	
יתרה ממוצעת של נכסים	
יתרה ממוצעת של אשראי	
יתרה ממוצעת של פקדונות	
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	
מרכיבי הכנסות הריבית:	
מרווח ריבית מפעילות באשראי	
- לפני יישום כללי "FAS - 91"	
- יישום כללי "FAS - 91"	
סך הכל מרווח ריבית מפעילות באשראי	
מרווח ריבית מפעילות בפקדונות	
סה"כ הכנסות ריבית	

(3) מגזר הבנקאות המסחרית (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013					
מגזר "בנקאות מסחרית"					
החלק מכלל הבנק אחוזים	סך הכל מיליוני ש"ח	שוק ההון מיליוני ש"ח	משכנתאות מסחריות מיליוני ש"ח	בנקאות ופיננסים מיליוני ש"ח	
	56	-	6	50	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
	(13)	-	(3)	(10)	- בין מגזרי
8.0	43	-	3	40	
-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
6.9	43	-	3	40	סך הכל הכנסות מימון
5.8	16	-	-	16	הכנסות מעמלות
6.6	59	-	3	56	סך ההכנסות
10.0	7	-	-	7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
6.4	40	1	2	37	הוצאות תפעוליות ואחרות
6.0	12	(1)	1	12	רווח (הפסד) לפני מיסים
6.3	4	-	-	4	הפרשה למיסים
5.9	8	(1)	1	8	רווח נקי (הפסד)
	5.2	*	5.7	5.4	תשואה להון (אחוזים)
7.7	2,077	1	173	1,903	יתרה ממוצעת של נכסים
12.2	2,050	-	172	1,878	יתרה ממוצעת של אשראי
5.5	1,259	-	-	1,259	יתרה ממוצעת של פקדונות
11.9	2,061	2	204	1,855	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
6.6	856	856	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
					מרכיבי הכנסות הריבית:
	39	-	3	36	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	4	-	-	4	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	43	-	3	40	סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר "בנקאות מסחרית" הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בסך של 69 מיליון ש"ח, לעומת 59 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 16.9%. העליה בהכנסות נובעת מגידול בשיעור של 27.9% בהכנסות המימון, הן בגין יישום כללי "FAS - 91" (בסך של 5 מיליון ש"ח), והן עקב עליה בהכנסות מריבית בתחום האשראי.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2014, נרשם במגזר זה רווח בסך 16 מיליון ש"ח, לעומת 8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 100.0%. הגידול ברווח הנקי, נובע מהגידול בהכנסות המימון, כאמור ומירידה בסך של 5 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

* לא רלוונטי.

(3) מגזר "בנקאות מסחרית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך) (במיליוני שקלים)

לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				
מגזר "בנקאות מסחרית"				
בנקאות ופיננסים	משכנתאות מסחריות	שוק ההון	סך הכל	
20	1	-	21	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(2)	-	-	(2)	- בין מגזרי
18	1	-	19	
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
18	1	-	19	סך הכל הכנסות מימון
4	-	1	5	הכנסות מעמלות
22	1	1	24	סך ההכנסות
-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
14	1	1	16	הוצאות תפעוליות ואחרות
8	-	-	8	רווח לפני מיסים
3	-	-	3	הפרשה למיסים
5	-	-	5	רווח נקי

לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013				
מגזר "בנקאות מסחרית"				
בנקאות ופיננסים	משכנתאות מסחריות	שוק ההון	סך הכל	
17	2	-	19	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(3)	(1)	-	(4)	- בין מגזרי
14	1	-	15	
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
14	1	-	15	סך הכל הכנסות מימון
6	-	(1)	5	הכנסות מעמלות
20	1	(1)	20	סך ההכנסות
8	-	-	8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
12	1	-	13	הוצאות תפעוליות ואחרות
-	-	(1)	(1)	רווח לפני מיסים
-	(1)	-	(1)	הפרשה למיסים
-	1	(1)	-	רווח נקי

ההכנסות במגזר "בנקאות מסחרית" הסתכמו ברבע השלישי של שנת 2014 בסך של 24 מיליון ש"ח, לעומת 20 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 20.0%, הנובעת מגידול בשיעור של 26.7% בהכנסות המימון (מזה - 2 מיליון ש"ח בגין יישום כללי "FAS - 91").

בסיכום הרבע השלישי של שנת 2014, נרשם במגזר זה רווח בסך 5 מיליון ש"ח, לעומת רווח זניח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. העליה ברווח הנקי, נובעת מהגידול בהכנסות, כאמור, ומירידה בסך של 8 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

(4) מגזר הבנקאות העסקית

מגבלות חקיקה תקינה ופיקוח החלות על המגזר

- לפרטים נוספים באשר לטיטוט ההוראה החדשה של בנק ישראל בנושא: "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי" והשלכותיה האפשריות על התוצאות הכספיות של הבנק במגזר זה - ראה פרק 10 ב'10' (להלן וביאור 1'ה'3) בתמצית הדוחות הכספיים.
- לפרטים נוספים באשר ליישום הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 421, בנושא: "הפחתה או תוספת בשיעור הריבית", והשלכותיה האפשריות על פעילות הבנק במגזר זה - ראה פרק 3'ח, לעיל.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר ה"בנקאות העסקית" בתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 וניתוח מרכיביו - בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד. (במיליוני שקלים)

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				
מגזר "בנקאות עסקית"				
החלק מכלל הבנק (%)	סך הכל	שוק ההון	נדל"ן	בנקאות ופיננסים
	88	-	49	39
	(1)	-	(11)	10
14.7	87	-	38	49
6.3	2	-	-	2
14.2	89	-	38	51
8.8	20	1	13	6
12.8	109	1	51	57
-	14	-	4	10
8.0	53	3	21	29
19.9	42	(2)	26	18
20.5	17	(1)	10	8
19.4	25	(1)	16	10
	5.7	*	6.9	5.1
15.7	4,284	2	1,722	2,560
23.8	4,251	-	1,709	2,542
20.1	4,641	-	532	4,109
29.9	5,410	4	2,806	2,600
43.9	5,418	5,418	-	-
מרכיבי הכנסות הריבית:				
מרווח ריבית מפעילות באשראי				
	78	-	35	43
	3	-	1	2
	81	-	36	45
	6	-	2	4
	87	-	38	49
סה"כ הכנסות ריבית				

* לא רלוונטי.

(4) מגזר הבנקאות העסקית (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך) (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013					
מגזר "בנקאות עסקית"					
החלק מכלל	סך הכל	שוק ההון	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	
הבנק	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
אחוזים					
	80	-	57	23	הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
	2	-	(21)	23	- בין מגזרי
15.2	82	-	36	46	
7.5	6	-	-	6	הכנסות מימון שאינן מריבית
14.2	88	-	36	52	סך הכל הכנסות מימון
9.1	25	3	15	7	הכנסות מעמלות
12.7	113	3	51	59	סך ההכנסות
62.9	44	-	(7)	51	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8.0	50	3	20	27	הוצאות תפעוליות ואחרות
9.5	19	-	38	(19)	רווח (הפסד) לפני מיסים
10.9	7	-	14	(7)	הפרשה למיסים
8.8	12	-	24	(12)	רווח נקי (הפסד)
	2.7	*	10.5	*	תשואה להון (אחוזים)
16.1	4,375	2	1,747	2,626	יתרה ממוצעת של נכסים
25.9	4,340	-	1,733	2,607	יתרה ממוצעת של אשראי
20.1	4,608	-	417	4,191	יתרה ממוצעת של פקדונות
32.0	5,549	7	2,904	2,638	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
54.3	7,001	7,001	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
					מרכיבי הכנסות הריבית:
	75	-	34	41	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	7	-	2	5	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	82	-	36	46	סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר "בנקאות עסקית" הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בסך של 109 מיליון ש"ח, לעומת 113 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 3.5%. הירידה בהכנסות נובעת, בעיקר, מיישום כללי "FAS-91", שהקטין את הכנסות הבנק במגזר זה בסך של 3 מיליון ש"ח.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2014, נרשם במגזר זה רווח בסך של 25 מיליון ש"ח, לעומת 12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה עליה בשיעור של 108.3%. העליה שנרשמה ברווח הנקי, על אף הקיטון בהכנסות, כאמור, נובעת מירידה בסך של 30 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

* לא רלוונטי.

(4) מגזר הבנקאות העסקית (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				
מגזר "בנקאות עסקית"				
סך הכל	שוק ההון	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
30	-	16	14	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(1)	-	(3)	2	- בין מגזרי
29	-	13	16	
1	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
30	-	13	17	סך הכל הכנסות מימון
7	-	5	2	הכנסות מעמלות
37	-	18	19	סך ההכנסות
-	-	2	(2)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
19	1	7	11	הוצאות תפעוליות ואחרות
18	(1)	9	10	רווח (הפסד) לפני מיסים
7	(1)	4	4	הפרשה למיסים
11	-	5	6	רווח נקי (הפסד)

לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013				
מגזר "בנקאות עסקית"				
סך הכל	שוק ההון	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
29	-	18	11	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(2)	-	(6)	4	- בין מגזרי
27	-	12	15	
1	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
28	-	12	16	סך הכל הכנסות מימון
9	2	5	2	הכנסות מעמלות
37	2	17	18	סך ההכנסות
24	-	-	24	הוצאות בגין הפסדי אשראי
17	1	7	9	הוצאות תפעוליות ואחרות
(4)	1	10	(15)	רווח (הפסד) לפני מיסים
(2)	1	3	(6)	הפרשה למיסים
(2)	-	7	(9)	רווח נקי (הפסד)

ההכנסות במגזר "בנקאות עסקית" הסתכמו ברבע השלישי של שנת 2014 בסך של 37 מיליון ש"ח, בדומה לאשתקד. מחד נרשם גידול בסך של 2 מיליון ש"ח בהכנסות המימון, שקוּזז בקיטון מקביל בהכנסות מעמלות.

בסיכום הרבע השלישי של שנת 2014, נרשם במגזר זה רווח בסך של 11 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך 2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הנקי, על אף היציבות שנרשמה בהכנסות, כאמור, נובע מקיטון בסך של 24 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

(5) מגזר הבנקאות הפרטית

מגבלות חקיקה תקינה ופיקוח החלות על המגזר

- לפרטים נוספים באשר ליישום הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 421 בנושא: "הפחתה או תוספת בשיעור הריבית", והשלכותיה האפשריות על פעילות הבנק במגזר זה, ראה פרק צ' לעיל.
- לפרטים נוספים באשר לשינויי החקיקה שיזמה הרשות לניירות ערך בנושא: "עידוד הפעילות בשוק ההון", והשלכותיהם האפשריות על עלות גיוס הפקדונות במגזר זה - ראה פרק צ' לעיל.
- לפרטים נוספים באשר לשינויי החקיקה בתחום העמלות הבנקאיות, והשלכותיהם האפשריות על התוצאות הכספיות של הבנק במגזר זה - ראה פרק ד' לעיל.
- לפרטים נוספים באשר להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 414 בנושא: "גילוי עלות השירותים בניירות ערך", והשלכותיה האפשריות על פעילות הבנק במגזר זה, ראה פרק צט' לעיל.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר ה"בנקאות הפרטית" לתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014, וניתוח מרכיביו - בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד: (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

מגזר "בנקאות פרטית"				
החלק מכלל הבנק (%)	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
	(61)	-	(61)	הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
	86	-	86	- בין מגזרי
4.2	25	-	25	
3.1	1	1	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
4.2	26	1	25	סך כל הכנסות המימון
9.7	22	10	12	הכנסות מעמלות
5.6	48	11	37	סך ההכנסות
-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
8.2	54	18	36	הוצאות תפעוליות ואחרות
-	(6)	(7)	1	רווח (הפסד) לפני מיסים
-	(3)	(3)	-	הפרשה למיסים
-	(3)	(4)	1	רווח נקי (הפסד)
	*	*	*	תשואה להון (אחוזים)
0.5	137	12	125	יתרה ממוצעת של נכסים
0.6	103	-	103	יתרה ממוצעת של אשראי
33.8	7,829	-	7,829	יתרה ממוצעת של פקדונות
1.1	203	35	168	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
38.3	4,721	4,721	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
				מרכיבי הכנסות הריבית:
				מרווח ריבית מפעילות באשראי
	2	-	2	- לפני יישום כללי "FAS-91"
	-	-	-	- יישום כללי "FAS-91"
	2	-	2	סה"כ מרווח ריבית מפעילות באשראי
	23	-	23	מרווח מפעילות בפקדונות
	25	-	25	סה"כ הכנסות ריבית

(5) מגזר הבנקאות הפרטית (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013				
מגזר "בנקאות פרטית"				
החלק מכלל	סך הכל	שוק ההון	בנקאות	
הבנק	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	ופיננסים	
אחוזים			מיליוני ש"ח	
	(89)	-	*(89)	הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
	117	-	117	- בין מגזרי
5.2	28	-	28	
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
4.5	28	-	28	סך כל הכנסות המימון
8.0	22	9	*13	הכנסות מעמלות
5.6	50	9	41	סך ההכנסות
-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
8.5	53	18	35	הוצאות תפעוליות ואחרות
-	(3)	(9)	6	רווח (הפסד) לפני מיסים
-	(2)	(4)	*2	הפרשה למיסים
-	(1)	(5)	4	רווח נקי (הפסד)
	**	**	**	תשואה להון (אחוזים)
0.4	120	13	*107	יתרה ממוצעת של נכסים
0.5	83	-	83	יתרה ממוצעת של אשראי
33.0	7,554	-	*7,554	יתרה ממוצעת של פקדונות
1.1	192	31	*161	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
29.6	3,816	3,816	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
				מרכיבי הכנסות הריבית:
	2	-	*2	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	26	-	26	מרווח מפעילות בפקדונות
	28	-	28	סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר "בנקאות פרטית" הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בסך של 48 מיליון ש"ח, לעומת 50 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה ירידה בשיעור של 4.0%.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2014, נרשם במגזר זה הפסד בסך של 3 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך 1 מיליון ש"ח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

* סוג מחדש בגין סיוכ בסיס הנתונים - ראה סעיף ב' לעיל, וביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים.
 ** לא רלוונטי

(5) מגזר הבנקאות הפרטית (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך) (במיליוני שקלים)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			
מגזר "בנקאות פרטית"			
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
(19)	-	(19)	הכנסות מימון, נטו - מחיצוניים
26	-	26	- בין מגזרי
7	-	7	
-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
7	-	7	סך הכל הכנסות מימון
7	3	4	הכנסות מעמלות
14	3	11	סך ההכנסות
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
19	6	13	הוצאות תפעוליות ואחרות
(5)	(3)	(2)	רווח (הפסד) לפני מיסים
(2)	(1)	(1)	הפרשה למיסים
(3)	(2)	(1)	רווח נקי (הפסד)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
מגזר "בנקאות פרטית"			
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
(28)	-	(28)	הכנסות מימון, נטו - מחיצוניים
37	-	37	- בין מגזרי
9	-	9	
-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
9	-	9	סך הכל הכנסות מימון
7	3	4	הכנסות מעמלות
16	3	13	סך ההכנסות
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
17	6	11	הוצאות תפעוליות ואחרות
(1)	(3)	2	רווח (הפסד) לפני מיסים
(1)	(2)	1	הפרשה למיסים
-	(1)	1	רווח נקי (הפסד)

ההכנסות במגזר "בנקאות פרטית" הסתכמו ברבע השלישי של שנת 2014 בסך של 14 מיליון ש"ח, לעומת 16 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - המהווה ירידה בשיעור של 12.5%. הירידה בהכנסות נובעת, בעיקר, מקיטון בסך של 2 מיליון ש"ח בהכנסות הריבית מפעילות בפקדונות. בסיכום הרבע השלישי של שנת 2014, נרשם במגזר זה הפסד בסך של 3 מיליון ש"ח לעומת רווח זניח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהפסד נובע מהקיטון בהכנסות, כאמור.

* סווג מחדש בגין טיוב בסיס הנתונים - ראה סעיף ב' לעיל, וביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים.

(6) מגזר "ניהול פיננסי"

הרווח במגזר ניהול פיננסי הסתכם בתשעת החודשים של שנת 2014 בסך של 7 מיליון ש"ח, לעומת 38 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח הנקי נובעת מקיטון בסך של 47 מיליון ש"ח בהכנסות המימון (בעיקר בשל קיטון בסך של 44 מיליון ש"ח בהכנסות המימון שאינן מריבית). הקיטון בהכנסות המימון שאינן מריבית נובע, בעיקר, מהגורמים הבאים:

- ירידה בסך של 15 מיליון ש"ח ברווחים שמומשו ושטרם מומשו מניירות ערך (מזה כ- 8 מיליון ש"ח בגין הכנסה ממימוש חברה מוחזקת שנרשמה בתקופה מקבילה אשתקד).
- ירידה בסך של 39 מיליון ש"ח ברווחים מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים.

ג. פעילות במוצרים

המידע הכלול בפרק זה מפרט את תוצאות הפעילות של הבנק בחתך מוצרים מסוימים ומהווה מידע משלים - לתוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות. המידע המפורט להלן מתייחס לפעילות ב"שוק ההון" וב"משכנתאות".

(1) פעילות בשוק ההון

לפרטים נוספים באשר לפעילות הבנק ב"שוק ההון" - ראה פרק 7 לעיל.

תמצית התוצאות הכספיות (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					
"שוק ההון"					
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	סך הכל
הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים	-	-	-	-	-
- בין מגזרי	-	-	-	-	-
הכנסות מימון שאינן מריבית	-	-	-	1	1
סך הכל הכנסות מימון	-	-	-	1	1
הכנסות מעמלות	4	4	1	10	20
סך ההכנסות	4	4	1	11	21
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות	13	5	1	18	40
הפסד לפני מיסים	(9)	(1)	-	(7)	(19)
הפרשה למיסים	(3)	-	-	(3)	(7)
הפסד לאחר מיסים	(6)	(1)	-	(4)	(12)
תשואה להון (אחוזים)	*	*	*	*	*
יתרה ממוצעת של נכסים	8	3	1	12	26
יתרה ממוצעת של פקדונות	-	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	18	12	2	35	71
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	1,005	575	609	4,721	12,328
מרכיבי הכנסות הריבית:					
מרווח ריבית מפעילות באשראי	-	-	-	-	-
מרווח ריבית מפעילות בפקדונות	-	-	-	-	-
סה"כ הכנסות ריבית	-	-	-	-	-

* לא רלוונטי

(1) פעילות בשוק ההון (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013

"שוק ההון"					
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	1
1	-	-	-	-	1
5	1	-	3	9	18
6	1	-	3	9	19
-	-	-	-	-	-
14	5	1	3	18	41
(8)	(4)	(1)	-	(9)	(22)
(3)	(2)	-	-	(4)	(9)
(5)	(2)	(1)	-	(5)	(13)
*	*	*	*	*	*
10	4	1	2	13	30
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
20	8	2	7	31	68
*831	**386	856	7,001	**3,816	12,890
מרכיבי הכנסות הריבית:					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

* לא רלוונטי.

** סווג מחדש בגין טיוב בסיס הנתונים - ראה סעיף ב' לעיל, ובאור ד'1 בתמצית הדוחות הכספיים.

(ו) פעילות בשוק ההון (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014					
"שוק ההון"					
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	סך הכל
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
1	2	1	-	3	7
1	2	1	-	3	7
-	-	-	-	-	-
4	1	1	1	6	13
(3)	1	-	(1)	(3)	(6)
(1)	1	-	(1)	(1)	(2)
(2)	-	-	-	(2)	(4)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013					
"שוק ההון"					
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
2	-	(1)	2	3	6
2	-	(1)	2	3	6
-	-	-	-	-	-
5	1	-	1	6	13
(3)	(1)	(1)	1	(3)	(7)
(1)	(1)	-	1	(2)	(3)
(2)	-	(1)	-	(1)	(4)

(2) פעילות במשכנתאות

פעילות הבנק כוללת מתן "הלוואות לדיור" (ללקוחות הפרטיים) ו"משכנתאות מסחריות" (ללקוחות העסקיים הקטנים וללקוחות המסחריים).

שינויים טכנולוגיים מהותיים

לפרטים נוספים באשר לפרויקט בתחום המיחשוב שהושק בתקופת הדוח, במסגרתו מוסבת מערכת המידע המקומית בתחום ההלוואות לדיור, למערכת המחשב המרכזית של החברה האם - ראה סעיף ד' (1), לעיל.

פעילות הבנק בתחום: "הלוואות לדיור"

להלן מידע לגבי פעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיור, לרבות פרטים לגבי מאפייני תיק זה:

- התפלגות תיק ההלוואות לדיור (לרבות הלוואות "בבטחון דירת מגורים") של הבנק, בחתך מאפיינים עיקריים:

• התפלגות בחתך בסיסי הצמדה:

31.12.2013		30.9.2014		מגזר הצמדה
אחוזים	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	
46.3	1,320	46.9	1,424	לא צמוד
44.6	1,269	44.2	1,345	צמוד למדד
9.1	259	8.9	270	מט"ח וצמוד מט"ח
100.0	2,848	100.0	3,039	סך הכל

• התפלגות בחתך מדרגות אשראי:

31.12.2013 ⁽¹⁾		30.9.2014		מדרגות אשראי (אלפי ש"ח)	
אחוזים	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	עד	מ
46.7	1,330	47.5	1,444	600	-
31.8	905	31.1	945	1,200	600
18.5	528	18.5	564	4,000	1,200
3.0	85	2.9	86	-	4,000
100.0	2,848	100.0	3,039		סך הכל

• התפלגות בחתך מאפייני איכות תיק האשראי:

שיעור השינוי	31.12.2013	30.9.2014	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6.7	2,848	3,039	יתרת חוב רשומה
46.6	15	22	סכום בפיגור
-	14	13	הפרשה להפסדי אשראי
(7.1)	52	45	יתרת חובות בעייתיים
(13.5)	1.8	1.5	שיעור החוב הבעייתי (%)

1. סווג מחדש

(2) פעילות במשכנתאות (המשך)

פעילות הבנק בתחום: "הלוואות לדיור" (המשך)

- התפלגות ההלוואות לדיור (לא כולל הלוואות ב"בטחון דירת מגורים" בלבד) שניתנו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד - בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות הביצועים בחתך שווי הבטחון

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2013		2014			
אחוזים	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	שווי הביטחון (אלפי ש"ח)	
				עד	מ
16.1	91	16.5	59	800	-
23.9	135	21.8	78	1,200	800
44.7	252	45.1	161	3,000	1,200
15.3	86	16.6	59	-	3,000
100.0	564	100.0	357	סך הכל	

- התפלגות הביצועים בחתך שיעור המימון (LTV)

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2013		2014			
אחוזים	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	שיעור המימון (LTV) (%)	
				עד	מ
35.3	199	34.1	122	45	-
42.0	237	39.3	140	60	45
22.7	128	26.6	95	-	60
100.0	564	100.0	357	סך הכל	

- התפלגות הביצועים בחתך כושר החזר הלווה

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2013		2014			
אחוזים	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	שיעור ההחזר מההכנסה (%)	
				עד	מ
73.9	417	68.9	246	30	-
13.8	78	19.0	68	40	30
3.2	18	1.7	6	60	40
2.3	13	0.9	3	-	60
6.8	38	9.5	34	הלוואות נדחות ("בולט")	
100.0	564	100.0	357	סך הכל	

- התפלגות הביצועים בחתך תקופות לפירעון

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2013		2014			
אחוזים	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	תקופת הפרעון (שנים)	
				עד	מ
49.8	281	51.2	183	20	-
50.0	282	48.2	172	25	20
0.2	1	0.6	2	-	25
100.0	564	100.0	357	סך הכל	

(2) פעילות במשכנתאות (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות בתחום ה"משכנתאות" לתקופות שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014, בחתך מגזרי פעילות, וניתוח מרכיביות, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014				
"משכנתאות"				
משקי בית	עסקים קטנים	מסחרית	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
67	10	4	81	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(45)	(4)	(1)	(50)	- בין מגזרי
22	6	3	31	
-	-	-	-	הכנסות מימון שלא מריבית
22	6	3	31	סך הכל הכנסות מימון
2	-	-	2	הכנסות מעמלות
24	6	3	33	סך ההכנסות
(1)	(1)	-	(2)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
28	4	3	35	הוצאות תפעוליות ואחרות
(3)	3	-	-	רווח (הפסד) לפני מיסים
(1)	1	-	-	הפרשה למיסים
(2)	2	-	-	רווח נקי (הפסד)
*	7.3	-	-	תשואה להון (אחוזים)
2,926	418	154	3,498	יתרה ממוצעת של נכסים
2,908	415	153	3,476	יתרה ממוצעת של אשראי
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של פקדונות
1,563	357	162	2,082	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
				מרכיבי הכנסות הריבית:
21	6	3	30	מרווח ריבית מפעילות באשראי
1	-	-	1	- לפני יישום כללי "FAS-91"
22	6	3	31	- יישום כללי "FAS-91"
-	-	-	-	סה"כ מרווח ריבית מפעילות באשראי
-	-	-	-	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
22	6	3	31	סה"כ הכנסות ריבית

* לא רלוונטי

(2) פעילות במשכנתאות (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013

"משכנתאות"				
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מסחרית	מיליוני ש"ח	
65	14	6	85	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(48)	(7)	(3)	(58)	- בין מגזרי
17	7	3	27	
-	-	-	-	הכנסות מימון שלא מריבית
17	7	3	27	סך הכל הכנסות מימון
3	1	-	4	הכנסות מעמלות
20	8	3	31	סך ההכנסות
5	(1)	-	4	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
26	4	2	32	הוצאות תפעוליות ואחרות
(11)	5	1	(5)	רווח (הפסד) לפני מיסים
(4)	2	-	(2)	הפרשה למיסים
(7)	3	1	(3)	רווח נקי (הפסד)
*	12.0	5.7	*	תשואה להון (אחוזים)
2,664	405	173	3,242	יתרה ממוצעת של נכסים
2,646	402	172	3,220	יתרה ממוצעת של אשראי
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של פקדונות
1,444	342	204	1,990	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
				מרכיבי הכנסות הריבית:
17	7	3	27	מרווח ריבית מפעילות באשראי
-	-	-	-	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
17	7	3	27	סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות מהפעילות בתחום המשכנתאות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בסך של 33 מיליון ש"ח, לעומת 31 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה עליה בשיעור של 6.5%.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 נרשם במגזר זה רווח זניח, לעומת הפסד בסך 3 מיליון ש"ח, שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. השיפור בתוצאות העיסוקיות נובע מהגידול בהכנסות, כאמור, ומקיטון בסך של 6 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

* לא רלוונטי.

(2) פעילות ב"משכנתאות" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014				
"משכנתאות"				
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
22	2	1	25	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(14)	(1)	-	(15)	- בין מגזרי
8	1	1	10	
-	-	-	-	הכנסות מימון שלא מריבית
8	1	1	10	סך הכל הכנסות מימון
1	-	-	1	הכנסות מעמלות
9	1	1	11	סך ההכנסות
-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
10	2	1	13	הוצאות תפעוליות ואחרות
(1)	(1)	-	(2)	הפסד לפני מסים
-	(1)	-	(1)	הפרשה למסים
(1)	-	-	(1)	הפסד

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013				
"משכנתאות"				
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
20	5	2	27	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(15)	(2)	(1)	(18)	- בין מגזרי
5	3	1	9	
-	-	-	-	הכנסות מימון שלא מריבית
5	3	1	9	סך הכל הכנסות מימון
1	-	-	1	הכנסות מעמלות
6	3	1	10	סך ההכנסות
-	(1)	-	(1)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
9	1	1	11	הוצאות תפעוליות ואחרות
(3)	3	-	-	רווח (הפסד) לפני מסים
(1)	1	(1)	(1)	הפרשה למסים
(2)	2	1	1	רווח נקי (הפסד)

ההכנסות מהפעילות בתחום המשכנתאות הסתכמו ברבע השלישי של שנת 2014 בסך של 11 מיליון ש"ח, לעומת 10* מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 10.0%.

בסיכום הרבע השלישי של שנת 2014, רשם הבנק הפסד בסך 1 מיליון ש"ח המיוחס לפעילות בתחום זה, לעומת רווח בסך של 1 מיליון ש"ח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

9. חברות מוחזקות

תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ

הבנק מחזיק ב- 31% מאמצעי ההון של חברת תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ (להלן: "תפנית"), מכח הסכם למיזוג סטטוטורי שנערך בין תפנית לבין חברה בת לשעבר של הבנק ונכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2012. לאור האמור לעיל, פעילות הבנק בתחום ניהול תיקי השקעות מבוצעת, החל מיום 1 בינואר 2012, באמצעות "תפנית".

סך כל המאזן של תפנית ליום 30.9.2014 מסתכם בסך של כ- 42 מיליון ש"ח והונה העצמי מסתכם בסך של 35 מיליון ש"ח (31.12.2013 - 37 מיליון ש"ח, ו- 31 מיליון ש"ח, בהתאמה). חלק הבנק ברווחי חברת "תפנית" בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 הסתכם בכ- 1 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות

השפעתן של יתר החברות המוחזקות של הבנק: ב.מ.ד. חיתומים ויזום השקעות בע"מ, מריבט סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, וגולדן גייט ברידג' פאנד - אינה מהותית ביחס לפעילות הבנקאית בקבוצה.

חלק ד' - חשיפה לסיכונים - ניהול ומדידה

10. החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

א. כללי

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים - כרוכה בנטילת וניהול סיכונים שהעיקריים שבהם הם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות וסיכונים תפעוליים. תהליך ניהול הסיכונים כולל: הגדרת הסיכונים, קביעת האסטרטגיה, המדיניות, והמסגרת לניהול סיכונים, לרבות קביעת מגבלות לחשיפה לסוגי הסיכונים השונים.

לפרטים נוספים באשר לאסטרטגיית הסיכון, המדיניות לניהול סיכונים, הממשל התאגידי, הכלים המערכות והשיטות לניהול סיכונים - ראה פרק 12 א' בדוח לשנת 2013.

ב. סיכוני אשראי

סיכון האשראי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מהאפשרות שהצד הנגדי לעסקה לא יעמוד בהתחייבויותיו (באופן חלקי או מלא). ככלל, הבנק רואה את עצמו כ"בנק אוניברסלי" המשרת את כל מגזרי הפעילות בתחום מתן האשראי - לרבות: עסקי, מסחרי וקמעונאי. עם זאת, לאור הנסיון וההתמחות שצבר הבנק במהלך השנים, הושם דגש בשנים האחרונות על התמקדות הבנק בפלחי לקוחות המשתייכים למגזר הקמעונאי (משקי בית, שכירים, עסקים קטנים), ולמגזר המסחרי.

מדיניות הטיפול בסיכוני האשראי בבנק נועדה להביא, בין היתר, לשיפור באיכות תיק האשראי וגידור הסיכונים הגלומים בו. מדיניות האשראי כוללת קווים מנחים ומגבלות לגבי היבטים שונים של תהליכי חיתום וניהול תיק האשראי.

לפרטים נוספים באשר לאסטרטגיה המדיניות, התהליכים, המבנה האירגוני, המתודולוגיה, השיטות ומערכות הדיווח והמדידה הכרוכים בניהול סיכון האשראי ובדיווח על חובות בעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי - ראה פרק 12 ב' בדוח לשנת 2013.

בפרק זה נכלל מידע כמותי לגבי היבטים שונים הגלומים בניהול סיכון האשראי, כדלקמן:

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי -

(א) להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי ברוטו לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי:

31.12.2013 ⁽⁶⁾		30.9.2013 ⁽⁶⁾		30.9.2014 ⁽⁶⁾	
יתרות לסוף ממוצעות ⁽¹⁾	יתרות לסוף השנה	יתרות לסוף ממוצעות ⁽¹⁾	יתרות לסוף התקופה	יתרות לסוף ממוצעות ⁽¹⁾	יתרות לסוף התקופה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
20,718	21,530	20,515	19,870	22,008	22,723
6,066	6,120	6,052	6,668	5,026	3,760
76	51	82	87	58	74
5,359	5,194	5,400	5,323	5,333	5,406
1,084	1,100	1,081	1,111	1,099	1,115
33,303	33,995	33,130	33,059	33,524	33,078

1. הממוצע חושב על פי היתרות בסופי רבעון.
2. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת - ADD ON).
3. כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. חשיפות לסיכון אשראי חוץ מאזניות מוצגות לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).
4. כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.
5. לרבות פקדונות בבנקים.
6. יתרות סיכון אשראי והיתרות הממוצעות לאותו תאריך מוצגות על בסיס "יתרות החוב הרשומות" של האשראי כמשמעותן בהוראות בנק ישראל בנושא "חובות בעייתיים".

(ב) מידע לגבי התפלגות חשיפות האשראי לציבור בחתך אזור גיאוגרפי.

פרטים נוספים לגבי התפלגות האשראי בחתך איזור גיאוגרפי, נכללים בתוספת ד' בסקירת ההנהלה.

(ג) מידע לגבי התפלגות חשיפות האשראי בחתך הצד הנגדי לאשראי.

30.9.2014					
סוג הישות	הלוואות ⁽⁴⁾	אגרות חוב	נגזרים ⁽¹⁾	סיכון אשראי ⁽²⁾	סך הכל
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריבונות	2,765	2,591	-	1	5,357
סקטור ציבורי	217	278	11	27	533
תאגידים בנקאיים	1,138	716	35	24	1,913
תאגידים	7,030	175	21	3,405	10,631
בבטחון נדל"ן מסחרי	961	-	-	-	961
קמעונאיות ליחידים	3,287	-	3	812	4,102
עסקים קטנים	4,687	-	-	916	5,603
הלוואות לדיוור	2,638	-	4	221	2,863
נכסים אחרים	-	-	-	-	1,115
סך הכל סיכון האשראי	22,723	3,760	74	5,406	33,078

1. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת - ADD ON).
2. כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. חשיפות לסיכון אשראי חוץ מאזניות מוצגות לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).
3. כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.
4. יתרות ההלוואות מוצגות על בסיס, "יתרות החוב הרשומות", כמשמעותן בהוראות בנק ישראל בנושא: "חובות בעייתיים".

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי (המשך)

(ג) מידע לגבי התפלגות חשיפות האשראי בחתך הצד הנגדי לאשראי (המשך)

30.9.2013						סוג הישות
סך הכל	אחרים ⁽³⁾	סיכון אשראי		אגרות חוב	הלוואות ⁽⁴⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחר ⁽²⁾	נגזרים ⁽¹⁾	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6,023	-	1	-	5,577	445	ריבנויות
544	-	34	8	375	127	סקטור ציבורי
2,222	-	23	28	601	1,570	תאגידים בנקאיים
10,530	-	3,524	40	115	6,851	תאגידים
1,025	-	-	-	-	1,025	בבטחון נדל"ן מסחרי
3,345	-	749	4	-	2,592	קמעונאיות ליחידים
5,323	-	775	-	-	4,548	עסקים קטנים
2,936	-	217	7	-	2,712	הלוואות לדיור
1,111	1,111	-	-	-	-	נכסים אחרים
33,059	1,111	5,323	87	6,668	19,870	סך הכל

31.12.2013						סוג הישות
סך הכל	אחרים ⁽³⁾	סיכון אשראי		אגרות חוב	הלוואות ⁽⁴⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחר ⁽²⁾	נגזרים ⁽¹⁾	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6,919	-	1	-	5,150	1,768	ריבנויות
462	-	30	7	273	152	סקטור ציבורי
2,233	-	23	11	587	1,612	תאגידים בנקאיים
10,749	-	3,430	26	110	7,183	תאגידים
956	-	-	-	-	956	בבטחון נדל"ן מסחרי
3,374	-	746	-	-	2,628	קמעונאיות ליחידים
5,318	-	791	-	-	4,527	עסקים קטנים
2,884	-	173	7	-	2,704	הלוואות לדיור
1,100	1,100	-	-	-	-	נכסים אחרים
33,995	1,100	5,194	51	6,120	21,530	סך הכל

1. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת "ADD ON").

2. כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. חשיפות לסיכון אשראי חוץ מאזניות מוצגות לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי ICCF).

3. כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.

4. יתרות הלוואות מוצגות על בסיס, "יתרות החוב הרשומות", כמשמעותן בהוראות בנק ישראל בנושא: "חובות בעייתיים".

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי (המשך)

(ד) מידע לגבי התפלגות תזרימי המזומנים העתידיים בגין חשיפת האשראי בחתך תקופה חוזית לפרעון⁽¹⁾

30.9.2014					סוג האשראי
עד שנה	משנה ועד	מעל	ללא תקופת	סך כל תזרימי	
מיליוני ש"ח	חמש שנים	חמש שנים	פרעון ⁽²⁾	מזומנים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
13,750	7,139	3,799	298	24,986	הלוואות ^{(7),(6)}
941	1,749	1,293	-	3,983	אגרות חוב
37	8	18	11	74	נגזרים ⁽³⁾
3,418	1,008	14	966	5,406	סיכון אשראי אחר ⁽⁴⁾
445	-	-	670	1,115	אחרים ⁽⁵⁾
18,591	9,904	5,124	1,945	35,564	סך כל חשיפת האשראי

30.9.2013					סוג האשראי
עד שנה	משנה ועד	מעל	ללא תקופת	סך כל תזרימי	
מיליוני ש"ח	חמש שנים	חמש שנים	פרעון ⁽²⁾	מזומנים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
11,637	6,665	3,776	294	22,372	הלוואות ^{(7),(6)}
⁽⁸⁾ 3,048	⁽⁸⁾ 2,486	⁽⁸⁾ 1,604	-	7,138	אגרות חוב
32	8	40	7	87	נגזרים ⁽³⁾
3,171	962	14	1,176	5,323	סיכון אשראי אחר ⁽⁴⁾
442	-	-	669	1,111	אחרים ⁽⁵⁾
18,330	10,121	5,434	2,146	36,031	סך כל חשיפת האשראי

1. בטבלה זו מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים.
2. כולל נכסים בסך 89 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר (30.9.2013 - 91 מיליון ש"ח).
3. סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת - ADD ON).
4. כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).
5. כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.
6. לרבות פקדונות בבנקים.
7. היתרות מוצגות על בסיס "יתרות החוב הרשומות".
8. הוצג מחדש.

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי (המשך)

(ד) מידע לגבי התפלגות תזרימי המזומנים העתידיים בגין חשיפת האשראי בחתך תקופה חוזית לפרעון⁽¹⁾

31.12.2013					
סוג האשראי	עד שנה מיליוני ש"ח	משנה ועד חמש שנים מיליוני ש"ח	מעל חמש שנים מיליוני ש"ח	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾ מיליוני ש"ח	סך כל תזרימי מזומנים מיליוני ש"ח
הלוואות ^{(7),(6)}	13,252	6,688	3,765	310	24,015
אגרות חוב	⁽⁸⁾ 2,249	⁽⁸⁾ 2,721	⁽⁸⁾ 1,538	-	6,508
נגזרים ⁽³⁾	13	8	23	7	51
סיכון אשראי אחר ⁽⁴⁾	3,415	571	115	1,093	5,194
אחרים ⁽⁵⁾	443	-	-	657	1,100
סך כל חשיפת האשראי	19,372	9,988	5,441	2,067	36,868

1. בסכלה זו מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים.

2. כולל נכסים בסך 128 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר.

3. סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת - ADD ON).

4. כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

5. כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.

6. לרבות פקדונות בבנקים

7. היתרות מוצגות על בסיס: "יתרות החוב הרשומות".

8. הוצג מחדש.

(ה) מידע לגבי חשיפות אשראי שסווגו כ"חובות בעייתיים":

נתונים ופירוטים לגבי חובות בעייתיים, ויתרת ההפרשות להפסדי אשראי נכללו בביאור 3 בתמצית הדוחות הכספיים ובתוספת ג' לסקירת ההנהלה.

(ו) מידע לגבי התפלגות אשראי בעייתי בחתך אזור גאוגרפי:

נתונים לגבי התפלגות אשראי בעייתי בחתך אזור גאוגרפי נכללו בתוספת ד' לסקירת ההנהלה.

(ז) מידע לגבי התנועה בהפרשות להפסדי אשראי:

נתונים לגבי התנועה בהפרשות להפסדי אשראי נכללו בביאור 3 בתמצית הדוחות הכספיים.

2. מידע לגבי תיקי אשראי המטופלים בשיטה הסטנדרטית בחתך משקלות סיכון ומקזזי סיכון.

(1) לפני הפחתת סיכון האשראי⁽¹⁾⁽²⁾

30.9.2014									סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,213	144	-	-	-	-	-	-	5,357	ריבוניות
-	-	-	519	-	13	-	-	532	סקטור ציבורי
-	912	-	973	-	28	-	-	1,913	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	10,429	179	-	10,608	תאגידים
-	-	-	-	-	943	12	-	955	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	4,052	9	31	-	4,092	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	5,421	17	77	-	5,515	עסקים קטנים
-	-	2,069	371	323	96	-	-	2,859	הלוואות לדיור
407	-	-	-	-	495	3	210	1,115	נכסים אחרים
5,620	1,056	2,069	1,863	9,796	12,030	302	210	32,946	סך הכל

*30.9.2013								
סוג הישות	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריבונויות	5,912	110	-	-	-	1	-	6,023
סקטור ציבורי	-	-	-	528	-	15	-	543
תאגידים בנקאיים	-	1,259	-	938	-	25	-	2,222
תאגידים בבטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	10,221	136	10,357
קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	-	8	32	3,279
עסקים קטנים	-	-	-	-	5,110	16	98	5,224
הלוואות לדיור	-	-	2,372	193	239	129	-	2,933
נכסים אחרים	390	-	-	-	-	719	2	1,111
סך הכל	6,302	1,369	2,372	1,659	8,588	12,147	274	32,711

1. סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

2. סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר קיזוזים והכפלה במקדם תוספת (ADD ON).
 * חשיפות האשראי מוצגות על בסיס "יתרות החוב נטו" של האשראי.

2. מידע לגבי תיקי אשראי המטופלים בשיטה הסטנדרטית בחתך משקלות סיכון ומקזזי סיכון (המשך)

(1) לפני הפחתת סיכון האשראי (המשך)⁽²⁾⁽¹⁾

31.12.2013 ⁽³⁾								
סוג הישות	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריבוניות	6,648	270	-	-	-	1	-	6,919
סקטור ציבורי	-	-	-	446	-	14	1	461
תאגידים בנקאיים	-	1,164	-	1,040	-	28	-	2,232
תאגידים	-	-	-	-	-	10,435	128	10,563
בבטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	945	6	951
קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	3,279	7	30	3,316
עסקים קטנים	-	-	-	-	5,120	14	93	5,227
הלוואות לדיור	-	-	2,350	202	229	100	-	2,881
נכסים אחרים	378	-	-	-	-	720	2	1,100
סך הכל	7,026	1,434	2,350	1,688	8,628	12,264	260	33,650

(2) לאחר הפחתת סיכון האשראי⁽²⁾⁽¹⁾

30.9.2014 ⁽³⁾								
סוג הישות	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריבוניות	5,402	144	-	-	-	-	-	5,546
סקטור ציבורי	-	-	-	330	-	13	-	343
תאגידים בנקאיים	-	938	-	1,012	-	16	-	1,966
תאגידים	-	-	-	-	-	9,545	177	9,722
בבטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	930	12	942
קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	3,307	6	29	3,342
עסקים קטנים	-	-	-	-	3,805	15	70	3,890
הלוואות לדיור	-	-	2,069	371	323	96	-	2,859
נכסים אחרים	407	-	-	-	-	495	3	1,115
סך הכל	5,809	1,082	2,069	1,713	7,435	11,116	291	29,725

1. סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

2. סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר קיזוזים והכפלה ב"מקדם תוספת" (ADD ON).

3. חשיפות האשראי מוצגות על בסיס "יתרות החוב נטו" של האשראי.

2. מידע לגבי תיקי אשראי המטופלים בשיטה הסטנדרטית בחתך משקלות סיכון ומקזזי סיכון (המשך)

(2) לאחר הפחתת סיכון האשראי (המשך)⁽¹⁾⁽²⁾

30.9.2013 ⁽³⁾								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6,124	110	-	-	-	1	-	6,235	ריבוניות
-	-	-	315	-	15	-	330	סקטור ציבורי
-	1,283	-	962	-	24	-	2,269	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	9,359	132	9,491	תאגידים
-	-	-	-	-	1,003	5	1,008	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	2,493	7	28	2,528	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	3,493	14	88	3,595	עסקים קטנים
-	-	2,365	193	236	129	-	2,923	הלוואות לדיור
390	-	-	-	-	719	2	1,111	נכסים אחרים
6,514	1,393	2,365	1,470	6,222	11,271	255	29,490	סך הכל

31.12.2013 ⁽³⁾								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6,824	270	-	-	-	1	-	7,095	ריבוניות
-	-	-	270	-	14	1	285	סקטור ציבורי
-	1,182	-	1,065	-	28	-	2,275	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	9,560	125	9,685	תאגידים
-	-	-	-	-	928	6	934	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	2,539	3	27	2,569	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	3,501	13	86	3,600	עסקים קטנים
-	-	2,341	202	227	100	-	2,870	הלוואות לדיור
378	-	-	-	-	720	2	1,100	נכסים אחרים
7,202	1,452	2,341	1,537	6,267	11,367	247	30,413	סך הכל

1. סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

2. סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר קיזוזים והכפלה ב"מקדם תוספת" (ADD ON).

3. חשיפות האשראי מוצגות על בסיס "יתרות החוב נטו" של האשראי.

3. הפחתת סיכון האשראי

גילוי כמותי לגבי ישויות אשראי המכוסות על ידי בטחון פיננסי כשיר וערבויות.

30.9.2014						
סוג היישות	סיכון אשראי		סיכון אשראי		כיסוי לחשיפת סיכון האשראי באמצעות ⁽¹⁾	
	רשום ⁽⁴⁾	נטו ⁽⁵⁾	בטחון כשיר ⁽²⁾	ערבויות ⁽³⁾	סך הכל	חשיפה, נטו
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריבנויות	5,357	5,357	-	189	189	5,546
סקטור ציבורי	533	532	-	(189)	(189)	343
תאגידים בנקאיים	1,913	1,913	(12)	56	35	1,966
תאגידים	10,631	10,608	(823)	(63)	(886)	9,722
בבטחון נדל"ן מסחרי	961	955	(13)	-	(13)	742
קמעונאיות ליחידים	4,102	4,092	(750)	-	(750)	3,342
עסקים קטנים	5,603	5,515	(1,623)	(2)	(1,625)	3,890
הלוואות לדיור	2,863	2,859	-	-	-	2,859
נכסים אחרים	1,115	1,115	-	-	-	1,115
סך הכל	33,078	32,946	(3,221)	-	(3,221)	29,725

30.9.2013						
סוג היישות	סיכון אשראי		סיכון אשראי		כיסוי לחשיפת סיכון האשראי באמצעות ⁽¹⁾	
	רשום ⁽⁴⁾	נטו ⁽⁵⁾	בטחון כשיר ⁽²⁾	ערבויות ⁽³⁾	סך הכל	חשיפה, נטו
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריבנויות	6,023	6,023	-	212	212	6,235
סקטור ציבורי	544	543	(1)	(212)	(213)	330
תאגידים בנקאיים	2,222	2,222	-	47	47	2,269
תאגידים	10,530	10,357	(822)	(44)	(866)	9,491
בבטחון נדל"ן מסחרי	1,025	1,019	(11)	-	(11)	1,008
קמעונאיות ליחידים	3,345	3,279	(751)	-	(751)	2,528
עסקים קטנים	5,323	5,224	(1,626)	(3)	(1,629)	3,595
הלוואות לדיור	2,936	2,933	(10)	-	(10)	2,923
נכסים אחרים	1,111	1,111	-	-	-	1,111
סך הכל	33,059	32,711	(3,221)	-	(3,221)	29,490

1. לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (הכפלה במקדמי CCF).
2. בטחונות שקוזזו מסיכון מאזני או חוץ מאזני, ולאחר הכפלה במקדמי בטחון (HAIRCUTS).
3. החשיפה בגין הערבות - סווגה לקבוצת השיוך של נותן הערבות.
4. היתרות מוצגות בניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשות להפסדי אשראי.
5. היתרות מוצגות על בסיס "יתרות חוב, נטו".

3. הפחתת סיכון האשראי (המשך)

גילוי כמותי לגבי ישויות אשראי המכוסות על ידי בטחון פיננסי כשיר וערכויות (המשך)

31.12.2013						
סוג היישות	סיכון אשראי "רשום" ⁽⁴⁾		סיכון אשראי "נטו" ⁽⁵⁾		כיסוי לחשיפת סיכון האשראי ⁽¹⁾ באמצעות	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	בטחון כשיר ⁽²⁾ ערכויות ⁽³⁾	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריבונות	6,919	6,919	-	6,919	176	7,095
סקטור ציבורי	462	461	-	461	(176)	285
תאגידים בנקאיים	2,233	2,232	-	2,232	43	2,275
תאגידים	10,749	10,563	(837)	10,563	(41)	9,685
בבטחון נדל"ן מסחרי	956	951	(17)	951	-	934
קמעונאיות ליחידים	3,374	3,316	(747)	3,316	-	2,569
עסקים קטנים	5,318	5,227	(1,625)	5,227	(2)	3,600
הלוואות לדיור	2,884	2,881	(11)	2,881	-	2,870
נכסים אחרים	1,100	1,100	-	1,100	-	1,100
סך הכל	33,995	33,650	(3,237)	33,650	-	30,413

1. לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (הכפלה במקדמי CCF).
2. בטחונות שקוזזו מסיכון מאזני או חוץ מאזני, ולאחר הכפלה במקדמי בטחון (HAIRCUTS).
3. החשיפה בגין הערכות - סווגה לקבוצת השייך של נותן הערכות.
4. היתרות מוצגות בניכוי מחיקות חשבוניות ולפני הפרשות להפסדי אשראי.
5. היתרות מוצגות על בסיס "יתרות חוב, נטו".

4. המשבר הפיננסי והריאלי בעולם - והשלכותיו על המשק והבנקאות בישראל

(א) המשבר בעולם

מזה כשש שנים מתמודד המשק העולמי עם משבר פיננסי וכלכלי חמור בעצמה ובהיקף שלא נראו ב- 85 השנים האחרונות.

שורשיו של המשבר נעוצים במדיניות אשראי מקלה שנהגה בשוק המשכנתאות בארה"ב בעשור שקדם לשנת 2008, ואיפשרה מתן משכנתאות ללווים בעלי כושר החזר נחות (לז"ו "SUB-PRIME"). מדיניות זו, בצרוף מדיניות מוניטרית מרחיבה שננקטה על ידי הבנק המרכזי בארה"ב מתחילת העשור - גרמו בהדרגה להיווצרות "בועת נדל"ן".

עם התפוצצות "בועת הנדל"ן", נגרמו הפסדים כבדים לגופים פיננסיים שהשקיעו במכשירי הון המבוססים על שוק הנדל"ן - עד כדי קריסת מוסדות פיננסיים מובילים (כגון: בנקי ההשקעות "בר סטרנס" ו"ליהמן ברדרס"), והכרח להזרים כספי מדינה למוסדות פיננסיים רבים אחרים ולגופים עסקיים במטרה לסייע להם לעמוד בהתחייבויותיהם.

סימני המשבר ממשיכים לתת את אותותיהם במשקים רבים במדינות המערב גם כיום, לרבות: שיעורי צמיחה נמוכים, שיעורי אבטלה גבוהים, גרעונות תקציביים, ומצבת חובות גבוהה (הנובעת בעיקר מהזרמת כספי ממשלה לגופים עסקיים החל משנת 2008, במטרה למנוע את קריסתם של גופים אלה).

המשבר הכלכלי העולמי והזרמות הכספים הכבדות שבוצעו על ידי ממשלות המערב, במטרה למנוע את התפתחות המשבר נתנו את אותותיהם גם במדינות מסוימות המשתייכות ל"גוש היורו", שחלקן (ספרד, יוון, אירלנד, פורטוגל וקפריסין) נקלעו לקשיים כלכליים כבדים, שהצריכו הזרמת סיוע כספי על ידי הבנק המרכזי האירופאי בכדי לאפשר למדינות אלה לעמוד בהתחייבויותיהן ומדינות אחרות (לרבות: ספרד ואיטליה) נאלצו להתמודד עם מצבת חובות כבדה שהעלתה חששות כבדים באשר ליכולתן לעמוד בהתחייבויותיהן.

ההרעה במצב הכלכלי של מדינות אלו לוותה בהורדת דירוג החוב שלהן על ידי סוכנויות דירוג האשראי הבינלאומיות (בשל ההידרדרות הנמשכת במצב הכלכלי של חלק מהמדינות החברות ב"גוש היורו", כאמור, והשלכותיהן האפשריות גם על המשקים החזקים בגוש זה, החליטה חברת הדירוג "פיץ", ביום 13.7.2013, להפחית את דירוג האשראי המושלם שהיה לצרפת, לדירוג "AA+").

בהמשך לצעד זה ולאור השפל הנמשך בשיעורי הצמיחה של המשק הצרפתי, החליטה סוכנות הדירוג "S&P", ביום 8.11.2013 להפחית את דירוג האשראי של צרפת בשתי דרגות נוספות, לדירוג "AA-". לאור התפתחויות שליליות אלו, נקט הבנק המרכזי האירופאי בפעולות שנועדו לסייע בייצוב כלכלותיהן של משקים אלו, ובכללן:

א. השקת "קרן חילוץ" שתסייע למדינות הנמצאות בקשיים מיידיים ל"מחזור" את חובותיהן. במקביל נדרשו המדינות שנזקקות לסיוע החירום, לקצץ בהוצאותיהן בשיעורים חדים, בכדי להקטין את גרעונותיהן - על אף ההשלכות השליליות הנגזרות מצעדים אלה על התוצר המקומי הגולמי ועל רמת החיים באותן מדינות.

ב. הכפפת חלקים ניכרים מהמערכת הבנקאית ב"גוש היורו", לפיקוחו הישיר של הבנק המרכזי האירופי (במקום לבנקים המרכזיים במדינות בהן רשומים בנקים אלה).

ג. הנהגת מדיניות מוניטרית מרחיבה, במסגרתה הפחית הבנק המרכזי האירופאי ביום 5.6.2014 את הריבית המוניטרית לרמת שפל היסטורית בשיעור של 0.15%, בלבד (שיעור הריבית על הפקדונות הופחת לראשונה לשיעור שלילי של 0.1%-).

למרות צעדים משולבים אלה, ושיפורים באינדיקטורים כלכליים מסוימים בחלק מהמדינות שנזקקו לסיוע חירום (כגון: אירלנד וספרד), נרשמו במרבית המדינות המשתייכות ל"גוש היורו", שיעורי צמיחה נמוכים מאוד מחד, ושיעורי אבטלה גבוהים, מאידך.

לאור נתונים מאכזבים אלו שלוו בירידת שערי אגרות החוב שהנפיקו חלק ממדינות אלו וקשיים במיחזור חובותיהן - החלו להתעורר שוב חששות ליציבותו הכלכלית של גוש היורו. חשיפת האשראי של הבנק למדינות שנקלעו לקשיים כלכליים, כאמור מסתכמת ליום 30.9.2014 בסך של 6 מיליון ש"ח (31.12.2013 - 8 מיליון ש"ח).

(ב) השלכות המשבר העולמי על הפעילות במשק המקומי

כללי

התמשכות המשבר הכלכלי העולמי, מחד וצעדים שננקטו על ידי הרגולטור המקומי במטרה להסדיר את פעילותן של חברות הפועלות בשווקים צרכניים מסוימים (כגון: "שוק התקשורת" ו"שוק ההון"), מאידך-פגעו בתכנויותיהן העסקיות של חברות הפועלות במדינות שכלכלותיהן נפגעו במשבר העולמי (בעיקר בענפי הנדל"ן) ובשווקים שנפתחו לתחרות משמעותית בעקבות צעדי ההסדרה על ידי הרגולציה המקומית (בעיקר בתחום התקשורת, המזון והחסכון הפנסיוני).

חברות רבות הפועלות בענפים אלו מימנו את פעילותן (או את השקעותיהן בחברות הפועלות בתחומים אלה), באמצעות הנפקת אגרות חוב בשוק ההון.

בעקבות הפגיעה במבנה ההכנסות והתכניות העסקיות של חברות אלו, דיווחו חברות רבות על הרעה במצבן הכספי (עד כדי רישום הערת "עסק חי" בדוחותיהן הכספיים), וחלקן אף הודיע כי לא יהיה ביכולתן לפרוע את חובן למחזיקי אגרות החוב.

בהעדר מקורות מימון אלטרנטיביים נאלצו אותן חברות ונושיות לגבש הסדרים חלופיים שכללו: מחיקת חובות משמעותית ופריסת יתרת החוב לתקופות ארוכות יותר, ואף העברת הבעלות בחברות שנכנסו לקשיים לידי הנושים.

התפתחויות אלו העיבו על הפעילות בשוק ההון המקומי והגבירו את החששות באשר ליכולתן של חברות אחרות המתמודדות עם קשיים דומים לשקם את פעילותן העסקית ולעמוד בהתחייבויותיהן כלפי מחזיקי אגרות החוב.

לפיכך, נרשמו בשנים האחרונות ירידות שערים חדות בשעריהן של אגרות החוב שהנפיקו חברות אלו וחלקן נסחרות בתשואות המשקפות חשש ממשי ל"חדלות פרעון" של אותן חברות - גורם המקשה עליהן למחזר את חובותיהן בשוק ההון, או לגייס אשראי בנקאי נוסף.

הסדרי החוב שגובשו בשנים האחרונות גרמו להפסדי אשראי גם במערכת הבנקאית (לרוב בגין אשראים שניתנו למימון אמצעי שליטה או לחברות החזקה).

יחד עם זאת, לאור ההתפתחויות השליליות שתוארו לעיל, קיים חשש שחברות נוספות ייקלעו לקשיי נזילות ומימון ויאלצו לגבש הסדרי חוב שיכללו גם אשראים שניתנו על ידי המערכת הבנקאית.

הבנק

לאור ההתפתחויות הכלכליות בעולם (לרבות משבר החובות במדינות "גוש היורו" והורדת דירוג האשראי של ארה"ב, כאמור) והשלכותיהן על המשק בישראל ועל חברות מקומיות שפעילותן חשופה לשווקים ולמדינות, כאמור ולאור ההתפתחויות השליליות שנרשמו במספר ענפי משק מקומיים, כמפורט לעיל - בוחנת הנהלת הבנק באופן שוטף את חשיפות האשראי של הבנק ללקוחות בעלי רמת מינוף גבוהה וללקוחות הפועלים בענפי משק ובמדינות שחלה עליה ברמת הסיכון שלהם.

לפרטים נוספים באשר למבצע הצבאי ברצועת עזה ("צוק איתן"), שהתרחש ברבע השלישי של השנה והשלכותיו על הפעילות הכלכלית במשק - ראה סעיף ג' להלן.

(ג) התפתחויות במישור הביטחוני - מבצע "צוק איתן"

לאחר הידרדרות ביטחונית שנרשמה ברצועת עזה, פתח צבא הגנה לישראל ברבע השלישי של שנת 2014 במבצע צבאי רחב (מבצע "צוק איתן") במטרה להשיב את השקט לאיזור.

במהלך המבצע שנמשך כחודש, נרשמו שיבושים כבדים בפעילות הכלכלית במשק, בכלל ובאזור הדרום, בפרט.

בעקבות אירועים אלו פרסם בנק ישראל ביום 27 ביולי 2014 הוראות שנועדו להקל על פעילותם הבנקאית של לקוחות שנפגעו מהמצב הביטחוני, ובכללן:

- נאסר על התאגידים הבנקאיים להגביל את חשבונות העובר ושב של לקוחות המתגוררים ביישובים שנכללו באיזור שהוגדר כנתון ב"מצב מיוחד", על פי הכרזת ממשלת ישראל, בשל האירועים הביטחוניים.

- נאסר על התאגידים הבנקאיים לכלול שיקים שסורבו בחשבונות לקוחות שנקראו לשירות מילואים פעיל, במניין השיקים המסורבים כנדרש בתקנות "שיקים ללא כיסוי".
 - התאגידים הבנקאיים הורשו שלא למחוק חשבונאית חובות של לווים בעייתיים שהפסדי האשראי בגינם נמדדים על "בסיס קבוצתי", אם תקופות הפיגור בחשבונם נובעת מהמצב הביטחוני.
- עם זאת, יידרשו התאגידים הבנקאיים להעריך את השלכות ההידרדרות במצב הביטחוני על סיכויי הגביה של חובות שנכללו בתיק האשראי שלהם, ולתת ביטוי להערכה זו במסגרת ההפרשות להפסדי אשראי המחושבות על בסיס קבוצתי.
- הוראות אלו חלות על הדוחות הכספיים לרבעונים השני והשלישי של שנת 2014, ויושמו על ידי הבנק בדוחות כספיים אלו.
- לאחר שהושגה הפסקת אש בין הצדדים ובוטלה הגדרת "המצב המיוחד" באזור הסמוך לרצועת עזה, פרסם בנק ישראל ביום 3 בספטמבר חוזר המבטל את ההקלות הבנקאיות שנכללו בהוראה מיום 27 ביולי 2014, כאמור.
- הבנק עוקב כוחן באופן שוטף אחר חשיפות האשראי של הגופים שפעילותם נפגעה בעקבות ההידרדרות הביטחונית כאמור, ונערך לגיבוש פתרונות פיננסיים הולמים לאותם גופים.

(ד) חשיפה למוסדות פיננסיים זרים

- לאור השלכות המשבר הכלכלי על המוסדות הפיננסיים ברחבי העולם והחששות ליציבות של מוסדות פיננסיים מסוימים, בוחנת הנהלת הבנק באופן שוטף את חשיפת הבנק לבנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל, ומקיימת דיונים לגבי היקף החשיפה והתאמתה להתפתחויות בבנקאות העולמית.
- התאמת החשיפה נשקלת תוך בחינת הפרמטרים הבאים:
- היקף החשיפה של הבנק למוסד הפיננסי, בכלל - וביחס להונו העצמי, בפרט.
 - דירוג האשראי של המוסד הפיננסי (ככלל, הבנק מבצע עסקאות הכרוכות בחשיפת אשראי, רק עם מוסדות פיננסיים זרים המדורגים בדירוג "השקעה" ומעלה).
 - דירוג האשראי של המדינה בה פועל המוסד הפיננסי.
 - ניסיון העבר שנצבר בבנק לגבי המוסד הפיננסי.
- היקף חשיפת האשראי המכסימלי לכל מוסד פיננסי זר, נקבע על ידי דירקטוריון הבנק. חריגות ממגבלה זו נבחנות על ידי הנהלת הבנק, עבור כל מוסד פיננסי, בתדירות יומית.
- בעקבות המשבר הכלכלי העולמי, פרסם בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע כמותי ואיכותי לגבי חשיפת האשראי של התאגידים הבנקאיים הפועלים בישראל, למוסדות פיננסיים זרים (כהגדרתם בהוראה).

לתאריך 30.9.2014 מסתכמת חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ בסך של 409 מיליוני ש"ח (30.9.2013 - 957 מיליוני ש"ח; 31.12.2013 - 963 מיליוני ש"ח), כמפורט להלן:

30 בספטמבר 2014			
סיוון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיוון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיוון אשראי כולל ⁽⁴⁾	דירוג אשראי חיצוני
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
144	-	144	AAA עד AA-
147	10	157	A+ עד A-
52	-	52	BBB+ עד BB-
24	32	56	ללא דירוג
367	42	409	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

30 בספטמבר 2013			
סיוון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיוון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיוון אשראי כולל ⁽⁴⁾	דירוג אשראי חיצוני
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
56	-	56	AAA עד AA-
837	18	855	A+ עד A-
2	-	2	BBB+ עד BB-
10	34	44	ללא דירוג
905	52	957	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

31 בדצמבר 2013			
סיוון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיוון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיוון אשראי כולל ⁽⁴⁾	דירוג אשראי חיצוני
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
377	-	377	AAA עד AA-
528	13	541	A+ עד A-
6	-	6	BBB+ עד BB-
4	35	39	ללא דירוג
915	48	963	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

1. לרבות: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים אחרים בין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות לממן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שנוכשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 30.9.2014 בסך של 3 מיליוני ש"ח (30.9.2013 - 2 מיליוני ש"ח; 31.12.2013 - 5 מיליוני ש"ח).

הערות:

1. המדינות העיקריות בהן רשומים המוסדות הפיננסיים הזרים הינן: ארה"ב, קנדה, בריטניה וגרמניה. החשיפה המכסימלית של הבנק ליום 30 בספטמבר 2014, ביחס לקבוצת מוסדות זרים הפועלים באותה מדינה, אינה עולה על 15% מ"בסיס ההון" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל).
2. דירוג האשראי של המוסדות הפיננסיים הזרים המפורטים מעלה נערך על ידי חברת הדירוג הבינלאומית: "Moody's". דירוגי האשראי מעודכנים על ידי חברת הדירוג, בדרך כלל, בתדירות שנתית. לפיכך, ולאור ההתפתחויות האחרונות במגזר הבנקאות, ייתכנו פערים בין הדירוג האחרון שנערך על ידי חברת הדירוג - לבין הערכת הבנק.
3. כל חשיפות האשראי המאזני למוסדות פיננסיים זרים, כמפורט לעיל - כלולות בדוחות הכספיים בסעיף "פקדונות בבנקים", "השקעות בניירות ערך" ו"נכסים אחרים". חשיפות האשראי המפורטות מעלה, נכללו בדיווח על "סיכון האשראי הכולל לציבור, לפי ענפי משק", שבסקירת ההנהלה.

5. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור

כאמור בפרק 3 יט' - התאפיין שוק הדיור בשנים האחרונות בגידול בביקושים ובהיקף הביצועים של הלוואות לדיור, שגרמו לעליות מחירים שנגזרו ממחסור בהיצע הדירות ביחס לביקושים אלו. העליה שנרשמה בהיקף ההלוואות לדיור (ובכלל זה עליה בהיקף הכספי הממוצע של הלוואות אלה), חורגת משיעורי הצמיחה במשק ומשיעורי העליה ברמת החיים ובהכנסות של משקי הבית. לאור האמור לעיל, קיים חשש שתהליכים אלו עלולים לפגוע באיכות תיק האשראי לדיור ולהגדיל את חשיפת המערכת הבנקאית לסיכוני אשראי.

לפיכך, הגביר הבנק את הפיקוח על האשראי בתחום זה. הצעדים שננקטו על ידי הבנק, כוללים:

- הגבלת היקף ההלוואות שניתנות ב"בטחון דירת מגורים" (אך לא למטרת מגורים), באופן ששיעורן לא יעלה על 15% מיתרת האשראי לדיור.
- הגבלת היקפי ההלוואות העלולות להטיל מעמסה על הלווה, כמתחייב מהוראה מנהלית שפורסמה על ידי בנק ישראל, לפיה נאסר על התאגידים הבנקאיים לאשר הלוואות שמרכיב ההחזר הגלום בהן עולה על 50% מ"כושר ההחזר" של הלווה (יצוין בהקשר זה, כי הבנק אינו נוהג לאשר בדרך כלל הלוואות לדיור, שמרכיב ההחזר החודשי הצפוי בגין עולה על 35% מהכנסות הלווה).
- הגבלת היקפי ההלוואות המממנות שיעורים ניכרים משווי הנכס המשועבד, כמתחייב מהנחיות שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא זה.
- הגבלת סיכון הריבית בהלוואה לדיור, כמתחייב מההגבלות המנהליות שהוטלו על ידי בנק ישראל בנושא זה, לפיהן הוגבל מרכיב ההלוואות ב"ריבית משתנה" (כהגדרתה בהוראה המנהלית שפרסם בנק ישראל), לשיעור שלא יעלה על שני שליש מההיקף הכולל של מסגרות ההלוואות החל (או לשיעור שלא יעלה על 33% בהלוואות הנושאות "ריבית משתנה" - המתעדכנת בתדירות גבוהה מחמש שנים).
- שימוש ב"מקדמי בטחון" (מבחני עמידות) בתהליך אישור מסגרת ההלוואה. דהיינו, בטרם אישור מסגרת ההלוואה, בוחן הבנק את ההשלכות הצפויות בגין שינויים תיאורטיים במשתני השוק (בעיקר עליה בשיעור של 2-3 נקודות האחוז בשיעור הריבית השנתי) - על כושר ההחזר של הלווה.
- שימוש שוטף בתרחישים תיאורטיים, לרבות תרחישי קיצון, לצורך ניתוח רגישות לגבי השינויים הצפויים בחשיפת הבנק לסיכוני אשראי - כנגזרת מהשינויים בפרמטרים הנבדקים.
- קיום מעקבים שוטפים אחר ההתפתחויות בשוק הדיור, לרבות: שינויים במחירי הנכסים, שינויים בהיקף ההחזרים החודשיים של ההלוואות, וכו'.
- עריכת הסדרים נקודתיים ללקוחות המתקשים לעמוד בהחזרים התקופתיים הנגזרים מהסכמי ההלוואות המקוריים.

בעקבות ההתפתחויות בשוק הדיור, כאמור, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם השנתיים והרבעוניים גילוי לגבי סיכון האשראי בגין ההלוואות לדיור, והפעולות שננקטו על ידי התאגיד הבנקאי במסגרת ניהול סיכון זה.

בנוסף, יכלול הגילוי נתונים כמותיים לגבי חשיפת האשראי לדיור ומאפיינים שונים המצביעים על איכות תיק האשראי לדיור של התאגיד הבנקאי.

היקף תיק ההלוואות לדיור של הבנק ליום 30.9.2014 מסתכם ב- 3,039 מיליון ש"ח (31.12.2013 - 2,848 מיליון ש"ח). היקף ההלוואות לדיור שבוצעו על ידי הבנק בתשעת החודשים הראשונים של השנה מסתכם ב- 451 מיליון ש"ח, מזה כ- 52 מיליון ש"ח בגין הלוואות שמוחזרו (בתקופה המקבילה אשתקד כ- 678 מיליון ש"ח וכ- 63 מיליון ש"ח, בהתאמה).

להלן נתונים, לגבי מאפייני סיכון מסוימים של תיק ההלוואות לדיור של הבנק:

31.12.2013	30.9.2014	
%	%	
4.4	3.9	שיעור ההלוואות לדיור שמימנו למעלה מ-75% משווי הנכס ⁽¹⁾
		שיעור ההלוואות לדיור, שהחזר החודשי, בכל אחת מהן, עולה על 35%
10.4	11.2	מהכנסת הלווה
82.0	79.2	שיעור ההלוואות לדיור בריבית משתנה, מסך תיק ההלוואות לדיור ⁽²⁾

1. בחישוב היחס לא נכללו התחייבויות למתן הלוואות שטרם נוצלו.
2. בחישוב היחס נכללו הלוואות בהן תדירות שינוי הריבית עולה על חמש שנים.

לאור התהליכים שתוארו לעיל, בשוק הדיור בכלל, ובהלוואות לדיור בפרט, פרסם בנק ישראל הנחיה, במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון תקופתית את תיק ההלוואות לדיור שלהם, להעריך אם חלו שינויים באיכות תיק זה ולתת ביטוי להערכה זו במסגרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי.

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל ממועד כניסתן לתוקף, לרבות הערכה שוטפת של ההפסדים הגלומים בתיק ההלוואות לדיור, בשל פגיעה אפשרית באיכות תיק זה, הנובעת מהתהליכים שתוארו לעיל.

אומדן ההפסדים מתבסס על תרחישים עתידיים אפשריים הכוללים: ירידה בהכנסה הפנויה של הלווים, גידול בסכומי החזר השוטפים של הלווים הנגזר מעליה צפויה בשיעור ה"ריבית המשתנה", וירידה בשווי הנכסים המשועבדים. להערכת הבנק ההפסד האפשרי הגלום בתיק האשראי של הבנק, הנגזר מתרחישים אלו, מסתכם ליום 30.9.2014 בסך של כ- 4 מיליון ש"ח. הבנק ערך הפרשה בגין הפסד אפשרי זה וכלל אותה במסגרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי ליום 30.9.2014.

בהמשך לצעדים אלו, ולאור ההתפתחויות שארעו בשוק הדיור, כמפורט לעיל, שהגדילו, להערכת בנק ישראל, את הסיכון הגלום בתיק האשראי לדיור במערכת הבנקאית, נדרשו התאגידים הבנקאיים על ידי בנק ישראל לשמר הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בגין הלוואות אלו, בשיעור שלא יפחת מ- 0.35% מיתרת תיק ההלוואות לדיור (לא כולל הלוואות לדיור שבגין נערכה הפרשה להפסדי אשראי "לפי עומק הפיגור"). יישום ההנחיה הגדיל את ההוצאה בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 בסכום זניח (בשנת 2013 - 4 מיליון ש"ח).

* הוצג מחדש.

6. מידע לגבי: "חובות בעייתיים"

(א) התפלגות החובות הבעייתיים:

1. סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב

30 בספטמבר 2014			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
322	-	322	חובות פגומים
40	1	41	סיכון אשראי נחות
231	63	294	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
593	64	657	סך הכל סיכון אשראי בעייתי *
104	2	106	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
489	62	551	סיכון אשראי בעייתי, נטו
19	-	19	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

30 בספטמבר 2013			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
415	6	421	חובות פגומים
69	1	70	סיכון אשראי נחות
301	55	356	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
785	62	847	סך הכל סיכון אשראי בעייתי *
177	3	180	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
608	59	667	סיכון אשראי בעייתי, נטו
19	-	19	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

31 בדצמבר 2013			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
397	2	399	חובות פגומים
55	1	56	סיכון אשראי נחות
296	51	347	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
748	54	802	סך הכל סיכון אשראי בעייתי *
165	3	168	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
583	51	634	סיכון אשראי בעייתי, נטו
23	-	23	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

6. מידע לגבי: "חובות הבעייתיים" (המשך)

(א) התפלגות החובות הבעייתיים (המשך)

2. נכסים שאינם מבצעים

30 בספטמבר 2014			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
251	-	251	חובות פגומים ⁽¹⁾
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
251	-	251	סך הכל נכסים שאינם מבצעים
30 בספטמבר 2013			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
362	6	368	חובות פגומים ⁽¹⁾
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
362	6	368	סך הכל נכסים שאינם מבצעים
31 בדצמבר 2013			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
349	2	351	חובות פגומים ⁽¹⁾
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
349	2	351	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

(ב) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי יחסים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי של הבנק, הנגזרים מנתוני החובות הבעייתיים שנמדדו על פי הכללים שבהוראות החדשות:

31.12.2013	30.9.2013	30.9.2014	
%	%	%	
2.2	2.3	1.7	• שיעור יתרת האשראי הפגום, מתוך סך האשראי לציבור ⁽²⁾
0.1	0.1	0.1	• שיעור יתרת האשראי ⁽³⁾ בפיגור של 90 יום ומעלה (שאינו פגום), מתוך סך האשראי לציבור
2.0	2.1	1.6	• שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽³⁾ , מתוך סך האשראי לציבור ⁽²⁾
2.8	3.0	2.7	• שיעור סיכון האשראי הבעייתי ⁽³⁾ , מתוך סך סיכון האשראי לציבור
27.3	28.0	21.9	• שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽³⁾ , מתוך האשראי הפגום
0.4	0.5	(0.1)	• שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי, מהיתרה הממוצעת של האשראי ⁽³⁾
0.3	0.3	0.3	• שיעור המחיקות נטו, מיתרת האשראי הממוצעת ⁽³⁾
13.7	14.8	15.9	• שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽³⁾
25.8	29.9	20.6	• שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽³⁾ מתוך האשראי הפגום בתוספת האשראי בפיגור ⁽⁴⁾

1. אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית.

2. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

3. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור כלכלי.

4. אשראי שאינו פגום, בפיגור של 90 יום ומעלה.

7. ריכוזיות אשראי

בפרק 12 ב'7(ד') בדוחות ליום 31.12.2013 נכלל מידע בדבר חשיפת הבנק לסיכונים הנובעים מריכוזיות אשראי.

להלן נתונים לגבי חשיפת הבנק לסיכוני "ריכוזיות אשראי" ליום 30.9.2014:

- חבות הלווה הגדול ביותר, מהווה כ- 5.0% מאמצעי ההון של הבנק (31.12.2013 - 6.2%). שיעור זה נמוך בכ- 66.7% מהמגבלה שנקבעה על ידי בנק ישראל (בשיעור של 15%).
- חבות קבוצת הלווים הגדולה ביותר מהווה כ- 14.9% מאמצעי ההון של הבנק (31.12.2013 - 13.1%). שיעור זה נמוך בכ- 40.4% מהמגבלה שנקבעה על ידי בנק ישראל (בשיעור של 25%).
- "סך חבויות האשראי הגדולות", מהווה כ- 26.2% מאמצעי ההון של הבנק (31.12.2013 - 55.7%). שיעור זה נמוך בכ- 78.2% מהמגבלה שנקבעה על ידי בנק ישראל (בשיעור של 120%).

לאור המגמות השליליות שנרשמו בשווקים הפיננסיים בעולם, והחשש מההשלכות האפשריות שעלולות להיות להתרחשויות אלו ולאירועים שליליים צפויים אחרים על המשק הישראלי, הופצה על ידי בנק ישראל הנחיה - על פיה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הרבעוניים והשנתיים החל מיום 30.9.2011 ועד ליום 30.9.2014 נתונים כספיים בגין חבויות של קבוצות לוויים, שהיקף כל אחת מהן עולה על 15% מאמצעי ההון של הבנק (כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313).

ליום 30.9.2014 לא הייתה בבנק אף קבוצות לוויים, שהיקף חשיפת האשראי של הבנק בגינה עולה על 15% מאמצעי ההון שלו (ליום 31.12.2013 וליום 30.9.2013 - זעה).

8. סיכון אשראי בגין מימון ממונף (LEVERAGED FINANCE)

סיכון אשראי ממונף מוגדר על ידי הבנק כחשיפה הנובעת ממתן "אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה" (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 323), שפרעונו מבוסס בעיקרו על התאגיד הנרכש, וכן מתן אשראי ללווים המאופיינים בשיעורי מינוף גבוהים, העולים משמעותית על השיעורים המקובלים בענף פעילותם. להלן נתונים לגבי חשיפת הבנק למימון ממונף, בחתך ענפי משק:

31.12.2013	30.9.2014	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
119	118	מסחר
159	27	נדל"ן
59	56	תחבורה
337	201	סך הכל

9. ריכוזיות ענפית

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 (להלן "ההוראה"), קובעת, בין היתר, מגבלות לגבי "ריכוזיות חבות ענפית לציבור" של התאגידים הבנקאיים.

ההוראה קובעת כי חבות לציבור (כהגדרתה בהוראות בנק ישראל) בענף כלשהו (למעט ענף "אנשים פרטיים"), ששיעורה עולה על 20% מסך החבויות לציבור של התאגיד הבנקאי - תחשב כ"חבות חריגה", ותחייב לפיכך, עריכת הפרשה נוספת להפסדי אשראי, בגין מרכיב זה בדוחות הכספיים.

עם זאת, הותר לתאגידים הבנקאיים המקיימים "עודף יחס הון מזערי" (כהגדרתו בהוראה), לנכות מ"החבות החריגה" בענף הבניה, לצורך חישוב ההפרשה הנוספת להפסדי אשראי, כאמור - כפל מ"עודף יחס הון המזערי".

ליום 30.9.2014 מסתכם שיעור החבות הענפי של ענף הבניה בבנק, ביחס לסך חבויות הציבור (כהגדרתם בהוראות בנק ישראל) בשיעור של 18.1%, נמוך בשיעור של 1.9 נקודות האחוז מהמגבלה שנקבעה בהוראה (31.12.2013 - 19.1%).

10. טיוטת הוראה בנושא: "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי"

ביום 18.2.2010 פרסם בנק ישראל "הוראת שעה" (להלן: "הוראת השעה"), הקובעת את הכללים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בשנים 2011 - 2012.

על פי כללים אלו, חישוב ה"הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי", נגזר ממכפלת יתרות החוב הרשומות של האשראים הכלולים בתכולת "הוראת השעה" (המפולחות בחתך "ענפי משק", ב"מקדם הפרשות להפסדי אשראי" (כמפורט לעיל), עבור כל אחד מענפי המשק, כאמור - תוך אבחנה בין אשראי בעייתי (בסיווג "נחות", או "השגחה מיוחדת"), ואשראי אחר ("תקין").

"מקדמי ההפרשות להפסדי אשראי" נקבעים עבור כל אחד מענפי המשק ובגין כל אחד מסוגי האשראי כאמור לעיל, בהתבסס על "טווח הפרשות" להפסדי אשראי אפשריים (המחושב על בסיס נתוני ה"מחיקות החשבונאיות" (עד לשנת 2010 - ה"הפרשות לחובות מסופקים") השנתיים שדווחו על ידי הבנק, בגין כל אחד מענפי המשק, משנת 2008 ואילך). "מקדמי ההפרשות להפסדי אשראי" שנקבעו כאמור, אמורים לשקף את האומדן הטוב ביותר (בתוך "טווח ההפרשות"), עבור שיעורי ההפסדים הבלתי מזוהים, הגלומים בתיק האשראי לכל אחת מהקבוצות שפורטו לעיל.

לאור הניסיון שנצבר עד כה בחישוב ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, ומכיוון שתוקף "הוראת השעה" פג בתום שנת 2012, הפיץ בנק ישראל ביום 10 באפריל 2013, טיוטת הוראה חדשה בנושא: "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי" (להלן: "ההוראה החדשה").

ההוראה החדשה מאמצת את המתודולוגיה שנקבעה ב"הוראת השעה" (לפיה, חישוב ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, נגזר ממכפלת יתרות החוב הרשומות של האשראי לציבור ב"מקדמי הפרשות להפסדי אשראי", הנקבעים לכל ענף משק, ולכל סוג אשראי, וכוללת עדכונים להנחיות ולפרמטרים שנכללו ב"הוראת השעה", לרבות:

- טווח ההפרשות יחושב לתקופה שלא תעלה על חמש שנים קלנדריות (בדוח שנתי), או ארבע שנים קלנדריות (בדוח ביניים).
- ב"הוראת השעה" נדרשו התאגידים הבנקאיים לוודא בכל מועד דיווח, שהיקף "ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי", אינו נופל מיתרת ההפרשה הנוספת והכללית לאותו מועד, המחושבת על פי הכללים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 - ולהגדיל את סכום ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, בכל עת שתנאי זה אינו מתקיים.

על פי הכללים המוצעים בטיטוט ההוראה החדשה, יידרשו התאגידים הבנקאיים לקיים מבחן זה עד ליום 31.12.2014, בלבד.

- על אף האמור לעיל, יוכלו תאגידים בנקאיים המחשבים את יחס הלימות ההון שלהם בהתבסס על "מודל פנימי", לפנות למפקח על הבנקים בבקשה להתיר להם לחשב את הפרשותיהם ל"הפסדי האשראי על בסיס קבוצתי", בהתבסס על מערכות המידע המשמשות אותם לחישוב ההפרשות להפסדי אשראי לפי גישת ה"מודל הפנימי".

כתנאי מוקדם לקבלת אישור המפקח יתבקשו התאגידים הבנקאיים להראות שתהליכי ההפרשה להפסדי אשראי הקיימים אצלם עומדים בתנאי סף איכותיים, לרבות:

- קיום מתאם מלא בין שיטת ההפרשה להפסדי אשראי הנהוגה בתאגיד הבנקאי, לבין הוראות הדיווח לציבור, בנושא זה.

- קיום בקורות אפקטיביות על תהליך הדיווח הכספי בנושא: "ההפרשה להפסדי אשראי".

בנוסף, צורך להוראה נספח, הכולל הבהרות נוספות, דרישות תיעוד ומתודולוגיה חדשה שתשמש הן לחישוב מרכיבים מסוימים בהפרשה, והן לתיקוף ועריכת בדיקות סבירות להפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, לרבות:

- פיתוח תהליך מובנה שישמש לחישוב "מרכיב ההתאמה" הנכלל ב"מקדם ההפרשה להפסדי אשראי", וישקף את שיעור ההפסד הגלום בתיק האשראי, הן בגין גורמים סביבתיים (לרבות: התפתחויות שליליות בשווקים, התפתחויות פוליטיות וכו'), והן בגין התפתחויות כמותיות ואיכותיות שחלו בתיק האשראי (לרבות: התפתחות החובות הבעייתיים, התפתחות המחיקות והגביות, חריגות ממגבלות רגולטריות וממדיניות הבנק, התפתחויות איכותיות שחלו בנהלי הבנק, בהנהלת הבנק, בבקרת האשראי, ובקרב העובדים העוסקים בניהול האשראי וכו').

- הרחבת דרישות התיעוד בתהליך קביעת "ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי". התיעוד יכלול הן היבטים איכותיים הכרוכים בתהליך ההפרשה, והן היבטים כמותיים - לרבות נתונים ויחסים פיננסיים התומכים ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי הכלולה בדוחות הכספיים. במסגרת הדרישה להרחבת התיעוד, כאמור, מוצע לחייב את ההנהלה להכין "מסמך מסכם" מפורט, שיכלול: הסברים, נתונים ובדיקות סבירות שיבססו את הקשר שבין ההתפתחויות שחלו בתיק האשראי של התאגיד הבנקאי (והמערכת הבנקאית), לבין השינויים שחלו בהיקף ההפרשות להפסדי אשראי, לרבות:

- פירוט רב שנתי של יתרות החובות הבעייתיים (המפולחות בחתך: "סוגי החובות הבעייתיים"), ושיעורם מתיק האשראי.

- ההתפתחויות שחלו ב"מרכיב ההתאמה" בגין גורמים סביבתיים.

- ההתפתחויות שחלו ב"מקדם ההפרשות להפסדי אשראי" ביחס למוצע הרב שנתי של שיעור המחיקות החשבונאיות.

- הקשר שבין "מקדם ההפרשה להפסדי אשראי", לבין שיעור המחיקות החשבונאיות בשנה האחרונה.

- הקשר שבין ההוצאה התקופתית בגין הפסדי אשראי, לבין המחיקות החשבונאיות נטו, באותה תקופה.

- התפתחות יחסים ואינדיקטורים שונים הנוגעים לחובות הבעייתיים ולהפרשות בגין הפסדי אשראי, ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית.

ה"מסמך המסכם" יוגש לעיון ועדת הביקורת והדירקטוריון, כבסיס לדיון שיתקיים בנושא החובות הבעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי, במסגרת תהליך התקופתי לאישור הדוחות הכספיים.

הכללים וההנחיות שנכללו בטיטות ההוראה ובנספח שצורף אליה, כאמור, היו עתידות להכנס לתוקף במדורג, כדלקמן:

- ההנחיות שנכללו בגוף ההוראה ועוסקות בעיקר בעדכון המועדים שנקבעו ב"הוראת השעה", ייכנסו לתוקף רטרואקטיבית, מיום 1 בינואר 2013.
 - ההנחיות הכלולות בנספח להוראה ודנות בעיקר בדרישות התיעוד שיידרשו התאגידים לקיים ובשיטות לחישוב ותיעוד "מקדם ההתאמה" - היו עתידות להיכנס לתוקף ביום 31.12.2013 (עם זאת, עד כה טרם פורסמה הוראה מחייבת בנושא זה וטרם נקבעו מועדים מעודכנים לכניסתה לתוקף).
- הבנק יישם בתקופת הדיווח את ההנחיות שכניסתן צפויה להיכנס לתוקף, רטרואקטיבית, מיום 1 בינואר 2013, ונערך ליישום ההנחיות שנכללו בנספח, במועד שייקבע לכניסתן לתוקף. לאור מורכבות ההנחיות שנכללו בנספח והצורך להטמיע בסיס נתונים חדש שיבסס את תהליך ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את ההשלכות שיהיו ליישום ההנחיות שנכללו בנספח, על התוצאות הכספיות של הבנק במועד יישומן.

ג. סיכוני שוק

1. כללי

סיכון שוק מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו בשל שינויים אפשריים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחוץ מאזני) הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעורי ריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'.

מדיניות ניהול סיכוני השוק נועדה להקטין את רמת הסיכון הפיננסי הנוצר בפעילות השוטפת של הבנק מחד גיסא, ולהגדלת רווחי הבנק כתוצאה מביצוע חשיפות יזומות ומבוקרות, מאידך.

לפרטים נוספים לגבי: האסטרטגיות והתהליכים, המבנה הארגוני, מערכות הדיווח והבקרה, המדיניות לניהול סיכוני השוק וגידור החשיפות הנוצרות בשל סיכוני השוק - ראה פרק 12 ג' בדו"ח לשנת 2013.

הבנק מחשב את הקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכוני שוק בהתאם ל"גישה הסטנדרטית", המפורטת בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208.

במסגרת הדיון שנערך בפרק זה נעשה שימוש במקומות שונים במושג: "הון". יובהר כי בכל המקרים (אלא אם צוין במפורש אחרת) - הכוונה הינה להגדרה ה"חשבונאית" של המושג (כפי שנכללה בדוחות הכספיים של הבנק).

הערך בסיכון (VAR)

בהתאם להוראות בנק ישראל, נדרש הבנק לנהל את החשיפה לסיכוני שוק באמצעות מערכת מידע המבוססת על מודל פנימי. המערכת מודדת את חשיפת הבנק לסיכוני שוק באמצעות אומדן VAR (VALUE AT RISK). ה-VAR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש.

הבנק מפעיל מערכת מיחשוב מתקדמת לניהול ומדידת סיכוני שוק המבצעת אומדן VAR בשיטה הפרמטרית, בתדירות שבועית. ערך ה-VAR בבנק ליום 30 בספטמבר 2014, בשיטה הפרמטרית ברמת מובהקות של 99% לתקופה עתידית של 10 ימים, מסתכם בכ- 12 מיליון ש"ח (30.9.2013 - 18 מיליון ש"ח; 31.12.2013 - 14 מיליון ש"ח). הבנק קבע מגבלות לערך המכסימלי של ההפסד העתידי (על פי אומדן ה-VAR) - ביחס להון העצמי, בשיעור של 3.5% מההון. בתקופת הדוח לא נרשמו חריגות ממגבלה זו.

בנוסף, עורך הבנק אומדנים לגבי השפעה אפשרית של שינויים קיצוניים במשתני השוק (STRESS TESTS) - הן על השווי ההוגן של ה"הון הכלכלי של הבנק" והן על הרווחים העתידיים הצפויים של הבנק והונו. המגבלות שנקבעו לערך המכסימלי של ההפסדים האפשריים בגין תרחישים אלו, הינם, כדלקמן:

- בתרחישים המתייחסים לשווי ההוגן - הפגיעה לא תעלה על 12.5% מההון העצמי של הבנק.
- בתרחישים המתייחסים לרווחים העתידיים של הבנק והונו - הקיטון המירבי ברווחי הבנק (לפני מס) לשנה הקרובה - לא יעלה על 100 מיליון ש"ח, והפגיעה ביחס הלימות ההון (ברובד הראשון) לא תעלה על 1.5%.

בתקופת הדוח לא נרשמו חריגות ממגבלות אלו.

2. סיכון בסיס

סיכון הבסיס מוגדר כחשיפת הבנק להפסד שעלול להיגרם עקב שינויים באינפלציה ובשערי החליפין. הסיכון נמדד ביחס להפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (ה"הון הפעיל") בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

מדיניות הבנק לגבי סיכונים הבסיס הכרוכים בניהול תיק הנכסים הממומן ממקורות ההון הפעיל הכלכלי שלו, קובעת כ: % (20-) עד 120% מהון זה יושקעו בנכסים צמודי מדד, % (10-) עד 25% יושקעו בנכסים במט"ח ובצמודי מט"ח והיתרה הנגזרת תוחזק בשקלים לא צמודים.

ההחלטות לגבי השקעת ההון הפעיל במגזרים השונים מתקבלות, במסגרת המגבלות שנקבעו, בהתבסס על ניתוח, בקרה ותחזיות לגבי התפתחויות כלכליות במשק, שיעורי הריבית במגזרים השונים ושינויים צפויים במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של השקל. הבנק נעזר, לצורך ניהול סיכונים הבסיס, במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

להלן ריכוז נתוני החשיפה לסיכון בסיס (בבנק בלבד) בהתאם למגזרי ההצמדה השונים (במיליוני ש"ח):

30 בספטמבר 2014		30 בספטמבר 2013		31 בדצמבר 2013		
חשיפה "כלכלית"	חשיפה "חשבונאית"	חשיפה "כלכלית"	חשיפה "חשבונאית"	חשיפה "כלכלית"	חשיפה "חשבונאית"	
1,573	1,252	594	338	778	491	שקל לא צמוד
324	324	1,087	1,068	1,014	1,019	שקל צמוד מדד
9	-	34	21	(7)	(19)	מט"ח וצמוד מט"ח
סה"כ החשיפה לסיכון						
1,906	1,576	1,715	1,427	1,785	1,491	בסיס

* ניהול החשיפה לסיכונים בסיס מבוצע על פי נתוני ה"חשיפה הכלכלית". המרכיבים העיקריים של ההפרש שבין החשיפה ה"כלכלית", לבין ה"חשיפה החשבונאית" (המוגדרת: כפער שבין יתרות הנכסים וההתחייבויות הכספיים, על פי כללי מדידה חשבונאית מקובלים) - הינם כדלקמן:

1. הפרשות מסוימות, כגון: הפרשות בגין זכויות עובדים, נטו - לא נכללו ב"חשיפה הכלכלית".
2. הלוואות צמודות למדד שסווגו כ"חובות פגומים", סווגו למגזר הלא צמוד (במקום לבסיס הנגזר מחוזה ההלוואה).
3. מכשירים פיננסיים המכילים אופציה גלומה, סווגו למגזרי ההצמדה השונים על פי מודלים לתמחור אופציות.
4. פקדונות שבסיס ההצמדה שלהם אינו קבוע לאורך כל תקופת הפקדון, מסווגים למגזר ההצמדה ששימש לתמחור הפקדון.
5. ההפרשות בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי (בשל "חובות תקינים", נטו), וכן הפרשות הנובעות מאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא: "מדידת הכנסות ריבית" ("כללי" 91 - FAS) - לא נכללו ב"חשיפה הכלכלית".

ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין:

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תיאורטיים של שינויים בשערי החליפין של המטבעות העיקריים, בטווח שבין +10%, ל -10% (-) הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 30.9.2014, בהתבסס על היתרות הכספיות של הנכסים וההתחייבות באותם מטבעות (לרבות פעילות במכשירים חוץ מאזניים) ליום 30.9.2014, בתוספת התאמות מסוימות (בעיקר בגין "חובות פגומים"). להלן ריכוז התוצאות של ניתוח הרגישות (במיליוני ש"ח):

	10%	5%	-5%	-10%
דולר	1	*	*	(1)
יורו	(1)	*	*	1
לירה שטרלינג	*	*	*	*
פרנק שוויצרי	*	*	*	*
יין יפני	*	*	*	*
השפעת אופציות**	2	1	*	*
השפעה כוללת	2	1	-	-

* סכום נמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
** לא כולל אופציות גלומות.

3. סיכון ריבית

כללי

סיכון הריבית מוגדר כסיכון לפגיעה ברווחי הבנק או בהון, בגין תזוזות בשערי הריבית. בנוסף, שינויים בשיעורי הריבית, כאמור, עלולים להשפיע גם על השווי הכלכלי של התאגיד הבנקאי, נכסיו, התחייבויותיו, וערכם של המכשירים החוץ מאזניים. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית, נערך בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי "התיק הסחיר" של הבנק. התיק הסחיר של הבנק כולל את תיק אגרות החוב למסחר של הבנק וכן עסקאות עתידיות המבוצעות למטרת מסחר (עסקאות IRS, עסקאות אקדמה במט"ח ואופציות מטבע שנרכשו). חישוב הקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית נערך בהתאם לשיטת "התקופות לפרעון". סקירה מפורטת לגבי האסטרטגיות וההתליכים, המבנה הארגוני, מערכות הדיווח והמדידה ומדיניות הגידור של ניהול סיכונים הריבית, נכללה בפרק 12 ג' (3) בד"ח וחשבון של הבנק לשנת 2013.

לפרטים נוספים באשר להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 333, בנושא: "ניהול סיכון הריבית שפורסמה ביום 30 במאי 2013 והשלכותיה על תהליך ניהול סיכון הריבית בבנק - ראה פרק 2 יא' בד"ח וחשבון לשנת 2013 ופרק 13, לעיל.

מידע כמותי

להלן ריכוז נתונים על פערי המח"מ במגזרי ההצמדה השונים והשפעתם על חשיפת הריבית של הבנק:

	31 בדצמבר 2013			30 בספטמבר 2014		
	לא צמוד	צמוד מדד	מט"ח**	לא צמוד	צמוד מדד	מט"ח**
מח"מ הנכסים (שנים)	0.46	2.70	0.63	0.50	2.65	0.57
מח"מ ההתחייבויות (שנים)	(0.42)	(3.66)	(0.59)	(0.35)	(3.55)	(0.70)
פער המח"מ (שנים)	0.04	(0.96)	0.04	0.15	(0.90)	(0.13)
ההפסד המכסימלי, ביחס						
להון* (ב-%)	0.7	2.2	0.2	0.1	1.3	0.1

* בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.
** לרבות צמוד מט"ח.

באמצעות המח"מ (משך חיים ממוצע) ניתן למדוד את הרגישות של הנכסים וההתחייבויות לשינויים בריבית. חישובי מח"מ הנכסים וההתחייבויות של מכשירים פיננסיים בעלי מספר תקופות פרעון אופציונליות, מבוססים על הנחות לגבי מועדי הפרעון של אותם מכשירים. להלן פרטים על סוגי המכשירים הנ"ל, ההנחות לגביהם, והשפעתם על המח"מ של אותם מכשירים:

1. חלק מהאשראי הצמוד למדד במערך המשכנתאות ניתן לפרעון מוקדם - ללא תשלום עמלת פרעון. עם זאת, לאור נסיון העבר חלק גדול מאשראי זה לא ייפרע גם במקרה של ירידת ריבית. הצגת תזרימי המזומנים בגין אשראי זה - בהתבסס על מודל המערך את תקופת הפרעון הצפויה של האשראי, על פי ניסיון העבר - היתה מקטינה את מח"מ הנכסים במגזר הצמוד, בכחודשיים.
2. מועד הפרעון של תוכניות חסכון כולל תחזית לפרעון מוקדם ע"י החוסכים, ב"תחנות יציאה". הצגת תזרימי המזומנים, בהתבסס על תחזית זו, הייתה מקטינה את משך החיים הממוצע של ההתחייבויות, בכחודשיים.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

כללי

בהתאם להוראות שפורסמו על ידי בנק ישראל, נדרשו הבנקים לכלול בדוח הדיסקטוריון מידע לגבי היקף הנכסים וההתחייבויות החשופים לשינויים בשיעור הריבית, על בסיס שוויים ההוגן - ולכלול ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית, על שוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים אלה.

עקרונות המודל

מאחר ולרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים - מחושב השווי ההוגן באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון: ערך נוכחי של תזרימי המזומן העתידיים, המהוונים בריבית ניכיון בשיעור המשקף את שיעורי הריבית העדכניים בשוק למכשירים הפיננסיים ואת רמת הסיכון הגלומה בהם, לפי הערכת ההנהלה.

השיטות וההנחות העיקריות שיושמו בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים:

1. מכשירים פיננסיים סחירים: ניירות ערך וכתבי התחייבויות נדחים - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.
2. מכשירים פיננסיים שאינם סחירים: אמדן השווי הוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרימי מזומן עתידי, לפי שיעורי ריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח.

החישובים נערכו בהתאם למפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור חושב לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרימי התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי. קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים, נקבעו על פי שיעורי הריבית שלפיהם נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. תזרימי המזומנים עבור האשראי לציבור, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי שנוכו מיתרות החוב הרשומות של האשראי לציבור.

תזרימי המזומנים בגין אשראי במערך המשכנתאות הניתן לפרעון מוקדם, ללא תשלום עמלת פרעון מוקדם - הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלו המבוססת על מודל כלכלי. היוון תזרימי המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים של אותם אשראים, הקטין את השווי ההוגן של אותם אשראים בכ- 26 מיליון ש"ח.

בחישוב השווי ההוגן של אשראי לציבור הצמוד למדד (עם ריצפת מדד), הופרדה האופציה הגלומה ממכשיר זה. להפרדת האופציה הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של פקדונות וכתבי התחייבות נדחים חושב כשיטת היוון תזרימי המזומנים העתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן - בהתבסס על פרמטרים, כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון. בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה - נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות. פקדונות הציבור כוללים "מכשירים מורכבים", כדלקמן:

- "תוכניות חסכון", המהוות פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית: על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי, בניכוי "קנס פרעון מוקדם".

תזרימי המזומנים הצפויים בגין תוכניות החסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים, הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תוכניות. היוון תזרימי המזומנים, על פי התחזית לפרעונות מוקדמים של תוכניות החיסכון, הקטין את השווי ההוגן של אותן תוכניות חיסכון בכ- 53 מיליון ש"ח.

- פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה, לריבית משתנה. בחישוב השווי ההוגן הופרדה ה"אופציה הגלומה" במכשיר זה. הפרדת האופציה הגלומה, כאמור, הגדילה את השווי ההוגן של התוכנית בסכום זניח.

- "תוכניות חסכון" עם אופציה לשינוי בסיס ההצמדה של התוכנית ואופציה להבטחת קרן ההפקדה. בחישוב השווי ההוגן הופרדו ה"אופציות הגלומות" מהתוכנית. הפרדת האופציות, כאמור, הגדילה את השווי ההוגן של התוכנית בסכום זניח.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים - השווי ההוגן של יתרות בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגות סיכון אשראי ובגין התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות, הוערך בהתאם לעמלות שנוקפו בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאילו אשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות כלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן", כללה התייחסות להפרש שבין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית שנוקפה בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי השוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת, הלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

הערה:

תהליך הערכת השווי ההוגן באמצעות היוון תזרימי המזומנים העתידי, מבוסס על שיעורי ריבית ניכיון הנקבעים באופן סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
26,875	440	1,213	4,115	21,107	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,882	911	2,145	534	292	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים ⁽³⁾
(25,117)	(715)	(2,114)	(4,129)	(18,159)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
					סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים ⁽³⁾
(4,016)	(682)	(1,198)	(328)	(1,808)	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים
1,624	(46)	46	192	1,432	

30 בספטמבר 2013

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
26,891	458	1,844	4,957	19,632	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
5,127	1,356	1,913	954	904	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים ⁽³⁾
(25,132)	(726)	(2,169)	(4,250)	(17,987)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
					סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים ⁽³⁾
(5,351)	(1,085)	(1,561)	(674)	(2,031)	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים
1,535	3	27	987	518	

31 בדצמבר 2013

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
28,037	530	1,996	4,921	20,590	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
2,969	790	1,143	698	338	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים ⁽³⁾
(26,287)	(669)	(2,080)	(4,353)	(19,185)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
					סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים ⁽³⁾
(3,093)	(688)	(1,034)	(365)	(1,006)	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים
1,626	(37)	25	901	737	

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוזי מאזניים.

2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

3. הסכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים חוזי מאזניים, כשהם מהווים בשיעורי הריבית ששימשו לחישוב השווי ההוגן.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל (המשך)

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק

(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾								
השינוי בשיעור הריבית	מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽²⁾		שינוי בשווי ההוגן			
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	מקצות השפעות	סך הכל	מיליוני ש"ח	אחוזים
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	1,422	236	43	(47)	-	1,654	30	1.8
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	1,431	197	46	(46)	-	1,628	4	0.2
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד	1,451	144	48	(45)	-	1,598	(26)	(1.6)

30 בספטמבר 2013

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾								
השינוי בשיעור הריבית	מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽²⁾		שינוי בשווי ההוגן			
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	מקצות השפעות	סך הכל	מיליוני ש"ח	אחוזים
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	491	1,019	25	1	-	1,536	1	0.1
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	515	990	26	3	-	1,534	(1)	(0.1)
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד	549	951	28	5	-	1,533	(2)	(0.1)

31 בדצמבר 2013

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾								
השינוי בשיעור הריבית	מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽²⁾		שינוי בשווי ההוגן			
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	מקצות השפעות	סך הכל	מיליוני ש"ח	אחוזים
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	712	922	26	(38)	-	1,622	(4)	(0.2)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	735	903	26	(37)	-	1,627	1	0.1
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד	767	876	25	(36)	-	1,632	6	0.4

1. השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן, נטו, של כל המכשירים הפיננסיים (ולמעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזר ההצמדה.

2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית

ניהול חשיפת הריבית בבנק מבוסס על מודל, במסגרתו מהוונים תזרימי המזומנים העתידיים בשיעורי ריבית שאינם זהים לאלו ששימשו את הבנק לצורך הדיווח על חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית (בעיקר בכל הנוגע למרווחי הריבית בגין סיכוני אשראי).

להלן נתונים כמותיים לגבי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים והשפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים - המבוססים על המודל המשמש את הבנק בניהול חשיפת הריבית:

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
27,914	456	1,276	4,165	22,022	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
2,912	648	1,463	528	273	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
(25,060)	(716)	(2,109)	(4,123)	(18,112)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,023)	(394)	(499)	(328)	(1,802)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
2,743	(6)	126	242	2,381	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

30 בספטמבר 2013

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
27,705	472	1,902	4,993	20,338	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
4,031	910	1,344	942	835	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
(24,988)	(728)	(2,171)	(4,230)	(17,859)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,226)	(635)	(950)	(611)	(2,030)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
2,522	19	125	1,094	1,284	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2013

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
28,806	543	2,050	4,949	21,264	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
2,611	882	623	690	416	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
(26,128)	(669)	(2,084)	(4,327)	(19,048)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(2,724)	(784)	(466)	(325)	(1,149)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
2,565	(28)	123	987	1,483	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית (המשך)

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק

(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾									
השינוי בשיעור הריבית		מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽¹⁾		השפעות		שינוי בשווי ההוגן	
		לא צמוד	צמוד	דולר	אחר	מקזות	סך הכל	מיליוני ש"ח	אחוזים ⁽⁴⁾
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד		2,398	282	123	(7)	-	2,796	53	1.9
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז		2,382	246	125	(6)	-	2,747	4	0.2
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽¹⁾		2,367	197	131	(5)	-	2,690	(53)	(1.9)

30 בספטמבר 2013

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾								
מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽¹⁾		השפעות		שינוי בשווי ההוגן		השינוי בשיעור הריבית
לא צמוד	צמוד	דולר	אחר	מקצות	סך הכל	מיליוני ש"ח	אחוזים ⁽⁴⁾	
1,284	1,121	122	18	-	2,545	23	0.9	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
1,284	1,097	125	18	-	2,524	2	0.1	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
1,283	1,063	129	21	-	2,496	(26)	(1.0)	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽¹⁾

31 בדצמבר 2013

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾								
השינוי בשיעור הריבית		מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽¹⁾		השפעות		שינוי בשווי ההוגן
לא צמוד	צמוד	דולר	אחר	מקזות	סך הכל	מיליוני ש"ח	אחוזים ⁽⁴⁾	
1,487	1,009	124	(28)	-	2,592	27	1.0	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
1,484	989	123	(28)	-	2,568	3	0.1	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
1,476	960	124	(26)	-	2,534	(31)	(1.2)	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽³⁾

הערות:

- לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן נטו כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
- בנוסף, הבנק נעזר במודל למדידת השינויים הצפויים ברווח החשבונאי, בשנה הקרובה - בגין שינויים בעקום הריבית. המודל מתבסס על הנחות שונות בנוגע להתפתחויות הצפויות בסעיפי המאזן ובמשתני שוק שונים. שיעור הקיטון הצפוי ברווח החשבונאי של הבנק, ביחס להון העצמי, בשנה הקרובה (בהתבסס על מודל זה) - עקב קיטון מקביל בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית, במגזרים: ה"לא צמוד", "צמוד המדד", וה"מט"ח" - מסתכם כ- 0.34%, 0.97% ו- 0.46% בהתאמה (30.9.2013 - 2.63%, 1.72% ו- 0.26%, בהתאמה; 31.12.2013 - 2.60%, 0.72% ו- 0.59%, בהתאמה).
- טווח השינויים בשווי ההוגן, בגין השינויים בשיעורי הריבית שנרשם בתקופת הדו"ח, הינו כדלקמן: עבור גידול מקביל של 1%: 2.3% - 1.1% (שנת 2013 - 2.2% - 0.3%); עבור גידול מקביל של 0.1%: 0.2% - 0.1% (שנת 2013: 0.0% - 0.2%); עבור קיטון מקביל של 1%: (-2.4%) - (-1.2%) (שנת 2013: (-2.5%) - (-0.5%)).

4. סיכוני מניות

סיכון מניות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד, עקב ירידה במחירי השוק של המניות הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק. החישובים המתייחסים לנכסי הסיכון ולהקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון המניות, נערכו בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי התיק הסחיר של הבנק. ליום 30.9.2014 לא נכללו מניות הסחיר של הבנק (31.12.2013, ו- 30.9.2013 - זהה).

5. סיכון אופציות

סיכון אופציות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד עקב שינוי בשווי ההון של אופציות הכלולות בתיק הבנקאי או בתיק למסחר של הבנק (כתוצאה משינוי בנתוני השוק המשמשים בחישוב השווי ההון).

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לביצוע עסקאות בתחום זה, כדלקמן:

- עסקאות בתיק הבנקאי יבוצעו בתנאי "BACK TO BACK" בלבד.
- לביצוע עסקאות בתיק למסחר נקבעה מגבלת היקף פרמיות (נטו) שנתית.

החישובים המתייחסים לנכסי הסיכון ולהקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון אופציות, נערכו בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, בשיטת "הדלתא פלוס" - הקצאת ההון בגין "הדלתא", "הגמא" ו"הווגא" של האופציות.

6. גילוי כמותי להקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכונים שוק

הבנק מקצה הון בגין החשיפה לסיכונים שוק על פי השיטה ה"סטנדרטית". על פי שיטה זו מחושבים "סיכון הריבית" ו"סיכון המניות" על ה"תיק למסחר" בלבד - הכולל יתרות בגין מכשירים פיננסיים המוחזקים למטרת מסחר, לרבות תיקי אגרות חוב למסחר ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים למטרת הפקת רווח. הגדרת התיק למסחר אושרה על ידי דירקטוריון הבנק. סיכון הריבית מחושב על פי שיטת ה"תקופה לפרעון".

סיכון "שער החליפין" ו"סיכון האופציות" מחושבים על כלל יתרות המכשירים הפיננסיים בבנק. החשיפה ל"סיכון אופציות" מחושבת בשיטת "דלתא פלוס" (דרישות ההון מחושבות על סיכון ה"דלתא", "הגמא" ו"הווגא").

להלן נתונים לגבי נכסי הסיכון של הבנק בגין החשיפה לסיכונים שוק (במיליוני ש"ח):

כללי "באזל 2"				כללי "באזל 3"		
31.12.2013		30.9.2013		30.9.2014		
דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	
1	8	1	11	-	2	סיכון ריבית
4	44	4	39	3	26	סיכון שער חליפין
4	42	4	47	-	-	סיכון אופציות
9	94	9	97	3	28	סה"כ נכסי סיכון

ד. סיכון נזילות

סיכון הנזילות נובע מאי הוודאות באשר להיצע המקורות והרכבם מחד, ובאשר ליכולת מימוש הנכסים וזמינותם, מאידך. סיכון זה הינו פונקציה של התנהגות הלקוחות והתממשותו עלולה לבוא לידי ביטוי בזמינות ובמחיר המקורות.

להלן נתונים לגבי הנכסים הנזילים של הבנק:

- כ- 15.3% מנכסי הבנק הינם מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה של עד שלושה חדשים - מהם 75.7% פקדונות בבנק ישראל (31.12.2013: 12.5% ו- 60.4%, בהתאמה).

- כ- 12.2% מנכסי הבנק הינם ניירות ערך סחירים בבורסה (31.12.2013: 20.1%).

דהיינו, כ- 27.5% מסך נכסי הבנק ניתנים למימוש בזמן קצר (31.12.2013: 32.6%). שיעורם הגבוה של הנכסים הנזילים, נובע מיישום מדיניות המכוונת לשפר את יחסי הנזילות בבנק - על רקע אי הוודאות וחוסר היציבות השוררים במשק העולמי, כפועל יוצא מהמשבר הפיננסי והכלכלי הכלל עולמי.

על פי הוראת בנק ישראל בנושא: "ניהול סיכון הנזילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס נזילות מזערי" (המוגדר כיחס שבין "כרית הנזילות", לבין התשלומים החזויים, נטו, בחודש הקרוב), שלא יפחת מ- 1, בכל עת.

כמו כן הונחו התאגידים הבנקאיים לקיים מעקב אחרי "יחס המימון היציב", המוגדר כיחס שבין מקורות המימון היציבים, העומדים לרשות הבנק לטווח של שנה ומעלה - לבין השימושים ארוכי הטווח, הצפויים להתממש בטווח זה - ולקבוע יעד ליחס זה. לאור הנחיות בנק ישראל נקבע בבנק יעד ל"יחס המימון היציב", שלא יפחת מ- 1. היעד אושר על ידי דירקטוריון הבנק בחודש אוקטובר 2013.

הבנק מנהל את סיכון הנזילות באמצעות כלים ניהוליים ומיחשוביים שפותחו בנושא זה, הכוללים אמצעים לפיקוח, מעקב ובקרה על נתוני הנזילות לטווח קצר. במסגרת זו פותח בבנק מודל עדכני ל"ניהול סיכון הנזילות". המודל משמש את הבנק בניהול סיכון הנזילות, ובדק את "פער הנזילות" (המוגדר כפער שבין הנכסים הנזילים, להתחייבויות לפרעון של הבנק) ו"יחס הנזילות", לטווחים ותרשישים שונים, וכן את "אופק ההישרדות" של הבנק (המוגדר כתקופה העתידית שבה הבנק צפוי לפעול ללא "גרעונות נזילות"), בתרחישים שונים. בנוסף, הבנק מנהל את סיכון הנזילות ובוחן את השינויים שחלו בסיכון זה באמצעות כלים ומדדים נוספים, לרבות:

- שימוש ב"תרחישי לחץ הפוכים", במטרה לנטר תרחישים שעלולים לגרום לירידה ביחס הנזילות המזערי, מתחת לרף המינימלי הנדרש.

- בחינת התמהיל ומידת הריכוזיות של מקורות המימון.

- מעקב וניתוח באשר למצבת הנכסים הלא משועבדים.

- שימוש באינדיקטורים לצורך זיהוי מוקדם של סממנים המצביעים על הרעה אפשרית במצב הנזילות של הבנק.

למידע נוסף באשר להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221, בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014, והשלכותיה על ניהול סיכון הנזילות בבנק - ראה פרק 11ד' (6) להלן.

ה. הסיכון התפעולי

הסיכון התפעולי מוגדר כ"חשיפת הבנק להפסד העלול להגרם כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים". הגדרה זו נוסחה על ידי "ועדת באזל" (שעניינה קביעת סטנדרטים בנושאי הגדרה וניהול חשיפות בבנקים המרכזיים, במדינות מפותחות) - ואינה כוללת חשיפה לסיכונים אסטרטגיים ותדמיתיים.

הבנק מקצה הון בגין החשיפה לסיכון התפעולי על פי "הגישה הסטנדרטית". הקצאת ההון הנדרש בגישה זו, מבוססת על חלוקת פעילות הבנק לקוי עסקים שהוגדרו בהוראה - וחישוב ההון הנדרש בגין כל אחד מקוי העסקים על פי משקלות שנקבעו בהוראה. לצורך החישוב עושה הבנק שימוש במערכת מידע ייעודית, המפלחת את הכנסות הבנק כחתך קוי עסקים.

לפרטים נוספים באשר לאסטרטגיה ולמדיניות ניהול הסיכון התפעולי, המבנה הארגוני, המתודולוגיה והשיטות לניהול סיכון זה, וכן מערכות הדיווח והאמצעים שננקטו על ידי הבנק לגידור החשיפה לסיכון זה ולהפחתתו - ראה פרק 12 ה' בד"ח וחשבון לשנת 2013.

ו. הסיכון המשפטי

הסיכון המשפטי מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בפעולותיו העסקיות או במצבו הפיננסי העלולים להגרם עקב העדר אפשרות לאכוף חוזים, או עקב התממשות תביעות משפטיות או כתוצאה מהפעלת שיקול דעת מוטעה. הסיכון המשפטי כולל, בין היתר, חשיפה להטלת קנסות או צעדי עונשין בגין פעילות פיקוחית או בגין הסדרים פרטניים. מידע נוסף בכל הנוגע לניהול הסיכון המשפטי בבנק נכלל בד"ח וחשבון השנתי של הבנק לשנת 2013.

ז. הסיכון הסביבתי

בד"ח וחשבון השנתי של הבנק לשנת 2013 נכלל מידע לגבי הנחיות וטיטות הוראות גילוי שפורסמו על ידי המפקח על הבנקים בנושא: "סיכונים סביבתיים", דרכי הפעולה אותן נדרשו התאגידים הבנקאיים ליישם במסגרת ניהול "הסיכון הסביבתי", והגילוי המוצע בדוחות הכספיים לגבי חשיפת התאגידים הבנקאיים לסיכון הסביבתי (למועד פרסום הדוח טרם אושרו התיקונים המוצעים להוראות הדיווח לציבור בנושא: "דיווח על החשיפה לסיכונים סביבתיים, שהופצו על ידי בנק ישראל ביום 12.4.2011).

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל, בנושא: "ניהול הסיכון הסביבתי". במסגרת זו הוכן על ידי הבנק מסמך מדיניות בנושא: "ניהול הסיכון הסביבתי", נקבעו נהלי עבודה המרכזים את השיטות לאיתור, הערכה ודרכי הטיפול בתחום הסיכונים הסביבתיים, הוכנו מאגרי נתונים של גורמים החשופים לסיכון הסביבתי, וניתנו הדרכות לגורמי האשראי בנושא: "ניהול החשיפה לסיכון הסביבתי". יצוין בהקשר זה, כי היבטי החשיפה ל"סיכון סביבתי" של לקוחות הבנק נידונים באופן שוטף בפורומים הדנים באישור מסגרות אשראי ללקוחות הבנק.

ח. חשיפה לסיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות

בד"ח וחשבון השנתי של הבנק לשנת 2013, נכלל מידע לגבי התשתיות הטכנולוגיות וסביבות העבודה הממוחשבות הנמצאות בשימוש הבנק, מידת חשיפתן לסיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות, אמצעי ההגנה והאבטחה בהם נוקט הבנק לצמצום חשיפתו לסיכונים אלו והסתברות המימוש של סיכונים אלו.

בתקופת הדוח המשיך הבנק להטמיע מערכות בקרה, כלי הגנה ותהליכי עבודה המיועדים לצמצום, ככל האפשר, את חשיפת הבנק לסיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות. לאור הסטנדרטים הגבוהים בהם פועלים הבנק והחברה האם שלו ואמצעי ההגנה שננקטו על ידם בתחום זה, כמצוין לעיל, לא נרשמו בתקופת הדוח אירועי אבטחת מידע משמעותיים או תקריות קיברנטיות, שגרמו לנזקים כספיים או אחרים.

לפיכך, ולאור האמור לעיל, מעריכה הנהלת הבנק שקיימת הסתברות נמוכה להתממשות סיכוני אבטחת מידע והתקפות קיברנטיות שעלולים לגרום לנזקים כספיים משמעותיים לבנק.

ט. חשיפה לסיכונים הנובעים משימוש בטכנולוגית "מיחשוב ענן"

בעקבות פיתוח טכנולוגיית "מיחשוב ענן" (העושה שימוש בשרתים חיצוניים לצורך איחסון תוכנות וקבצי מידע גדולים), החלו תאגידים רבים לאמץ טכנולוגיה זו בהיקפים גדלים והולכים.

לשימוש בטכנולוגיה זו יתרונות רבים ובכללם: חסכון במשאבי חומרה ותוכנה, חסכון בהוצאות תחזוקה וכו'. מאידך, השימוש בטכנולוגיה זו, עלול לחשוף את המשתמש לסיכונים תפעוליים משמעותיים הנובעים מקשיים בהגנה על המידע, אמצעי שליטה ובקרה שטרם הבשילו, ורגישות רכיבים ייעודיים מסוימים הקשורים לטכנולוגיה זו.

במטרה לצמצם את החשיפות הפוטנציאליות לתאגידים הבנקאיים בשל שימוש אפשרי בטכנולוגיה זו, הפיץ בנק ישראל ביום 10 בספטמבר 2014 טיוטת חוזר בנושא: "ניהול סיכונים בסביבת מיחשוב ענן", הכוללת עקרונות וכללים מינימליים שיידרשו התאגידים הבנקאיים לקיים, כתנאי מוקדם לשימוש בטכנולוגיה זו, ובכללם:

- תשתיות ותהליכי מיחשוב הקשורים ב"פעילויות ליבה", של התאגידים הבנקאיים יוחרגו, ולא ניתן יהיה ליישם עבורם טכנולוגיה זו.
- אחסון מידע או נתוני לקוחות באמצעות טכנולוגיה זו יתאפשר רק באמצעות שרתים הממוקמים במדינת ישראל, או במדינות המקיימות את רמת ההגנה שנקבעה באיחוד האירופי.
- לתאגידים הבנקאיים תהיה יכולת להפסיק את ההתקשרות עם ספק הטכנולוגיה בכל עת, לרבות מחיקת כל הנתונים הקיימים ברשותו.
- ספקי השירותים יחויבו לאפשר לתאגידים הבנקאיים לקיים פיקוח על שירותיהם באמצעות פונקציות הביקורת הפנימית.

בנוסף, לפני תחילת השימוש בטכנולוגיה זו, יידרשו התאגידים הבנקאיים לעמוד בדרישות הבאות:

- עריכת מסמך מדיניות בנושא זה (לרבות סוגי השירותים והיקפם, תהליכי האישור, גופי הבקרה הגורמים האחראיים וסמכויותיהם וכו'). המסמך יאושר על ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק.
 - קיום תהליך הערכת סיכונים בגין השימוש בטכנולוגיה זו וקביעת בקורות מפצות.
 - כתנאי ליישום טכנולוגיה זו יידרשו התאגידים הבנקאיים למסור הודעה מוקדמת לפיקוח על הבנקים 45 יום לפחות לפני המועד המתוכנן ליישומה, ולקבל את אישורו המוקדם של המפקח על הבנקים.
- עד כה טרם פורסם נוסח מחייב להנחיות שנכללו בטיטת החוזר, וטרם נקבע מועד צפוי לכניסתן לתוקף. הבנק לומד את ההנחיות החדשות שנכללו בטיטת ההוראה. עם זאת, בשלב זה, אין בכוונת הבנק לעשות שימוש בטכנולוגיה זו.

י. חשיפה לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם אויב

בעקבות הנחיות שהוצאו על ידי הרשות לניירות ערך בנושא זה, פרסם בנק ישראל ביום 23 בדצמבר 2012 תיקון להוראות הדיווח לציבור, לפיו נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול במסגרת הדיווח השנתי לציבור גילוי לגבי סיכונים ומגבלות המוטלים עליהם, בשל קשריהם עם איראן או עם אויב אחר.

נהלי הבנק אינם מתירים קשרים או פעילות בנקאית (במישרין או בעקיפין) עם איראן או עם גופים אחרים שהוגדרו על ידי רשויות שלטוניות כ"אויב". להערכת הנהלת הבנק, לא הייתה לבנק חריגה ממגבלות אלו. לפיכך, חשיפת הבנק לסיכונים ציית או כשל אחר הנובעים מקשרים (במישרין או בעקיפין) עם איראן או עם אויב אחר, אינה מהותית, אם בכלל. יצוין בהקשר זה, כי ביום 10 באפריל 2014 נכנסו לתוקף תקנות מסוימות המסדירות הוראות שנקבעו ב"חוק המאבק בתוכנית הגרעין של אירן, התשע"ב - 2012". עם זאת, עד כה טרם פורסמו רשימות הגורמים הזרים המסייעים לתוכנית הגרעין או מקיימים קשר עסקי מהותי עם אירן.

יא. קביעת עקרונות למסגרת יעילה לתיאבון סיכון

לאור החשיבות הרבה שמייחס בנק ישראל לניהול הסיכונים במערכת הבנקאית ולתרבות ניהול הסיכונים, הפיץ בנק ישראל ביום 9 ביולי 2014 מסמך בנושא: "עקרונות למסגרת יעילה לתיאבון לסיכון", שפורסם על ידי המועצה ליציבות פיננסית ("FSB") בחודש נובמבר 2013.

המסמך מבוסס על המלצות "סקר עמיתים בנושא: ניהול סיכונים" שפורסם בחודש פברואר 2013, ומציג קיום מנחים ואלמנטים עיקריים שנדרש לכלול ב"מסגרת אפקטיבית לתיאבון לסיכון".

המסמך מתייחס למגוון היבטים הכרוכים בניהול סיכונים, לרבות: המסגרת לתיאבון לסיכון, הצהרת התיאבון לסיכון, סיבולת הסיכון ופרופיל הסיכון, התהליכים, מערכות המידע והאורגנים המעורבים בניהול הסיכונים במסגרת הפיננסים וקובע אמות מידה לתחומי האחריות של אורגנים אלו, לרבות:

- "המסגרת לתיאבון לסיכון" תקבע על ידי הדירקטוריון, שיפקח על יישומה בתאגיד הבנקאי. בנוסף, הדירקטוריון יבחן וינטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון ומגבלות הסיכונים שנקבעו, ויקים קשר שוטף עם גורמי הפיקוח והרגולציה לגבי החלטות הנוגעות לקביעת התיאבון לסיכון.

- ה"תיאבון לסיכון" של התאגיד הבנקאי ייקבע על ידי המנכ"ל (בשיתוף מנהל הסיכונים הראשי ומנהל הכספים הראשי). כמו כן, יהיה המנכ"ל אחראי (יחד עם מנהל הסיכונים ומנהל הכספים) לשלמות המסגרת לתיאבון לסיכון, ויודא שמגבלות הסיכונים שנקבעו ליחידות העסקיות השונות, נגזרות מהתיאבון לסיכון של התאגיד הבנקאי.

בנוסף, יקבע המנכ"ל את מדיניות הדיווח לדירקטוריון ולגורמים המפקחים בגין חריגות מהמגבלות לסיכון ובגין חשיפות מהותיות ובלתי צפויות לסיכונים.

- מסמך התיאבון לסיכון יגובש על ידי מנהל הסיכונים הראשי (בשיתוף מנהל הכספים הראשי) ויאושר על ידי הדירקטוריון.

בנוסף, יהיה מנהל הסיכונים הראשי אחראי לניטור שוטף של פרופיל הסיכון ביחס לתיאבון לסיכון ולתוכנית האסטרטגית של התאגיד הבנקאי, ויגבש (בשיתוף המנכ"ל ומנהל הכספים הראשי) מגבלות סיכון נאותות ליחידות העסקיות השונות.

- מנהל הכספים הראשי יהיה אחראי לניהול אפקטיבי של הסיכונים וידווח מיידית למנכ"ל ולדירקטוריון על חריגות מהמגבלות לסיכון.

- הביקורת הפנימית תבצע הערכה תקופתית בלתי תלויה של אפקטיביות המסגרת לתיאבון לסיכון ותעריך את יעילות יישומה ואפקטיביות הטכניקות למדידת סיכונים ומערכות המידע המשמשות לניטור פרופיל הסיכון.

בנוסף, אחראית הביקורת הפנימית לדווח להנהלה ולדירקטוריון על ליקויים משמעותיים שנתגלו במסגרת התיאבון לסיכון ועל אי התאמות שנמצאו בין התיאבון לסיכון, לפרופיל הסיכון.

בהמשך להפצת המסמך, הודיע בנק ישראל לתאגידים הבנקאיים על כוונתו לשלב בעתיד חלק מהעקרונות שנכללו במסמך בהוראותיו. לפיכך, בשלב זה, המסמך אינו מחייב את התאגידים הבנקאיים. הבנק לומד את העקרונות ואמות המידה שנכללו במסמך.

11. באזל 3

א. כללי

(1) כללי "באזל 2"

בשנת 2006 פרסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הפועל במסגרת "הבנק לקביעת סטנדרטים בינלאומיים" (ה-BIS), הנחיות מפורטות בנושא: ניהול סיכונים (להלן: כללי באזל 2).

הנחיות ועדת באזל מושתתות על שלושה רבדים, כדלקמן:

- **הנדבך הראשון** - לפיו נדרשים התאגידים הבנקאיים, להקצות הון כנגד סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, באחת מהגישות הבאות:
 - "הגישה הסטנדרטית" - לפיה, תתבצע הקצאת ההון בהתאם למשקולות שיקבע הפיקוח על הבנקים ובהתבסס על דירוגים של סוכנויות דירוג חיצוניות מאושרות.
 - "גישת דירוגים פנימית בסיסית" - FIRB, לפיה נדרשים הבנקים לאמוד את סיכון האשראי על בסיס מודל פנימי הכולל הסתברות לכשל אשראי (PD).
 - "גישת דירוגים פנימית מתקדמת" - AIRB, המבוססת גם היא על מודל פנימי, הכולל בנוסף להסתברות לכשל (PD) - גם אומדן של ההפסד הצפוי בהתרחש הכשל (LGD), והיקף חשיפת האשראי בעת ארוע הכשל (EAD).
 - **הנדבך השני** - כולל התייחסות לסיכונים שאינם מפורטים בהנדבך הראשון ומפרט כללים לבדיקת נאותות ההון שהוקצה לסיכונים השונים בהתאם לתהליך הערכת סיכונים פנימי שייערך על ידי הבנק: ICAAP - INTERNAL CAPITAL ADEQUACY ASSESSMENT PROCESS
 - **הנדבך השלישי** - לפיו נדרשים התאגידים הבנקאיים להרחיב את הדיווח לציבור בדבר הסיכונים הכרוכים בפעילות הבנק, באופן שיאפשר לציבור להבין טוב יותר את מכלול הסיכונים להם חשוף הבנק והאופן בו מנוהלים סיכונים אלו ("משמעת שוק").
- במטרה ליישם את כללי "ועדת באזל" כאמור, פרסם בנק ישראל ביום 31.12.2008 הוראת שעה בנושא זה, שהוחלפה מאוחר יותר על ידי שורת הוראות ניהול בנקאי תקין (מס' 211 - 201), המהוות את מכלול מסגרת העבודה ליישום כללי "באזל 2" במערכת הבנקאית בישראל. כללי "באזל 2" יושמו החל מיום 31 בדצמבר 2009 והיו בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2013.

(2) כללי "באזל 3"

בעקבות המשבר הפיננסי והכלכלי שהתחולל בשנת 2007 ולאחריה - במהלכו נחשפה המערכת הבנקאית העולמית להפסדי מסחר ואשראי מערכתיים שלא היה ביכולתה לספוג (בעוצמה שכפתה על המערכת הציבורית להתערב, בסופו של דבר, באמצעות הזרמה חסרת תקדים של נזילות, הון וערבויות - במטרה למנוע מחנק אשראי ונזילות, שעלולים היו לערער את הכלכלה הריאלית), החליטה "ועדת באזל" לערוך רפורמה מקיפה בכללים הקיימים לניהול סיכונים, באמצעות חיזוק כללי ההון והנזילות הגלובליים במטרה לשפר את יכולת המגזר הבנקאי לספוג זעזועים הנגרמים ממצבים של לחצים פיננסיים או כלכליים מכל מקור שהוא ולהקטין בכך את הסיכון לזליגת משברים עתידיים מהמגזר הפיננסי למגזר הריאלי.

בחודש דצמבר 2010 פרסמה "ועדת באזל" את המלצותיה לחבילת הרפורמות במסמך ל"מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק המערכת הבנקאית" (להלן: כללי "באזל 3").

המסמך כולל הנחיות שנועדו לשפר את ניהול הסיכונים והממשל התאגידי ולחזק את הגילוי והשקיפות של התאגידים הבנקאיים, ובכללן:

- **שיפור האיכות של בסיס ההון** - באמצעות צמצום המרכיבים הנכללים ברובד הראשון של ההון, שיתבסס בעיקר על הון מניות ועודפים.

- **חיזוק "כיסוי הסיכון"** - באמצעות אימוץ כללים חדשים למדידת השפעת סיכונים צד נגדי בחישוב יחס הלימות ההון, לרבות: חיזוק דרישת ההון בגין סיכונים אשראי של צד נגדי, שימוש במבחני קיצון בחישוב דרישת ההון בגין סיכונים אשראי של צד נגדי, הקצאת הון בגין הפסדים פוטנציאליים שעלולים להיווצר בגין הידרדרות איכות האשראי של הצד הנגדי, ומתן תמריץ לתאגידים הבנקאיים להגדיל את היקף העסקאות במכשירים נגזרים המבוצעות עם "צדדים נגדיים מרכזיים".

- **קביעת מגבלות ל"יחס מינוף"** - במטרה לצמצם את המינוף במערכת הבנקאית ולקבוע מדידה פשוטה ובלתי תלויה של מרכיב זה שתשלים את המדידה מבוססת הסיכון (ראה הרחבה בסעיף 4 להלן).

- **הקטנת "פרו - מחזוריות" וקביעת כריות "אנטי מחזוריות"** - באמצעות הקצאת "כריות בטחון" ונקיטת צעדים רגולטוריים שיפחיתו את הצורך בביצוע מהלכים סימולטניים זהים בעת משבר, על ידי משתתפי השוק, הפוגעים ביציבות בצורה משמעותית.

- **הפחתת "סיכון מערכת"** - באמצעות קביעת סטנדרטים גבוהים יותר לספיגת הפסדים לקבוצות בנקאיות מסוימות שסווגו כ"בנקים חשובים מערכתית".

- **קביעת "תקן נזילות גלובלי"** - באמצעות תקנים בינלאומיים לניהול סיכון הנזילות, שיתייחסו הן לניהול הנזילות לטווח קצר, והן לטווח הבינוני והארוך.

בהמשך לפרסום המלצות "ועדת באזל", כאמור, פרסם בנק ישראל ביום 30.5.2013 תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 205 - 201, 208 ו- 211, הכוללים הנחיות חדשות שנועדו להטמיע את העקרונות שנכללו במסמך "ועדת באזל", ומהוות מסגרת עבודה חדשה למדידה וניהול סיכונים (להלן: "כללי באזל 3"), כדלקמן:

- הוחמרו הקריטריונים להכרה במרכיבי הון שייכללו במסגרת ההון ב"רובד הראשון" והם יכללו בעיקר: הון מניות, עודפים וקרנות הון (לרבות פרמיה על מניות).

- נוסף רובד הון נוסף: "רובד ראשון נוסף", שיכלול מכשירי חוב הוניים צמיתים (ואפשרות לפדיון מוקדם רק לאחר שחלפו חמש שנים לפחות ממועד הנפקתם, בכפוף לקבלת אישור מוקדם מבנק ישראל), הכוללים מנגנונים ל"ספיגת הפסדים", לרבות:

- הפסקת תשלומי ריבית למחזיקים במכשיר, לפי שיקול דעתו הבלעדי של התאגיד הבנקאי המנפיק, מבלי שהפסקת התשלום תוגדר כ"אירוע כשל".

- המרה אוטומטית של מכשיר החוב למניות, בכל עת ש"יחס ההון העצמי ברובד הראשון", ירד מתחת לשיעור של 7%, או לאחר שהתקבלה הודעת המפקח על הבנקים, לפיה המרת מכשיר החוב למניות הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי המנפיק (אירוע "אי קיימות").

- בוטלה האבחנה הקיימת ב"כללי באזל 2", בין שני סוגי ההון ב"רובד השני" ("רובד שני" ו- "רובד שני עליון"). לפיכך, יכלול ההון ברובד השני רובד אחד בלבד. בנוסף, הוחמרו הקריטריונים להכרה במכשירי חוב הוניים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי, כ"מרכיבי הון ברובד השני", כדלקמן:

- המכשירים יונפקו לתקופה של חמש שנים לפחות ויהיו ניתנים לפדיון מוקדם רק לאחר שחלפו חמש שנים ממועד הנפקתם (בכפוף לקבלת אישור מוקדם מבנק ישראל).

- המכשיר יכלול מנגנונים ל"ספיגת הפסדים", שיאפשרו המרה אוטומטית למניות בכל עת ש"יחס ההון העצמי ברובד הראשון" יפול מתחת לשיעור של 5%, או לאחר שהתקבלה הודעת המפקח על הבנקים, לפיה המרת מכשיר החוב למניות הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי המנפיק (אירוע "אי קיימות").
- מאידך, הותר לתאגידים הבנקאיים לכלול במסגרת מרכיבי ההון ב"רובד השני" גם את יתרת ה"הפרשה להפסדי אשראי המחושבת על בסיס קבוצתי" (ובתנאי שהסכום שייכלל בהון, כאמור, לא יעלה על 1.25% מנכסי הסיכון המשוקללים בגין סיכוני אשראי, כהגדרתם בהוראות).
- הוחמרו ההתאמות הפיקוחיות בגין אמצעי ההון, ונוספו מרכיבים נוספים שינוכו מההון ב"רובד הראשון", לרבות:
 - התאמות חשבונאיות בגין סיכון האשראי של הבנק (DVA), שנכללו בשווי ההון של ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים.
 - מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על הרווחיות העתידית של התאגיד הבנקאי.
 - "עודף מיסים נדחים" המוגדר כיתרת המיסים הנדחים לקבל (בשל הפרשי עיתוי), העולה על 10% מההון ב"רובד הראשון" (בכפוף להוראות המעבר - ראה הרחבה להלן).
- נקבעו יחסי הלימות הון מזעריים שיהיה על התאגידים הבנקאיים לקיים (בכפוף להוראות מעבר, שיפורטו להלן), כדלקמן:
 - יחס ההון העצמי ברובד הראשון - לא יפחת משיעור של 9% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו במסגרת התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 שפורסם ביום 28 בספטמבר 2014 - ראה סעיף (3) להלן).
 - יחס הלימות ההון הכולל - לא יפחת משיעור של 12.5%.
- בנוסף, כוללים התיקונים שפורסמו על ידי בנק ישראל, כאמור: "הוראות מעבר" שיאפשרו אימוץ הדרגתי של ההנחיות החדשות שנכללו בהוראה - בכל הנוגע להחמרת הקריטריונים להכרה בהון, ולניכוי מההון, כדלקמן:
 - הדרישה לקיום יחסי הלימות הון מינימליים, כאמור לעיל, תידחה - ותיכנס לתוקף החל מיום 1.1.2015.
 - הדרישות לניכוי "עודף מיסים נדחים", יופעלו בהדרגה בשנים 2017 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר") ויאומצו במלואן החל מיום 1.1.2018. האימוץ ההדרגתי יכלול ניכוי חלק מסוים בלבד מ"עודף המיסים הנדחים" (כהגדרתו בהוראה), והכרה בחלקו האחר כ"כנס סיכון".
 - מאחר שכתבי ההתחייבות שהונפקו על ידי התאגידים הבנקאיים בעבר, אינם עומדים בקריטריונים להכרה כמרכיב הון ב"רובד השני" (מכיוון שאינם כוללים מנגנון לספיגת הפסדים), נכלל בהוראת המעבר, מנגנון לאימוץ הדרגתי של הקריטריונים להכרה בהון פיקוחי לגבי כתבי התחייבות אלה, שיופעל בשנים 2021 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר"), לפיו - כתבי ההתחייבות יוכרו בחלקם כ"הון ברובד השני" בתקופת המעבר, בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לביטולם המלא בתום תקופת המעבר.
 - ההפחתה הצפויה בהון העצמי של התאגידים הבנקאיים בגין אימוצם בעתיד של כללי המדידה החדשים בנושא: "זכויות עובדים" (ראה ביאור 1/ה'2) בדוחות הכספיים), תידחה ותיפרס בחלקים שווים לאורך התקופה שממועד יישום ההנחיות החדשות ועד ליום 1 בינואר 2018.

התיקונים להוראות ניהול הבנקאי התקין, המפורטות לעיל, נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014. הבנק מיישם את ההנחיות שנכללו בתיקונים להוראה, כאמור, ממועד כניסתן לתוקף.

(3) תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 בנושא: "דרישת הון נוספת"

בשנים האחרונות נרשמו עליות משמעותיות במחירי הדיור בישראל, שלוו בגידול מואץ בהיקף ההלוואות לדיור ובמשקלן בתיק האשראי של התאגידים הבנקאיים.

להערכת בנק ישראל, התפתחויות אלו (שהתרחשו בין היתר, על רקע סביבת הריבית הנמוכה השוררת בשנים האחרונות במשק הישראלי), הגדילו את הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים.

במטרה לתת מענה להתפתחויות אלו (ובהמשך למגבלות אחרות שהוטלו בעבר על שוק ההלוואות לדיור), פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון עצמי מינימלית נוספת (מעבר למגבלה הקיימת בשיעור של 9%, כאמור), בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים. דרישת ההון העצמי הנוספת תיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2015 ותיושם בהדרגה במשך שמונה רבעונים רצופים עד ליום 1 בינואר 2017.

מאומדנים מוקדמים שנערכו על ידי הבנק, המבוססים על נתוני תיק ההלוואות לדיור של הבנק ליום 30.9.2014, עולה שההנחיות החדשות צפויות להגדיל את דרישת ההון העצמי המינימלית של הבנק ליום 1.1.2017 בכ- 0.16% (כ- 0.02% לרבעון, החל מיום 1.1.2015).

(4) קביעת "יחס מינוף"

בחודש דצמבר 2010 פורסמו המלצות "ועדת באזל" לחבילת רפורמות בתחום ניהול הסיכונים, הכוללת הנחיות שנועדו לשפר את ניהול הסיכונים והממשל התאגידי ולחזק את הגילוי והשקיפות של התאגידים הבנקאיים.

להערכת ועדת באזל, התפתחות המשבר הפיננסי העולמי שפרץ בשנת 2008, גרמה בין היתר, בשל עודפי מינוף מאזניים וחוזי מאזניים שנצברו בתאגידים הבנקאיים לפני המשבר. בעיצומו של המשבר, נאלצו הבנקים לצמצם את עודפי המינוף באמצעות מימוש נכסים, תוך ירידת מחירים. פעולות אלו גרמו להגדלת הפסדי התאגידים הבנקאיים, ופגיעה בהונם העצמי וביכולתם לספק אשראי. לפיכך, במסגרת המלצות "ועדת באזל" שפורסמו בחודש דצמבר 2010, נכללה המלצה לקביעת מגבלה ל"יחס המינוף".

ביום 14 בינואר 2014 פרסמה ועדת באזל הנחיות באשר לקביעת "יחס המינוף", לרבות התייחסות לתהליך עתידי לניטור התוצאות המתקבלות בגין יחס זה, עד לקביעת מגבלות מחייבות.

"יחס המינוף" הוגדר על ידי "ועדת באזל" כיחס שבין "מדידת ההון" ל"מדידת החשיפה", כמפורט להלן:

- **"מדידת ההון"** הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השפעת הוראות המעבר שנקבעו.
- **"מדידת החשיפה"** הוגדרה כסכום החשיפות הבאות:
 - **חשיפה מאזנית:** הוגדרה כסך הנכסים הכלולים בדוחות הכספיים, לרבות בטחונות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך, למעט נכסים מאזניים בגין נגזרים ובגין מימון עסקאות בניירות ערך.
 - **חשיפה לנגזרים:** הוגדרה כ"עלות השיחלוק" של חוזה הנגזר, בצירוף הסכום בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית של הנגזר במשך התקופה שנותרה עד לסיום החוזה (ADD ON).
 - **חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך:** לרבות הסכמי רכש חוזר, הסכמי מכר חוזר, עסקאות שאילה והשאלת ניירות ערך ועסקאות הלוואות מרווח.
 - **פריטים חוץ מאזניים:** חשיפה זו תמדד בגישת המרה ל"שווה ערך אשראי", באמצעות שימוש במקדמי המרה לאשראי (CCF), כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203.

לדעת ועדת באזל, "יחס המינוף" הינו יחס שקוף שאינו מבוסס סיכון וניתן לחישוב מהיר ופשוט. יחס זה נועד להוות מדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ויסייע להגבלת הצטברות מינוף עודף במערכת הבנקאית באמצעות הוספת מדידה פשוטה ואובייקטיבית.

בעקבות פרסום הנחיות ועדת באזל כאמור, החל בנק ישראל בהיערכות ליישום יחס זה במערכת הבנקאית בישראל. במסגרת היערכות זו הפיץ בנק ישראל ביום 20 אוקטובר 2014 מסמך, הכולל דרישה לביצוע סקר השפעה כמותית (QIS) ולחשב את יחס המינוף בכל אחד מהבנקים בהתאם להנחיות שנכללו בטיטוט המסמך, בהתייחס לנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים ליום 30.9.2014. תוצאות הסקר ידווחו לפיקוח על הבנקים עד ליום 30.12.2014.

עד כה טרם פורסם נוסח מחייב לדרישת בנק ישראל. הבנק לומד את ההנחיות שנכללו בהנחיית ועדת באזל ונערך ליישום סקר ההשפעה הכמותית במועדים שנקבעו בטיטוט המסמך.

ב. הנדבך הראשון

הבנק מודד את הסיכונים שנכללו בנדבך הראשון (סיכוני אשראי, שוק, וסיכונים תפעוליים), בהתאם להנחיות שנכללו בהוראות הניהול הבנקאי התקין שפורסמו על ידי בנק ישראל (המיישמות את ה"גישה הסטנדרטית", שנכללה בהמלצות "ועדת באזל").

בהמשך ליעדי הלימות ההון שנכללו בהוראות בנק ישראל, כאמור, קבע דירקטוריון הבנק ביום 28.1.2014 מגבלות באשר ליחסי ההון המינמליים שיהיה על הבנק לקיים (לפי כללי "באזל 3"), כדלקמן:

- יחס ההון העצמי ברובד הראשון לא יפחת משיעור של 9%.
- יחס הלימות ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.5%.
- מגבלות אלו תואמות את היעדים שנקבעו על ידי בנק ישראל לתאגידים הבנקאיים החל מיום 1.1.2015, ואילו יחסי הלימות ההון של הבנק (המחושבים לפי כללי "באזל 3") הסתכמו ליום 30.9.2014, כדלקמן:
- יחס ההון העצמי ברובד הראשון - 10.8% (ליום 1.1.2014, על פי חישוב "פרופורמה" - 10.6%).
- יחס הלימות ההון הכולל - 14.8% (ליום 1.1.2014, על פי חישוב "פרופורמה" - 14.6%).

ג. הנדבך השני

הנדבך השני מהווה תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת אסטרטגיה להבטחת הלימות ההון (ICAAP). התהליך נועד להבטיח החזקת הון הולם על ידי התאגידים הבנקאיים, שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם וקיום תהליכים נאותים לניהול סיכונים. התהליך יכלול, בין היתר: קביעת יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

תהליך זה ייסקר ויוערך על ידי הפיקוח על הבנקים (תהליך SREP), במטרה לקבוע אם ההון ויעדי ההון שהגדיר התאגיד הבנקאי - נאותים, ולדרוש צעדי תיקון (במידת הצורך), לרבות - חיזוק הממשל התאגידי וניהול הסיכונים והבקורות הפנימיות (לרבות דרישה לתוספת הון). הבנק מבצע באופן שוטף תהליך הערכה עצמית להלימות ההון הנדרשת (ICAAP), במסגרתו נבחנת הלימות ההון הנדרשת לבנק בכדי לתמוך במכלול הסיכונים הגלומים בפעילותו.

במסגרת התהליך נבחן מכלול הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק ונערך "מסמך ICAAP" (בתדירות שנתית), המפרט את המתודולוגיה להקצאת ההון הנדרשת בגין חשיפה לסיכונים שלא נלקחו בחשבון במסגרת חישוב יחס הלימות ההון, על פי הכללים שנקבעו בנדבך הראשון, כמפורט להלן:

- היבטים נוספים של חשיפה לסיכונים שנכללו כבר בנדבך הראשון, כגון: סיכון אשראי של צד נגדי וכו'.
- גורמי סיכון שלא נכללו במסגרת הנדבך הראשון, כגון: סיכונים ריכוזיות לוויים, סיכונים נזילות, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים סליקה וכו'.

- גורמי סיכון "איכותיים", כגון: סיכוני ציות, סיכוני מוניטין, וסיכונים אסטרטגיים.
- גורמי סיכון הנגזרים מחשיפה אפשרית לתרחישי קיצון.

כחלק בלתי נפרד מביצוע התהליך, נדרשו התאגידים הבנקאיים לערוך סקירה בלתי תלויה של תהליך הערכת הלימות ההון. התהליך נסקר בתדירות שנתית על ידי הביקורת הפנימית של הבנק, במקביל להתקדמות תהליך ההערכה העצמית של הלימות ההון. הדירקטוריון אישר את העקרונות לביצוע תהליך ההערכה העצמית להלימות ההון הנדרשת, שגובשו על ידי הבנק ונכללו ב"מסמך ICAAP" כאמור, לרבות השיטות למיפוי הסיכונים והמתודולוגיה לחישוב הקצאת ההון הנדרשת בגין סיכונים אלו.

ד. מידע נוסף לגבי ניהול הסיכונים בבנק ("הנדבך השלישי")

הוראות "ועדת באזל" כוללות דרישות גילוי איכותיות וכמותיות מפורטות לגבי ניהול הסיכונים בתאגיד הבנקאי ("הנדבך השלישי" בהוראות "ועדת באזל"). במקביל לפרסום הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201 המהוות את מכלול מסגרת העבודה ליישום שני הנדבכים הראשונים בהנחיות "ועדת באזל" - פורסמה על ידי בנק ישראל ביום 13 באוקטובר 2009, הוראת שעה בנושא: "יישום דרישות הגילוי הנכללות בנדבך השלישי של "כללי באזל" - בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים".

בפרק זה נכלל חלק מהמידע והנתונים שגילויים נדרש בהוראת השעה, כאמור (יתרת המידע שנדרש על פי הוראת השעה נכללה בחלקים אחרים של הדוח). לפיכך, ובמטרה לרכז, את מלוא המידע הנדרש על פי הוראת השעה, במקשה אחת - נכללה בסעיף 8 לפרק זה, טבלה, הקושרת בין דרישות הגילוי של ההוראה, לבין הפרקים או הביאורים בדוח זה שבהם נכלל המידע הנדרש.

(1) הון⁽²⁾

להלן פרטים על רכיבי ההון בבנק:

כללי "באזל 2"		כללי "באזל 3"		
30.9.2013	31.12.2013	1.1.2014 ⁽¹⁾	30.9.2014	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,876	1,931	1,931	2,017	1. הון ברובד הראשון
(65)	(74)	-	-	• ההון העצמי
				• הבדלים בין הון עצמי להון ברובד הראשון
				סה"כ הון ברובד הראשון לפני התאמות פיקוחיות
1,811	1,857	1,931	2,017	• התאמות פיקוחיות:
-	-	(4)	(4)	- מיסים נדחים לקבל
				- השקעה בהון תאגידים פיננסיים שלא
(3)	(5)	(2)	(2)	אוחדו
-	-	(7)	(5)	- התאמות פיקוחיות אחרות
(3)	(5)	(13)	(11)	
1,808	1,852	1,918	2,006	סה"כ הון ברובד הראשון
665	646	517	517	2. הון ברובד השני
84	90	203	209	• מכשירים פיקוחיים
749	736	720	726	• הפרשות וקרנות הון
(3)	(4)	-	-	הון ברובד השני לפני ניכויים
				• ניכויים מההון ברובד השני
746	732	720	726	סה"כ הון ברובד השני
2,554	2,584	2,638	2,732	הון כולל כשיר

1. הנתונים מבוססים על חישוב "פרופורמה" הנגזר מנתוני הבנק ליום 31.12.2013.
2. מידע מפורט באשר למרכיבים שנכללו בהון הפיקוחי ומאפייניהם נכלל באתר האינטרנט של הבנק WWW.Mercantile.co.il.

3. להלן פרטים באשר להשפעת הוראות המעבר על יחס ההון ברובד הראשון:

כללי "באזל 3"		
30.9.2014	1.1.2014 ⁽¹⁾	
%	%	
10.7	10.5	• יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת הוראות המעבר
0.1	0.1	• השפעת הוראות המעבר
10.8	10.6	יחס ההון ברובד הראשון - לאחר השפעת הוראות המעבר

1. נתונים מבוססים על חישוב "פרופורמה" הנגזר מנתוני הבנק ליום 31.12.2013.

(2) הלימות הון

להלן נתונים לגבי נכסי הסיכון בגין סיכונים אשראי (כהגדרתם בהוראות בנק ישראל) ודרישת ההון בגינם, בחתך ישויות (במיליוני ש"ח):

סוג הישות	כללי "באזל 3"		כללי "באזל 2"		31.12.2013	
	30.9.2014		30.9.2013		31.12.2013	
	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾
ריבוניות	29	2	22	2	54	5
סקטור ציבור	165	15	158	14	137	12
תאגידים בנקאיים	708	64	760	68	795	72
תאגידים	7,943	715	7,734	696	7,965	717
בבטחון נדל"ן מסחרי	948	85	1,011	91	936	84
קמעונאיות ליחידים	2,083	187	1,506	136	1,541	139
עסקים קטנים	2,575	232	2,455	221	2,447	220
הלוואות לדיור	1,174	106	1,159	104	1,144	103
נכסים אחרים	1,024	92	722	65	723	65
סך הכל	16,649	1,498	15,527	1,397	15,742	1,417
סיכון CVA	21	2	-	-	-	-
סה"כ סיכון אשראי	16,670	1,500	15,527	1,397	15,742	1,417

1. דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 9% מנכסי הסיכון.

• סך כל נכסי הסיכון בגין סיכונים השוק (על פי כללי "באזל 3") ליום 30.9.2014 הנמדדים על פי "הגישה הסטנדרטית" מסתכם ב- 28 מיליון ש"ח ודרישת ההון⁽¹⁾ בגינם מסתכמת בסך 3 מיליון ש"ח (30.9.2013: 97 מיליון ש"ח ו- 9 מיליון ש"ח, בהתאמה⁽²⁾; 31.12.2013 - 94 מיליון ש"ח ו- 9 מיליון ש"ח, בהתאמה⁽²⁾).

• סך כל נכסי הסיכון בגין הסיכון התפעולי, ליום 30.9.2014 הנמדדים על פי "הגישה הסטנדרטית" מסתכם ב- 1,820 מיליון ש"ח, ודרישת ההון⁽¹⁾ בגינם מסתכמת בסך 164 מיליון ש"ח (30.9.2013 - 1 - 31.12.2013 - זהה).

1. דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 9% מנכסי הסיכון.

2. נתונים מתייחסים ל"סיכונים שוק", על פי כללי "באזל 2".

- להלן נתונים לגבי החשיפה הכוללת של הבנק (כהגדרתה בהוראות בנק ישראל) (במיליוני ש"ח).

כללי "באזל 2"				כללי "באזל 3"		הרכב החשיפה הכוללת
31.12.2013		30.9.2013		30.9.2014		
דרישת ההון ⁽¹⁾		דרישת ההון ⁽¹⁾		דרישת ההון ⁽¹⁾		
נכסי סיכון	מיליוני ש"ח	נכסי סיכון	מיליוני ש"ח	נכסי סיכון	מיליוני ש"ח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,417	15,742	1,397	15,527	1,500	16,670	חשיפה לסיכון אשראי
9	94	9	97	3	28	חשיפה לסיכון שוק
164	1,820	164	1,820	164	1,820	חשיפה לסיכון תפעולי
1,590	17,656	1,570	17,444	1,667	18,518	סך נכסי הסיכון

1. דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 9% מנכסי הסיכון.

- להלן נתונים לגבי התפלגות יחס הלימות ההון בבנק ובחברות המאוחדות שלו:

כללי "באזל 2"		כללי "באזל 3"			
31.12.2013	30.9.2013	1.1.2014	30.9.2014		
%	%	%	%		
10.5	10.4	10.6	10.8	יחס הון "ברובד הראשון"	
10.5	10.4	10.6	10.8	יחס הון "ליבה"	
14.6	14.6	14.6	14.8	יחס הון כולל	

(3) מניות - גילוי לגבי פוזיציות בתיק הבנקאי

כעקרון, הבנק נמנע - בדרך כלל מהשקעה במניות בתיק הבנקאי. ליום 30.9.2014 כולל התיק הבנקאי ארבעה סוגי מניות:

- החזקה בשיעור של 31% מאמצעי ההון של החברה הכלולה: "תפנית דיסקונט" - ניהול תיקי השקעות בע"מ" העוסקת בניהול תיקי השקעות ללקוחות קבוצת "דיסקונט".
- השקעה בקרנות הון סיכון - המתמחות בהשקעה בהון ובמתן אשראי ל"חברות הזנק" בתחום ה"היי-טק".
- אחזקות ריאליות בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ (בשיעור של 14.8%).
- החזקה בשיעור של 0.65% מאמצעי ההון של חברת "צ.י.ם - שירותי ספנות משולבים בע"מ" (להלן: "החברה"). הנובעת ממניות שהנפיקה החברה לבנק במסגרת הסדר חוב שנחתם בין החברה לבנק ברבע השלישי של השנה.

גילוי כמותי

- להלן נתונים לגבי עלות המניות בתיק הבנקאי והשווי ההוגן שלהן:

31.12.2013	30.9.2013	30.9.2014	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
19	15	20	עלות
-	-	1	התאמה לשווי הוגן ⁽¹⁾
19	15	21	שווי הוגן ⁽²⁾

1. בגין מניות אלו נערכה הפרשה לירידת ערך בעלת אופי שונה מזמני המסתכמת ליום 30.9.2014 בסך של כ- 10 מיליון ש"ח (30.9.2013 - 31.12.2013 - זהה).

2. נתוני השווי ההוגן ליום 30.9.2014 אינם כוללים יתרונות המבוססות על מחיר מצוטט בבורסה (31.12.2013 - 30.9.2013 - זהה).

להלן נתונים לגבי התפלגות ההשקעות במניות, בחתך סחירות:

31.12.2013	30.9.2013	30.9.2014	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
19	15	21	השקעות לא סחירות
-	-	-	השקעות סחירות
19	15	21	סך הכל

דרישת ההון בגין פוזיציות בתיק הבנקאי

	כללי "באזל 2"	כללי "באזל 3"	
31.12.2013	30.9.2014	30.9.2014	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			(א) מניות שסווגו כ"נכסי סיכון"
			מניות שסווגו לתיק הזמין
			למכירה:
-	-	-	• קרנות הון סיכון
1	1	1	• חברה ריאלית
-	-	2	• תאגיד פיננסי
1	1	3	סה"כ דרישת הון
7	4	-	(ב) מניות שנוכו מההון ⁽¹⁾

¹ - מהווה השקעה בחברה כלולה.

(4) חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי

כללי

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים מהווה חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. פעילות הבנק בתחום זה מבוצעת עם לקוחות הבנק ועם תאגידים בנקאיים. הפעלת מכשירים פיננסיים נגזרים חדשים ושינוי במדיניות החשיפה של הבנק לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים, מתבצעת לאחר אישור ועדת ניהול הסיכונים ודירקטוריון הבנק.

חשיפה לסיכונים

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה בגורמי סיכון מיוחדים ובכללם סיכונים אשראי של צד נגדי, סיכונים שוק וסיכונים נזילות.

סקירה מפורטת של מגוון הסיכונים, מדיניות גידור הסיכונים, ההגנה על הבטחונות והשיטות להקצאת הון - הכרוכים בניהול הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים נכללה בדין וחשבון של הבנק לשנת 2013.

היבטים חשבונאיים

רוב נכסי הבסיס שחשיפתם לסיכונים שוק כאמור, כוסתה על ידי עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים - אינם סחירים. ההכנסות וההוצאות הנובעות מנכסים אלה נזקפות לדוח הרווח והפסד על בסיס צבירה, בעוד שתוצאות העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים, שהוגדרו כ"עסקאות ALM", מחושבות לפי השווי ההוגן (המהווה את שווי השוק) - במכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל, או שווי המחושב על פי מודל - במכשירים נגזרים אחרים).

לפיכך, לא מתקיימת הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של נכסי הבסיס והתוצאות הנובעות מהם, לבין העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים בגין אותם נכסי בסיס שנכללו ב"עסקאות אחרות".

הפרשים אלו (המהווים "הפרשי עיתוי"), הקטינו את הכנסות המימון שאינן מריבית של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של השנה בסך של כ- 8 מיליון ש"ח, לעומת גידול בסך של כ- 31 מיליון ש"ח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי השווי ההוגן של חוזים בגין מכשירים פיננסיים נגזרים:

שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽¹⁾	30.9.2014 מיליוני ש"ח	30.9.2013 מיליוני ש"ח	31.12.2013 מיליוני ש"ח
נגזרי ריבית	-	3	2
נגזרי מט"ח	34	31	21
נגזרי מניות	11	8	7
נגזרי סחורות	-	1	-
סה"כ שווי הוגן ברוטו חיובי	45	43	30
חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית ⁽²⁾	7	61	30
הטבות קיזוז	(8)	(17)	(9)
חשיפת אשראי נוכחית לאחר קיזוז ⁽³⁾	74	87	51

1. היתרה כוללת שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים פיננסיים נגזרים כהגדרתם בהוראות בנק ישראל, בניכוי שווי הוגן של מכשירים נגזרים סחירים הנסלקים במסלקת מעו"ף, או על ידי צד נגדי מרכזי, ובתוספת חשיפה הנובעת מסיכון אשראי של צד נגדי בגין פעילות לקוחות בבורסה המחושבת על פי כללי הבורסה.

2. חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית בגין מכשירים נגזרים, מחושבת כמכפלה של סכום הקרן הרעיונית של תיק הצד הנגדי כולו, במקדם התוספת (ADD ON).

3. חשיפת אשראי נוכחית הינה השווי ההוגן החיובי של חוזים, לאחר שנלקחו בחשבון הטבות מהסכמי קיזוז בני אכיפה, מבלי להביא בחשבון מקדמי בטחון בשל תנודתיות במחיר, נזילות וכו'. הבנק אינו נוהג להקצות בטחונות ספציפיים בשל עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

(5) הוראת שעה בנושא: "דרישות גילוי בגין תגמול"

בהמשך להוראת השעה שפרסם בנק ישראל ביום 13 באוקטובר 2009, הכוללת הנחיות ליישום דרישות הגילוי הכלולות בנדבך השלישי של הוראות "באזל 2", ובמסגרת מהלכי ההסדרה שיוזם בנק ישראל במטרה ליישם מדיניות שתגרום לשיפור איכות המידע הנכלל בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים, וליצירת בסיס למשמעת שוק אפקטיבית - פרסם בנק ישראל ביום 26 בנובמבר 2013 הוראת שעה בנושא: "יישום דרישות גילוי לפי הנדבך השלישי של באזל: דרישות גילוי בגין תגמול". ההוראה נועדה לאפשר למשתתפים בשוק להעריך את איכות שיטות התגמול בתאגיד הבנקאי וכוללת דרישות גילוי המתמייחסות להיבטים איכותיים וכמותיים של מדיניות התגמול בתאגיד הבנקאי, כמפורט להלן:

(א) היבטים איכותיים:

- מתן מידע לגבי הגופים הקשורים להסדרי התגמול הנהוגים בתאגיד הבנקאי, לרבות: הגופים המפקחים על התגמול, (ככלל, צפוי שועדת התגמול של הדירקטוריון תהיה הארגון שיופקד על תחום זה), היועצים החיצוניים שעסקו בתחום זה, ופרטים לגבי קבוצות עובדים מסוימות, כגון: "נושאי משרה בכירה" (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור), ו"עובדים מרכזיים" (המוגדרים כעובדים שפעילותם עלולה להשפיע על פרופיל הסיכון של הבנק).
- תיאור המדיניות ומבנה תהליכי התגמול, לרבות תיאור המנגנונים שיבטיחו תגמול הולם לעובדים העוסקים בסיכונים ובציות.
- תיאור השיטות להטמעת הסיכונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי בתהליך התגמול, לרבות: סקירת הסיכונים העיקריים המהווים מרכיב בתהליך קביעת התגמול, המדדים העיקריים הנכללים בחישוב רמת החשיפה לסיכונים, ותיאור הקשר שבין קביעת רמות חשיפה אלו לחישוב התגמול.
- תיאור השיטות ליצירת קשר בין היקף התגמול לבין הביצועים העסקיים בתקופת חישוב התגמול, לרבות: סקירת מדדי הביצוע העיקריים, השיטות להפחתת התגמול עקב ירידה במדדי הביצוע, והקשר שבין התגמול לביצועים האישיים.
- תיאור השיטות ליצירת זיקה בין התגמול, לביצועים ארוכי הטווח של התאגיד הבנקאי, לרבות: תיאור המדיניות לדחיית והבשלת "תגמול משתנה", והמדיניות להתאמת "תגמול נדחה".
- תיאור הסוגים השונים של "תגמול משתנה" הנהוגים בתאגיד הבנקאי, והמדיניות לקביעת קבוצות העובדים הזכאיות לכל אחד מסוגי תגמול אלה.

(ב) היבטים כמותיים:

- מספר הדיונים שקיים הגוף המפקח על נושא התגמול בתאגיד הבנקאי.
- נתונים לגבי התגמולים ששולמו בתקופת הדיווח, לרבות: מספר העובדים שקיבלו "תגמול משתנה", "תגמול מובטח", מענק "בעת חתימה", ופיצויי פרישה - וההיקף הכספי של כל אחד מתשלומים אלו.
- פרטים לגבי ה"תגמול הנדחה", לרבות: יתרת התגמול שטרם שולמה והיקף הסכומים שנדחו בעבר ושולמו בתקופת הדיווח.
- פרטים לגבי סוגי התגמול ששולמו בתקופת הדיווח, תוך אבחנה בין: תגמול "קבוע" ו"משתנה", תגמול "נדחה" ו"שאינו נדחה", וסוגי התשלום (מזומן, מניות, וצורות תשלום אחרות).

- פרטים לגבי חשיפת העובדים להתאמות משתמעות או מפורשות לגבי תגמול שהוכרז וטרם שולם (תגמול נדחה), לרבות:
- סכומי תגמול נדחה שטרם שולם, החשופים להתאמות בדיעבד.
- היקף הסכומים שהופחתו בתקופת הדיווח מהתגמול הנדחה בגין התאמות מפורשות בדיעבד, ובגין התאמות משתמעות בדיעבד.

ההנחיות שנכללו בהוראה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, ויושמו לראשונה בדוחות לשנת 2014. הבנק נערך ליישום ההנחיות במועד שנקבע לכניסתן לתוקף. להערכת הנהלת הבנק ליישום ההנחיות לא יהיו השלכות מהותיות על פעילות הבנק, מעבר להיבטי הגילוי שנכללו בהוראה.

(6) הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221 בנושא: "יחס כיסוי הנזילות"

בעקבות המשבר הפיננסי והכלכלי שהתחולל בשנת 2007 במהלכו נחשפה המערכת הבנקאית העולמית לקשיי נזילות חריפים שלא היה ביכולתה לספוג (ובעקבותיהם נאלצו הבנקים המרכזיים להתערב באמצעות הזרמה חסרת תקדים של נזילות, הון וערכויות), ובהמשך לחבילת הרפורמות בתחום ניהול הסיכונים שפורסמה על ידי "ועדת באזל" בחודש דצמבר 2010 במסגרת מסמך: "מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק המערכת הבנקאית" (כללי "באזל 3"), הכולל בין היתר הנחיות לקביעת "תקן נזילות גלובלי" - פרסמה "ועדת באזל" בחודש ינואר 2013 מסמך בנושא: "יחס כיסוי הנזילות וכלי ניטור לסיכון הנזילות".

המסמך נועד לשפר את עמידות פרופיל הנזילות לטווח קצר של התאגידים הבנקאיים ולאפשר להם לספוג זעזועים הנגרמים ממשברים פיננסיים או כלכליים, בתקופה של חודש קלנדרי, באמצעות החזקת מלאי הולם של "נכסים נזילים איכותיים".

בהמשך למסמך זה, פרסם בנק ישראל ביום 28.9.2014 הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה (מס' 221), בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", המיישמת את העקרונות שנקבעו במסמך "ועדת באזל".

בבסיס ההוראה עומדת קביעה, לפיה יידרשו התאגידים הבנקאיים לשמר "יחס כיסוי נזילות" (המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום) - שלא יפחת מ- 100%.

ההוראה קובעת כללים הן באשר ל"מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", והן באשר ל"תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית שלא תפחת מ- 30 יום", כדלקמן:

- **מלאי נכסים נזילים איכותיים** - הוגדר כ"נכסים פיננסיים לא משועבדים הניתנים להמרה למזומן בקלות ובמהירות בשווקים הפרטיים".
- בטיוטת ההוראה נקבעו כללים לשקלול הנכסים הפיננסיים המוחזקים על ידי התאגידים הבנקאיים, לצורך הגדרתם כ"נכסים נזילים איכותיים", כדלקמן:
- נכסים נזילים ברמה 1 - כגון: מזומנים בקופות, פקדונות בבנק ישראל וניירות ערך של ממשלת ישראל - ישוקללו במשקל של: 100%.
- נכסים נזילים ברמה 2 - כגון: פקדונות בבנקים ובממשלות שנקבע להם משקל סיכון בשיעור של 20%, (לצורך חישוב "נכסי הסיכון") - ישוקללו במשקל של 85%, ואגרות חוב קונצרניות סחירות (בדירוג: "A+" - "A") שישוקללו במשקל של 50%.

- **תזרים מזומנים יוצא, נטו בתקופה של 30 יום** - הוגדר כתזרים המזומנים היוצא הצפוי, בניכוי סך תזרים המזומנים הנכנס הצפוי, בתרחיש קיצון מוגדר, בתקופה עתידית של 30 יום. חישוב התזרימים היוצאים הצפויים, הנובעים מפרעון פקדונות - מבוסס על התזרימים החוזיים בגין פקדונות אלו, בניכוי "הנחות מיחזור" שנקבעו בטיטות ההוראה, כדלקמן:

- תזרימים יוצאים הנובעים מפרעון פקדונות של מפקידים פיננסיים - ישוקללו ללא "הנחת מיחזור".

- תזרימים יוצאים הנובעים מפרעון פקדונות של תאגידים לא פיננסיים - ישוקללו בשיעור של 40% ("הנחת מיחזור" בשיעור של 60%).

- תזרימים מפרעון פקדונות של אנשים פרטיים ועסקים קטנים (כהגדרתם ב"ועדת באזל") - ישוקללו בשיעורים של 20% - 3% ("הנחת מיחזור" בשיעור של 97% - 80%).

בנוסף, כוללת טיטות ההוראה הנחיות לשקלול תזרימי מזומנים יוצאים בשל התחייבויות לא מחייבות למתן אשראי לציבור (בשיעורים שבין 10% - 5%), ומאידך הנחיות לשקלול תזרימי מזומנים נכנסים בשל פרעון אשראי הנפרע כסדרו (בשיעור של 50%).

ההנחיות שנכללו בהוראה ייכנסו לתוקף ביום 1 באפריל 2015.

יצוין כי הנחיות אלו מהוות מודל המבוסס על עקרונות מחמירים יותר (בדרך כלל), ביחס למודלים ששימשו את התאגידים הבנקאיים למדידת "יחס הנזילות המזערי" עד ליום 31.12.2013. לפיכך, נכללו בהוראה מנגנוני מעבר שיאפשרו לתאגידים הבנקאיים לאמץ בהדרגה את המגבלות שנקבעו בטיטות ההוראה כדלקמן:

- במועד יישום ההוראה (1.4.2015) יידרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות", שלא יפחת מ-60%.

- שיעור ההקלה יפחת מדי שנה, עד לביטולה המלא של ההקלה ביום 1.1.2017.

במסגרת ההיערכות ליישום ההוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים על ידי בנק ישראל לערוך סקר השפעה כמותית (Q.I.S), המיישם את ההנחיות שנכללו בטיטות ההוראה על נתוני הבנק ליום 31.12.2013.

הבנק נערך ליישום ההנחיות שנכללו בהוראה במועד שנקבע לכניסתה לתוקף. מאומדנים ראשוניים שנערכו על ידי הבנק, המבוססים על סקר ההשפעה הכמותית שבוצע, כאמור, נראה כי להנחיות אלו לא תהיה השפעה מהותית על פעילות הבנק.

(7) הוראת שעה בנושא: "גילוי בגין יחס כיסוי הנזילות - לפי הנדבך השלישי של באזל"

בהמשך לפרסום ההוראה בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 28.9.2014 כאמור, פרסם בנק ישראל ביום 28.9.2014 הוראת שעה, המרחיבה את דרישות הגילוי שנקבעו בנדבך השלישי של ועדת באזל, וכוללת הצעה לדרישות גילוי חדשות בנושא: "יחס כיסוי הנזילות".

במסגרת ההנחיות שנכללו בהוראת השעה, יידרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע איכותי וכמותי באשר ליחס כיסוי הנזילות, כדלקמן:

- **מידע כמותי** - שיתייחס למרכיבים שונים המשמשים בחישוב יחס כיסוי הנזילות, ובכללם: הגורמים המשפיעים על יחס כיסוי הנזילות לאורך זמן, שינויים שחלו בתקופת הדוח, הרכב הנכסים הנזילים האיכותיים, ריכוזיות מקורות המימון, תזרימים נכנסים ויוצאים שלא נכללו במודל "יחס כיסוי הנזילות", וכו'.

- **מידע איכותי** - שיתייחס להיבטים איכותיים הכרוכים בניהול סיכון הנזילות, ובכללם: מבנה הממשל התאגידי של ניהול סיכון הנזילות, אסטרטגית המימון, השיטות להפחתת סיכון הנזילות, השימוש במבחני קיצון, תוכניות מימון בשעת חירום וכו'.
 - **הרחבת המידע בדוחות הכספיים** - מוצע לכלול נתונים כמותיים באשר ל"יחס כיסוי הנזילות" גם בביאורים לדוחות הכספיים (הרבעוניים והשנתיים).
- ההנחיות שנכללו בהוראת השעה ייכנסו לתוקף ביום 1 באפריל 2015. הבנק נערך ליישום ההנחיות שנכללו בהוראה במועד שנקבע לכניסתן לתוקף.

(8) טבלת קשר - בין דרישות הגילוי (בנדבך השלישי), לבין המידע שנכלל בדוח זה

במטרה לרכז את המידע שנדרש בהוראת השעה במקשה אחת, נדרשו התאגידים הבנקאיים לפרסם בדוח טבלה הקושרת בין דרישות הגילוי שבהוראה, לבין הפרקים או הביאורים שבהם נכלל המידע הנדרש בדוח זה.

בטבלה המצורפת להלן, ניתנים הפרטים שגילויים נדרש בדוחות ביניים רבעוניים:

דרישות הגילוי בהוראת השעה		פרטים לגבי המידע שניתן (מיקום)			
מס' טבלה	פרטי המידע הנדרש	בדוח זה		בדוח לשנת 2013	
		מיקום	עמוד	מיקום	עמוד
1	תחולת היישום (איכותי)	-	-	דוח דירקטוריון	154-155
2א.	מבנה ההון (איכותי)	-	-	דוח דירקטוריון	156
22' - ה'	מבנה ההון (כמותי)	דוח דירקטוריון	104	דוח דירקטוריון	156
3א'	הלימות ההון (איכותי)	-	-	דוח דירקטוריון	156
33' - ז'	הלימות ההון (כמותי)	דוח דירקטוריון	105	דוח דירקטוריון	158-159
4א'	סיכון אשראי - דרישות גילוי כלליות (איכותי)	דוח דירקטוריון	-	דוח דירקטוריון	102-106
4ב'	חשיפת אשראי - בחתך סוגי אשראי (כמותי)	דוח דירקטוריון	65	דוח דירקטוריון	109
4ג'	התפלגות חשיפת אשראי - בחתך אזור גאוגרפי (כמותי)	סקירת הנהלה	135	סקירת הנהלה	222
4ד'	התפלגות חשיפות אשראי - בחתך צד נגדי (כמותי)	דוח דירקטוריון	65	דוח דירקטוריון	110
4ה'	התפלגות חשיפות אשראי - לפי תקופה לפרעון (כמותי)	דוח דירקטוריון	67	דוח דירקטוריון	111

דרישות הגילוי בהוראת השעה		פרטים לגבי המידע שניתן (מיקום)	
מס' טבלה	פרטי המידע הנדרש	בדוח זה	
		מיקום	בדוח לשנת 2013
		עמוד	מיקום
14'	התפלגות חשיפות אשראי - לפי ענף עיקרי (כמותי)	סקירת הנהלה 133	סקירת הנהלה 220
14'	חובות בעייתיים - בחתך אזור גאוגרפי (כמותי)	סקירת הנהלה 135	סקירת הנהלה 222
4ח'	תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (כמותי)	ביאור 3 א' (1) 158	ביאור 4 א' (1) 260
א'5	סיכון אשראי - תיקים המטופלים בגישה הסטנדרטית (איכותי)	-	דוח דירקטוריון 112
ב'5	סיכון אשראי תיקים המטופלים בגישה הסטנדרטית (כמותי)	דוח דירקטוריון 69	דוח דירקטוריון 112
א'7	הפחתת סיכון האשראי (איכותי)	-	דוח דירקטוריון 114-116
ז'7-ב'	הפחתת סיכון האשראי (כמותי)	דוח דירקטוריון 72	דוח דירקטוריון 117
א'8	חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי (איכותי)	-	דוח דירקטוריון 161-165
ב'8	חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי (כמותי)	דוח דירקטוריון 108	דוח דירקטוריון 166
9	איגוח - גילוי בגישה הסטנדרטית	לא רלבנטי -	לא רלבנטי -
א'10	סיכון שוק - גילוי לגבי הגישה הסטנדרטית (איכותי)	-	דוח דירקטוריון 128
ב'10	דרישות הון בגין סיכונים השוק	דוח דירקטוריון 94	דוח דירקטוריון 140
12	סיכון תפעולי (איכותי)	-	דוח דירקטוריון 142-144
א'13	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי (איכותי)	-	דוח דירקטוריון 159-160
ז'13-ב'	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי (כמותי)	דוח דירקטוריון 107	דוח דירקטוריון 161
א'14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי (איכותי)	דוח דירקטוריון 87	דוח דירקטוריון 131-134
ב'14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי (כמותי)	דוח דירקטוריון 91	דוח דירקטוריון 137

חלק ה' - גילוי ובקרה

12. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

א. כללי

הדוחות הכספיים של הבנק לתקופת הדוח ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2013 ובביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים ביניים לתקופת הדוח - תוך התאמות לכללי דיווח מקובלים לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים. יישומם של כללי חשבונאות אלו על ידי הנהלת הבנק בעת עריכת הדוחות הכספיים, דורש לעיתים שימוש בהנחות, הערכות ואומדנים שונים, שחלקם כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

סקירה תמציתית של ההערכות והאומדנים בנושאים חשבונאיים קריטיים, נכללה בדין וחשבון של הבנק לשנת 2013. כללי החשבונאות שיושמו בעריכת תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הדוח, אינם כוללים אומדנים והערכות ב"נושאים קריטיים" מעבר לנושאים שפורטו בדוחות הבנק לשנת 2013 (בכפוף לאמור להלן).

לפרטים נוספים כאשר להוראת דיווח חדשה בנושא: "אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב לגבי זכויות עובדים", לרבות כללי המדידה והאומדנים החדשים הנגזרים מהוראה זו, והשלכותיהם הצפויות על הון הבנק - ראה ביאור 1ה(2) בתמצית הדוחות הכספיים.

ב. הצגת מכשירים פיננסיים על פי שוויים ההוגן

כאמור בדוחות הבנק לשנת 2013, נמדדים המכשירים הנגזרים וההשקעות בניירות ערך על פי שוויים ההוגן. להלן נתונים לגבי יתרות המכשירים הפיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), הכלולים בדוחות הכספיים לפי שוויים ההוגן תוך אבחנה בין יתרות המבוססות על "נתונים נצפים", ליתרות המבוססות על "נתונים לא נצפים" - וההכנסות (הוצאות) שנזקפו לדוח הרווח והפסד בגינם: (במיליוני ש"ח)

נתונים מאזניים		נתונים תוצאתיים		נתונים תוצאתיים	
יתרות שווי הוגן ליום	30.9.2014	31.12.2013	לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר	2014	2013
1. ניירות ערך זמינים למכירה					
נתונים נצפים					
• נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)	3,177	5,645	36	51	99
• אחרים (רמה 2)	289	178	4	3	8
נתונים לא נצפים - (רמה 3)	13	11*	-	-	-
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	3,479	5,834	40	54	107
2. מכשירים נגזרים					
נתונים נצפים					
• נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)	-	-	-	-	-
• אחרים (רמה 2)	(15)	(18)	60	(7)	36
נתונים לא נצפים - (רמה 3)	(101)	(92)*	-	(4)	(12)
סך הכל מכשירים נגזרים	(116)	(110)	60	(11)	24
			(15)		

*הוצג מחדש

השינויים בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים המשתייכים לקבוצת האיכות הנמוכה ("רמה 3"), בתקופת הדוח נובעים מהגורמים הבאים:

- הפער בין שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, לבין שיעור השינוי בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים, הקטין את השווי ההוגן של מכשירים אלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בסך של 8 מיליון ש"ח.
 - הפער בין השינוי בשיעור ריבית השוק במגזר המט"ח, לבין השינוי בשיעור ריבית השוק במגזר הצמוד למדד, הקטין את השווי ההוגן של מכשירים אלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בסך של 6 מיליון ש"ח.
 - צבירת הריבית השוטפת, הגדילה את השווי ההוגן של מכשירים אלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בסך של כ- 3 מיליון ש"ח.
 - השינוי ב"מרכיב סיכון האשראי" הקטין את השווי ההוגן של מכשירים אלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בסך של כ- 1 מיליון ש"ח.
- קביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים) המשתייכים לדרגות איכות 2 ו- 3 מבוססת על הערכות והנחות, הנשענות בין היתר, על שיקול דעת סובייקטיבי.
- לפיכך, סטייה אפשרית בגורמים אלו עלולה להטות את שוויים ההוגן של מכשירים אלו בצורה מהותית.

13. גילוי בדבר תהליך אישור הדוחות הכספיים

על פי הוראות בנק ישראל הוטל על התאגידים הבנקאים לכלול בדוחות הדירקטוריון הרבעוניים והשנתיים, מידע בדבר תהליך אישור הדוחות הכספיים, כמפורט להלן:

א. דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק. בהתאם להוראות בנק ישראל נקבעה "ועדת הביקורת" של הדירקטוריון, כאורגן המופקד על הפיקוח, הבקרה וההכוונה של תהליך אישור הדוחות הכספיים בבנק, ובאחריותה להגיש לדירקטוריון בסיום עבודתה את המלצותיה בנוגע לאישור הדוחות הכספיים.

"ועדת הביקורת" כוללת שישה דירקטורים, ששלושה מהם הינם דירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" (כמוגדר בהוראות בנק ישראל), כדלקמן:

לאה בנאי - יו"ר ועדת הביקורת.

אבי אקשטיין

יוסי ברסי

אייל הירדני

חנן זלינגר

שמואל זיו - זוסמן

* דירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית.

ב. תהליך אישור הדוחות הכספיים הרבעוניים כולל את השלבים והאורגנים הבאים:

ועדת גילוי

כחלק מיישום הוראות בנק ישראל בנושא הגילוי בדוחות הכספיים, המתבססת על סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley (ראה פרק 15 להלן) - הוקמה בבנק ועדת גילוי, בראשות מנכ"ל הבנק, בה חברים כל חברי ההנהלה של הבנק, המבקר הפנימי ומנהלים בכירים נוספים.

הועדה מתכנסת אחת לרבעון (קודם לתחילת הדיונים בדוחות הכספיים), בהשתתפות רואי החשבון המבקרים, ודנה בהתפתחויות שחלו בנושאים שונים במהלך פעילותו העסקית של הבנק ברבעון האחרון, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי בדוחות הכספיים, לרבות: שינויי חקיקה והוראות חדשות, שינויים במדיניות החשבונאית, התפתחות בתביעות משפטיות, שינויים בבקרה הפנימית (ככל שהתרחשו), תרמיות ומעילות (במידה ואירעו). המלצות ועדת הגילוי מיושמות בדוחות הכספיים של הבנק.

ועדת ביקורת

כאמור, האורגן המופקד מטעם הדירקטוריון על בקרת תהליך אישור הדוחות הכספיים הינו ועדת הביקורת. לקראת הדיון בפורום "ועדת ביקורת", נמסרת לעיונם של חברי "ועדת הביקורת" טיוטת הדוחות הכספיים בצרוף מסמכים נוספים שיסייעו להם בהכנת וניתוח הדוחות הכספיים, לרבות: ניתוח השינויים בתוצאות הכספיות על "בסיס אחיד", התפתחות רב שנתית ורב רבעונית של נתונים מאזניים ותוצאתיים (לרבות נתונים בחתך מגזרי פעילות), ופרטים נרחבים בנושא "חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי".

לאחר קבלת מסמכים אלו - מקיימת ועדת הביקורת דיון מפורט בדוחות, בו נוטלים חלק, מלבד חברי ועדת הביקורת, גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדיווח הכספי (לרבות: המנכ"ל והחשבונאי הראשי), ורואי החשבון המבקרים של הבנק.

במסגרת הדיון סוקרים המנכ"ל והחשבונאי הראשי בהרחבה את הדוחות הכספיים, תוך מתן הסברים מפורטים לגבי הגורמים לשינויים ולהתפתחויות כנכסים, בהתחייבויות, בתוצאות הכספיות, ונושאים אחרים, כגון: שינויים במדיניות החשבונאית, שינויים בחוקים ובהוראות בנק ישראל, שינויים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים והתפתחויות בהתחייבויות התלויות והשפעתן על הדוחות הכספיים. בנוסף, מתקיים דיון נרחב בהתפתחויות שחלו בחובות הבעייתיים בבנק ובהפרשות להפסדי אשראי.

רואי החשבון המבקרים מדווחים על ממצאים שעלו במהלך סקירת הדוחות הרבעוניים ועל עניינים אחרים שלדעתם יש להביאם לידיעת חברי ועדת הביקורת.

בתום הדיון מגישה ועדת הביקורת את המלצותיה לדירקטוריון בנוגע לאישור הדוחות הכספיים, לקראת הדיון שעורך הדירקטוריון בעניין זה.

דירקטוריון הבנק

לאחר הדיון בועדת הביקורת, מתקיים דיון נוסף במליאת הדירקטוריון, לצורך אישור הדוחות הכספיים. לקראת הדיון נמסרת לחברי הדירקטוריון הטייטה המתוקנת של הדוחות הכספיים (לאחר ששולבו בה המלצות וההחלטות שהתקבלו בועדת הביקורת), בצרוף כל המסמכים שהונחו בפני חברי ועדת הביקורת, ומסמכים נוספים, במידת הצורך, על פי החלטת ועדת הביקורת.

בדיון במליאת הדירקטוריון נוכחים, מלבד חברי הדירקטוריון, גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדיווח הכספי (לרבות: המנכ"ל והחשבונאי הראשי), וראוי החשבון המבקרים של הבנק.

הדיון כולל: סקירת הדוחות הכספיים על ידי המנכ"ל והחשבונאי הראשי (לרבות הנושאים שנכללו בסקירה בפני ועדת הביקורת), דיווח על הדיון שקיימה וועדת הביקורת בדוחות הכספיים ועל המלצותיה, עמידת הבנק במגבלות החשיפה לסיכונים הקבועות בהוראות, או כאלו שנקבעו על ידי הדירקטוריון, ודיווח על עסקאות חריגות או מהותיות לעסקי הבנק.

ראוי החשבון המבקרים מדווחים על ממצאי סקירת הדוחות הרבעוניים ועל עניינים אחרים שלדעתם ראוי להביאם לידיעת חברי הדירקטוריון.

במהלך הדיון מפנים חברי הדירקטוריון להנהלה ולגורמים אחרים הקשורים לדיווח הכספי שאלות ובקשות לקבלת הבהרות לגבי נושאים שונים שנכללו (או שאמורים היו להכלל) בדוחות הכספיים. בתום הדיון, בכפוף לקבלת תשובות מספקות מצד הנהלת הבנק, מאשר הדירקטוריון את הדוחות הכספיים.

14. המבקר הפנימי

פרטים לגבי המבקרת הפנימית, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם היא פועלת, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה - נכללו בדוח השנתי לשנת 2013. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בפרטים אלו.

ברבעון השלישי של שנת 2014 הוגשו על ידי המבקרת הפנימית 17 דוחות ליו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון והמנהל הכללי. כמו כן נידונו בתקופה זו 10 דוחות, בישיבות ועדת הביקורת של הדירקטוריון.

15. בקורות ונהלים לגבי דיווח כספי

א. בקורות לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 (העוסקת הן בבקורות ונהלים לגבי הגילוי (סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley - להלן: "SOX") והן בבקרה הפנימית על דווח כספי (סעיף 404 SOX - ראה סעיף ב' להלן) - קובעת בכל הנוגע לבקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים התקופתיים, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקורות ונהלים לגבי הגילוי על דיווח כספי.
- הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי, את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים, לסוף כל רבעון.

בנוסף, חויבו המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של כל תאגיד בנקאי, להצהיר אישית, במסגרת הדוחות הכספיים - הצהרות (הכלולות בדוחות אלו) לגבי הגילוי הנכלל בדוחות, בהסתמך על סקירת הדוחות הכספיים והערכת יעילות הבקורות ונהלים לגבי המידע שנכלל בדוחות.

קיומן של בקורות אלו ותקפותן נבחנות ביחידות השונות של הבנק מידי רבעון. בנוסף, הוקמה בבנק "ועדת גילוי" בראשות המנהל הכללי הכוללת את כל חברי הנהלת הבנק. הועדה מתכנסת אחת לרבעון ודנה בנושאים שונים שהתעוררו במהלך פעילותו העסקית של הבנק, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי

בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 מפורטות גם חובות הנהלת התאגיד הבנקאי, לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX).

ההוראה קובעת, ככל הנוגע לבקרה הפנימית על דיווח כספי, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקרה פנימית על דיווח כספי.
 - הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך מדי רבעון - כל שינוי בבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי שיש לו השפעה מהותית, או שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי.
- בתקופת הדוח עודכן התיעוד הקיים בגין מספר תהליכים עסקיים המשליכים על דיווח כספי, נסקרו הבקורות הקיימות בגין תהליכים אלו, לרבות בקורות חדשות שנוספו בתקופת הדוח, ונערכו בדיקות שוטפות על הבקורות הקיימות.

ג. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהתבסס על בחינת הבקורות הקיימות בתהליכי הפקת והעברת המידע הקשורים לדיווח הכספי, ועל תוצאות הדיונים שנערכו ב"ועדת הגילוי", העריכה הנהלת הבנק בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק את אפקטיביות הבקורות ונהלים בתקופה המכוסה בדוח זה - לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, הסיקו - כי לתום תקופה זו, הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק - הינן אפקטיביות כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ד. שינויים בבקרה הפנימית

בתקופת הדוח הוטמעו בבנק שתי מערכות מידע משמעותיות המהוות מרכיב בתהליך הדיווח הכספי ובבקרה הפנימית על דיווח זה. לפיכך, הטמעת מערכות מידע חדשות אלו מהווה שינוי בבקרה הפנימית על דיווח כספי, כדלקמן:

(1) הטמעת מערכת מידע חדשה בנושא: "מדידת הכנסות ריבית" (כללי 91 - FAS)

כאמור בביאור 11(1) בתמצית הדוחות הכספיים, הבנק מיישם החל מיום 1 בינואר 2014, את הוראות בנק ישראל בנושא: "אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לגבי מדידת הכנסות ריבית" (כללי 91 - FAS).

לצורך יישום הוראות אלו הטמיע הבנק בתקופת הדוח מערכת מידע מקומית שפותחה בחברה האם, המיישמת את כללי המדידה החדשים שנכללו בהוראות אלו.

הטמעת המערכת הצריכה שינויים מהותיים בתהליכי העבודה הקשורים במדידה ודיווח על "הכנסות מריבית" וה"כנסות מעמלות בגין יצירת אשראי". במהלך פיתוח המערכת והטמעתה ננקטו על ידי הבנק אמצעי בקרה שנועדו להבטיח את הטמעתה הנאותה. כמו כן, מכיוון שהטמעת המערכת הצריכה שינויים בכללי העבודה - נכללו בתהליכי העבודה החדשים מנגנוני בקרה שנועדו להבטיח את נאותות המידע המופק באמצעות המערכת החדשה.

(2) הטמעת מערכות מיחשוב חדשות בתחום ההלוואות לדיר

פעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיר מצריכה שימוש במערכות מידע ייעודיות. עד ליום 1 באוגוסט 2014 התבססה פעילות הבנק בתחום זה (לרבות תהליכי העבודה והדיווחים הנגזרים מפעילות זו) על מערכת מחשב משולבת (הכוללת מערכת תפעולית ומערכת מידע) שנרכשה על ידי הבנק בעבר מספק חיצוני.

לאור המשאבים הרבים שנדרשו לתחזוקת המערכת ולאור האסטרטגיה המיושמת בבנק בתחום המיחשוב, המבוססת על הטמעת מערכות תפעוליות ומערכות מידע מרכזיות הנמצאות בשימוש החברה האם (והפחתת השימוש במערכות מקומיות), החליטה הנהלת הבנק בשלהי שנת 2012 להיערך לביצוע פרויקט, הכולל הסבת תהליכי העבודה ובסיסי הנתונים בתחום ההלוואות לדיר, ממערכת המידע המקומית, למערכת המחשב המרכזית המשמשת את החברה האם בתחום זה.

ההיערכות המעשית לביצוע הפרויקט החלה במהלך שנת 2013 ומרכיביה העיקריים הושלמו בתקופת הדוח, עם הסבת תיקי ההלוואות למערכת המחשב החדשה.

לאור היקפו הרחב של פרויקט זה (שכלל שינויים נרחבים במערכות התפעוליות ובמערכות המידע של הבנק ושינויים בתהליכי העבודה בסניפים ובמטה הבנק), ננקטו על ידי הבנק אמצעי בקרה שנועדו להבטיח את הטמעת הנאותה של מערכות המידע, ונאותות המידע המופק מהן. עם זאת, הטמעת המערכת לוותה בתקלות שונות הנובעות מליקויים בהגדרת מאפייני אשראי מסוימים, ובממשקים עם מערכות מידע אחרות בבנק.

מרבית התקלות תוקנו בסמוך למועד איתורן ולחלקן ניתן פיתרון באמצעות כלים שאינם ממוכנים במלואם. הבנק פועל לתיקון הליקויים שטרם באו על תיקונם בהקדם.

מעבר לאמור לעיל, לא ארעו במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30.9.2014, שינויים אחרים בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיעו באופן מהותי, או שסביר שצפויים להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

חלק ו' - מידע נוסף

16. עניינים אחרים

א. תביעות תלויות

באשר למידע והתפתחויות שחלו בתקופת הדוח בתביעות התלויות שהוגשו כנגד הבנק - ראה ביאור 27' בתמצית הדוחות הכספיים.

ב. יחסי עבודה

בפרק 20 ב' בדוחות לשנת 2013 נכלל מידע בדבר משא ומתן שהתנהל בין הנהלת הבנק לנציגות העובדים, במטרה לגבש מתכונת מוסכמת להסכם עבודה שאמור היה להיכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, מכיוון שתוקפו של ההסכם הקודם פקע ביום 31.12.2013.

לאחר דיונים שנמשכו מספר חודשים נחתמו ביום 8 ביולי 2014 הסכמי עבודה בין הבנק לנציגות העובדים, המסדירים את מערכת יחסי העבודה בין הצדדים, לרבות זכויות עובדים מסוימות, כדלקמן:

- תוקף ההסכם הקיבוצי הקודם (שפקע כאמור ביום 31.12.2013), הוארך לתקופה נוספת של שנתיים, עד ליום 31.12.2015. בתום תקופה זו יוארך תוקף ההסכם אוטומטית לשנתיים נוספת, אלא אם כן תינתן הודעה, כחודשיים לפני מועד פקיעת ההסכם, על ידי אחד מהצדדים, על הצעות מפורטות לתיקון.
- עובדי הבנק לא יהיו זכאים עוד לקבלת עיתון יומי במועד פרישתם מהבנק (בכפוף לגיל הפרישה ולוותק שנצבר לזכותם). כנגד הסכמתם לזכותם על הטבה זו, עתידים העובדים לקבל מענק "חד פעמי" בסכומים מדורגים, בהתאם לוותק שנצבר לזכותם ביום חתימת ההסכם.
- הוסדר מעמד העובדים הלא קבועים בבנק, לרבות תחומי עבודתם, תנאי שכרם, ומשך הזמן בו יעסקו בבנק.
- הורחבה אוכלוסיית המנהלים הפוטנציאלית שניתן יהיה להעסיקם בעתיד במסגרת הסכמי עבודה אישיים.

ג. מדיניות התגמול

ביום 19 בנובמבר 2013 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' A301, בנושא: "מדיניות התגמול". במסגרת ההוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לעדכן את מדיניות התגמול שלהם בהתאם לעקרונות שנקבעו בהוראה, עד ליום 30.6.2014 (לתאגידים בנקאיים החברים בקבוצה בנקאית אושרה אורכה נוספת עד ליום 30.9.2014).

ביום 30.9.2014 אישר דירקטוריון הבנק מסמך מעודכן בנושא: "מדיניות התגמול", התואם את העקרונות שנקבעו בהוראה.

לפרטים נוספים באשר למסמך מדיניות התגמול שאושר כאמור, ראה ביאור 8 בתמצית הדוחות הכספיים.

ד. תכנית פרישה מרצון

במסגרת צעדי התייעלות הננקטים על ידי הבנק הכוללים, בין היתר, צמצום במצבת העובדים בבנק, אישר הדירקטוריון ביום 17 בנובמבר 2014, מסגרת לתכנית פרישה מרצון שגובשה על ידי הנהלת הבנק. יישום התוכנית כרוך בתשלום פיצויי פרישה מוגדלים לעובדים שייכללו בה.

בדוחות הכספיים של הבנק ליום 30.9.2014 נכללה הפרשה בגין ההתחייבות הנוספת הצפויה לבנק בשל יישום תוכנית זו, בסך של כ- 33 מיליון ש"ח.

ה. הגבלות על פתיחת חשבונות של תושבי חוץ

ביום 29 ביולי 2014, אישר הדירקטוריון מסמך מדיניות בנושא: "כללים לפתיחת וניהול חשבונות בנק לתושבי חוץ" (בהיבט הציות לדיני המס החלים עליהם).

במסגרת מדיניות זו הבנק יתנה פתיחת חשבונות בנק (וביצוע פעולות מסוימות גם בחשבונות קיימים), לתושבי חוץ שחלים עליהם דיני מס של מדינות אחרות, בהמצאת מסמכים מסוימים לבנק (לרבות קבלת הצהרה המאשרת שתושב החוץ מציית לדיני המס החלים עליו), ומתן יפוי כח לבנק להעביר מידע רלוונטי על חשבון הלקוח לשלטונות מס זרים (לבקשתם), באופן שתמנע חשיפת הבנק לדרישות כספיות אפשריות מצד שלטונות מס זרים, בשל פעילותם הכספית של לקוחות אלו בבנק.

17. שינויים בדירקטוריון הבנק

- ביום 28.1.2014 הודיע מר ראובן שפיגל על החלטתו לפרוש מדירקטוריון הבנק ולסיים את תפקידו כיו"ר הדירקטוריון. הפרישה נכנסה לתוקף ביום 28.2.2014.
- בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 25 בפברואר 2014 הוחלט למנות את גב' לילך אשר-טופילסקי ליושבת ראש דירקטוריון הבנק. המינוי נכנס לתוקף ביום 3 במרס 2014.

17 בנובמבר, 2014

אורי ברוך
המנהל הכללי

לילך אשר טופילסקי
יו"ר הדירקטוריון

נתונים כספיים עיקריים

שיעור השינוי באחוזים	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום	
	30.9.2013	30.9.2014
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
10.0	539	593
-	70	(18)
(26.6)	354	260
5.8	624	660
6.0	199	211
(5.1)	136	129

רווח ורווחיות

הכנסות ריבית, נטו⁽²⁾
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית⁽²⁾
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח לפני מסים
רווח נקי

שיעור השינוי לעומת				
31.12.2013	30.9.2013	31.12.2013	30.9.2013	30.9.2014
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(3.9)	(0.1)	28,446	27,370	27,337
4.0	5.8	17,792	17,492	18,498
(38.5)	(43.5)	6,154	6,703	3,786
(4.9)	(0.2)	23,964	22,832	22,786
4.5	7.5	1,931	1,876	2,017

מאזן - סעיפים עיקריים

סך כל המאזן
אשראי לציבור, נטו
ניירות ערך
פקדונות הציבור
הון עצמי

31.12.2013	30.9.2013	30.9.2014
באחוזים	באחוזים	באחוזים
6.8	6.9	7.4
⁽¹⁾ 14.6	⁽¹⁾ 14.6	14.8
62.5	63.9	67.7
84.2	83.4	83.4
71.1	69.9	77.4
0.4	0.5	(0.1)
2.5	2.5	2.9
9.7	9.8	8.9

יחסים פיננסיים עיקריים

הון עצמי לסך מאזן
הון לרכיבי סיכון
אשראי לציבור לסך המאזן
פקדונות הציבור לסך המאזן
הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות⁽²⁾
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי לציבור
מרווח פיננסי כולל
תשואת הרווח הנקי להון העצמי

1. במונחי "באזל 2"
2. הכנק מיישם החל מיום 1 בינואר 2014 את הוראות בנק ישראל בנושא: "מדידת הכנסות ריבית" (תקן FAS-91) לגבי הלוואות שניתנו מיום 1 בינואר 2014, ואילך. לפיכך חלק מהנתונים התוצאתיים לתקופות קודמות, אינם ברי השוואה לנתונים הכספיים בתקופת הדוח.

סקירת ההנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד⁽¹⁾

א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתימו ביום 30.9.2013			לשלושה חודשים שהסתימו ביום 30.9.2014			
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6.02	253 ⁽⁶⁾	17,167	5.31	234 ⁽⁶⁾	17,989	נכסים נושאי ריבית*
1.95	8	1,681	1.36	3	623	אשראי לציבור ⁽³⁾
1.28	1	263	0.50	3	2,558	פקדונות בבנקים
3.32	53	6,557	2.28	26	4,479	פקדונות בבנקים מרכזיים
4.44	1	60	6.38	-	30	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
-	-	1	-	-	-	אגרות חוב למסחר
5.01	316	25,729	4.20	266	25,679	נכסים אחרים
-	-	339	-	-	352	סך הכל נכסים נושאי ריבית
-	-	1,114	-	-	1,003	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית
5.01	316	27,182	4.20	266	27,034	נכסים אחרים שאינם נושאי ריבית ⁽⁵⁾
(0.20)	(1) ⁽¹¹⁾	1,634 ⁽¹¹⁾	(0.09)	-	1,862	סך כל הנכסים
(2.31)	(106) ⁽¹¹⁾	18,639 ⁽¹¹⁾	(1.13)	(51)	17,823	התחייבויות נושאות ריבית*
(2.18)	(1)	167	(1.64)	-	161	פקדונות הציבור - לפי דרישה
(1.56)	(2)	432	(0.72)	(1)	386	פקדונות הציבור - לזמן קצוב
(9.01)	(20)	927	(5.25)	(9)	751	פקדונות הממשלה
(2.42)	(130)	21,799	(1.18)	(61)	20,983	פקדונות מבנקים
-	-	2,460	-	-	3,157	כתבי התחייבות נדחים
-	-	339	-	-	352	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
-	-	776	-	-	621	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
(2.42)	(130)	25,374	(1.18)	(61)	25,113	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	1,808	-	-	1,921	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
(2.42)	(130)	27,182	(1.18)	(61)	27,034	סך כל ההתחייבויות
2.59	-	-	3.02	-	-	אמצעים הוניים
2.89	186	25,729	3.19	205	25,679	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
						פער הריבית
						תשואה נטו על הנכסים נושאי הריבית ⁽⁸⁾

* הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל ולהכנסות והוצאות הריבית הנגזרים מהם.

סקירת ההנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסות והוצאות הריבית, וניתוח השינויים - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30.9.2014			לשלושה חודשים שנתיים ביום 30.9.2014			
שיעור הכנסה**	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה**	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
4.77	219	18,747	4.46	219	20,058	מטבע ישראלי לא צמוד
(1.39)	(52)	15,024	(0.79)	(28)	14,607	סך נכסים נושאי ריבית
3.38			3.67			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
7.60	87	4,707	3.52	37	4,070	מטבע ישראלי צמוד למדד
(7.45)	(75)	4,155	(3.10)	(31)	4,043	סך נכסים נושאי ריבית
0.15			0.42			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
1.63	10	2,275	2.63	10	1,551	מטבע חוץ*
(0.49)	(3)	2,620	(0.34)	(2)	2,333	סך נכסים נושאי ריבית
1.14			2.29			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
5.01	316	25,729	4.20	266	25,679	סך פעילות בישראל
(2.42)	(130)	21,799	(1.18)	(61)	20,983	סך נכסים נושאי ריבית
2.59			3.02			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
** באחוזים.

ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014 לעומת התקופה המקבילה אשתקד			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014 לעומת התקופה המקבילה אשתקד			
שינוי, נטו	מחיר ⁽¹⁰⁾	גידול (קיטון) כמות ⁽⁹⁾	שינוי, נטו	מחיר ⁽¹⁰⁾	גידול (קיטון) כמות ⁽⁹⁾	
(19)	(30)	11	(19)	(30)	11	נכסים נושאי ריבית
(31)	(19)	(12)	(31)	(19)	(12)	אשראי לציבור
(50)	(49)	(1)	(50)	(49)	(1)	נכסים נושאי ריבית אחרים
						סך הכל הכנסות ריבית
56	54	2	56	54	2	התחייבויות נושאות ריבית
13	13	-	13	13	-	פקדונות הציבור
69	67	2	69	67	2	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
						סך הכל הוצאות ריבית

- הנתונים כלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגזרים.
- על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן: בסך 114 מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 - 100 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- הכנסות הריבית כוללות עמלות בסך 28 מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 - 12 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים הנושאים ריבית.
- השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת המחיר הנוכחי בשינוי בכמות.
- השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת השינוי במחיר ביתרות הממוצעות בתקופה המקבילה אשתקד.
- סוג מחדש.

סקירת ההנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד⁽¹⁾

א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית

בסכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתימו ביום 30.9.2013			לתשעה חודשים שהסתימו ביום 30.6.2014			
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5.77	722 ⁽⁶⁾	16,805	5.15	685 ⁽⁶⁾	17,841	נכסים נושאי ריבית*
1.36	17	1,679	0.91	6	833	אשראי לציבור ⁽³⁾
1.63	14	1,133	0.70	12	2,278	פקדונות בבנקים
2.79	125	6,023	1.75	65	4,981	פקדונות בבנקים מרכזיים
3.00	2	70	4.18	1	34	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
16.80	1	7	-	-	-	אגרות חוב למסחר
						נכסים אחרים
4.59	881	25,717	3.97	769	25,967	סך הכל נכסים נושאי ריבית
-	-	325	-	-	340	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית
-	-	1,061	-	-	1,065	נכסים אחרים שאינם נושאי ריבית ⁽⁵⁾
4.59	881	27,103	3.97	769	27,372	סך כל הנכסים
(0.35)	(5) ⁽¹¹⁾	1,688 ⁽¹¹⁾	(0.16)	(2)	1,828	התחייבויות נושאות ריבית ⁽¹⁾
(2.02)	(286) ⁽¹¹⁾	18,919 ⁽¹¹⁾	(1.05)	(146)	18,425	פקדונות הציבור - לפי דרישה
(2.36)	(3)	167	(1.71)	(2)	165	פקדונות הציבור - לזמן קצוב
(1.53)	(3)	258	(1.12)	(3)	356	פקדונות הממשלה
(6.60)	(45)	923	(4.01)	(23)	781	פקדונות מבנקים
(2.08)	(342)	21,955	(1.09)	(176)	21,555	כתבי התחייבות נדחים
-	-	2,272	-	-	2,875	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
-	-	325	-	-	340	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	750	-	-	715	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
(2.08)	(342)	25,302	(1.09)	(176)	25,485	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
-	-	1,801	-	-	1,887	סך כל ההתחייבויות
(2.08)	(342)	27,103	(1.09)	(176)	27,372	אמצעים הוניים
2.51	-	-	2.88	-	-	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
2.79	539	25,717	3.04	593	25,967	פער הריבית
						תשואה נטו על הנכסים נושאי הריבית ⁽⁸⁾

* הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל ולהכנסות והוצאות הריבית הנגזרים מהם.

סקירת ההנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסות והוצאות הריבית, וניתוח השינויים - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שהסתימו ביום 30.9.2013			לתשעה חודשים שהסתימו ביום 30.9.2014			
שיעור הכנסה**	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה**	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
4.86	674	18,609	4.49	665	19,848	מטבע ישראלי לא צמוד
(1.59)	(182)	15,264	(0.94)	(106)	15,117	סך נכסים נושאי ריבית
3.27			3.55			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
5.08	176	4,655	2.30	76	4,398	מטבע ישראלי צמוד למדד
(4.91)	(150)	4,103	(2.08)	(64)	4,101	סך נכסים נושאי ריבית
0.17			0.22			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
1.64	31	2,453	2.17	28	1,721	מטבע חוץ*
(0.51)	(10)	2,588	(0.37)	(6)	2,337	סך נכסים נושאי ריבית
1.13			1.80			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
4.59	881	25,717	3.97	769	25,967	סך פעילות בישראל
(2.08)	(342)	21,955	(1.09)	(176)	21,555	סך נכסים נושאי ריבית
2.51			2.88			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

** באחוזים.

ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שהסתימו ביום 30.9.2014 לעומת התקופה המקבילה אשתקד			
גידול (קטון)			
שינוי, נטו	מחיר ⁽¹⁰⁾	כמות ⁽⁹⁾	
(37)	(77)	40	נכסים נושאי ריבית
(75)	(42)	(33)	אשראי לציבור
(112)	(119)	7	נכסים נושאי ריבית אחרים
			סך הכל הכנסות ריבית
143	139	4	התחייבויות נושאות ריבית
23	24	(1)	פקדונות הציבור
166	163	3	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
			סך הכל הוצאות ריבית

1. הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגזרים.
2. על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
3. לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
4. מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן: בסך 120 מיליון ש"ח (בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 - 119 מיליון ש"ח).
5. לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
6. הכנסות הריבית כוללות עמלות בסך 75 מיליון ש"ח (בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 - 32 מיליון ש"ח).
7. לרבות מכשירים נגזרים.
8. תשוואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים הנושאים ריבית.
9. השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת המחיר הנוכחי בשינוי בכמות.
10. השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת השינוי במחיר ביתרות הממוצעות בתקופה המקבילה אשתקד.
11. סוג מחדש.

סקירת הנהלה

תוספת ב' - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2014

עם דרישה ועד חודש ועד חודשים	מל חודש ועד 3 חודשים	מל 3 שנה ועד שנה ועד	מל 3 שנים ועד 5 שנים	מל 10 שנים ועד 20 שנה	מל 10 ועד שנה
מיליוני ש"ח					

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

נכסים פיננסיים⁽⁵⁾

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

16,859	1,201	884	678	876	493	24
192	42	25	-	-	-	-
3	1	12	13	3	1	-
-	-	-	-	-	-	-
17,054	1,244	921	691	879	494	24

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות⁽⁵⁾

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

12,780	963	2,860	826	387	185	158
1,147	134	508	-	-	-	-
2	-	7	1	-	-	-
-	2	5	1	1	-	-
13,929	1,099	3,380	828	388	185	158

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

3,125	145	(2,459)	(137)	491	309	(134)
-------	-----	---------	-------	-----	-----	-------

החשיפה המצטברת במגזר

3,125	3,270	811	674	1,165	1,474	1,340
-------	-------	-----	-----	-------	-------	-------

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

נכסים פיננסיים⁽⁵⁾

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

113	105	1,065	1,190	1,005	573	55
-	-	503	1	1	22	6
-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
113	105	1,568	1,192	1,006	595	61

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות⁽⁵⁾

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

32	230	839	1,235	398	1,282	113
-	-	12	24	97	183	-
-	1	1	4	-	-	-
-	1	4	1	-	-	-
32	232	856	1,264	495	1,465	113

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

81	(127)	712	(72)	511	(870)	(52)
----	-------	-----	------	-----	-------	------

החשיפה המצטברת במגזר

81	(46)	666	594	1,105	235	183
----	------	-----	-----	-------	-----	-----

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- כלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

31 בדצמבר 2013			30 בספטמבר 2013							
מסך חיים	שיעור	סך	מסך חיים	שיעור	סך	מסך חיים	שיעור	סך	ללא	מעל
ממוצע	תשואה	הכל	ממוצע	תשואה	הכל	ממוצע	תשואה	הכל	תקופת	20
אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	פרעון	שנה
שנים	אחוזים	מיליוני ש"ח	שנים	אחוזים	מיליוני ש"ח	שנים	אחוזים			
0.50	4.35	20,590	0.54	4.45	19,632	0.47	3.70	21,107	89	3
0.33		262	0.12		820	0.08		259	-	-
-		76	-		84	-		33	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
⁽⁶⁾ 0.50		20,928	⁽⁶⁾ 0.52		20,536	⁽⁶⁾ 0.46		21,399	89	3
0.36	0.71	19,185	0.38	0.70	17,987	0.44	0.30	18,159	-	-
0.16		995	0.16		2,017	0.18		1,789	-	-
-		3	-		6	-		10	-	-
0.64		8	0.71		8	0.86		9	-	-
⁽⁶⁾ 0.35		20,191	⁽⁶⁾ 0.36		20,018	⁽⁶⁾ 0.42		19,967	-	-
								1,432	89	3
		737			518				1,432	1,343
2.94	1.21	4,921	3.02	1.30	4,957	2.90	0.84	4,115	2	7
0.58		696	0.77		951	1.14		533	-	-
-		2	-		3	-		1	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
⁽⁶⁾ 2.65		5,619	⁽⁶⁾ 2.66		5,911	⁽⁶⁾ 2.70		4,649	2	7
3.45	0.60	4,353	3.55	0.70	4,250	3.57	0.36	4,129	-	-
5.48		311	5.79		615	4.99		316	-	-
-		47	-		52	-		6	-	-
0.64		7	0.72		7	0.73		6	-	-
⁽⁶⁾ 3.55		4,718	⁽⁶⁾ 3.79		4,924	⁽⁶⁾ 3.66		6	-	-
								192	2	7
		901			987				192	190

הערות ספציפיות:

- למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של מסך החיים הממוצע האפקטיבי.

סקירת הנהלה

תוספת ב' - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2014

עם דרישה ועד חודש 3 חודשים	מעל חודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 10 שנים ועד 20 שנה
מיליוני ש"ח						

מטבע חוץ***

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

1,064	183	54	149	162	34	7
1,660	665	501	19	66	121	-
7	-	17	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
2,731	848	572	168	228	155	7

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

1,854	418	521	9	6	13	8
601	643	150	105	197	137	6
7	1	21	7	3	1	-
-	-	1	-	-	-	-
2,462	1,062	693	121	206	151	14

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

269	(214)	(121)	47	22	4	(7)
269	55	(66)	(19)	3	7	-

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

18,036	1,489	2,003	2,017	2,043	1,100	86
1,852	707	1,029	20	67	143	6
10	1	29	14	3	1	-
-	-	-	-	-	-	-
19,898	2,197	3,061	2,051	2,113	1,244	92

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

14,666	1,611	4,220	2,070	791	1,480	279
1,748	777	670	129	294	320	6
9	2	29	12	3	1	-
-	3	10	2	1	-	-
16,423	2,393	4,929	2,213	1,089	1,801	285

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

3,475	(196)	(1,868)	(162)	1,024	(557)	(193)
3,475	3,279	1,411	1,249	2,273	1,716	1,523

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

31 בדצמבר 2013			30 בספטמבר 2013							
מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל 20 שנה
שנים	אחוזים	מיליוני ש"ח	שנים	אחוזים	מיליוני ש"ח	שנים	אחוזים			
0.46	1.24	2,526	0.43	1.33	2,302	0.88	1.88	1,653	-	-
0.73		1,886	1.04		3,235	0.50		3,032	-	-
-		47	-		34	-		24	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**0.57		4,459	**0.78		5,571	**0.63		4,709	-	-
0.23	0.50	2,749	0.24	0.54	2,895	0.22	0.35	2,829	-	-
1.50		1,653	1.36		2,590	1.18		1,839	-	-
-		68	-		55	-		40	-	-
0.67		1	0.67		1	0.67		1	-	-
**0.70		4,471	**0.76		5,541	**0.59		4,709	-	-
								-	-	-
		(12)			30				-	-
0.93	3.52	28,048	0.99	3.60	26,902	0.87	3.15	26,888	104	10
0.66		2,844	0.84		5,006	0.56		3,824	-	-
-		125	-		121	-		58	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**0.90		31,017	**0.96		32,029	**0.83		30,770	104	10
0.86	0.67	26,287	0.90	0.68	25,132	0.93	0.32	25,117	-	-
1.47		2,959	1.42		5,222	1.03		3,944	-	-
-		118	-		113	-		56	-	-
0.64		30	0.71		30	0.80		30	14	-
**0.92		29,394	**0.99		30,497	**0.94		29,147	14	-
								1,623	90	10
		1,623			1,532			1,623	1,533	

הערות ספציפיות:

- למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של מסך החיים הממוצע האפקטיבי.
- לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- כולל אופציות על מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- כולל התחייבויות לא כספיות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

סקירת הנהלה

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014

סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾		חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾		הפסדי אשראי ⁽⁴⁾		הוצאות בגין הפסדי אשראי		מחיקות חשבונאיות נטו		יתרת הפרשה להפסדי אשראי	
סך הכל	בעייתי	סך הכל*	חובות ⁽²⁾	מזה: בעייתי ⁽⁵⁾	פגום	אשראי	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל	בעייתי
פעילות בישראל: ציבור-מסחרי											
332	7	332	293	7	5	4	5	5	7	332	7
2,201	75	2,166	1,884	75	49	(7)	35	-	35	2,201	75
3,289	155	3,287	1,505	155	41	(4)	54	(2)	54	3,289	155
1,755	36	1,739	1,653	36	31	-	8	-	8	1,755	36
328	-	61	58	-	-	1	1	1	1	328	-
3,868	125	3,822	3,398	125	45	5	81	5	81	3,868	125
268	10	263	232	10	8	(1)	3	(1)	3	268	10
889	30	889	790	30	19	2	14	(1)	14	889	30
122	5	103	82	5	5	-	4	-	4	122	5
1,055	1	320	300	1	1	-	2	1	2	1,055	1
1,487	36	1,487	1,245	36	27	6	29	6	29	1,487	36
902	9	897	731	9	6	-	6	(1)	6	902	9
16,496	489	15,366	12,171	489	237	6	244	13	244	16,496	489
3,160	45	3,160	2,939	45	-	(1)	13	-	13	3,160	45
3,984	80	3,970	3,134	80	42	(19)	53	(5)	53	3,984	80
23,640	614	22,496	18,244	614	279	(14)	310	8	310	23,640	614
835	-	811	811	-	-	-	1	-	1	835	-
2,594	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,594	-
27,069	614	23,307	19,055	614	279	(14)	311	8	311	27,069	614
פעילות בחו"ל											
339	-	314	287	-	-	-	3	-	3	339	-
223	-	211	103	-	-	(1)	-	-	-	223	-
86	-	86	82	-	-	-	1	-	1	86	-
73	18	63	62	7	7	(3)	-	29	-	73	18
45	25	35	30	25	25	-	12	-	12	45	25
766	43	709	564	32	32	(4)	16	-	16	766	43
376	-	351	327	-	-	-	-	-	-	376	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1,142	43	1,060	891	32	32	(4)	-	29	-	1,142	43
28,211	657	24,367	19,946	646	311	(18)	327	37	327	28,211	657

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים. כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך: 19,946 מיליוני ש"ח, 3,773 מיליוני ש"ח, 41 מיליוני ש"ח ו-4,451 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוציגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
5. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ-90 יום ומעלה.
6. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיור שניתנו "לקבוצות רכישה" בסך 100 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלו בסך 136 מיליון ש"ח.

סקירת הנהלה

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2013

סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾		חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾		הפסדי אשראי ⁽⁴⁾					
סך הכל	בעייתי	סך הכל*	חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	
פעילות בישראל: ציבור-מסחרי									
296	17	295	263	17	15	3	1	9	חקלאות
2,128	122	2,095	1,846	122	82	11	17	44	תעשייה
3,252	148	3,248	1,504	148	48	4	13	55	בינוי ⁽⁶⁾
1,693	25	1,682	1,617	25	19	(5)	-	9	נדל"ן
335	-	43	31	-	-	-	-	-	חשמל ומים
3,476	160	3,434	3,067	160	67	19	6	80	מסחר
281	13	281	255	13	10	-	1	4	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
886	28	886	800	28	16	2	1	11	תחבורה ואחסנה
97	9	97	74	9	9	1	-	3	תקשורת ושירותי מחשב
1,001	4	356	338	3	3	2	1	2	שירותים פיננסיים
1,534	48	1,524	1,305	48	32	11	5	31	שירותים עסקיים אחרים
772	12	771	638	12	4	1	-	6	שירותים ציבוריים וקהילתיים
15,751	586	14,712	11,738	585	305	49	45	254	סך הכל מסחרי
2,962	48	2,962	2,741	48	-	5	-	14	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
3,526	81	3,505	2,716	81	40	(12)	(4)	65	אנשים פרטיים-אחר
22,239	715	21,179	17,195	714	345	42	41	333	סך הכל ציבור בישראל
714	-	683	683	-	-	1	-	1	בנקים
5,661	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלה
28,614	715	21,862	17,878	714	345	43	41	334	סה"כ פעילות בישראל
פעילות בחו"ל									
329	-	307	292	-	-	1	-	4	תעשייה
412	58	331	172	58	1	(3)	-	1	בינוי ונדל"ן
65	-	65	60	-	-	-	-	1	מסחר
110	48	110	110	48	48	18	-	34	תחבורה ואחסנה
32	26	32	32	26	26	11	-	12	אחר
948	132	845	666	132	75	27	-	52	סך הכל ציבור בחו"ל
938	-	910	887	-	-	-	-	-	בנקים
4	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות
1,890	132	1,755	1,553	132	75	27	-	52	סך הכל פעילות בחו"ל
30,504	847	23,617	19,431	846	420	70	41	386	סך הכל

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך: 19,431 מיליוני ש"ח, 6,692 מיליוני ש"ח, 194 מיליון ש"ח ו-4,187 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ-90 יום ומעלה.
- כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיוור שניתנו "לקבוצות רכישה" בסך 105 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלו בסך 124 מיליון ש"ח.

סקירת ההנהלה

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2013

סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾		חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾		הפסדי אשראי ⁽⁴⁾		הוצאות בגין הפסדי אשראי		מחיקות חשבונאיות נטו		יתרת הפרשה להפסדי אשראי	
סך הכל	בעייתי	סך הכל*	חובות ⁽²⁾	מזה:	בעייתי ⁽⁵⁾	פגום	אשראי	נטו	אשראי	אשראי	אשראי
פעילות בישראל: ציבור-מסחרי											
323	13	322	292	13	12	3	1	9	3	1	9
2,176	119	2,145	1,895	119	85	9	16	42	9	16	42
3,245	148	3,241	1,478	148	52	3	12	56	3	12	56
1,771	24	1,761	1,693	24	20	(5)	-	8	(5)	-	8
287	1	29	24	1	-	-	-	-	-	-	-
3,663	142	3,626	3,237	142	53	32	18	81	32	18	81
250	13	250	224	13	10	1	1	3	1	1	3
870	26	867	781	26	16	3	2	12	3	2	12
96	5	96	74	5	4	1	-	3	1	-	3
930	4	321	303	3	2	2	1	2	2	1	2
1,540	43	1,539	1,304	43	27	8	5	29	8	5	29
830	10	829	672	10	4	-	-	5	-	-	5
15,981	548	15,026	11,977	547	285	57	56	250	57	56	250
2,909	47	2,909	2,738	47	-	5	-	14	5	-	14
3,589	80	3,568	2,797	80	42	(12)	(6)	67	42	(6)	67
22,479	675	21,503	17,512	674	327	50	50	331	50	50	331
721	-	707	707	-	-	1	-	1	1	-	1
5,169	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28,369	675	22,210	18,219	674	327	51	50	332	51	50	332
פעילות בחו"ל											
324	-	302	272	-	-	-	-	4	-	-	4
302	56	263	163	56	-	(3)	-	1	(3)	-	1
62	-	62	60	-	-	-	-	1	-	-	1
106	46	106	106	46	46	16	-	32	16	-	32
46	25	46	44	25	25	11	-	12	11	-	12
840	127	779	645	127	71	24	-	50	24	-	50
949	-	927	905	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1,793	127	1,706	1,550	127	71	24	-	50	24	-	50
30,162	802	23,916	19,769	801	398	75	50	382	75	50	382

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מנגלות חבות של לווה בסך: 19,769 מיליוני ש"ח, 6,142 מיליוני ש"ח, 104 מיליוני ש"ח ו-4,147 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מנגלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ-90 יום ומעלה.
6. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיר שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך 110 מליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך 96 מליון ש"ח.

סקירת הנהלה

תוספת ד' - חשיפות למדינות זרות - על בסיס מאוחד⁽¹⁾

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות

מועד הפרעון של החשיפה המאזנית		חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽³⁾						
מל"ח	מל"ח	חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾	חובות פגומים	סיכון אשראי בעייתי	סך הכל	לאחרים	לבנקים	למשלוח
מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח

סך כל החשיפה למדינות זרות:

•	ליום 30.9.2014: סך הכל ⁽¹⁾	-	364	198	562	1	1	65	396	166
	מזה LDC	-	3	15	18	-	-	25	5	13
•	ליום 30.9.2013:									
	ארה"ב ⁽¹⁾	-	314	39	353	-	-	6	322	31
	אחר	4	591	135	730	1	-	63	618	112
	סך הכל	4	905	174	1,083	1	-	69	940	143
	מזה LDC	-	1	15	16	-	-	25	2	14
•	ליום 31.12.2013:									
	ארה"ב ⁽¹⁾	-	268	37	305	-	-	3	273	32
	אחר	4	647	132	783	-	-	61	673	110
	סך הכל	4	915	169	1,088	-	-	64	946	142
	מזה LDC	-	1	14	15	-	-	25	3	12

1. על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים. כלוח זה נכלל מידע מפורט לגבי מדינות שחשיפות האשראי של הבנק בגין עולה על 1% מסך נכסי הבנק (ליום 30.9.2014 - לא הייתה בבנק חשיפה בגין מדינות כנ"ל).
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
3. סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן עולה על 0.75% מסך נכסי הבנק

ליום 30.9.2014 לא הייתה בבנק חשיפת אשראי בגין מדינות זרות - ששיעורן עולה על 0.75% מכלל נכסי הבנק (אך נופל מ-1%) (ליום 31.12.2013 היו בבנק חשיפת אשראי כנ"ל בגין שתי מדינות: גרמניה וקנדה שהסתכמו ב-247 מיליון ש"ח ו-218 מיליון ש"ח, בהתאמה; ליום 30.9.2013 - הייתה בבנק חשיפה בגין מדינה אחת העומדת בקריטריון זה (קנדה), שהסתכמה בסך של 223 מיליון ש"ח).

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

חשיפת הבנק בגין מדינות זרות עם בעיות נזילות מסתכמת ליום 30.9.2014 בסך של 3 מיליון ש"ח (30.9.2013) ו-31.12.2013 (1 מיליון ש"ח).

* חשיפת הבנק למדינות: פורטוגל, ספרד, יוון, איטליה, אירלנד וקפריסין שנכללו בתכנית הסיוע שהושקה על ידי הבנק המרכזי האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית ליום 30.9.2014 - מסתכמת בסך 4 מיליון ש"ח (30.9.2013 - 4 מיליון ש"ח; 31.12.2013 - 6 מיליון ש"ח). בנוסף, קיימת חשיפה חוץ מאזנית למדינות הנ"ל שמסתכמת ליום 30.9.2014 בסך של 2 מיליון ש"ח (30.9.2013 ו-31.12.2013 - 2 מיליון ש"ח).

הצהרה (Certification)

אני, אורי ברוך, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2014 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה, שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

אורי ברוך
מנכ"ל הבנק

17 בנובמבר, 2014

הצהרה (Certification)

אני, אבי רישפן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2014 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ והבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה, שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

אבי רישפן
חשבונאי ראשי

17 בנובמבר, 2014

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מרכנתיל דיסקונט בערבון מוגבל והחברות הבנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2014 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך.

הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) ל"דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) ל"דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 7 ב' (5) בדבר בקשות לאשר תביעות מסויימות, כתובענות ייצוגיות.

סומך חייקין

זיו האפט

רואי חשבון

רואי חשבון

17 בנובמבר, 2014

תמצית מאזנים מאוחדים

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2013	31 בדצמבר 2013	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	
נכסים			
4,310	2,405	3,757	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,786	6,703	6,154	ניירות ערך*
18,808	17,861	18,157	אשראי לציבור, ברוטו
(310)	(369)	(365)	הפרשה להפסדי אשראי
18,498	17,492	17,792	אשראי לציבור, נטו
10	6	9	השקעה בחברות כלולות
415	429	421	בניינים וציוד
42	54	24	נכסים בגין מכשירים נגזרים
276	281	289	נכסים אחרים
27,337	27,370	28,446	סך הכל נכסים
התחייבויות והון			
22,786	22,832	23,964	פקדונות הציבור
539	534	487	פקדונות מבנקים
161	166	168	פקדונות הממשלה
676	816	823	כתבי התחייבות נדחים
161	272	140	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
997	874	933	התחייבויות אחרות**
25,320	25,494	26,515	סך הכל התחייבויות
2,017	1,876	1,931	הון עצמי
27,337	27,370	28,446	סך הכל התחייבויות והון

לילך אשר טופילסקי
יו"ר הדירקטוריון

אורי ברוך
מנהל כללי

אבי רישפן
סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

* היתרה כוללת ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 580 מיליוני ש"ח (30.9.2013 - 757 מיליוני ש"ח; 31.12.2013 - 590 מיליוני ש"ח).
היתרה כוללת ניירות ערך המוצגים לפי השווי ההוגן בסך 3,491 מיליוני ש"ח (30.9.2013 - 6,405 מיליוני ש"ח; 31.12.2013 - 5,856 מיליוני ש"ח).

** היתרה כוללת הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 16 מיליוני ש"ח (30.9.2013 - 31.12.2013 - זהה).

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 17 בנובמבר 2014
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		
2013	2013	2014	2013	2014	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1,128	881	769	316	266	הכנסות ריבית
406	342	176	130	61	הוצאות ריבית
722	539	593	186	205	הכנסות ריבית, נטו
75	70	(18)	36	(1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
647	469	611	150	206	הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
81	80	32	-	18	הכנסות מימון שאינן מריבית
375	274	228	96	76	עמלות
(1)	-	-	-	-	הוצאות אחרות
455	354	260	96	94	סך הכל הכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
525	391	426	125	161	משכורות והוצאות נלוות
152	114	113	39	39	אחזקה ופחת בנינים וציוד
160	119	121	39	44	הוצאות אחרות
837	624	660	203	244	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
265	199	211	43	56	רווח לפני מיסים
87	64	83	8	22	הפרשה למיסים על הרווח
178	135	128	35	34	רווח לאחר מיסים
4	1	1	-	-	חלק הבנק ברווחי חברות כלולות
182	136	129	35	34	רווח נקי
רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)					
1.46	1.09	1.04	0.28	0.27	מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב
0.15	0.11	0.11	0.03	0.03	מניה בת 0.01 שקלים חדשים - ערך נקוב

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על הרווח הכולל

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2013	2013	2014	2013	2014	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
182	136	129	35	34	רווח נקי
(28)	(43)	3	-	11	רווח כולל אחר, לפני מסים*
8	14	(1)	(1)	(4)	השפעת המס המתייחס
(20)	(29)	2	(1)	7	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים
162	107	131	34	41	סך הכל הרווח הכולל

תמצית דוחות על השינויים בהון

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					
(לא מבוקר)					
סך הכל הון	יתרת רווח	רווח כולל אחר מצטבר	סך הכל הון וקרנות הון	קרנות הון	הון מניות נפרע
1,976	1,704	69	203	152	51
34	34	-	-	-	-
7	-	7	-	-	-
2,017	1,738	76	203	152	51

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013					
(לא מבוקר)					
סך הכל הון	יתרת רווח	רווח כולל אחר מצטבר	סך הכל הון וקרנות הון	קרנות הון	הון מניות נפרע
1,882	1,613	66	203	152	51
35	35	-	-	-	-
(40)	(40)	-	-	-	-
(1)	-	(1)	-	-	-
הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס*					
1,876	1,608	65	203	152	51

* מהווה התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על השינויים בהון (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

(לא מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
51	152	203	74	1,654	1,931
-	-	-	-	129	129
-	-	-	-	(45)	(45)
-	-	-	2	-	2
51	152	203	76	1,738	2,017

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)

רווח נקי לתקופה

דיבידנד

רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס

יתרה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013

(לא מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
51	152	203	94	1,592	1,889
-	-	-	-	136	136
-	-	-	-	(120)	(120)
-	-	-	(29)	-	(29)
51	152	203	65	1,608	1,876

יתרה לתחילת השנה

רווח נקי לתקופה

דיבידנד

הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף השנה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

(מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
51	152	203	94	1,592	1,889
-	-	-	-	182	182
-	-	-	-	(120)	(120)
-	-	-	(20)	-	(20)
51	152	203	74	1,654	1,931

יתרה לתחילת השנה

רווח נקי לתקופה

דיבידנד

הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף השנה

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים - מאוחדים (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2013	2014	2013	2014	
	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
182	136	129	35	34	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
					רווח נקי לתקופה
					התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים
286	231	153	67	13	מפעילות שוטפת (נספח א')
468	367	282	102	47	סך הכל
					שינוי נטו בנכסים שוטפים -
256	245	388	207	484	פקדונות בבנקים
(1,336)	(1,007)	(923)	(409)	(401)	אשראי לציבור
3	(27)	(18)	2	(26)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
11	9	11	37	44	ניירות ערך למסחר
6	12	21	17	39	נכסים אחרים
(1,060)	(768)	(521)	(146)	140	סך הכל שינוי בנכסים שוטפים
					שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות -
1,710	578	(1,178)	(555)	(706)	פקדונות מהציבור
350	397	52	47	349	פקדונות מבנקים
1	(1)	(7)	2	-	פקדונות הממשלה
(110)	22	21	(2)	14	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
18	(43)	21	(26)	(17)	התחייבויות אחרות
1,969	953	(1,091)	(534)	(360)	סך הכל שינוי בהתחייבויות שוטפות
1,377	552	(1,330)	(578)	(173)	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת
					תזרימי מזומנים לפעילות השקעה
7	7	1	-	1	תמורה ממכירת חברה מוחזקת
(4,380)	(3,888)	(1,266)	(706)	(418)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
2,762	2,064	1,245	346	646	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
713	236	2,210	65	491	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(55)	(43)	(40)	(11)	(19)	רכישת בניינים וציוד
3	-	-	-	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(950)	(1,624)	2,150	(306)	701	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) השקעה
					תזרימי מזומנים לפעילות מימון
(120)	(120)	(45)	(40)	-	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
(152)	(152)	(170)	(124)	(120)	פרעון כתבי התחייבויות נדחים
(272)	(272)	(215)	(164)	(120)	מזומנים נטו, לפעילות מימון
155	(1,344)	605	(1,048)	408	גידול (קיסון) במזומנים
(72)	(42)	34	(4)	29	השפעת השינויים בשער החליפין על יתרת המזומנים
3,469	3,469	3,552	3,135	3,754	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
3,552	2,083	4,191	2,083	4,191	יתרת המזומנים לסוף התקופה

דוחות על תזרימי המזומנים - מאוחדים (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2013	2013	2014	2013	2014
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)

נספח א'

התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת

(4)	(1)	(1)	-	-	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברות מוחזקות
63	48	46	16	15	פחת והפחתות
171	142	60	58	20	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(63)	(48)	26	(29)	(26)	הפסד (רווח) נטו מניירות ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפדיון
1	1	(1)	1	(1)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
1	-	-	-	-	הפסד ממימוש בניינים וציוד
(8)	(8)	-	-	-	רווח ממכירת חברה מוחזקת
(13)	(5)	(10)	(8)	(14)	מסים נדחים, נטו
14	15	44	5	39	גידול בעתודה לפיצויי פרישה, נטו
52	45	23	20	9	התאמת ערכם של כתבי התחייבות נדחים
72	42	(34)	4	(29)	הפרשי שער שנזקפו על יתרת המזומנים
286	231	153	67	13	סה"כ התאמות לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

נספח ב'

פעולות שלא במזומן

2	4	2	4	2	• רכישת בניינים וציוד
260	366	146	46	477	• השאלת ניירות ערך
1	1	-	-	-	• מכירת חברה מוחזקת

נספח ג'

מידע על ריבית ומיסים שהתקבלו (שולמו)

1,118	854	899	270	251	• ריבית שהתקבלה
(409)	(336)	(313)	(133)	(141)	• ריבית ששולמה
(82)	(67)	(81)	(20)	(33)	• מיסים על הכנסה ששולמו

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

א. כללי

(1) בנק מרכנתיל דיסקונט הינו תאגיד בנקאי. תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים המאוחדים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2014 (להלן: "הדוחות הכספיים ביניים"), כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן: "הקבוצה" או "המאוחד"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים ערוכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) לדיווח כספי לתקופות ביניים, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים.

(2) הדוחות הכספיים ביניים הנ"ל ערוכים (בכפוף לאמור בסעיפים ה', ו-ו' להלן), בהתבסס על כללי החשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2013. יש לעיין בהם יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2013 והביאורים המצורפים להם.

(3) תמצית הדוחות הכספיים ביניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 17.11.2014.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים ביניים הוכנה על פי מדרג תקני דיווח כספי, כדלקמן:

- ככלל, הדוחות הכספיים ביניים ערוכים על פי הכללים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן: "הוראות המפקח").
- בנושאים מסוימים שצוינו בהוראות המפקח - יושמו תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שאומצו. עם זאת, במקרים בהם עושה התקן הבינלאומי שימוש בהגדרות שקיימות כבר ב"הוראות המפקח" - יושמו ההגדרות שב"הוראות המפקח".
- בנושאים שלגביהם התקן הבינלאומי שאומץ, מפנה לתקן בינלאומי שטרם אומץ - יושמו "הוראות המפקח".
- בנושאים הנמצאים בתכולת היישום של תקני הדיווח הבינלאומי, שלא נקבע לגביהם טיפול ספציפי בתקני הדיווח הבינלאומי, או ב"הוראות המפקח" - יושמו כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ג. שימוש באומדנים

עריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, כרוכה בשיקול דעת, הנחות ושימוש באומדנים שהשפיעו על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. האומדנים מבוססים על הנחות שנערכו על ידי הנהלת הבנק והן כרוכות באי ודאות או רגישות למשתנים שונים. הערכות הנהלה מבוססות על ניסיון העבר, נתונים נצפים והנחות סבירות המותאמות לנסיבות של כל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם מתעדכנים באופן שוטף, ותוצאותיהם נזקפות לדוחות הכספיים בתקופה שבה נערך העדכון. יובהר עם זאת, שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים הנ"ל, עשויה להיות שונה מההערכות שנכללו בדוחות הכספיים.

ההערכות והאומדנים ששימשו בדוחות הכספיים ביניים ליום 30.9.2014, עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.2013, בכפוף לאומדנים שנערכו בעקבות יישום כללי חשבונאות והוראות דיווח חדשות, כמפורט להלן.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. שינוי סיווג

- בעקבות הבהרות שנתקבלו מבנק ישראל במהלך שנת 2013, לפיהן ראוי, לדעת בנק ישראל, לקיים מתאם בין האשראי המדווח בסקירת ההנהלה בענף "אנשים פרטיים", לבין האשראי המדווח בביאור "מגזרי פעילות" במגזר "משקי בית" ובמגזר "בנקאות פרטית" - טיב הבנק בתקופת הדוח את בסיס הנתונים המשמש לדיווחים השונים בנושא: "מגזרי פעילות", במטרה להתאים את דיווחי האשראי (וההכנסות הנגזרות ממנו) בתחום זה, לדיווחים על התפלגות האשראי בחתך "ענפי משק" הכלולים בסקירה ההנהלה.

בעקבות טיוב בסיס הנתונים, כאמור לעיל, סיווג הבנק מחדש בתקופת הדוח את נתוני ההשוואה לשנת 2013 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שנסתיימו ביום 30.9.2013, על מנת להתאים את הנתונים בחתך "מגזרי פעילות" שדווחו בתקופות אלו - לנתונים הנגזרים מבסיס הנתונים המטוּיב, כאמור. הסיווג מחדש הגדיל את ההכנסות במגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים קטנים" והקטין את ההכנסות במגזר "בנקאות פרטית" בשנת 2013 בסך של 2 מיליון ש"ח, 2 מיליון ש"ח ו- (4) מיליון ש"ח, בהתאמה (בשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30.9.2013: 2 מיליון ש"ח, 0 מיליון ש"ח ו- (2) מיליון ש"ח, בהתאמה; בתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30.9.2013: 3 מיליון ש"ח, 1 מיליון ש"ח ו- (4) מיליון ש"ח).

ה. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

בחודש יולי 2006, פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) (להלן: "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ה - 1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS - לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בהקשר לכך, פרסם בנק ישראל ביום 7 ביוני 2009 מסמך, הכולל מתווה לאימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בדיווחים הכספיים של התאגידים הבנקאיים בישראל. המתווה עורך אבחנה בין תקני דיווח הנוגעים לנושאים הנמצאים בליבת העסק הבנקאי, לבין תקני דיווח אחרים, כדלקמן:

א. תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שאינם נוגעים בנושאים הקשורים לליבת העסק הבנקאי יאומצו בהדרגה בשנים 2011 - 2012 (מרבית תקני הדיווח הכספי הבינלאומי בנושאים אלו יושמו בשנים 2013 - 2011, למעט התקן הבינלאומי בנושא: "זכויות עובדים" (IAS - 19), שלא אומץ. לפרטים נוספים באשר להחלטת בנק ישראל לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה - ראה סעיף 2 להלן).

ב. תאריך היעד ליישום תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בנושאים הנוגעים לליבת העסק הבנקאי, היה אמור להיקבע, על ידי בנק ישראל בהתאם להתקדמות "תהליך ההתכנסות" - בין גוף התקינה הבינלאומית וגוף התקינה בארה"ב. ממידע שהתקבל לאחרונה בבנק ישראל עולה כי "תהליך ההתכנסות" נעצר בשלב זה, וטרם נקבע מועד לאימוץ התקינה הבינלאומית בארה"ב, אם בכלל. לאור האמור לעיל, ולאור היתרונות המשמעותיים שרואה בנק ישראל באימוץ התקינה החשבונאית האמריקאית, הפיץ בנק ישראל ביום 27 בינואר 2014, טיוטת מזכר לדיון, הכולל מתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, על ידי התאגידים הבנקאיים בישראל. עד כה טרם פורסמה הוראה מחייבת בעניין זה, וטרם נקבע מועד ליישום מתווה זה.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(2) אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית, בנושא: "זכויות עובדים"

הטיפול החשבונאי הקיים בנושא "זכויות עובדים", מבוסס על כללי החשבונאות שפורסמו על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות (ובכללם גילויי דעת של לשכת רואי החשבון בישראל) ועל הוראות המפקח על הבנקים, לרבות: "הוראה בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא: זכויות עובדים", שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 27 במרס 2011 והסדירה, בין היתר, את הטיפול החשבונאי בהתחייבות לתשלום פיצויי פרישה (לרבות התחייבות משתמעת לתשלום פיצויי פרישה).

לאור החשיבות הרבה שמייחס בנק ישראל לטיפול החשבונאי בנושא: "זכויות עובדים", ולאור כוונת בנק ישראל שלא להמשיך ולהחיל, בשלב זה, את התקינה החשבונאית הבינלאומית (לרבות יישום IAS - 19 בנושא: "זכויות עובדים"), פרסם בנק ישראל ביום 9 באפריל 2014 הוראה, לפיה יידרשו התאגידים הבנקאיים לאמץ את התקינה החשבונאית האמריקאית בנושא זה. ההוראה כוללת הנחיות והבהרות בקשר ליישום כללי המדידה החדשים, ובכללן:

- ההתחייבות לתשלום פיצויי פרישה תחושב בגין "התחייבות במהות" (ולא בגין התחייבות משתמעת) הכוללת תחזיות לתשלום פיצויי פרישה בסכומים העולים על התנאים החוזיים.
- הפרשות בגין זכויות עובדים הנקבעות על בסיס אקטוארי, ינוכו לערך הנוכחי בהתבסס על שיעורי ריבית הנגזרים מעקום אגרות החוב של ממשלת ישראל (בשונה מהכללים הנוכחיים המבוססים על היוון התשלומים העתידיים הצפויים בשיעור ריבית קבוע - 4%).
- מטיטוט הבהרות שהופצה על ידי בנק ישראל ביום 10 ביולי 2014 (להלן: "מטיטוט ההבהרות") עולה, כי שינויים בהתחייבות לפיצויי פרישה בגין תיקונים אקטואריים או אירועים משמעותיים אחרים, ייזקפו ל"רווח כולל אחר" ויופחתו בשנים הבאות לרווח והפסד בשיטת ה"קו הישר", לאורך תקופת השירות הממוצעת של העובדים שבגינה חושבה ההתחייבות. על אף האמור לעיל, שינויים בזכויות עובדים אחרות לזמן ארוך (כגון: "מענקי יובל", ייזקפו מיידית לדוח הרווח והפסד (ולא ל"רווח הכולל").
- בחישוב הוצאות השכר יילקחו בחשבון גם הטבות הנובעות מהלוואות שניתנו לעובדים בתנאי הטבה. ההנחיות שנכללו בהוראה ייכנסו לתוקף ביום 1.1.2015, ויאומצו על ידי התאגידים הבנקאיים בדרך של "יישום למפרע", החל מיום 1.1.2013.

יצוין בהקשר זה כי מטיטוט ההבהרות שהופצה, כאמור, עולה כי הפרשים שיווצרו במועד היישום לראשונה של כללי המדידה החדשים (1 בינואר 2013) - בין הפרשות לזכויות עובדים שחושבו על פי ההנחיות הקיימות לבין יתרתן המחושבת על פי הכללים החדשים - ייזקפו (בניכוי השפעת המס) לסעיף "רווח כולל אחר", ויופחתו לרווח והפסד בשנים הבאות בשיטת ה"קו הישר" לאורך תקופת השירות הממוצעת של העובדים שבגינה חושבו הטבות אלו.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(2) אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית, בנושא: "זכויות עובדים" (המשך)

הבנק לומד את כללי המדידה והדיווח החדשים שנכללו בהוראה, ונערך ליישומם במועד שנקבע לכניסתם לתוקף. לאור מורכבות הנושא, והשינויים המשמעותיים המוצעים בכללי החשבונאות והמדידה, לא ניתן להעריך בשלב זה, את ההשלכות שיהיו ליישום הכללים החדשים על הון הבנק והתחייבויותיו (במועד יישומם לראשונה) ועל תוצאותיו הכספיות בעתיד.

עם זאת, להערכת ההנהלה היוון התחייבויותיו העתידיות של הבנק בשיעורי ריבית הנגזרים מעקום אגרות החוב של ממשלת ישראל, במקום בשיעור ריבית קבוע (הנהוג כיום), צפוי לפגוע משמעותית בהון המדווח של הבנק במועד יישומן לראשונה של ההנחיות החדשות. מאומדנים מוקדמים שנערכו על ידי הבנק עולה, כי לו היו מיושמים כללי המדידה החדשים בחישוב התחייבויות הבנק בגין "זכויות עובדים", כבר ביום 30.9.2014 - היה נרשם קיטון בהון העצמי של הבנק לאותו מועד (בגין השינוי במרכיב "ריבית ההיוון", כאמור) בסך של כ- 135 מיליון ש"ח (גידול בהתחייבויות בסך של כ- 220 מיליון ש"ח).

(3) טיוטת הוראה בנושא: "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי"

חישוב ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי מבוסס על "הוראת שעה" שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 18.2.2010 (להלן: "הוראת השעה"), הכוללת הנחיות לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בשנים 2012 - 2011. על פי הנחיות אלו, חישוב ה"הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי", נגזר ממכפלת יתרות החוב הרשומות של האשראים שנכללו בתכולת "הוראת השעה" (המפולחות בחתך "ענפי משק"), ב"מקדם הפרשות להפסדי אשראי" (כמפורט להלן), עבור כל אחד מענפי המשק, כאמור - תוך אבחנה בין אשראי בעייתי (בסיווג "נחות" או "השגחה מיוחדת"), ואשראי אחר ("תקין"). "מקדמי ההפרשות להפסדי אשראי" נקבעו עבור כל אחד מענפי המשק וכל אחד מסוגי האשראי, כאמור לעיל, בהתבסס על "טווח הפרשות" (שחושב על בסיס נתוני ה"מחיקות החשבונאיות" (עד לשנת 2010 - ה"הפרשות לחובות מסופקים") השנתיות שדווחו על ידי הבנק), בגין כל אחד מענפי המשק, משנת 2008 ואילך - ומייצגים את האומדן הטוב ביותר (בתוך "טווח ההפרשות"), עבור שיעורי ההפסדים הבלתי מזוהים, הגלומים בתיק האשראי לכל אחת מהקבוצות שפורטו לעיל.

לאור הניסיון שנצבר עד כה בחישוב ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, ומכיוון שתוקף "הוראת השעה" פג בתום שנת 2012 - הפיץ בנק ישראל ביום 10 באפריל 2013, טיוטת הוראה חדשה בנושא: "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי" (להלן: "ההוראה החדשה").

ה"הוראה החדשה" מאמצת את המתודולוגיה שנקבעה ב"הוראת השעה" (לפיה, חישוב ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי נגזר ממכפלת יתרות החוב הרשומות של האשראי לציבור ב"מקדמי הפרשות להפסדי אשראי", הנקבעים לכל ענף משק, ולכל סוג אשראי), וכוללת הבהרות ותוספות להוראת השעה, לרבות:

- טווח ההפרשות יחושב עבור תקופה של חמש שנים קלנדריות המסתיימות בתקופת דיווח שנתי, או ארבע שנים קלנדריות (בתקופת דיווח רבעונית).

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(3) טיוטת הוראה בנושא: "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי" (המשך)

• הדרישה לשימור "הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי", בהיקף מינימלי שלא יפחת מסכום ההפרשה "הנוספת והכללית" המחושבת על פי הכללים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 315 - תהיה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2014, ותפקע לאחר מועד זה.

בנוסף, כוללת טיוטת ההוראה נספח, המרחיב את דרישות התייעוד המבססות את תהליך ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי וכולל, בנוסף, מתודולוגיה לחישוב ותייעוד "מרכיב ההתאמה" שנכלל ב"מקדם ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי". הכללים וההנחיות שנכללו בטיטוטת ההוראה צפויים היו להיכנס לתוקף במדורג, כדלקמן:

• ההנחיות הכלולות בגוף ההוראה ועוסקות בעיקר בעדכון המועדים שנקבעו ב"הוראת השעה", ייכנסו לתוקף רטרואקטיבית, מיום 1 בינואר 2013.

• ההנחיות הכלולות בנספח שצורף להוראה ודנות בעיקר בדרישות התייעוד שיידרשו התאגידים לקיים ובשיטות לחישוב ותייעוד "מקדם ההתאמה" - צפויים היו להכנס לתוקף ביום 31.12.2013 (בכפוף לאישורן), אך עד כה טרם פורסמה הוראה מחייבת בנושא זה.

הבנק יישם בתקופת הדוח את הכללים שצפויים להיכנס לתוקף רטרואקטיבית מיום 1 בינואר 2013, ונערך ליישום ההנחיות ודרישות התייעוד שנכללו בנספח שצורף להוראה החדשה, במועד שייקבע לכניסתן לתוקף. לאור מורכבות ההנחיות החדשות שנכללו בנספח, והצורך להטמיע בסיס נתונים חדש שיבסס את תהליך קביעת ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, לא ניתן להעריך בשלב זה, את ההשלכות שיהיו ליישום הכללים החדשים שנקבעו בנספח שצורף לטיטוטת ההוראה, על התוצאות הכספיות של הבנק במועד יישומם.

(4) תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 בנושא: "דרישת הון נוספת"

בעקבות עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור בישראל (שלו בגידול מואץ בהיקף ההלוואות לדיור ובמשקלן בתיק האשראי של התאגידים הבנקאיים), והגדילו, להערכת בנק ישראל, את הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון עצמי מינימלית נוספת (מעבר למגבלה הקיימת בשיעור של 9%, כאמור), בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים. דרישת ההון העצמי הנוספת תיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2015 ותיישם בהדרגה במשך שמונה רבעונים רצופים עד ליום 1 בינואר 2017.

מאומדנים מוקדמים שנערכו על ידי הבנק, המבוססים על נתוני תיק ההלוואות לדיור של הבנק ליום 30.9.2014, עולה שההנחיות החדשות צפויות להגדיל את דרישת ההון העצמי המינימלי של הבנק ליום 1.1.2017 בכך - 0.16% (כ- 0.02% לרבעון, החל מיום 1.1.2015).

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(5) טיוטת תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות"

בהמשך להוראת דיווח בנושא: "מגזרי פעילות", שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 23.12.2011 (במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאים להציג את תוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות" בהתאם למבנה הפעילות הנהוג בכל אחד מהם), ומכיון שהגילוי הנכלל בדוחותיהם הכספיים של הבנקים השונים בהתאם להוראה זו מבוסס על הגדרות סובייקטיביות ולא אחידות (ולכן אינו בר השוואה מערכתית), פרסם בנק ישראל ביום 3 בנובמבר 2014, תיקון להוראות הדיווח לציבור, בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות". התיקון להוראה כולל הנחיה חדשה, במסגרתה יידרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע נוסף באשר לתוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (מעבר למידע שנכלל עד כה בנושא זה, על פי "גישת ההנהלה").

מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בתיקון להוראה בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון: אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים), במתכונת הקושרת על בסיס אחיד וחד ערכי בין הלקוחות השונים בכלל המערכת הבנקאית לבין מגזרי הפעילות הפיקוחיים, כדלקמן:

- **משקי בית:** לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).

- **בנקאות פרטית:** לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.

- **עסקים זעירים:** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נמוך מ- 10 מיליון ש"ח.

- **עסקים קטנים:** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10, ל- 50 מיליון ש"ח.

- **עסקים בינוניים:** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50, ל- 250 מיליון ש"ח.

- **עסקים גדולים:** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.

בנוסף, הוגדר בתיקון להוראה מגזר: "ניהול פיננסי" - הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים (כגון: מסחר, ניהול נכסים והתחייבויות, השקעות ריאליות, וכו').

לפיכך, המידע שיוצג בדוחות הכספיים, הנגזר מהגדרות אלה, יכלול נתונים כספיים על בסיס אחיד ובר השוואה - עבור כל אחד ממגזרי הפעילות שהוגדרו כאמור. הגילוי הנדרש בתיקון להוראה יכלול בדוחות הכספיים התקופתיים של כלל התאגידים הבנקאיים, ויכנס לתוקף במדורג, כדלקמן:

- הגילוי המתייחס לנתונים המאזניים של "מגזרי הפעילות הפיקוחיים" (כהגדרתם בטיטת ההוראה), יכלול לראשונה בדוחות הכספיים לשנת 2015.

- דרישות הגילוי האחרות שנכללו בתיקון להוראה, ייכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016.

ההנחיות המוצעות בתיקון להוראה מחייבות שינויים נרחבים במערכת המידע של הבנק, לרבות יישום בסיס נתונים ייעודי, שבשלב זה טרם אומץ בבנק. להערכת הנהלת הבנק ליישום ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה יהיו השלכות מהותיות על הצגת תוצאות הבנק בחתך מגזרי פעילות.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

1. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדיווח

(1) אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פרסם בנק ישראל הוראה בנושא: "אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית". ההוראה מאמצת את כללי החשבונאות הנהוגים בבנקים בארה"ב בכל הנוגע למדידה, סיווג והכרה בהכנסות והוצאות של סעיפים תוצאתיים מסוימים (תקן 91-FAS), לרבות:

- הכנסות מעמלות הקשורות ל"יצירת הלוואה" - יהיו חלק מהכנסות הריבית האפקטיביות שזקף התאגיד הבנקאי בגין ההלוואה, וייזקפו לפיכך לדוח הרווח והפסד לאורך חיי ההלוואה (ולא עם גבייתן בפועל).

- הוצאות ישירות בגין "יצירת הלוואה" יידחו וייזקפו לדוח הרווח והפסד במקביל לזקיפת ההכנסות בגין הלוואה זו (בכפוף לאמור להלן).

בהמשך לאמור לעיל, פרסם בנק ישראל ביום 31 באוקטובר 2013 מסמך המבהיר את עמדת בנק ישראל לגבי היבטים שונים הכרוכים ביישום ההוראה. בהתאם להבהרות אלו, דחיית הוצאות הכרוכות ב"יצירת הלוואה", כאמור לעיל - תותנה באישור מוקדם של בנק ישראל ובעמידה בתנאים מקדמיים, לרבות:

- קיום תהליך שיטתי מהימן לזיהוי ומדידה של עלויות כשירות לדחיה.
- קיום בקורות אפקטיביות בתהליך הזיהוי, המדידה והדחייה של עלויות אלו.

בנוסף, פרסם בנק ישראל ביום 17 באוקטובר 2013 הוראות מעבר בקשר ליישום הוראה זו, המבהירות את אופן הטיפול, במועד היישום לראשונה של ההוראה, בהכנסות מסוימות שלא הוכרו בדוח רווח והפסד עד ליום 31.12.2013, ומפרטות את דרישות הגילוי בדוחות הכספיים בשנת 2014.

ההנחיות שנכללו בהוראה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, ומיושמות על ידי הבנק בגין אשראים שניתנו החל ממועד זה ואילך, בכפוף לאמור להלן: לאור עמדת בנק ישראל בנושא: "דחיית עלויות בגין יצירת הלוואה", כמפורט לעיל, הכרוכה בהשקעת משאבים ובתקופת היערכות ממושכת לצורך גיבוש שיטות מדידה מהימנות, ובקורות אפקטיביות בנושא זה - החליט הבנק בשלב הראשון ליישום ההוראה, שלא לדחות עלויות הכרוכות ביצירת הלוואה, ולזקוף אותן לדוח הרווח והפסד במועד היווצרותן.

להלן פרטים באשר להשפעה הנובעת מיישום הכללים החדשים (להלן: כללי "91-FAS") על סעיפים מסוימים שנכללו בדוח הרווח והפסד לתקופות של שלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014, ועל הרווח הנקי לתקופות אלו (במיליוני ש"ח) (בנוסף לאמור להלן כוללת הכנסות הריבית (בעקבות יישום כללי 91-FAS) הכנסות בגין "עמלת פרעון מוקדם" בתקופות של שלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 בסך של 5 מיליון ש"ח ו-3 מיליון ש"ח, בהתאמה, שנגבו בתקופת הדוח והוכרו בדוח הרווח והפסד במלואן (עד ליום 31.12.2013 נזקפו הכנסות אלו לדוח הרווח והפסד בשלושה שיעורים שנתיים שווים)).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

(לא מבוקר)

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ו. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדיווח

(1) אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית (המשך)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014			
(לא מבוקר)			
לפני יישום כללי FAS-91	השפעות יישום כללי FAS-91 ⁽¹⁾	לאחר יישום כללי FAS-91	
188	17	205	הכנסות ריבית, נטו
18	-	18	הכנסות מימון שאינן מריבית
97	(21)	76	עמלות
303	(4)	299	סך ההכנסות
50	(2)	48	רווח נקי

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014		
(לא מבוקר)		
לפני יישום כללי FAS-91	השפעות יישום כללי FAS-91 ⁽¹⁾	לאחר יישום כללי FAS-91
500	43	593
32	-	32
290	(62)	228
872	(19)	853
155	(12)	143

הכנסות ריבית, נטו
הכנסות מימון שאינן מריבית
עמלות
סך ההכנסות
רווח נקי

(2) יחס הלימות הון

ביום 30 במאי 2013 פרסם בנק ישראל תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 208 - 201 המאמצות את העקרונות שנכללו במסמך "ועדת באזל 3" בנושא: "המסגרת הפיקוחית הגלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית (להלן: "כללי באזל 3"), שפורסם בחודש דצמבר 2010. ההנחיות שנכללו בתיקון להוראות נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, ומיושמות על ידי הבנק החל ממועד זה. בהמשך לתיקון להוראות כאמור, פרסם בנק ישראל בחודש פברואר 2014 הוראות מעבר במסגרתן נדרשו התאגידים הבנקאיים להרחיב את הגילוי הנכלל בדוחות הרבעוניים לשנת 2014, בביאור על הלימות ההון, כדלקמן:

- נתוני ההשוואה לתקופות שקדמו ליום יישום ההוראה יוצגו על פי הכללים שהיו בתוקף עד ליום 31.12.2013 (כללי "באזל 2"). בנוסף, לנתוני ההשוואה יכלול הביאור בדוחות הרבעוניים לשנת 2014 גם נתונים ליום 1.1.2014, הערוכים לפי כללי "באזל 3".
- לנתונים הנכללים בביאור יתווסף מידע באשר למרכיבי ההתאמות הפיקוחיות ולניכויים שנכללו באמצעי ההון של התאגיד הבנקאי, ובאשר לפערים שבין ההון העצמי שנכלל בדוחות הכספיים, לבין ההון ברובד הראשון (כהגדרתו ב"כללי באזל 3").
- בשנים 2014 - 2012 יכלול בביאור מידע לגבי ההשלכות הנובעות מהוראות המעבר שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 299, על יחס הלימות ההון ברובד הראשון.

הבנק יישם את הדרישה להרחבת הוראות הגילוי, כאמור, וכלל את המידע הנדרש בביאור מס' 5, להלן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 2 - ניירות ערך

30 בספטמבר 2014					אגרות חוב מוחזקות לפידיון ^{(1),(3)}
(לא מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת*	התאמה לשווי הוגן		שווי הוגן**	
		רווחים	הפסדים		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
209	209	28	-	237	• של ממשלת ישראל
86	86	8	-	94	• של מוסדות פיננסיים בישראל
295	295	36	-	331	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפידיון
ניירות ערך זמינים למכירה					
אגרות חוב ⁽¹⁾					
2,383	2,303	81	1	2,383	• של ממשלת ישראל
638	631	7	-	638	• של מוסדות פיננסיים בישראל
434	416	18	-	434	• של אחרים בישראל ⁽⁶⁾
9	9	-	-	9	• של מוסדות פיננסיים זרים
2	2	-	-	2	• של אחרים זרים
3,466	3,361	106	1	3,466	סה"כ אגרות חוב
13	12	1	-	13	מניות ⁽²⁾
3,479	3,373	107 ⁽⁴⁾	1 ^{(4),(5)}	3,479	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב ⁽¹⁾					
2	2	-	-	2	• של ממשלת ישראל
8	8	-	-	8	• של מוסדות פיננסיים זרים
2	2	-	-	2	• של אחרים זרים
12	12	-	-	12	סך הכל ניירות ערך למסחר
3,786	3,680	143	1	3,822	סך הכל ניירות ערך

- * במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.
- ** נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 13 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.
- הערות:
- לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 11 ו-12.
 - הסעיף כולל יתרה בסך 9 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
 - אגרות החוב המוחזקות לפידיון מוצגות במאזן על בסיס העלות המופחתת.
 - כוללים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי "שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
 - שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן אינו עולה על 20% מהעלות המותאמת של אגרות החוב. אגרות החוב שבגינן נרשמו הפסדים אלו, נמצאות בפוזיצית הפסד פחות משישה חודשים.
 - היתרה כוללת אגרות חוב פגומות לא צוברות בסך של 11 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

30 בספטמבר 2013					אגרות חוב מוחזקות לפידיון ⁽¹⁾
(לא מבוקר)					
התאמה לשווי הוגן			עלות	הערך במאזן	
שווי הוגן**	הפסדים	רווחים	מופחתת*		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
221	-	10	211	211	• של ממשלת ישראל
93	-	6	87	87	• של מוסדות פיננסיים בישראל
314	-	16	298	298	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפידיון
					ניירות ערך זמינים למכירה
					אגרות חוב ⁽¹⁾
5,450	-	75	5,375	5,450	• של ממשלת ישראל
530	-	12	518	530	• של מוסדות פיננסיים בישראל
390	-	15	375	390	• של אחרים בישראל ⁽³⁾
6,370	-	102	6,268	6,370	סה"כ אגרות חוב
11	-	-	11	11	מניות ⁽²⁾
6,381	-	102 ⁽⁴⁾	6,279	6,381	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
					ניירות ערך למסחר
					אגרות חוב ⁽¹⁾
1	-	-	1	1	• של ממשלת ישראל
4	-	-	4	4	• של מוסדות פיננסיים זרים
11	-	-	11	11	• של אחרים - זרים
6	-	-	6	6	
2	-	-	2	2	
24	-	-	24	24	סך הכל ניירות ערך למסחר
6,719	-	118	6,601	6,703	סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.
 ** נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי ההוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 11 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

- לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 11 ו-12.
- הסעיף כולל יתרה בסך 8 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת אי. אמריקה ישראל בע"מ.
- כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 1 מיליון ש"ח.
- כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר 2013				
(מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת*	התאמה לשווי הוגן		שווי הוגן**
		רווחים	הפסדים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אגרות חוב מוחזקות לפדיון				
212	212	13	-	225
86	86	5	-	91
298	298	18	-	316
ניירות ערך זמינים למכירה				
אגרות חוב				
4,954	4,863	91	-	4,954
518	505	13	-	518
351	334	17	-	351
5,823	5,702	121	-	5,823
11	11	-	-	11
5,834	5,713	121 ⁽³⁾	-	5,834
ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב				
4	4	-	-	4
4	4	-	-	4
9	9	-	-	9
3	3	-	-	3
2	2	-	-	2
22	22	-	-	22
6,154	6,033	139	-	6,172

* עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.
 ** נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 11 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

1. הסעיף כולל יתרה בסך 8 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל.
2. כולל אגרות חוב פנומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 1 מיליון ש"ח.
3. כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	פרטי	לדיור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות
					סך הכל
274	14	51	339	1	340
(1)	(1)	1	(1)	-	(1)
(24)	-	(9)	(33)	-	(33)
11	-	10	21	-	21
(13)	-	1	(12)	-	(12)
260	13	53	326	1	327
14	-	2	16	-	16

יתרת הפרשה לתחילת התקופה

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה*

*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	פרטי	לדיור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות
					סך הכל
279	13	71	363	-	363
42	1	(8)	35	1	36
(25)	-	(10)	(35)	-	(35)
10	-	12	22	-	22
(15)	-	2	(13)	-	(13)
306	14	65	385	1	386
13	-	3	16	-	16

יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה*

*מזה בגין מכשירים אשראי חוץ מאזניים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	פרטי		סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
	לדיוור	אחר			
300	14	67	381	1	382
2	(1)	(19)	(18)	-	(18)
(86)	-	(29)	(115)	-	(115)
44	-	34	78	-	78
(42)	-	5	(37)	-	(37)
260	13	53	326	1	327
14	-	2	16	-	16

יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה*

*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	פרטי		סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
	לדיוור	אחר			
275	9	73	357	-	357
76	5	(12)	69	1	70
(82)	-	(31)	(113)	-	(113)
37	-	35	72	-	72
(45)	-	4	(41)	-	(41)
306	14	65	385	1	386
13	-	3	16	-	16

יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת ההפרשה לסוף התקופה*

*מזה בגין מכשירים אשראי חוץ מאזניים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013					
(מבוקר)					
אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי
			אחר	לדיור	
357	-	357	73	9	275
75	1	74	(12)	5	81
(146)	-	(146)	(38)	-	(108)
96	-	96	44	-	52
(50)	-	(50)	6	-	(56)
382	1	381	67	14	300
16	-	16	2	-	14

יתרת הפרשה לתחילת התקופה

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה*

*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי
			אחר	לדיור	
15,769	1,138	14,631	2,205	-	12,426
3,039	-	3,039	-	2,939	100
1,138	-	1,138	933	-	205
19,946	1,138	18,808	3,138	2,939	12,731

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:

• שנבדקו על בסיס פרטי

• שנבדקו על בסיס קבוצתי:

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾

• שנבדקו על בסיס פרטי

• שנבדקו על בסיס קבוצתי:

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטי בסך של 1 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 10 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 בספטמבר 2013					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	פרטי		סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
	לדיוור	אחר			
11,988	-	1,794	13,782	1,570	15,352
(3)89	(3)2,740	-	2,829	-	2,829
(3)321	(3)1	928	1,250	-	1,250
12,398	2,741	2,722	17,861	1,570	19,431
סך הכל חובות ⁽¹⁾					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
288	-	46	334	1	335
-	5	-	5	-	5
5	9	16	30	-	30
293	(2)14	62	369	1	370
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
31 בדצמבר 2013					
(מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	פרטי		סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
	לדיוור	אחר			
12,176	-	1,852	14,028	1,612	15,640
(3)91	(3)2,737	-	2,828	-	2,828
(3)338	(3)1	962	1,301	-	1,301
12,605	2,738	2,814	18,157	1,612	19,769
סך הכל חובות ⁽¹⁾					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
281	-	49	330	1	331
-	4	-	4	-	4
5	10	16	31	-	31
286	(2)14	65	365	1	366
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
- כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור" שחושבה על בסיס פרטני ליום ליום 30.9.2013 בסך של 1 מיליון ש"ח (31.12.2013 - זהה), ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 9 מיליון ש"ח (31.12.2013 - 10 מיליון ש"ח).
- סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014						
(לא מבוקר)						
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾		אחר	פגומים ⁽³⁾		
3	-	1,505	64	41	1,400	פעילות בישראל:
-	1	1,653	2	31	1,620	ציבור - מסחרי:
-	-	300	-	1	299	• בינוי ונדל"ן - בינוי
7	-	8,713	124	164	8,425	• פעילות בנדל"ן
10	1	12,171	190	237	11,744	• שירותים פיננסיים
10	12	2,939	45 ⁽⁶⁾	-	2,894	• אחר
10	6	3,134	36	42	3,056	סך הכל מסחרי
30	19	18,244	271	279	17,694	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	811	-	-	811	- אחר
30	19	19,055	271	279	18,505	סך הכל ציבור בישראל
						בנקים בישראל
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
						ציבור - מסחרי:
-	-	103	-	-	103	• בינוי ונדל"ן
-	-	461	-	32	429	• מסחרי אחר
-	-	564	-	32	532	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	327	-	-	327	בנקים בחו"ל
-	-	891	-	32	859	סך הכל פעילות בחו"ל
30	19	18,808	271	311	18,226	סך הכל ציבור
-	-	1,138	-	-	1,138	סך הכל בנקים
30	19	19,946	271	311	19,364	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 3ב' (3) (ג') להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 19 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח, (לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור), בהן נחתם הסדר להחזר הפיגורים של הלוואה, הכולל שינוי בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 בספטמבר 2013						
(לא מבוקר)						
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾			
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾		אחר	פגומים ⁽³⁾	לא בעייתיים	
פעילות בישראל:						
ציבור - מסחרי:						
2	-	1,504	59	43	1,402	• בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	1,617	2	19	1,596	- פעילות בנדל"ן
-	-	338	-	3	335	• שירותים פיננסיים
22	1	8,279	166	235	7,878	• אחר
סך הכל מסחרי						
24	1	11,738	227	300	11,211	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
9	13	2,741	48 ⁽⁶⁾	-	2,693	- אחר
10	5	2,716	38	40	2,638	
סך הכל ציבור בישראל						
43	19	17,195	313	340	16,542	בנקים בישראל
-	-	683	-	-	683	
סך הכל פעילות בישראל						
43	19	17,878	313	340	17,225	
פעילות בחו"ל:						
ציבור - מסחרי:						
-	-	172	57	1	114	• בינוי ונדל"ן
-	-	494	-	73	421	• מסחרי אחר
סך הכל ציבור בחו"ל						
-	-	666	57	74	535	בנקים בחו"ל
-	-	887	-	-	887	
סך הכל פעילות בחו"ל						
-	-	1,553	57	74	1,422	
סך הכל ציבור						
43	19	17,861	370	414	17,077	סך הכל בנקים
-	-	1,570	-	-	1,570	
סך הכל						
43	19	19,431	370	414	18,647	

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 3ב' (3) (ג') (להלן).
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 32 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח (לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור), בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלוואה, הכולל שינוי בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2013						פעילות בישראל: ציבור - מסחרי: • בינוי ונדל"ן - בינוי - פעילות בנדל"ן • שירותים פיננסיים • אחר סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - הלוואות לדיור - אחר סך הכל ציבור בישראל בנקים בישראל סך הכל פעילות בישראל פעילות בחו"ל: ציבור - מסחרי: • בינוי ונדל"ן • מסחרי אחר סך הכל ציבור בחו"ל בנקים בחו"ל סך הכל פעילות בחו"ל סך הכל ציבור סך הכל בנקים סך הכל
(מבוקר)						
חובות לא פגומים						
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾	סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
			אחר	פגומים ⁽³⁾		
8	5	1,478	62	50	1,366	
-	-	1,693	-	20	1,673	
1	-	303	1	2	300	
10	1	8,503	149	211	8,143	
19	6	11,977	212	283	11,482	
10	11	2,738	47 ⁽⁶⁾	-	2,691	
9	6	2,797	36	42	2,719	
38	23	17,512	295	325	16,892	
-	-	707	-	-	707	
38	23	18,219	295	325	17,599	
-	-	163	56	-	107	
-	-	482	-	71	411	
-	-	645	56	71	518	
-	-	905	-	-	905	
-	-	1,550	56	71	1,423	
38	23	18,157	351	396	17,410	
-	-	1,612	-	-	1,612	
38	23	19,769	351	396	19,022	

הערות:

- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
- סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
- ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 3(ב)(3)(ג) להלן.
- מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
- צוברים הכנסות ריבית חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 25 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- כולל יתרת הלוואות לדיור בסך של 1 מיליון ש"ח, (לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור), בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלוואה, הכולל שינוי בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. איכות תיק האשראי

(א) כללי

בהוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם.

הבנק מקיים מערכת בקרת אשראי המהווה גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי וניטור כשלי אשראי.

במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

(ב) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסויימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, כחתך קבוצות אשראי:

30 בספטמבר 2014			
(לא מבוקר)			
סך הכל	אנשים פרטיים		מסחרי
	אחר	לדיוור	
%	%	%	%
(0.1)	(0.8)	-	-
1.7	1.3	-	2.1
3.1	2.5	1.5	3.6
0.3	0.5	0.7	0.1
שיעור ההכנסה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי			
שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי			
שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי			
שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי			
31 בדצמבר 2013			
(מבוקר)			
סך הכל	אנשים פרטיים		מסחרי
	אחר	לדיוור	
%	%	%	%
0.4	(0.4)	0.2	0.6
2.2	1.5	-	2.8
4.1	2.8	1.7	4.9
0.3	0.5	0.8	0.2
שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי			
שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי			
שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי			
שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי			

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית. בתקופת הדוח נרשמה ירידה משמעותית בשיעור ההפרשות להפסדי אשראי מתוך יתרת האשראי לציבור, המוסברת בחלקה בהפרשות להפסדי אשראי שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד בגין מספר לקוחות מצומצם בחטיבה העסקית שחלה הרעה בכושר ההחזר שלהם ובחלקה בהקטנת הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי. לפיכך, ולאור השיפור שנרשם ביתר הפרמטרים, סבורה הנהלת הבנק כי איכות תיק האשראי בבנק אינה נופלת מאיכות האשראי הממוצע במערכת הבנקאית.

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014

(לא מבוקר)					
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה ⁽²⁾	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה רשומה	
פעילות בישראל:					
ציבור מסחרי:					
239	41	15	15	26	• בינוי ונדל"ן - בינוי
36	31	10	1	21	- פעילות בנדל"ן
5	1	1	-	-	• שירותים פיננסיים
584	164	62	32	102	• אחר
864	237	88	48	149	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
205	42	21	9	21	- אחר
1,069	279	109	57	170	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1,069	279	109	57	170	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל					
ציבור מסחרי:					
-	-	-	-	-	• בינוי ונדל"ן
32	32	7	11	25	• אחר
32	32	7	11	25	סך הכל הציבור - בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים
32	32	7	11	25	סך הכל פעילות בחו"ל
1,101	311	116	68	195	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1,101	311	116	68	195	סך הכל*
מזה:					
394	277	108	65	169	• נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
151	127	82	9	45	• חובות בארגון מחדש

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 בספטמבר 2013

(לא מבוקר)

חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	יתרה רשומה
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה

פעילות בישראל:

ציבור מסחרי:

- בינוי ונדל"ן - בינוי
- פעילות בנדל"ן
- שירותים פיננסים
- אחר

247	43	16	13	27
23	19	5	1	14
6	3	1	1	2
633	235	51	47	184

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

- אחר

909	300	73	62	227
-	-	-	-	-
198	40	18	9	22

סך כל הציבור בישראל

בנקים בישראל

1,107	340	91	71	249
-	-	-	-	-

סך הכל פעילות בישראל

1,107	340	91	71	249
-------	-----	----	----	-----

פעילות בחו"ל

ציבור מסחרי:

• בינוי ונדל"ן

• אחר

1	1	1	-	-
74	73	-	45	73

סך הכל הציבור - בחו"ל

בנקים

75	74	1	45	73
-	-	-	-	-

סך הכל פעילות בחו"ל

75	74	1	45	73
----	----	---	----	----

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

1,182	414	92	116	322
-	-	-	-	-

סך הכל¹

1,182	414	92	116	322
-------	-----	----	-----	-----

מזה:

- נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים

525	372	74	109	298
-----	-----	----	-----	-----

- חובות בארגון מחדש

140	109	55	9	54
-----	-----	----	---	----

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2013					פעילות בישראל: ציבור מסחרי: • בינוי ונדל"ן - בינוי - פעילות בנדל"ן • שירותים פיננסים • אחר
(מבוקר)					
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי		
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה	
249	50	16	14	34	
25	20	8	1	12	
5	2	2	-	-	
602	211	63	39	148	
881	283	89	54	194	סך הכל מסחרי
1	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
202	42	19	11	23	- אחר
1,084	325	108	65	217	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1,084	325	108	65	217	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	פעילות בחו"ל
71	71	-	43	71	ציבור מסחרי: • בינוי ונדל"ן • אחר
71	71	-	43	71	סך הכל הציבור - בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים
71	71	-	43	71	סך הכל פעילות בחו"ל
1,155	396	108	108	288	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1,155	396	108	108	288	סך הכל*
483	364	85	108	279	מזה: • נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
193	163	62	42	101	• חובות בארגון מחדש

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013			לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014		
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)		
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾			הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾		
יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾			יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾		
אחר	על בסיס מזומן ⁽⁴⁾		אחר	על בסיס מזומן	
-	-	49	-	-	37
1	-	19	1	-	24
-	-	4	-	-	1
-	1	259	1	1	171
1	1	331	2	1	233
-	-	-	-	-	-
-	-	47	-	-	42
1	1	378	2	1	275
-	-	-	-	-	-
1	1	378	2	1	275
פעילות בישראל:			פעילות בישראל:		
ציבור מסחרי:			ציבור מסחרי:		
• בינוי ונדל"ן - בינוי			• בינוי ונדל"ן - בינוי		
- פעילות בנדל"ן			- פעילות בנדל"ן		
• שירותים פיננסיים			• שירותים פיננסיים		
• אחר			• אחר		
סך הכל מסחרי			סך הכל מסחרי		
אנשים פרטיים- הלוואות לדיוור			אנשים פרטיים- הלוואות לדיוור		
- אחר			- אחר		
סך כל הציבור בישראל			סך כל הציבור בישראל		
בנקים בישראל			בנקים בישראל		
סך הכל פעילות בישראל			סך הכל פעילות בישראל		
פעילות בחו"ל			פעילות בחו"ל		
ציבור מסחרי:			ציבור מסחרי:		
• בינוי ונדל"ן			• בינוי ונדל"ן		
• אחר			• אחר		
סך הכל הציבור בחו"ל			סך הכל הציבור בחו"ל		
בנקים			בנקים		
סך הכל פעילות בחו"ל			סך הכל פעילות בחו"ל		
סך הכל ציבור			סך הכל ציבור		
סך הכל בנקים			סך הכל בנקים		
סך הכל			סך הכל		

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 בסך של 5 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 6 מיליון ש"ח).
4. הוצג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014		
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)		
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾			הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾		
יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾			יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾		
על בסיס מזומן ⁽⁴⁾	אחר		על בסיס מזומן	אחר	
-	-	62	-	-	42
1	-	20	1	-	22
-	-	5	-	-	2
2	2	306	2	3	181
3	2	393	3	3	247
-	-	-	-	-	-
1	-	58	1	-	43
4	2	451	4	3	290
-	-	-	-	-	-
4	2	451	4	3	290
פעילות בישראל:			פעילות בישראל:		
ציבור מסחרי:			ציבור מסחרי:		
• בינוי ונדל"ן - בינוי			• בינוי ונדל"ן - בינוי		
- פעילות בנדל"ן			- פעילות בנדל"ן		
• שירותים פיננסיים			• שירותים פיננסיים		
• אחר			• אחר		
סך הכל מסחרי			סך הכל מסחרי		
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור			אנשים פרטיים - הלוואות לדיור		
- אחר			- אחר		
סך כל הציבור בישראל			סך כל הציבור בישראל		
בנקים בישראל			בנקים בישראל		
סך הכל פעילות בישראל			סך הכל פעילות בישראל		
פעילות בחו"ל			פעילות בחו"ל		
ציבור מסחרי:			ציבור מסחרי:		
• בינוי ונדל"ן			• בינוי ונדל"ן		
• אחר			• אחר		
סך הכל הציבור בחו"ל			סך הכל הציבור בחו"ל		
בנקים			בנקים		
סך הכל פעילות בחו"ל			סך הכל פעילות בחו"ל		
סך הכל ציבור			סך הכל ציבור		
סך הכל בנקים			סך הכל בנקים		
סך הכל			סך הכל		

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ת.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 בסך של 13 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 20 מיליון ש"ח).
4. הוצג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (במיליוני ש"ח) (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			
(מבוקר)			
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	על בסיס מזמן	אחר
פעילות בישראל:			
ציבור מסחרי:			
			• בינוי ונדל"ן - בינוי
1	66	⁽⁴⁾ -	- פעילות בנדל"ן
1	21	-	• שירותים פיננסיים
-	4	-	• אחר
2	303	⁽⁴⁾ 2	
4	394	2	סך הכל מסחרי
-	-	-	אנשים פרטיים- הלוואות לדיור
1	64	⁽⁴⁾ 1	- אחר
5	458	3	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	בנקים בישראל
5	458	3	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל			
ציבור מסחרי:			
			• בינוי ונדל"ן
-	1	-	• אחר
-	75	-	
-	76	-	סך הכל הציבור בחו"ל
-	-	-	בנקים
-	76	-	סך הכל פעילות בחו"ל
5	534	3	סך הכל ציבור
-	-	-	סך הכל בנקים
5	534	3	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשנת 2013 בסך של 27 מיליון ש"ח.
4. הוצג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014

(לא מבוקר)

צובר הכנסות ריבית					פעילות בישראל: ציבור מסחרי: • בינוי ונדל"ן - בינוי • פעילות בנדל"ן • שירותים פיננסיים • אחר
תקופת הפיגור					
סך הכל ⁽²⁾	חוב שאינו בפיגור	בפיגור של		אינו צובר ריבית	
		30 יום עד 89 יום	90 יום ומעלה		
12	3	-	-	9	
16	10	-	-	6	
1	1	-	-	-	
67	31	1	3	32	
96	45	1	3	47	סך הכל מסחרי
24	11	-	-	13	אנשים פרטיים - אחר
120	56	1	3	60	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים
120	56	1	3	60	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל: ציבור מסחרי: • בינוי ונדל"ן • אחר
-	-	-	-	-	
7	-	-	-	7	
7	-	-	-	7	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
7	-	-	-	7	סך הכל פעילות בחו"ל
127	56	1	3	67	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
127	56	1	3	67	סך הכל

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 בספטמבר 2013					
(לא מבוקר)					
צובר הכנסות ריבית					
סך הכל ⁽²⁾	חוב שאינו בפיגור	תקופת הפיגור		אינו צובר ריבית	
		בפיגור של 30 יום עד 89 יום	בפיגור של 90 יום ומעלה		
15	2	-	-	13	פעילות בישראל: ציבור מסחרי: • בינוי ונדל"ן - בינוי - פעילות בנדל"ן • שירותים פיננסיים • אחר
10	9	-	-	1	
1	-	-	-	1	
62	30	3	-	29	
88	41	3	-	44	סך הכל מסחרי
21	9	-	-	12	אנשים פרטיים - אחר
109	50	3	-	56	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים
109	50	3	-	56	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:					
ציבור מסחרי:					
-	-	-	-	-	• בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	• אחר
-	-	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
109	50	3	-	56	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
109	50	3	-	56	סך הכל

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2013

(מבוקר)					
צובר הכנסות ריבית					
תקופת הפיגור					
סך הכל ⁽²⁾	חוב שאינו בפיגור	בפיגור של	בפיגור של	אינו צובר ריבית	
		30 יום עד 89 יום	90 יום ומעלה		
					פעילות בישראל:
					ציבור מסחרי:
					• בינוי ונדל"ן - בינוי
14	1	-	-	13	
12	11	-	-	1	• פעילות בנדל"ן
2	1	-	-	1	• שירותים פיננסיים
66	26	1	-	39	• אחר
94	39	1	-	54	סך הכל מסחרי
24	8	-	-	16	אנשים פרטיים - אחר
118	47	1	-	70	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים
118	47	1	-	70	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל:
					ציבור מסחרי:
					• בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	
45	-	-	-	45	• אחר
45	-	-	-	45	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
45	-	-	-	45	סך הכל פעילות בחו"ל
163	47	1	-	115	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
163	47	1	-	115	סך הכל

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			בשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014		
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה		
מספר חוזים	לפני הארגון ⁽²⁾	אחרי הארגון ⁽²⁾	מספר חוזים	לפני הארגון ⁽²⁾	אחרי הארגון ⁽²⁾
13	1	1	18	7	7
-	-	-	4	1	1
1	-	-	-	-	-
88	14	13	100	7	6
102	15	14	122	15	14
-	-	-	-	-	-
264	4	4	269	6	6
366	19	18	391	21	20
-	-	-	-	-	-
366	19	18	391	21	20
פעילות בישראל:					
ציבור מסחרי:					
• בינוי ונדל"ן					
- בינוי					
- פעילות בנדל"ן					
• שירותים פיננסיים					
• אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים					
- הלוואות לדיור					
- אחר					
סך כל הציבור בישראל					
בנקים בישראל					
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות בחו"ל					
ציבור מסחרי:					
• בינוי ונדל"ן					
• מסחרי אחר					
סך הכל ציבור בחו"ל					
בנקים					
סך הכל פעילות בחו"ל					
סך הכל ציבור					
סך הכל בנקים					
סך הכל					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כלולים בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			בתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014		
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה		
מספר חוזים	לפני הארגון ⁽²⁾	אחרי הארגון ⁽²⁾	מספר חוזים	לפני הארגון ⁽²⁾	אחרי הארגון ⁽²⁾
56	10	9	67	7	4
4	1	1	4	5	5
1	3	3	4	-	-
285	34	30	321	41	38
346	48	43	396	53	47
-	-	-	-	-	-
783	17	15	965	17	16
1,129	65	58	1,361	70	63
-	-	-	-	-	-
1,129	65	58	1,361	70	63
פעילות בישראל:					
ציבור מסחרי:					
• בינוי ונדל"ן					
- בינוי					
- פעילות בנדל"ן					
• שירותים פיננסים					
• אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים					
- הלוואות לדיור					
- אחר					
סך כל הציבור בישראל					
בנקים בישראל					
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות בחו"ל					
ציבור מסחרי:					
• בינוי ונדל"ן					
• מסחרי אחר					
סך הכל ציבור בחו"ל					
בנקים					
סך הכל פעילות בחו"ל					
סך הכל ציבור					
סך הכל בנקים					
סך הכל					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח) (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו			
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			
(מבוקר)			
יתרת חוב רשומה			
מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון ⁽²⁾	
פעילות בישראל:			
ציבור מסחרי:			
• בינוי ונדל"ן			
79	12	10	- בינוי
4	1	1	- פעילות בנדל"ן
3	3	3	• שירותים פיננסיים
411	51	45	• אחר
497	67	59	סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים			
- הלוואות לדיור			
1,093	25	22	- אחר
1,590	92	81	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	בנקים בישראל
1,590	92	81	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל			
ציבור מסחרי:			
• בינוי ונדל"ן			
-	-	-	• מסחרי אחר
-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	בנקים
-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
1,590	92	81	סך הכל ציבור
-	-	-	סך הכל בנקים
1,590	92	81	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשל⁽³⁾

בשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013		בשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014		
(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
פעילות בישראל:				
ציבור מסחרי:				
• בינוי ונדל"ן				
-	5	-	3	- בינוי
-	-	-	-	- פעילות בנדל"ן
-	-	-	1	• שירותים פיננסים
1	37	1	21	• אחר
1	42	1	25	סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים				
- הלוואות לדיור				
-	-	-	-	- אחר
1	58	1	52	סך כל הציבור בישראל
2	100	1	77	בנקים בישראל
-	-	-	-	סך הכל פעילות בישראל
2	100	1	77	
פעילות בחו"ל				
ציבור מסחרי:				
• בינוי ונדל"ן				
-	-	-	-	• מסחרי אחר
-	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	בנקים
-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
2	100	1	77	סך הכל ציבור
-	-	-	-	סך הכל בנקים
2	100	1	77	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים ומעלה, אשר אורגנו מחדש במהלך השנה שקדמה למועד סיווגם כ"חובות בפיגור".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו⁽³⁾

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013		בתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013		בתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014	
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(מבוקר)	
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים
פעילות בישראל:					
ציבור מסחרי:					
• בינוי ונדל"ן					
-	15	-	13	-	8
-	1	-	-	-	1
-	1	-	1	-	1
7	112	6	81	3	63
7	129	6	95	3	73
אנשים פרטיים					
- הלוואות לדיר					
-	-	-	-	-	-
4	311	3	197	1	168
11	440	9	292	4	241
-	-	-	-	-	-
11	440	9	292	4	241
סך כל הציבור בישראל					
בנקים בישראל					
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות בחו"ל					
ציבור מסחרי:					
• בינוי ונדל"ן					
-	-	-	-	-	-
-	1	-	1	-	-
-	1	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-
-	1	-	1	-	-
סך הכל ציבור בחו"ל					
בנקים					
סך הכל פעילות בחו"ל					
11	441	9	293	4	241
-	-	-	-	-	-
11	441	9	293	4	241
סך הכל					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקידונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים ומעלה, אשר אורגנו מחדש במהלך השנה שקדמה למועד סיווגם כ"חובות בפיגור".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

4. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף התקופה בחתך שיעור המימון (LTV)⁽²⁾ סוג ההחזר וסוג הריבית:

ליום 30 בספטמבר 2014					
(לא מבוקר)					
יתרת הלוואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
• עד 60%	2,117	77	2,194	1,748	313
• מעל 60%	783	9	792	658	40
	53	-	53	1	-
	2,953	86	3,039	2,407	353
סך הכל					

שיעבוד ראשון

שיעבוד משני או ללא שיעבוד

ליום 30 בספטמבר 2013					
(לא מבוקר)					
יתרת הלוואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
• עד 60%	2,038	74	2,112	1,724	256
• מעל 60%	722	10	732	600	88
	2	-	2	2	-
	2,762	84	2,846	2,326	344
סך הכל					

שיעבוד ראשון

שיעבוד משני או ללא שיעבוד

ליום 31 בדצמבר 2013					
(מבוקר)					
יתרת הלוואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
• עד 60%	2,048	72	2,120	1,733	203
• מעל 60%	718	9	727	600	64
	1	-	1	1	-
	2,767	81	2,848	2,334	267
סך הכל					

שיעבוד ראשון

שיעבוד משני או ללא שיעבוד

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות של אחרים, למעט אג"ח.

2. היחס בין המסגרת המאושרת לבין שווי הנכס, במועד אישור המסגרת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 4 - פקדונות הציבור

א. ההרכב⁽¹⁾:

31 בדצמבר 2013	30 בספטמבר 2013	30 בספטמבר 2014	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			סוג הפקדון
1,750	⁽²⁾ 1,715	1,844	פקדונות לפי דרישה - נושאי ריבית
2,709	2,511	3,439	- אינם נושאי ריבית
4,459	4,226	5,283	סך הכל לפי דרישה
19,505	⁽²⁾ 18,606	17,503	פקדונות לזמן קצוב
23,964	22,832	22,786	סך כל פקדונות הציבור

ב. ההרכב בחתך מפקידים:

31 בדצמבר 2013	30 בספטמבר 2013	30 בספטמבר 2014	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			סוג המפקיד
13,143	13,065	13,092	אנשים פרטיים
2,392	2,405	2,413	גופים מוסדיים
8,429	7,362	7,281	תאגידים ואחרים
23,964	22,832	22,786	סך כל פקדונות הציבור

ג. התפלגות הפקדונות לפי גודל הפקדון של מפקיד

31 בדצמבר 2013	30 בספטמבר 2013	30 בספטמבר 2014	מדרגות הפקדון (במיליוני ש"ח):	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	מ	עד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
10,310	10,286	10,310	-	1
6,309	6,286	6,156	1	10
2,429	2,471	1,990	10	100
3,888	2,746	3,194	100	500
1,028	1,043	1,136	מעל 500	-
23,964	22,832	22,786	סך הכל	

1. הפקדונות גויסו מהציבור בישראל.

2. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 5 - הלימות ההון

א. כללי:

ביום 30 במאי 2013 פרסם בנק ישראל תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201, המהווים מסגרת חדשה למדידה וניהול סיכונים (להלן: "כללי באזל 3"). כללי "באזל 3" נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, וכוללים שינויים משמעותיים ביחס להנחיות הקודמות, ובכללם: הוחמרו הקריטריונים להכרה במרכיבי ההון שייכללו במסגרת ההון ב"רובד הראשון", והם יכללו בעיקר: הון מניות, עודפים וקרנות הון. מכשירי חוב הוניים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי, יוכרו כהון ב"רובד השני", בכפוף לקיום מנגנונים ל"ספיגת הפסדים", כמפורט בהוראות. מאידך, יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס "קבוצתי" תכלול בהון ב"רובד השני", עד לשיעור של 1.25% מנכסי סיכון האשראי המשוקללים. הורחבו ההתאמות הפיקוחיות בגין אמצעי ההון והן כוללות מרכיבים נוספים המנוכים מההון ב"רובד הראשון", לרבות: התאמות חשבונאיות בגין סיכון האשראי (DVA) של התאגיד הבנקאי, מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על הרווחיות העתידית של התאגיד הבנקאי, ו"עודף מיסים נדחים" שנוצרו מהפרשי עיתוי, העולה על 10% מההון ב"רובד הראשון".

ב. נתונים (במיליוני שקלים):

כללי "באזל 2"		כללי "באזל 3"		
31.12.2013	30.9.2013	1.1.2014	30.9.2014	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	
1. הון לצורך חישוב יחס ההון				
1,931	1,876	1,931	2,017	הון עצמי
(79)	(68)	(13)	(11)	התאמות פיקוחיות ורכיבים שלא הוכרו
1,852	1,808	1,918	2,006	הון ברובד הראשון, לאחר ניכויים
732	746	720	726	הון ברובד השני, לאחר ניכויים
2,584	2,554	2,638	2,732	סה"כ הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון				
15,742	15,527	16,208 ⁽³⁾	16,670	סיכון אשראי
94	97	94 ⁽³⁾	28	סיכונים שוק
1,820	1,820	1,820	1,820	סיכון תפעולי
17,656	17,444	18,122	18,518	סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. הון לצורך חישוב יחס ההון (באחוזים)				
10.5	10.4	10.6	10.8	• יחס הון עצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
10.5	10.4	10.6	10.8	• יחס הון ברובד הראשון לרכיבי סיכון
14.6	14.6	14.6	14.8	• יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
7.5	7.5	7.5 ⁽¹⁾	7.5 ⁽¹⁾	• יחס הון עצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
9.0	9.0	9.0 ⁽²⁾	9.0 ⁽²⁾	• יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. החל מיום 1.1.2015 - 9.0% (לפרטים נוספים באשר לדרישת ההון, המינימלית הנוספת שנקבעה על ידי בנק ישראל החל מיום 1.1.2015 - ראה ביאור 4 לה' 4)

2. החל מיום 1.1.2015 - 12.5%.

3. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 5 - הלימות ההון

כללי "באזל 2"		כללי "באזל 3"		
31.12.2013	30.9.2013	1.1.2014	30.9.2014	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	
4. רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון				
א. הון ברובד הראשון				
1,931	1,876	1,931	2,017	- ההון העצמי - הבדלים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון
(74)	(65)	-	-	סה"כ הון ברובד הראשון לפני התאמות פיקוחיות
1,857	1,811	1,931	2,017	- התאמות פיקוחיות: - מיסים נדחים לקבל - השקעה בהון תאגידיים פיננסיים שלא אוחדו - התאמות פיקוחיות אחרות
-	-	(4)	(4)	
(5)	(3)	(2)	(2)	
-	-	(7)	(5)	
(5)	(3)	(13)	(11)	
1,852	1,808	1,918	2,006	סה"כ הון ברובד הראשון
ב. הון ברובד השני				
646	665	517	517	- מכשירים פיקוחיים - הפרשות וקרנות הון
90	84	203	209	הון ברובד השני לפני ניכויים
736	749	720	726	ניכויים מההון ברובד השני
(4)	(3)	-	-	
732	746	720	726	סה"כ הון ברובד השני
2,584	2,554	2,638	2,732	הון כולל כשיר

5. השפעת הוראת המעבר על יחס הלימות ההון ברובד הראשון (באחוזים)

כללי "באזל 3"		
1.1.2014	30.9.2014	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	
10.5	10.7	יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת הוראות מעבר
0.1	0.1	השפעת הוראות המעבר
10.6	10.8	יחס ההון ברובד הראשון - לאחר השפעת הוראות המעבר

ג. יעדים:

ביום 28.1.2014 נקבעו על ידי הדירקטוריון מגבלות באשר ליחסי ההון המינימליים שיהיה על הבנק לקיים (לפי כללי "באזל 3"), כדלקמן:

- יחס ההון העצמי ברובד הראשון, לא יפחת משיעור של 9%.
- יחס הלימות ההון הכולל, לא יפחת משיעור של 12.5%.

מגבלות אלו נגזרות מהמגבלות שנקבעו לתאגידיים הבנקאיים (שיחולו עליהם רק מיום 1.1.2015, ואילך).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - מידע על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

(לא מבוקר)

30 בספטמבר 2014						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
4,310	-	103	306	392	3,509	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,786	13	20	169	1,499	2,085	ניירות ערך
18,498	-	322	715	2,065	15,396	אשראי לציבור, נטו
10	8	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
415	415	-	-	-	-	בניינים וציוד
42	11	3	23	4	1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
276	16	11	-	-	249	נכסים אחרים
27,337	463	459	1,213	3,962	21,240	סך הכל נכסים
התחייבויות						
22,786	-	712	2,020	3,160	16,894	פקדונות הציבור
539	-	12	32	-	495	פקדונות מבנקים
161	-	-	31	-	130	פקדונות הממשלה
676	-	-	-	676	-	כתבי התחייבות נדחים
161	10	34	11	100	6	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
997	26	3	15	6	947	התחייבויות אחרות
25,320	36	761	2,109	3,942	18,472	סך הכל התחייבויות
2,017	427	(302)	(896)	20	2,768	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	287	926	312	(1,525)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(15)	-	15	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,017	427	(15)	15	332	1,258	סך הכל כללי
-	-	-	(16)	-	16	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	1	-	(1)	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

¹ כולל צמודי מטבע חוץ.

² לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - מידע על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

(לא מבוקר)

30 בספטמבר 2013						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
2,405	-	212	1,015	512	666	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,703	11	-	37	1,815	4,840	ניירות ערך
17,492	-	249	777	2,465	14,001	אשראי לציבור, נטו
6	4	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
429	429	-	-	-	-	בניינים וציוד
54	6	5	22	9	12	נכסים בגין מכשירים נגזרים
281	18	4	-	7	252	נכסים אחרים
27,370	468	470	1,851	4,810	19,771	סך הכל נכסים
התחייבויות						
22,832	-	723	2,066	3,233	16,810	פקדונות הציבור
534	-	7	50	-	477	פקדונות מבנקים
166	-	-	31	-	135	פקדונות הממשלה
816	-	-	-	816	-	כתבי התחייבות נדחים
272	6	56	19	178	13	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
874	28	4	10	11	821	התחייבויות אחרות
25,494	34	790	2,176	4,238	18,256	סך הכל התחייבויות
1,876	434	(320)	(325)	572	1,515	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	326	365	504	(1,195)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(25)	-	25	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
1,876	434	6	15	1,076	345	סך הכל כללי
-	-	-	(28)	-	28	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - מידע על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

(מבוקר)

31 בדצמבר 2013						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
3,757	-	224	1,252	357	1,924	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,154	11	-	86	2,017	4,040	ניירות ערך
17,792	-	305	652	2,391	14,444	אשראי לציבור, נטו
9	7	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
421	421	-	-	-	-	בניינים וציוד
24	5	2	2	7	8	נכסים בגין מכשירים נגזרים
289	11	-	-	1	277	נכסים אחרים
28,446	455	531	1,992	4,775	20,693	סך הכל נכסים
התחייבויות						
23,964	-	657	1,986	3,298	18,023	פקדונות הציבור
487	-	13	45	-	429	פקדונות מבנקים
168	-	-	29	-	139	פקדונות הממשלה
823	-	-	-	823	-	כתבי התחייבות נדחים
140	5	29	2	95	9	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
933	27	6	9	5	886	התחייבויות אחרות
26,515	32	705	2,071	4,221	19,486	סך הכל התחייבויות
1,931	423	(174)	(79)	554	1,207	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	129	130	474	(733)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(24)	-	24	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
1,931	423	(45)	27	1,028	498	סך הכל כללי
-	-	-	(26)	-	26	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.
2. לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2013		30 בספטמבר 2013		30 בספטמבר 2014	
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)	
הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח)					
-	56	-	78	1	65
אשראי תעודות					
5	324	5	332	5	328
ערבויות להבטחת אשראי					
1	1,093	1	1,176	1	966
ערבויות לרוכשי דירות					
3	655	3	605	2	694
ערבויות והתחייבויות אחרות					
1	519	1	551	1	582
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו					
3	1,007	3	944	3	1,098
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו					
1	789	1	806	-	796
התחייבויות להוצאת ערבויות					
2	748	2	814	3	885
התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן					

* מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי ניתנות לביטול בכל עת - ללא תנאי.

1. יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

2. יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

(1) קיימות התחייבויות והתקשרויות אחרות לתאריך המאזן כדלקמן: (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2013		30 בספטמבר 2013		30 בספטמבר 2014	
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)	
16		19		40	
268		225		309	
התקשרות להשקעה בבניינים וציוד					
חוזי שכירות לזמן ארוך					
להלן פירוט דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות:					
24		21		27	
23		21		27	
22		20		27	
22		19		26	
22		18		26	
155		126		176	
שנה שישית ואילך					
268		225		309	
סך הכל דמי שכירות לתשלום					

** סווג מחדש.

(2) בנוסף לאמור לעיל, חלק מסניפי הבנק נמצאים במבנים השכורים בשכירות מוגנת. דמי השכירות לתשלום בשנה הקרובה, מסתכמים בכ- 1.0 מיליון ש"ח (0.8-30.9.2013 מיליון ש"ח; 1.0-31.12.2013 מיליון ש"ח).

(3) לבנק התקשרויות להשקעה בארבע קרנות הון סיכון פעילות. ההתחייבות העתידית המכסימלית של הבנק להשקעה בקרנות אלו, מעבר להשקעה שבוצעה עד ליום המאזן, מסתכמת בכ- 3 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2013 - 4 מיליון ש"ח; 31 בדצמבר 2013 - 3 מיליון ש"ח).

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

(4) במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות ובקשות לאישור תביעות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החבות שתגרם לבנק כתוצאה מהתובענות האמורות. סכום החשיפה המירבי הנוסף - בשל כלל התובענות שהוגשו נגד הבנק, כאמור לעיל, בנושאים שונים, שהתממשותן אפשרית - מסתכם ליום 30 בספטמבר 2014, בסך של כ- 18 מיליון ש"ח (30.9.2013 - 31.12.2013 - 17 מיליון ש"ח).

להלן פרטים בקשר לתובענות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק:

- ביום 24.3.2013 הוגשה כנגד החברה האם ונתבע נוסף, תביעה על ידי עובד לשעבר של החברה האם שפרש בשנת 2006 מעבודתו במסגרת "תוכנית לפרישה מוקדמת", בטענה שהחברה האם הפרה את ההסכם לפרישה מוקדמת שנחתם עימו ושגתה בחישוב הסכומים להם היה זכאי בעת פרישתו. סכום הנזק שנגרם לעובד מסתכם, לטענתו, בכ- 2 מיליון ש"ח.

במקביל, הגיש התובע לבית המשפט המחוזי, בקשה להכיר בתביעתו האישית כ"תובענה ייצוגית" המופנית, מלבד לנתבעים בתביעה האישית, גם כנגד שני בנקים הנמצאים בבעלות החברה האם (ובכללם הבנק), מכיוון שהעילות בגין נתבעת החברה האם (שעיקרן חישוב שגוי ותשלום חסר של פיצויי פרישה לעובדים בעת פרישתם) חלות, לדעתו, גם על הבנק.

סכום הנזק שגרמו כל הנתבעים שנכללו בבקשה לתביעה ייצוגית לעובדיהם בעת פרישתם, מוערך על ידי התובע בכ- 40 מיליון ש"ח (מכתב התביעה לא ניתן היה ללמוד על חלקו של הבנק בנזק שגרם לכאורה לכלל הנפגעים).

לדעת הנהלת הבנק, מכיוון שהסכמי העבודה בבנק שונים מאלו הקיימים בחברה האם, ההנחות העומדות בבסיס הבקשה לתביעה ייצוגית, אינן מתקיימות בבנק, ולפיכך טענות התובע אינן רלוונטיות לבנק. לפיכך, הגיש הבנק לבית המשפט ביום 15 ביולי 2013 בקשה למחיקה על הסף של הבקשה להכרה בתביעה כתובענה ייצוגית. עד כה טרם התקבלה תשובת בית המשפט בעניין זה.

- ביום 20.10.2009 הוגשה כנגד הבנק ובנקים אחרים השותפים ב"קונסורציום בנקאי" (להלן: "הקונסורציום") תביעה על ידי לוואי שקיבל בעבר הלוואה מ"הקונסורציום" לרכישת מניותיה של חברת "בזק" - בגין "ריבית חריגה עודפת" בסך 804 מיליון ש"ח (שעודכנה ביום 11.2.2010 לסך של כ-830 מיליון ש"ח) בה חויב, לטענתו, התובע - על ידי ה"קונסורציום" לאחר שלא עמד בתנאי ההלוואה.

לטענת התובע, יש לראות בריבית חריגה זו - "ריבית עודפת", שנזקפה לחובתו בשל השתתות בלתי סבירה של כונס הנכסים שמונה מטעם "הקונסורציום", למימוש הבטוחה שניתנה בגין ההלוואה (מניות "בזק") - מעבר לזמן הסביר שנדרש למימוש בטוחה זו, ולכן אין להשית עליו ריבית חריגה, בגין התקופה שמעבר לפרק הזמן הסביר הנדרש למימוש הבטוחה. כמו כן, לטענת התובע, לא היה בכוונת הצדדים, מלכתחילה, להפעיל את מנגנון ה"ריבית החריגה" לתקופה כה ארוכה, ולפיכך - שימוש במנגנון זה עבור כל התקופה שבה לא נפרעה ההלוואה - מהווה חריגה מהכוונת שגיבשו הצדדים בעת חתימת חוזה ההלוואה, והוא מהווה פיצוי בלתי סביר ל"קונסורציום" בגין הנזק שנגרם לו.

חלק הבנק בתביעה מסתכם בכ-33 מיליון ש"ח. הנהלת הבנק סבורה כי הבנק פעל כשורה ועל פי מערכת ההסכמים שבין הלוואה לבין הבנק (ויתר הבנקים החברים ב"קונסורציום").

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

(4) פרטים בקשר לתובענות מהותיות (המשך):

ביום 21.7.2013 החליט בית המשפט המחוזי לקבל חלקית את בקשה התובע, והפחית את שיעור הריבית החריגה החוזית בה חויב הלקוח מ- 3.0% ל- 2.5%, החל מיום 1 בינואר 2007. ביום 3.11.2013 הוסיף בית המשפט פסק דין משלים להחלטתו הקודמת, במסגרתו נקצב הסכום המגיע לתובע בסך של כ-48.5 מיליון ש"ח (מכל הבנקים החברים ב"קונסורציום"). לאור האמור לעיל, ערך הבנק הפרשה בגין סכומי ההחזר המגיעים ללקוח, בהתאם לפסיקת בית המשפט. עם זאת, הנהלת הבנק סבורה כי הבנק פעל כשורה ועל פי מערכת ההסכמים שבין הלוואה לבין הבנק (ויתר הבנקים החברים ב"קונסורציום"). לפיכך, הגישו הבנקים החברים ב"קונסורציום" (ובכללם הבנק), ערעור על פסק הדין ובקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין (במקביל הוגש ערעור גם על ידי התובע). בקשת הבנקים לעיכוב ביצוע פסק הדין התקבלה על ידי בית המשפט. ביום 1 בספטמבר 2013, הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי לקוח שנטל בשנת 2010 הלוואה מהבנק במסגרת ה"קרן לעסקים קטנים" (המובטחת בחלקה בערבות המדינה), ונדרש במסגרת תהליך אישור ההלוואה, להעמיד בטוחה נוספת בגין חלק ההלוואה שלא הובטח בערבות, כאמור. לטענת התובע, דרישת הבנק להעמדת בטוחה, כאמור, כמו גם שיעור הסיכון המופרז (לדעתו) שנקבע להלוואה, מהווים פעולות והתניות ל"קשירת עסקה בנקאית בתנאים בלתי סבירים", העומדים בסתירה, לכאורה, להוראות "חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981". להערכת התובע מכלול פעולות והתניות אלה, מהווה חלק מדפוס פעולה קבוע המשמש את הבנק לגבי כלל ההלוואות מסוג זה. הסכום הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המייצג לטענת התובע, את העלות העודפת שנגרמה לכלל לקוחות הבנק שנטלו הלוואות מסוג זה מסתכם להערכתו בכ- 129 מיליון ש"ח. ככל הידוע לבנק, הגיש הלקוח תביעות ייצוגיות דומות בנושא זה כנגד שני בנקים נוספים. הנהלת הבנק סבורה כי הבנק פעל כשורה, והסכומים אותם גבה הבנק מהתובע, כמו גם מיתר הלקוחות שנטלו הלוואות מסוג זה, תואמים את מערכת ההסכמים שבין הבנק ללקוחותיו ועומדים בהוראות החוק והנהיות בנק ישראל.

- ביום 30 באוקטובר 2013 הוגשה כנגד הבנק וארבעה תאגידים בנקאיים אחרים (להלן: "הבנקים הנתבעים") תביעה, ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי לקוח שנטל מהבנקים הנתבעים, במועדים שונים, הלוואות בסכומים שונים, ובסמוך למועד פרעון הגיש בקשה לקבל הלוואות בסכומים ובתנאים דומים - מבלי שיתבקש לשנות את הבטוחות שהועמדו על ידו, עבור ההלוואות המקוריות.

לטענת התובע, למרות שההלוואות החדשות שהועמדו לו, חלף ההלוואות המקוריות, מהוות: "הלוואות שחודשו" כהגדרתן בתוספת הראשונה ל"כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008". (להלן: "כללי הבנקאות"), חשבונו חויב על ידי הבנקים הנתבעים ב"עמלת טיפול באשראי ובטחונות" בגין ההלוואות החדשות, בניגוד ל"כללי הבנקאות", האוסרים גביית עמלות אלו בעת "חידוש הלוואה", שאינו כרוך בשינוי בטחונות.

סכום העמלות העודפות שגבו לכאורה כלל הבנקים הנתבעים, מוערך על ידי התובע בכ- 2 מיליארד ש"ח, ומזה מסתכם חלקו של הבנק בכ- 195 מיליון ש"ח. הנהלת הבנק סבורה כי הבנק פעל כשורה, בהתאם להוראות החוק, לרבות "כללי הבנקאות", ובהתאם למערכת ההסכמים שנחתמה בין הבנק לתובע.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

(5) להלן פרטים בקשר לתובענות מהותיות שהוגשו כנגד הבנק, שלא ניתן להעריך, בשלב זה, את סיכוייהן:

- ביום 5 בינואר 2014 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית על ידי אחד מלקוחותיו עקב נזקים שנגרמו לו, לטענתו, בשל סכומי ריבית "עודפים" שנזקפו לחובתו בגין אשראים שנוהלו בחשבון העובר ושכ שלו.

לטענת הלקוח, בשנים האחרונות העלה הבנק מספר פעמים את שיעורי ריבית החובה בחשבוננו, עוד לפני שפג תוקף מסגרת האשראי בחשבון ומבלי שחלה הרעה במצבו העסקי. לדעת הלקוח, מתכונת פעולה זו סותרת את מערכת ההסכמים שנחתמה בינו לבין הבנק ועומדת בניגוד לפסיקות משפטיות מחייבות ולהוראות בנק ישראל. לפיכך, מבקש הלקוח להשיב לו את חיובי הריבית "העודפים", בגין התקופות שמיום העלאת הריבית ועד למועד פקיעת תוקף מסגרת האשראי. סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה ללקוח, מוערך על ידו בכ-400 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המייצג לטענת התובע את העלות העודפת שנגרמה לכלל לקוחות הבנק, בנושא זה, מסתכם להערכתו בכ-139 מיליון ש"ח, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה.

הנהלת הבנק סבורה כי הבנק פעל כשורה בהתאם להוראות החוק, לרבות "כללי הבנקאות", ובהתאם למערכת ההסכמים המחייבת שנחתמה בין הבנק ללקוח. עם זאת, לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, לא ניתן להעריך בשלב מוקדם זה, את סיכויי התביעה.

- ביום 2 במרס 2014 הוגשה כנגד הבנק וארבעה בנקים נוספים תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחות הבנק וארבעה תובעים נוספים (המהווים לקוחות של יתר הבנקים הנתבעים), שפעילותם הבנקאית כללה, בין היתר, המרת מטבע חוץ לשקלים (ולחיפך), באמצעות מכירה ורכישת מטבע חוץ.

לטענת התובעים שערי החליפין המשמשים את הבנקים הנתבעים למכירה (או רכישת) מטבע חוץ ללקוחותיהם, שונים משערי החליפין השוררים בשוק הבינבנקאי. הרווח הנגזר לבנקים הנתבעים בגין דפוס פעולה זה, מהווה לדעת התובעים, "עמלת הפרשי שער", שאינה כלולה בתעריפוני הבנקים הנתבעים, בניגוד לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981 ובניגוד לכללי הבנקאות (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב - 1992. בנוסף, רכישת מטבע חוץ (או מכירתו), כאמור, כרוכה בתשלום "עמלת חליפין". לטענת התובעים, התעריף שנקבע בגין עמלה זו, זהה בכלל הבנקים הנתבעים, ומהווה לפיכך "הסדר כובל" אסור.

סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה ללקוח, מוערך על ידו בכ-800 ש"ח והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית כנגד כל חמשת הבנקים הנתבעים מוערך על ידי התובעים בכ-2.07 מיליארד ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל). הנהלת הבנק סבורה כי דפוס הפעולה הנהוגים בבנק בתחום זה עולים בקנה אחד עם הוראות החוק והנהיות בנק ישראל. עם זאת, לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, לא ניתן להעריך, בשלב מוקדם זה, את סיכויי התביעה.

- ביום 1 ביולי 2014 הוגשה כנגד הבנק וכנגד החברה האם שלו תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית על ידי שניים מלקוחות הבנק (ולקוח נוסף של החברה האם), בגין סכומי ריבית עודפים שנזקפו בחשבונותיהם לטענתם, הנובעים מהחלטה שקיבלו הבנק והחברה האם שלו לפני מספר שנים, להקדים את המועד התקופתי בו מחויב חשבונם בגין "עמלת הקצאת אשראי" - מתחילת הרבעון הקלנדרי (שכגינו בוצע החיוב), לסוף הרבעון הקלנדרי הקודם - בניגוד למערכת ההסכמים שנחתמה בין הבנק ללקוח, ובניגוד לתעריפון שפרסם הבנק.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

(5) להלן פרטים בקשר לתובענות מהותיות שהוגשו כנגד הבנק, שלא ניתן להעריך, בשלב זה, את סיכוייהן: (המשך)

סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה ללקוח, מוערך על ידו בכ- 101 ש"ח (נכון ליום 31.12.2013). הסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית כנגד הבנק, המייצג לדעת התובע את העלות העודפת שנגרמה לכלל לקוחות הבנק בנושא זה, מסתכם להערכתו בכ- 15 מיליון ש"ח. הנהלת הבנק סבורה כי הבנק פעל כשורה ובהתאם למערכת ההסכמים המחייבת שנחתמה בין הבנק ללקוחותיו. עם זאת, לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייה.

- ביום 17 ביוני 2014 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתביעה ייצוגית על ידי אחד מלקוחות הבנק בשל עלויות עודפות לרכישת משקאות קלים שנגרמו לו לטענתו, בשל העדר מתקן לשתיית מים צוננים בסניף הבנק בו מתנהל חשבון, בניגוד להוראות שנקבעו ב"חוק בניינים ציבוריים" (מתקני שתיה למים צוננים), התשמ"ז - 1986. העלויות העודפות שנגרמו ללקוח, בשל ההפרה לכאורה של חוק זה, מסתכמות לטענתו בכ- 150 ש"ח. הסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית כנגד הבנק, המייצג לדעת התובע את העלויות העודפות שנגרמו לכלל לקוחות הבנק בנושא זה, בשבע השנים האחרונות, מסתכם להערכתו בכ- 3 מיליון ש"ח. הנהלת הבנק סבורה כי הבנק פעל כשורה ובהתאם להוראות החוק החלות עליו. עם זאת, לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את סיכוייה.

- ביום 5 באוגוסט 2014 הוגשה כנגד הבנק ושישה בנקים נוספים בקשה לאישור תובענה ייצוגית על ידי עמותה המבקשת לייצג את לקוחות הבנקים הנתבעים, שקיבלו שירותים לכיצוע פעילות במטבע חוץ בחשבונותיהם, לרבות העברות מטבע חוץ והמרת מטבע חוץ לשקלים (ולחיפך). לטענת התובעת, הבנקים הנתבעים נוהגים לגבות בגין פעולות אלו עמלת מינימום "מדורגת" (הנגזרת מהיקף העסקה), בניגוד לכללי הבנקאות (עמלות), המתירים גביית עמלת מינימום אחידה, בלבד. בנוסף, לטענת התובעת, דפוס הפעולה הזוהי שנצפה על ידה לכאורה, בנושא זה, בכל הבנקים הנתבעים, מעלה חשד לקיום הסדר כובל אסור בין הבנקים הנתבעים בעניין זה, בניגוד לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988. להערכת התובעת, המבוססת על עיון בדוחותיהם הכספיים של הבנקים הנתבעים, הסכומים העודפים לכאורה, ששילמו לקוחותיהם בגין דפוס פעולה נטען זה בשבע השנים האחרונות, מסתכמים בכ- 1.5 מיליארד ש"ח (הבקשה לאישור התובענה הייצוגית, אינה נוקבת בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל). הנהלת הבנק סבורה כי תעריפוני העמלות ודפוסי הפעולה הנהוגים בבנק בתחום זה, עולים בקנה אחד עם הוראות החוק והנחיות בנק ישראל. עם זאת, לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, לא ניתן להעריך, בשלב מוקדם זה, את סיכוייה.

(6) במסגרת צעדי ההתייעלות הננקטים על ידי הבנק הכוללים, בין היתר, צמצום במצבת העובדים בבנק, אישר הדירקטוריון ביום 17 בנובמבר 2014, מסגרת לתכנית פרישה מרצון שגובשה על ידי הנהלת הבנק. יישום התוכנית כרוך בתשלום פיצויי פרישה מוגדלים לעובדים שייכללו בה. בדוחות הכספיים ליום 30.9.2014 נכללה הפרשה בגין ההתחייבות הנוספת הצפויה לבנק בשל יישום תכנית זו בסך של כ- 33 מיליון ש"ח.

ביאור 8 - מדיניות התגמול

ביום 19 בנובמבר 2013 פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301A בנושא: "מדיניות התגמול בתאגיד הבנקאי", להלן: "ההוראה". ההוראה מבוססת על מסמכי ה"פורום ליציבות פיננסית שפורסמו בשנת 2009 וקובעת הנחיות שנועדו להבטיח שהסדרי התגמול הנהוגים בתאגידים הבנקאיים יותאמו למסגרת ניהול הסיכונים ולמטרות ארוכות הטווח שלהם. לפיכך נדרשו התאגידים הבנקאיים לגבש מדיניות תגמול חדשה המבוססת העקרונות שנכללו בהוראה.

ביאור 8 - מדיניות התגמול (המשך)

ההנחיות שנכללו בהוראה נכנסו לתוקף ביום פרסומה (19.11.2013). עם זאת, במטרה להקל על התאגידים ליישם הנחיות אלו, הותר לתאגידים הבנקאיים (במסגרת הוראות מעבר שפורסמו), לגבש מדיניות תגמול מעודכנת בהתאם לעקרונות שנקבעו בהוראה עד ליום 30.6.2014 (לתאגידים הבנקאיים החברים בקבוצה בנקאית אושרה ביום 18.3.2014, אורכה נוספת עד ליום 30 בספטמבר 2014).

ביום 30 בספטמבר 2014 אושר בדירקטוריון מסמך "מדיניות התגמול", הכולל התייחסות הן למכלול היבטי תגמול הנהוגים בבנק (לרבות: "תגמול קבוע", "תגמול משתנה", "תגמול בסיום העסקה" ו"תנאים נלווים אחרים"), והן לכלל סוגי המועסקים בבנק (לרבות: "נושאי משרה", "עובדים מרכזיים" ו"עובדים אחרים").

מדיניות התגמול הותאמה למסגרת המדיניות שאושרה בחברה האם, לרבות קביעת תקרות לסוגי התגמול השונים, וכוללת עקרונות שנועדו לקשור בין התגמול בבנק לבין מימוש האסטרטגיה, המטרות ויעדי הבנק, בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת בנק ישראל, לרבות:

- התאמת התגמול לתיאבון לסיכון של הבנק ולמסגרת ניהול הסיכונים.
- יצירת קשר בין התגמול לבין ביצועי הבנק והביצועים האישיים של המנהלים והעובדים המרכזיים.
- יצירת איזון ראוי בין רכיבי התגמול המשתנה לבין רכיבי התגמול הקבועים, במטרה לייצור תמריץ למציאות בביצועי העובד, מחד - והימנעות מנטיילת סיכונים העולים על תיאבון הסיכון של הבנק, מאידך. במטרה לממש עיקרון זה נקבעה במדיניות תקרה להיקף התגמול המשתנה, בשיעור שלא יעלה על 100% מהיקף התגמול הקבוע.
- עובדים מרכזיים הממלאים תפקידים בתחום ניהול הסיכונים, בקרה וביקורת (לרבות דיווח כספי) יתוגמלו בצורה הולמת הלוקחת בחשבון את חשיבות ורגישות התפקידים המוטלים עליהם. לפיכך, משקל התגמול הקבוע (מכלל התגמול) שישולם לעובדים אלו, יהיה גבוה יותר ממשקלו בקרב יתר העובדים המרכזיים.
- נקבעו תקרות שכר להנהלה הבכירה של הבנק (נושאי משרה ועובדים מרכזיים), לרבות: "תגמול קבוע", "תגמול משתנה", "תנאים נלווים", ו"תשלומים בעת סיום העסקה".
- נכללה התייחסות באשר לתשלומים בגין סיום העסקה, בהיקף העולה על הסכום שנקבע בחוזי העבודה - לרבות הסדרי דחיית תשלומים, ומנגנוני התאמה לביצועים בדיעבד בשל תשלומים אלו.
- נקבעו תקרות לתשלום "תגמול משתנה" לעובדים ולנושאי משרה, כשיעור מהרווח הנקי של הבנק.
- נקבע מנגנון התאמה המגדיל או מפחית את היקף התגמול המשתנה המשולם לנושאי המשרה בבנק, בהתאם לרווח הנקי ולעמידה ביעדים של כלל הקבוצה.
- תשלום תגמול משתנה לכלל עובדי הבנק, לרבות: נושאי משרה, עובדים מרכזיים ועובדים אחרים - יותנה בעמידה בתנאי סף.
- הדירקטוריון יהיה רשאי, מטעמים מיוחדים, להפחית תשלומים בגין תגמול המשתנה לכלל העובדים המרכזיים (לרבות נושאי משרה), ואף לבטלם כליל.
- לפיכך, ובהמשך לצעדי ההתייעלות הננקטים בבנק ובקבוצה ולאור הצורך להתאים את מדיניות התגמול בבנק לתוכנית האסטרטגית שגובשה בקבוצה והיעדים הנגזרים ממנה, התקבלה בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 30 בספטמבר 2014 החלטה, לפיה - נושאי המשרה בבנק לא יהיו זכאים לקבלת תגמול משתנה בשנת 2014.
- העקרונות המפורטים במדיניות התגמול יחולו על תנאי הכהונה והעסקה של עובדים מרכזיים שיאושרו החל ממועד אישור מדיניות התגמול, ואילך.
- מדיניות התגמול תובא לאישור הדירקטוריון אחת לשלוש שנים. ועדת התגמול והדירקטוריון יפקחו על יישום מדיניות התגמול ויבחנו מעת לעת, את הצורך בביצוע עדכונים והתאמות לעקרונות שנקבעו במדיניות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - מכשירים נגזרים (המשך)

1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014					
(לא מבוקר)					
חוזי ריבית					
שקל-מדד	במטבע חוץ	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM ^{(2),(1)}					
חוזי Forward	503	-	294	-	797
חוזי אופציה לא סחירים ⁽⁴⁾ :					
• אופציות שנכתבו	-	-	11	-	11
• אופציות שנקנו	-	-	36	-	36
Swaps ⁽³⁾	-	895	1,789	-	2,684
סה"כ נגזרים ALM	503	895	2,130	-	3,528
2. נגזרים אחרים ⁽⁴⁾					
חוזי Forward	-	-	-	3	3
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
• אופציות שנכתבו	-	-	9	-	1,686
• אופציות שנקנו	-	-	9	-	1,686
חוזי אופציה אחרים:					
• אופציות שנכתבו	-	-	32	-	32
• אופציות שנקנו	-	-	32	-	32
סה"כ נגזרים אחרים	-	-	82	3	3,439
3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)	-	-	111	-	111

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM ⁽²⁾					
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	-	34	-	34
שווי הוגן ברוטו שלילי	4	33	113	-	150
2. נגזרים אחרים					
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	-	-	11	11
שווי הוגן ברוטו שלילי	-	-	-	11	11
3. סך הכל					
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽⁵⁾	-	-	34	11	45
סכומים שקוזזו במאזן	-	-	-	-	-
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים	-	-	34	11	45
שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁶⁾	4	33	113	-	161
סכומים שקוזזו במאזן	-	-	-	-	-
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	4	33	113	-	161

- למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
- נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך של 506 מיליון ש"ח בהם הסכים הבנק לשלם שיעור ריבית קבוע.
- כולל יתרת ערך נקוב של "מכשירים נגזרים משוכצים" שהופרדו מ"החוזים המארחים".
- מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 8 מיליון ש"ח.
- מזה סך של 100 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 30.9.2014).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - מכשירים נגזרים (המשך)

1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2013					
(לא מבוקר)					
חוזי ריבית					
שקל-מדד	במטבע חוץ	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
1. נגזרים ALM ^{(1),(2)}					
917	337	425	-	-	1,679
חוזי Forward					
חוזי אופציה לא סחירים ⁽⁴⁾ :					
-	-	8	-	-	8
• אופציות שנכתבו					
-	-	50	-	-	50
• אופציות שנקנו					
-	977	2,013	-	-	2,990
Swaps ⁽³⁾					
917	1,314	2,496	-	-	4,727
סה"כ נגזרים ALM					
2. נגזרים אחרים ⁽¹⁾					
-	-	-	-	26	26
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
-	-	112	643	-	755
• אופציות שנכתבו					
-	-	112	643	-	755
• אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
-	-	43	-	-	43
• אופציות שנכתבו					
-	-	43	-	-	43
• אופציות שנקנו					
-	-	310	1,286	26	1,622
סה"כ נגזרים אחרים					
-	-	125	-	-	125
3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)					
(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
1. נגזרים ALM ⁽²⁾					
3	1	33	-	-	37
שווי הוגן ברוטו חיובי					
2	54	193	-	-	249
שווי הוגן ברוטו שלילי					
2. נגזרים אחרים					
-	-	16	6	1	23
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	16	6	1	23
שווי הוגן ברוטו שלילי					
3. סך הכל					
3	1	49	6	1	60
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽⁵⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
3	1	49	6	1	60
יתרה מאזנית של נכסים					
2	54	209	6	1	272
בגין מכשירים נגזרים					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁶⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
2	54	209	6	1	272
יתרה מאזנית של התחייבויות					
בגין מכשירים נגזרים					

- למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
- נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- מזה חוזי החלפת שעורי ריבית בסך של 566 מיליון ש"ח בהם הסכים הבנק לשלם שעור ריבית קבוע.
- כולל יתרת ערך נקוב של "מכשירים נגזרים משוברים" שהופרדו מ"החוזים המארחים".
- מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משוברים בסך 11 מיליון ש"ח.
- מזה סך של 177 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 30.9.2013).

- לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות, נטו.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - מכשירים נגזרים (המשך)

1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2013
(מבוקר)

חוזי ריבית

שקל-מדד במטבע חוזי מטבע חוזים בגין חוזי סחורות סך הכל

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

1,310	-	-	265	382	663	1. נגזרים ALM ⁽¹⁾ / ⁽²⁾ חוזי Forward חוזי אופציה לא סחירים ⁽⁴⁾ : • אופציות שנכתבו • אופציות שנקנו Swaps ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	
34	-	-	34	-	-	
1,776	-	-	876	900	-	
3,120	-	-	1,175	1,282	663	סה"כ נגזרים ALM
6	6	-	-	-	-	2. נגזרים אחרים ⁽¹⁾ חוזי Forward חוזי אופציה שנסחרים בבורסה: • אופציות שנכתבו • אופציות שנקנו חוזי אופציה אחרים: • אופציות שנכתבו • אופציות שנקנו
905	-	878	27	-	-	
905	-	878	27	-	-	
40	-	-	40	-	-	
40	-	-	40	-	-	
1,896	6	1,756	134	-	-	סה"כ נגזרים אחרים
100	-	-	100	-	-	3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

25	-	-	22	2	1	1. נגזרים ALM ⁽²⁾ שווי הוגן ברוטו חיובי
135	-	-	103	31	1	שווי הוגן ברוטו שלילי
5	-	5	-	-	-	2. נגזרים אחרים שווי הוגן ברוטו חיובי
5	-	5	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
30	-	5	22	2	1	3. סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽⁵⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
30	-	5	22	2	1	
140	-	5	103	31	1	שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁶⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
140	-	5	103	31	1	

- למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
- נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך של 498 מיליון ש"ח, בהם הסכים הבנק לשלם שיעור ריבית קבוע.
- כולל יתרת ערך נקוב של "מכשירים נגזרים משוכצים" שהופרדו מ"החוזים המארחים".
- מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך של 12 מיליון ש"ח.
- מזה סך של 95 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 31.12.2013 - לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות, נטו).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - מכשירים נגזרים (המשך)

2. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, במאוחד (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014					יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן: • הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים • הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
(לא מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
4	24	-	17	45	
(2)	(5)	-	(3)	(10)	
-	-	-	-	-	
2	19	-	14	35	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
-	8	-	22	30	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
2	27	-	36	65	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
6	44	-	111	161	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן: • מכשירים פיננסיים • בטחון במזומן ששועבד
(2)	(5)	-	(3)	(10)	
-	(39)	-	-	(39)	
4	-	-	108	112	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו
30 בספטמבר 2013					
(לא מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
19	20	-	21	60	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן: • הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים • הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
(1)	(8)	-	(5)	(14)	
-	-	-	-	-	
18	12	-	16	46	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
-	28	-	111	139	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
18	40	-	127	185	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
4	61	-	207	272	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן: • מכשירים פיננסיים • בטחון במזומן ששועבד
(1)	(8)	-	(5)	(14)	
-	(53)	-	-	(53)	
3	-	-	202	205	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - מכשירים נגזרים (המשך)

2. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, במאוחד (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2013				
(מבוקר)				
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ
2	10	-	18	30
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:				
(1)	(3)	-	(2)	(6)
• הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים				
• הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל				
-	-	-	-	-
1	7	-	16	24
נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו				
-	16	-	64	80
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾				
1	23	-	80	104
סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים				
3	35	-	102	140
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:				
(1)	(3)	-	(2)	(6)
• מכשירים פיננסיים				
-	(32)	-	-	(32)
• בטחון במזומן ששועבד				
2	-	-	100	102
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו				

הערה:

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

3. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים במאוחד (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014				
(לא מבוקר)				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 3 חודשים	מעל 5 שנים	סה"כ
-	503	-	-	503
-	500	224	171	895
2,014	85	17	207	2,323
3,351	2	1	-	3,354
3	-	-	-	3
5,368	1,090	242	378	7,078
4,164	1,413	138	759	6,474
3,697	774	254	391	5,116

חוזי ריבית:	
שקל - מדד	
מטבע חוץ	
חוזי מטבע חוץ	
חוזים בגין מניות	
חוזי סחורות ואחרים	
סך הכל	
30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)	
31 בדצמבר 2013 (מבוקר)	

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי, המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי, לפי הערכת ההנהלה.

חישובי השווי ההוגן מבוססים על הערכה אובייקטיבית של תזרימי מזומנים עתידיים ושיעורי הריבית המנכים אותם לערכם הנוכחי. לפיכך, הערכת השווי ההוגן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שבכרוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

(1) מכשירים פיננסיים סחירים:

ניירות ערך וכתבי התחייבויות נדחים - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים):

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים בריבית קבועה נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרים מזומן עתידי לפי שיעורי הריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח, כמפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קן וריבית) לכל הלואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי.

קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו לפי שיעורי ריבית בהן נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים (המשך)

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים (המשך)

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של יתרת הפקדונות וכתבי התחייבות נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן - בהתבסס על פרמטרים, כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון.

בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה, נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

השווי ההוגן של כתבי התחייבות נדחים הנסחרים בשוק פעיל מבוסס על מחירי השוק של אותם כתבי התחייבות למועד הדיווח.

פקדונות הציבור כוללים "תכניות חסכון" המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית. על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי בניכוי "קנס פרעון מוקדם".

תזרימי המזומנים הצפויים בגין תכניות החסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תכניות.

(3) מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגים סיכון אשראי ובגין התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאילו האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש שבין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת ולוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב

30 בספטמבר 2014					
(לא מבוקר)					
שווי הוגן				יתרה	
סך הכל	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	במאזן	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים פיננסיים					
4,334	586	-	3,748	4,310	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,822	13	300	3,509	3,786	ניירות ערך ⁽⁴⁾
18,692	18,666	3	23	18,498	אשראי לציבור, נטו
42	3	28	11	42	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	2	-	-	2	הלוואה לחברה כלולה
38	33	5	-	38	נכסים פיננסיים אחרים
26,930	19,303	336	7,291	26,676 ⁽⁵⁾	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
23,045	8,016	15,029	-	22,786	פקדונות הציבור
538	-	538	-	539	פקדונות מבנקים
168	35	133	-	161	פקדונות הממשלה
790	789	1	-	676	כתבי התחייבות נדחים
161	104	46	11	161	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
576	576	-	-	576	התחייבויות פיננסיות אחרות
25,278	9,520	15,747	11	24,899 ⁽⁵⁾	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
14	14	-	-	14	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 2.
5. מזה נכסים בסך 7,436 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 6,315 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה לשווי ההוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב (המשך)

30 בספטמבר 2013					
(לא מבוקר)					
יתרה במאזן	שווי הוגן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 3 ⁽³⁾	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים פיננסיים					
2,405	1,201	-	1,226	2,427	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,703	6,565	143 ⁽⁶⁾	11 ⁽⁶⁾	6,719	ניירות ערך ⁽⁴⁾
17,492	179	6	17,517	17,702	אשראי לציבור, נטו
54	22	23	9	54	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	-	-	2	2	הלואה לחברה כלולה
52	-	4	48	52	נכסים פיננסיים אחרים
26,708 ⁽⁵⁾	7,967	176	18,813	26,956	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
22,832	-	14,774	8,275	23,049	פקדונות הציבור
534	-	312	222	534	פקדונות מבנקים
166	-	136	36	172	פקדונות הממשלה
816	110	1	767	878	כתבי התחייבות נדחים
272	22	71	179	272	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
499	-	-	499	499	התחייבויות פיננסיות אחרות
25,119 ⁽⁵⁾	132	15,294	9,978	25,404	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
14	-	-	14	14	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי הוגן - ראה ביאור 2.
5. מזה נכסים בסך 8,015 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 4,332 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה לשווי ההוגן.
6. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב במאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2013					
(מבוקר)					
שווי הוגן				יתרה במאזן	
סך הכל	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים פיננסיים					
3,778	1,376	-	2,402	3,757	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,172	11 ⁽⁶⁾	193 ⁽⁶⁾	5,968	6,154	ניירות ערך ⁽⁴⁾
18,030	17,844	6	180	17,792	אשראי לציבור, נטו
24	4	15	5	24	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	2	-	-	2	הלוואה לחברה כלולה
66	62	4	-	66	נכסים פיננסיים אחרים
28,072	19,299	218	8,555	27,795 ⁽⁵⁾	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
24,171	8,115	16,056	-	23,964	פקדונות הציבור
486	223	263	-	487	פקדונות מבנקים
174	35	139	-	168	פקדונות הממשלה
898	750	38	110	823	כתבי התחייבות נדחים
140	96	39	5	140	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
558	558	-	-	558	התחייבויות פיננסיות אחרות
26,427	9,777	16,535	115	26,140 ⁽⁵⁾	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
14	14	-	-	14	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 2.
5. מזה נכסים בסך 8,736 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 5,251 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה לשווי ההוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2014

(לא מבוקר)

מדירות שווי הוגן המתבססות על					
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	יתרה מאזנית	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
576	-	-	-	576	נכסים
					מזומנים ופקדונות בבנקים
					ניירות ערך זמינים למכירה
2,256	127	-	-	2,383	• אגרות חוב - ממשלתיות
920	163	-	-	1,083	- אחרות
					ניירות ערך למסחר
2	-	-	-	2	• אגרות חוב - ממשלתיות
-	10	-	-	10	- אחרות
3,178	300	-	-	3,478	סך הכל ניירות ערך
23	-	-	-	23	אשראי לציבור - השאלת ניירות ערך
-	3	-	-	3	- נגזרים משוככים
23	3	-	-	26	סה"כ אשראי לציבור
-	5	-	-	5	נכסים פיננסיים אחרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
-	-	-	-	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
-	-	-	-	-	- במטבע חוץ
-	28	3	-	31	• חוזי מטבע חוץ
11	-	-	-	11	• חוזים בגין מניות
-	-	-	-	-	• חוזי סחורות
11	28	3	-	42	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,788	336	3	-	4,127	סך הכל נכסים
					התחייבויות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
					• חוזי ריבית:
-	-	4	-	4	- שקל מדד
-	33	-	-	33	- במטבע חוץ
-	13	100	-	113	• חוזי מטבע חוץ
11	-	-	-	11	• חוזים בגין מניות
-	-	-	-	-	• חוזי סחורות
11	46	104	-	161	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 בספטמבר 2013				
(לא מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המתבססות על				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	יתרה מאזנית
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
367	-	-	-	367
נכסים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך זמינים למכירה				
5,450	-	-	-	5,450
• אגרות חוב - ממשלתיות				
794	126	-	-	920
- אחרות				
ניירות ערך למסחר				
1	4	-	-	5
• אגרות חוב - ממשלתיות				
6	13	-	-	19
- אחרות				
6,251	143	-	-	6,394
סך הכל ניירות ערך				
179	-	-	-	179
אשראי לציבור - השאלת ניירות ערך				
-	6	-	-	6
- נגזרים משוכצים				
179	6	-	-	185
סה"כ אשראי לציבור				
-	4	-	-	4
נכסים פיננסיים אחרים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	-	3	-	3
• חוזי ריבית - שקל מדד				
-	1	-	-	1
- במטבע חוץ				
16	21	6	-	43
• חוזי מטבע חוץ				
6	-	-	-	6
• חוזים בגין מניות				
-	1	-	-	1
• חוזי סחורות				
22	23	9	-	54
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים				
6,819	176	9	-	7,004
סך הכל נכסים				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
• חוזי ריבית:				
-	-	2	-	2
- שקל מדד				
-	54	-	-	54
- במטבע חוץ				
16	16	177	-	209
• חוזי מטבע חוץ				
6	-	-	-	6
• חוזים בגין מניות				
-	1	-	-	1
• חוזי סחורות				
22	71	179	-	272
סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2013

(מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המתבססות על				
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
257	-	-	-	257
4,954	-	-	50	4,904
869	-	-	128	741
8	-	-	4	4
14	-	-	11	3
5,845	-	-	193	5,652
180	-	-	-	180
6	-	-	6	-
186	-	-	6	180
4	-	-	4	-
1	-	1	-	-
2	-	-	2	-
16	-	3	13	-
5	-	-	-	5
24	-	4	15	5
6,316	-	4	218	6,094

נכסים	
מזומנים ופקדונות בבנקים	257
ניירות ערך זמינים למכירה	4,904
• אגרות חוב - ממשלתיות	741
- אחרות	
ניירות ערך למסחר	4
• אגרות חוב - ממשלתיות	3
- אחרות	
סך הכל ניירות ערך	5,652
אשראי לציבור - השאלת ניירות ערך	180
- נגזרים משוככים	-
סה"כ אשראי לציבור	180
נכסים פיננסיים אחרים	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים:	
• חוזי ריבית - שקל מדד	-
• חוזי מטבע חוץ	-
• חוזים בגין מניות	-
• חוזי סחורות	5
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים	5
סך הכל נכסים	6,094

התחייבויות	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:	
• חוזי ריבית:	
- שקל מדד	-
- במטבע חוץ	-
• חוזי מטבע חוץ	-
• חוזים בגין מניות	5
סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	5

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

(לא מבוקר)					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
שווי הוגן לתחילת התקופה	הפסדים שמומשו ושטרם מומשו ⁽³⁾⁽¹⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	הפסדים שטרם מומשו ⁽³⁾⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	(7)	3	(4)	(4)	• חוזי ריבית
(92)	(5)	-	(97)	(4)	• חוזי מטבע חוץ
(92)	(12)	5	(101)	(8)	סך הכל

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013⁽²⁾

(לא מבוקר)					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו ⁽³⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽³⁾⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(6)	5	2	1	5	• חוזי ריבית
(144)	(35)	2	(177)	(35)	• חוזי מטבע חוץ
(150)	(30)	4	(176)	(30)	סך הכל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

(מבוקר)					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
שווי הוגן לתחילת השנה	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו ⁽³⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף השנה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽³⁾⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(6)	2	4	-	1	• חוזי ריבית
(138)	(41)	87	(92)	(49)	• חוזי מטבע חוץ
(144)	(39)	91	(92)	(48)	סך הכל

(1) בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.

(2) הביאור אינו כולל מידע לגבי השינויים התקופתיים ביתרות של מכשירים נגזרים מסוימים ששוויים ההוגן ליום 31.9.2013 הסתכם ב-6 מיליון ש"ח, בהעדר נתונים זמינים.

(3) נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינו מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	הפסדים שמומשו ונטרם מומשו ⁽³⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ^{(1),(3)}
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(3)	(1)	-	(4)	(1)
(98)	1	-	(97)	2
(101)	-	-	(101)	1

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

• חוזי ריבית

• חוזי מטבע חוץ

סך הכל

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013⁽²⁾

(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים (הפסדים) שמומשו ונטרם מומשו ⁽³⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ^{(1),(3)}
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(2)	4	(1)	1	4
(169)	(8)	-	(177)	(8)
(171)	(4)	(1)	(176)	(4)

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

• חוזי ריבית

• חוזי מטבע חוץ

סך הכל

1. בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.
2. הביאור אינו כולל מידע לגבי השינויים התקופתיים ביתרות של מכשירים נגזרים מסוימים ששוויים ההוגן ליום 30.9.2013 הסתכם ב- 6 מיליון ש"ח, בהעדר נתונים זמינים.
3. נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2014

(לא מבוקר)				
מדידות השווי ההוגן המתבססות על				
"רמה 1"	"רמה 2"	"רמה 3"	סך הכל	הפסד ⁽¹⁾
-	-	29	29	-
-	-	13	13	1
-	-	42	42	1

אשראי פגום שגבייתו מותנית בכיטחון

ניירות ערך

סך הכל

1. לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ו. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 בספטמבר 2013					
(לא מבוקר)					
מדידות השווי ההוגן המתבססות על					
הפסד ⁽¹⁾	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
(11)	40	40	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
-	11	⁽²⁾ 11	⁽²⁾ -	-	ניירות ערך
(11)	51	51	-	-	סך הכל

31 בדצמבר 2013					
(מבוקר)					
מדידות השווי ההוגן המתבססות על					
הפסד	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
(16)	29	29	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
-	11	⁽²⁾ 11	⁽²⁾ -	-	ניירות ערך
(16)	40	40	-	-	סך הכל

1. הנתונים מתייחסים לתקופה של תשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר.

2. סווג מחדש.

ז. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3"

1. מידע איכותי

• עקום "ציפיות האינפלציה" לשנה הקרובה הינו הנתון הלא נצפה המשמעותי המשמש במדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים.

עליה בתחזית האינפלציה תגרום לירידה בשווי ההוגן של התחייבות צמודה למדד בגין מכשיר פיננסי נגזר (ולעליית השווי ההוגן של נכס צמוד למדד) - ולהיפך.

• מקדם "סיכון אשראי צד נגדי" מבטא את ההסתברות לכשל אשראי של הצד הנגדי לעסקה. עליה בהסתברות לכשל מקטינה את השווי ההוגן של העסקה, ולהיפך.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3" (המשך)

2. מידע כמותי

30 בספטמבר 2014
(לא מבוקר)

מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
תוצאה ⁽¹⁾	טווח				
%	%				
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	29	אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
		שווי החברה	הערכת שווי	13	ניירות ערך
					מכשירים נגזרים:
0.1	0.0-0.4	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	היוון תזרימי מזומנים	(4)	• חוזי ריבית - שקל מדד
0.1	0.1-0.1	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	היוון תזרימי מזומנים	(97)	• חוזי מטבע חוץ
0.2	0.0-0.4	סיכון אשראי צד נגדי	היוון מודל דירוג		

30 בספטמבר 2013
(לא מבוקר)

מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
תוצאה ⁽¹⁾	טווח				
%	%				
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	40	אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
		שווי החברה	הערכת שווי	11	ניירות ערך ⁽³⁾
					מכשירים נגזרים:
1.8	1.0-3.5	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	היוון תזרימי מזומנים	1	• חוזי ריבית - שקל מדד
0.9	0.9-0.9	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	היוון תזרימי מזומנים	(177)	• חוזי מטבע חוץ

31 בדצמבר 2013
(מבוקר)

מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
תוצאה ⁽¹⁾	טווח				
%	%				
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	29	אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
		שווי החברה	הערכת שווי	11 ⁽³⁾	ניירות ערך
					מכשירים נגזרים:
0.9	0.1-1.8	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	היוון תזרימי מזומנים	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
0.1	0.1-0.1	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	- היוון תזרימי מזומנים	(92)	• חוזי מטבע חוץ
0.3	0.1-1.7	סיכון אשראי צד נגדי ⁽³⁾	- מודל דירוג		

- ממוצע משוקלל
- עד שנה
- הוצג מחדש

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 11 - הכנסות והוצאות ריבית

בסכומים מדווחים

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014		לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014		
(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
2013	2014	2013	2014	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
א. הכנסות ריבית				
722	685	253	234	מאשראי לציבור
14	12	1	3	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
17	6	8	3	מפקדונות בבנקים
127	66	54	26	מאגרות חוב
1	-	-	-	מנכסים אחרים
881	769	316	266	סך כל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית				
(291)	(148)	(107)	(51)	על פקדונות הציבור
(3)	(2)	(1)	-	על פקדונות הממשלה
(3)	(3)	(2)	(1)	על פקדונות מבנקים
(45)	(23)	(20)	(9)	על כתבי התחייבות נדחים
(342)	(176)	(130)	(61)	סך כל הוצאות הריבית
539	593	186	205	סך כל הכנסות הריבית, נטו
ג. פרוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב				
9	7	3	3	מוחזקות לפדיון
116	58	50	23	זמינות למכירה
2	1	1	-	למסחר
127	66	54	26	סך כל הכנסות ריבית מאגרות חוב

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 12 - הכנסות מימון שאינן מריבית

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר	
(לא מבוקר)		(לא מבוקר)	
2014	2013	2014	2013
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

הוצאות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾	60	(11)	24	(15)
רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה	17	4	49	59
הפרשי שער, נטו	(59)	8	(41)	31
הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה	-	(1)	-	(3)
רווח ממכירת מניות של חברות כלולות	-	-	-	8
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	18	-	32	80

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית

בגין פעילויות למטרת מסחר⁽²⁾

רווחים שמזומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו	-	-	-	-
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר ⁽³⁾	-	-	-	-
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית	18	-	32	80

1. מכשירים נגזרים מהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

2. כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

3. למידע בדבר הכנסות ריבית מהשקעה באגרות חוב למסחר - ראה ביאור 11.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מידע על מגזרי פעילות

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014

(לא מבוקר)

משיקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד
62	94	21	30	(19)	17	205
(6)	(4)	(2)	(1)	26	(13)	-
56	90	19	29	7	4	205
-	-	-	1	-	17	18
27	30	5	7	7	-	76
83	120	24	37	14	21	299
(1)	14	5	11	(3)	8	34

הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
- בינמגזרי
סך הכל הכנסות ריבית, נטו
הכנסות מימון שאינן מריבית
עמלות והכנסות אחרות
סך ההכנסות
רווח נקי (הפסד)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013

(לא מבוקר)

משיקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד
⁽¹⁾ 43	89	19	29	⁽¹⁾ (28)	34	186
7	(8)	(4)	(2)	37	(30)	-
50	81	15	27	9	4	186
-	-	-	1	-	(1)	-
⁽¹⁾ 31	44	5	9	⁽¹⁾ 7	-	96
81	125	20	37	16	3	282
10	30	-	(2)	-	(3)	35

הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
- בינמגזרי
סך הכל הכנסות ריבית, נטו
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
עמלות והכנסות אחרות
סך ההכנסות
רווח נקי (הפסד)

1. סווג מחדש בגין טיוב בסיס הנתונים - ראה ביאור 1 ד'.

הערה:

הנתונים הכלולים בנספח זה, מבוססים בחלקם על הנחות ואומדנים שונים (בעיקר בנושא הקצאת עלויות). בעתיד, לאחר שהמידע המופק מהמערכת יילמד ויונתח לאורך זמן, ייתכן שיחולו שינויים בהנחות ובאומדנים הנ"ל.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014						
(לא מבוקר)						
משיק בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד
171	277	63	88	(61)	55	593
(11)	(14)	(8)	(1)	86	(52)	-
160	263	55	87	25	3	593
-	-	-	2	1	29	32
83	89	14	20	22	-	228
243	352	69	109	48	32	853
18	66	16	25	(3)	7	129

הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
- בינמגזרי

סך הכל הכנסות ריבית, נטו
הכנסות מימון שאינן מריבית
עמלות והכנסות אחרות

סך ההכנסות
רווח נקי (הפסד)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013						
(לא מבוקר)						
משיק בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד
(1)126	268	56	80	(89)	98	539
18	(32)	(13)	2	117	(92)	-
144	236	43	82	28	6	539
1	-	-	6	-	73	80
(1)90	(1)121	16	25	(1)22	-	274
235	357	59	113	50	79	893
12	67	8	12	(1)	38	136

הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
- בינמגזרי

סך הכל הכנסות ריבית, נטו
הכנסות מימון שאינן מריבית
עמלות והכנסות אחרות

סך ההכנסות
רווח נקי (הפסד)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2013						
(מבוקר)						
משיק בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד
(1)175	(1)355	74	107	(110)	121	722
21	(42)	(16)	2	147	(112)	-
196	313	58	109	37	9	722
1	1	(1)	7	1	72	81
(1)120	(1)169	23	33	(1)30	(1)	374
317	483	80	149	68	80	1,177
15	95	7	28	(1)	38	182

הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
- בינמגזרי

סך הכל הכנסות ריבית, נטו
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
עמלות והכנסות אחרות

סך ההכנסות
רווח נקי (הפסד)

1. סוג מחדש בגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות - ראה ביאור 1 ד'.

הערה:

הנתונים הכלולים בנספח זה, מבוססים בחלקם על הנחות ואומדנים שונים (בעיקר בנושא הקצאת עלויות). בעתיד, לאחר שהמידע המופק מהמערכת יילמד ויונתח לאורך זמן, ייתכן שיחולו שינויים בהנחות ובאומדנים הנ"ל.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת המס, ואחריו (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן: • רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן • רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(לא מבוקר)			
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס	סך כל השינוי, נטו
28	(10)	18	
(17)	6	(11)	סך כל השינוי, נטו
11	(4)	7	
לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן: • רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן • רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(לא מבוקר)			
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס	סך כל השינוי, נטו
4	(1)	3	
(4)	-	(4)	סך כל השינוי, נטו
-	(1)	(1)	
לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן: • רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן • רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(לא מבוקר)			
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס	סך כל השינוי, נטו
52	(20)	32	
(49)	19	(30)	סך כל השינוי, נטו
3	(1)	2	
לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן: • רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן • רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(לא מבוקר)			
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס	סך כל השינוי, נטו
16	(5)	11	
(59)	19	(40)	סך כל השינוי, נטו
(43)	14	(29)	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן: • רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן • רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(מבוקר)			
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס	סך כל השינוי, נטו
36	(16)	20	
(64)	24	(40)	סך כל השינוי, נטו
(28)	8	(20)	